

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

108'inci Birleşim 1 Temmuz 2026 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	906
II.- GELEN KÂĞITLAR	910
III.- YOKLAMALAR	1009,1010,1029,1030, 1047,1049,1050,1054, 1059,1062
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	937
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>937:941</i>
1.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, Ordu'ya ilişkin gündem dışı konuşması	937:938
2.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, Dünya Müzik Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması	938:940
3.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Karaman'ın il oluşunun 37'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	940:941

V.- AÇIKLAMALAR

941,994,995,999,1011,
1018

- 1.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, 5 Temmuz 1993'te Başbağlar'da yaşanan terör saldırısına ilişkin açıklaması 941:942
- 2.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, CHP Manisa Milletvekili Özgür Özel'in grup toplantısında yaptığı konuşmaya ilişkin açıklaması 942
- 3.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 942:943
- 4.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 943
- 5.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 944:945
- 6.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 945
- 7.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 946
- 8.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, AK PARTİ'nin 33'üncü İstişare ve Değerlendirme Toplantısı ile 25'inci kuruluş yılına ilişkin açıklaması 947
- 9.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, çiftçinin yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması 947
- 10.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'da ekmeğe, simide ve etli ekmeğe gelen zamlara ilişkin açıklaması 947:948
- 11.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Şırnak Üniversitesi Rektörü Abdurrahim Alkış'a ilişkin açıklaması 948
- 12.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, Ordu'da yağışlar nedeniyle oluşan hasarlara ilişkin açıklaması 948
- 13.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, AK PARTİ Sözcüsü Ömer Çelik'in paylaşımına ilişkin açıklaması 948:949
- 14.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, CHP Manisa Milletvekili Özgür Özel'in grup toplantısında yaptığı konuşmaya ilişkin açıklaması 949
- 15.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, mevsimlik tarım işçilerine ilişkin açıklaması 949:950
- 16.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, trafik cezalarına ilişkin açıklaması 950
- 17.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, 1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı'na ilişkin açıklaması 950

18.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, "havala" yöntemiyle para transferi iddialarına ilişkin açıklaması	950:951
19.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Mersin Limanı işçilerine ilişkin açıklaması	951
20.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, galericilere ilişkin açıklaması	951
21.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, ekonomik krize ilişkin açıklaması	951
22.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, yurt dışında yaşayan vatandaşların karşı karşıya kaldığı mağduriyete ilişkin açıklaması	951:952
23.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, pamuk ekimine ilişkin açıklaması	952
24.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, köprü geçiş ücretlerindeki artışa ilişkin açıklaması	952
25.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'deki ağaç kıyımlarına ilişkin açıklaması	952
26.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, NATO Zirvesi öncesi Ankara'da yapılan hizmetlere ilişkin açıklaması	953
27.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Hatay sınır hatında yaşanan geri göndermelere ilişkin açıklaması	953
28.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, köprü ve otoyol ücretlerine yapılan zamma ilişkin açıklaması	953
29.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Madımak katliamına ilişkin açıklaması	953:954
30.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Tekirdağ'da peş peşe çıkan tarla yangınlarına ilişkin açıklaması	954
31.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, CHP Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yabancı bir gazeteye verdiği demece ilişkin açıklaması	954
32.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin Kızıltepe Devlet Hastanesine ilişkin açıklaması	954:956,957
33.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, Barış Annesi Behiye Sevim'in yaşamını yitirmesine ilişkin açıklaması	957
34.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, NATO öncesi yapılanlara ilişkin açıklaması	958
35.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'e seslenmek istediğine ilişkin açıklaması	958
36.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'ın, bugün açıklanan köprü ve otoyol tarifesine ilişkin açıklaması	958
37.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, DİSK-AR'ın yayımladığı rapora ilişkin açıklaması	958:959

38.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Antalya'nın tarımına ilişkin açıklaması	959
39.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının PTT üzerinden yapılan ödemeleri Halk Bankasına devretmesine ilişkin açıklaması	959
40.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, KARDEMİR'deki hurda tedarik süreçlerine ilişkin açıklaması	959:960
41.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Kabotaj Kanunu'nun 100'üncü yıl dönümüne ve zamlara ilişkin açıklaması	960
42.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Sacır Deresi'ne ve Araban ilçesinin Yukarıkaravaiz Mahallesi'ne ait fotoğraflara ilişkin açıklaması	960
43.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Rojava'lı tutsaklara ilişkin açıklaması	960:961
44.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, orman yangınlarına ilişkin açıklaması	961
45.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, 665'incisi gerçekleştirilen Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'ne ilişkin açıklaması	961
46.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, NATO'ya ilişkin açıklaması	961
47.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, on ikinci yargı paketine ve ele alınması gereken konulara ilişkin açıklaması	962:963
48.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, NATO Zirvesi'yle ilgili Türkiye'de alınan tedbirlere ve yaşananlara ilişkin açıklaması	963:967
49.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı'na, Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfına, orman yangınlarına ilişkin açıklaması	967:968
50.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, “faili meçhul” meselesine, İran uyruklu Salah ve Resul Bimari'ye, köprü ve otoyollara gelen zamma, DEDAŞ'a, iklim krizine ve orman yangınlarına ilişkin açıklaması	968:970
51.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, milletvekillerinin birer dakikada Meclisin gündemine getirdikleri konulara, ülkenin durumuna ve vatandaşa yansımalarına ilişkin açıklaması	970:973
52.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, depozitosu olan ambalajlar için yapılacak ödemeye, İstanbul'da gerçekleşen Parlamenter Zirvesi'ne, NATO Liderler Zirvesi'ne, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	973:975
53.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	975:976

54.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin ile Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	976:977
55.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	977:978
56.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, 1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı'na ilişkin açıklaması	978:979
57.- Ordu Milletvekili Seyit Torun'un, Karadenizli fındık üreticilerine ilişkin açıklaması	979
58.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması	979
59.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Dekuk Şelalesi'ne ilişkin açıklaması	979
60.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	994
61.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Ardahan Valisine ilişkin açıklaması	995
62.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, çiftçinin traktör alım gücüne ilişkin açıklaması	995
63.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	999:1000
64.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	1000
65.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, usul tartışması açılmasını talep ettiklerine ilişkin açıklaması	1011:1012
66.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, muz üreticilerine ilişkin açıklaması	1018
67.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, sulama işlerinde yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması	1019

VI.- ÖNERİLER**980,994,995,1001,1010,1015****A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

980:994,994,995:999,
1001:1009,1010,1010:1011,
1015:1018

1.- YENİ YOL Grubunun, Adana Milletvekili Sadullah Kısacık ve 19 milletvekili tarafından, sermaye piyasalarındaki yapısal eksiklik ve sorunların kapsamlı bir biçimde araştırılması, küçük yatırımcıların korunmasına yönelik etkili tedbirlerin geliştirilmesi, denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi ve uluslararası standartlara uygun yasal ve kurumsal reformların hayata

geçirilmesi amacıyla 1/7/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Temmuz 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

980:988

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Türk Silahlı Kuvvetlerinin savaş, terörle mücadele, sınır ötesi harekât, seferberlik, kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer tehditler, harp cerrahisi, askerî personel sağlığı, gazi rehabilitasyonu ve yaralı tahliye zinciri bakımından ihtiyaç duyduğu askerî sağlık sisteminin yeniden tesis edilmesi, Gülhane Askerî Tıp Akademisi ile askerî hastanelerin Millî Savunma Bakanlığı ve Millî Savunma Üniversitesi bünyesinde yeniden açılmasının millî güvenlik açısından taşıdığı stratejik zorunluluğun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda bütün yönleriyle görüşülmesi amacıyla 1/7/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Temmuz 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

988:994,994

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, Sivas katliamının bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla 1/7/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Temmuz 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

995:999,1001:1003

4.- CHP Grubunun, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, NATO Zirvesi gerekçe gösterilerek yapılan hukuksuz güvenlik politikalarının yol açtığı kitlesel hak ihlallerinin araştırılması amacıyla 1/7/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Temmuz 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

1003:1009,1010

5.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 280 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun çalışma saatlerine, 280 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ve teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi

1010:1011,1015:1018

VII.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1012

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün tutumu hakkında

1012:1015

**VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN
DİĞER İŞLER***A) KANUN TEKLİFLERİ***1020,1030,1048,1050,
1051,1054,1059,1063***1020:1029,1030:1047,
1048:1049,1050,1051:1054,
1054:1059,1059:1062,
1063:1071*

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim
Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) ile Milli Savunma
Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 277)

*1020:1029,1030:1047,
1048:1049,1050,1051:1054,
1054:1059,1059:1062,
1063:1071*

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak dokuz oturum yaptı.

Batman Milletvekili Mehmet Rüstü Tiryaki, Batman'ın yerel sorunlarına,

Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu, Türkiye Kültür Yolu Festivali'ne,

Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever, 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta yaşanan Madımak katliamına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Norveç Parlamentosu Başkanı Masud Gharahkhani'ye ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denildi.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden;

Nevşehir ili Mustafapaşa beldesinden gelen ziyaretçilere,

Denizli Çivril Belediye Başkanına ve Meclis üyelerine,

"Hoş geldiniz." denildi.

Erzurum Milletvekili Fatma Öncü,

Elâzığ Milletvekili Erol Keleş;

30 Haziran Koruyucu Aile Günü'ne,

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay'a,

Sivas Milletvekili Rukiye Toy, 2 Temmuzda Sivas'ta yaşananlara,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, emeklinin, asgari ücretlinin ve memurun beklediği zamma,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, Kur'an'a saldıranlara,

Rize Milletvekili Harun Mertoğlu, İsrail Hükûmetinin 1915 olaylarıyla ilgili kararına,

Samsun Milletvekili Murat Çan, AKP'li belediyelere,

İğdır Milletvekili Yılmaz Hun, iktidara ve YÖK'e seslenmek istediğine,

Mersin Milletvekili Ali Bozan, Şeyh Sait'e ve mücadele arkadaşlarına,

Ankara Milletvekili Yüksel Arslan, (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'ne eklenmesi gereken düzenlemelere,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, arpa ve buğday üreticilerinin feryatlarına,

Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan, Şanlıurfa'dan Habur Sınır Kapısı'na bağlanan kara yoluna,

Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar, ağır hasta mahpuslara,

Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı, NATO toplantısına,

Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın, cumartesi günü Tandoğan Meydanı'ndaki büyük buluşmaya,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, Emekliler Haftası'na,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla, 36'ncı NATO Zirvesi'ne,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, Türk işçilerinin en çok çalıştırılan işçiler sıralamasındaki yerine,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, Uşak İl Başkanları Celalettin Çoban'a,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, ACEP'e ve on ikinci yargı paketine,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, Gaziantep Araban ilçesindeki sarımsak üreticilerinin feryadına,

İstanbul Milletvekili Özgül Saki, iktidara sormak istediklerine,

Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, bina görevlilerinin sorunlarına,

Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz, vakıf üniversitelerinde idari kadrolarda çalışanların yaşadıkları mağduriyete,

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş, doktora yapmış diş hekimleriyle ilgili 16 Haziran 2026’da alınan karara,

Düzce Milletvekili Talih Özcan, belirli bir yaşın üzerinde olduğu için ticari araç kullanma hakkı elinden alınan emeklilere,

Edirne Milletvekili Mehmet Akalın, özel güvenlik görevlilerinin beklentilerine,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, Suudi Arabistan elektronik transit vize sürecinde yaşanan tikanıklıklara,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış, bir yıl önce Çevre ve Şehircilik Bakanına verdiği yazılı soru önergesine,

Van Milletvekili Mahmut Dindar, Saray ilçesine bağlı Turanköy’e,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, Kırşehir Çevre Yolu Projesi’ne,

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç, faiz ödemelerine,

Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko, akaryakıt fiyatlarına,

Van Milletvekili Zülküf Uçar, Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu’nun yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Faruk Dinç, 26 Haziran 1992’de Diyarbakır’ın Silvan ilçesine bağlı Susa köyünde şehit edilenlere,

İzmir Milletvekili İbrahim Akın, cezaevlerinden aldığı mektuba,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, Kaş ve Demre ilçelerinde geniş bir alanın üçüncü derece arkeolojik sit alanı ilan edilmesine,

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, Ankara’daki NATO zirvesine,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, Hatay’da TOKİ’nin aidat talebine ve dubleks mağdurlarına,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, siyaset kurumuna, Türkiye Büyük Millet Meclisinin dışarıdan belirlenen gündemine, NATO zirvesine ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bugün neyi konuşması gerektiğine,

Antalya Milletvekili Uğur Poyraz, Tandoğan Meydanı’nı dolduran vatandaşlara, hafta sonu yapılan Öcalan’a özgürlük mitinginde Çetin Arkaş’ın sarf ettiği cümlelere, cumhuriyet savcılarına ve Türk hâkimlerine seslenmek istediğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Kadir İnanır’ın vefatına, 28 Haziran Fuat Köprülü’nün vefatının yıl dönümüne, Türk Kara Kuvvetlerinin kuruluşunun 2.235’inci yıl dönümüne, ASELSAN tarafından geliştirilen LIFELINE HLM’ye, fahiş fiyat artışlarına ve fırsatlara,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, NATO için harcanan paraya, on beş aydır yürüyen sürece, Cizreli Orhan Doğan’a, Medeni Yıldırım’a ve Kadir İnanır’a, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Ali Ürküt’le ilgili verdiği karara ve Kayseri Kadın Kapalı Cezaevine,

Antalya Milletvekili Uğur Poyraz, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve birleşimi yöneten Başkan Vekili Tekin Bingöl'e,

Antalya Milletvekili Uğur Poyraz, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara'da yapılacak olan NATO zirvesine ve zirve sebebiyle yapılanlara, NATO'ya, ulusal güvenliğin önemine, Türk Silahlı Kuvvetlerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Grup Başkan Vekillerinin konuşmalarına, Kadir İnandır'a, Uzman Çavuş Abdurrahman Hilal'e, Sapanca'da gerçekleştirdikleri 33'üncü İstişare Toplantısı'na ve Türkiye'de yapılacak NATO toplantısının önemine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl;

Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

YENİ YOL Grubunun, 30/6/2026 tarihinde Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, emekli aylıklarının, asgari ücretin ve memur maaşlarının mevcut ekonomik koşullar üzerindeki durumu ile temmuz ayında ara zam yapılmamasının özel sektör çalışanları, emekliler ve sabit gelirli vatandaşlar üzerindeki etkilerinin tüm boyutlarıyla değerlendirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 30/6/2026 tarihinde Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, emeklilerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 30/6/2026 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın tarafından, asgari ücretin ve emekli maaşlarının düşüklüğünün nedenlerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 30 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan, bugün Şanlıurfa'da ailesiyle yaşadığı evden kaçırılan 21 yaşındaki genç kadına,

Osmaniye Milletvekili Asu Kaya, Ayşe Tokyaz davasında bugün mahkemeye sunulan görüntülere,

İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım, İsrail Hükûmetinin 1915 olaylarına ilişkin kararına,

Mersin Milletvekili Talat Dinçer, müzik kullanan yerlerin ve küçük işletmelerin yüksek telif ücretleri giderine,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, Gaziantep'teki konkordato başvurularındaki artışa,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, (2/1715) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, DİSK-AR tarafından hazırlanan İşçi Sınıfının Geçim Krizi Raporu'na,

Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal, mevsimlik tarım işçilerinin mağduriyetine,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, AK PARTİ iktidarları döneminde sağıkta hayata geçirilen değişime ve dönüşüme,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, tahliye edilen Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar'a,

Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan, Cizre Devlet Hastanesine ve Şırnak'ın sağık sorununa,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Adana'dan başlayıp Osmaniye'ye uzanacak olan 137 kilometrelik demir yolu projesine,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, hububatta hasat döneminin başlaması nedeniyle herkesin dikkatli olması gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 277) görüşmelerine başlanarak birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlandı, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2'nci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Sivas Milletvekili Hakan Aksu ve Gümüşhane Milletvekili Celalettin Köse ile 83 Milletvekilinin Türk Kızılay Kanunu Teklifi (2/3690) ile İçişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 279),

3'üncü sırasında yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Denizcilik Çalışma Sözleşmesi, 2006'ya İlişkin Olarak 2014, 2016, 2018 ve 2022 Yıllarında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3156) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 223),

Görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, Esenboğa Havaalanı VIP otoparkındaki araçların kaldırılma gerekçesine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 1 Temmuz 2026 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 23.31'de birleşime son verildi.

Tekin BİNGÖL

Başkan Vekili

Rıdvan UZ

Çanakkale

Kâtip Üye

İbrahim YURDUNUSEVEN

Afyonkarahisar

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 171

1.07.2026 Çarşamba

Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi

(Milletlerarası Andlaşma)

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, Kyoto Protokolü ve Paris Anlaşması Sekreteryası Arasında Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Taraflar Konferansının Otuz Birinci Oturumu, Kyoto Protokolü Taraflar Toplantısı Olarak Düzenlenen Taraflar Konferansının Yirmi Birinci Oturumu, Paris Anlaşması Taraflar Toplantısı Olarak Düzenlenen Taraflar Konferansının Sekizinci Oturumu, Bağlı Organların Oturumları ve Diğer BMİDÇS Toplantılarına Dair Anlaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 1.07.2026) (Gelen evrak numarası: 1888252)

Milletvekili Teklifi

1.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın; 6343 Sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tartzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun ile 5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3752) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Tarım, Orman ve Köyüşleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:29.06.2026)

Rapor

1.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ile 106 Milletvekilinin Yargının Etkin ve Verimli İşlemesine Yönelik Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3737) ve Adalet Komisyonu Raporu (S.Sayı: 280) (Dağıtma tarihi: 1.07.2026) (GÜNDEME)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, TBMM Yerleşkesi'nde ortaya çıkan atıkların geri dönüşümüne ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45697) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.06.2026)

2.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, bir vakıf üniversitesinin faaliyet izninin kaldırılması kararının geri alınmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/45698) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

3.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, son on yılda Şanlıurfa'da kadına karşı şiddet suçları kapsamında açılan soruşturmalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45699) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

4.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2020-2026 yılları arasında Uşak ilinde FETÖ/PDY ile mücadele kapsamında açılan soruşturmalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45700) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

5.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, beyaz et sektöründe faaliyet gösteren bazı şirketlere kayyım atanmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45701) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

6.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbul'un, son beş yılda yapılan hakim ve savcı yardımcılığı sınavlarında ilan edilen kontenjanlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45702) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

7.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbul'un, 30 yaş üstü hakim ve savcı yardımcısı adaylarının mülakatta elendiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45703) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

8.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in, gözaltına alınan bir kişiyle ilgili İstanbul Emniyet Müdürlüğüne yapılan açıklamaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45704) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

9.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, bir mahkumun geçici olarak nakledildiği cezaevinde çıplak aramaya maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45705) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

10.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, gıda fiyatlarındaki yükselişin dar gelirli aileler üzerindeki etkilerine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45706) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

11.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, çocuk yoksulluğu ile mücadeleye ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45707) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

12.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'da bulunan Teyyaredüzü Gençlik Merkezindeki aydınlatma sorununa ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45708) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

13.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, 2026 yılının ilk beş ayında Manisa'da yaşanan ekonomik daralmaya ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45709) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

14.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, emekli maaşlarında ve asgari ücrette iyileştirme yapılması talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45710) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

15.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, çağrı merkezi çalışanlarının çalışma koşullarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45711) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

16.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 7538 sayılı Kanun ile engelli vatandaşların emeklilik sisteminde yapılan değişikliğe ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45712) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

17.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, özel eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin özlük hakları ile çalışma koşullarında iyileştirme yapılması talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45713) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan bir fabrikada meydana gelen iş kazasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45714) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

19.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'deki bir otomotiv fabrikasında meydana gelen iş kazasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45715) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

20.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'da faaliyet gösteren kamu iktisadi teşebbüslerine ve bağlı işletmelere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45716) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

21.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde atıl halde bulunan bir iskeleyle ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45717) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

22.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, Edirne'nin Lalapaşa ilçesinde faaliyet gösteren bir kalker ocağının kapasite artışının iptal edilmesine yönelik mahkeme kararının uygulanmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45718) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

23.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Kartepe ilçesinde bulunan bir parkın bakım ve onarımına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45719) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

24.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde yer alan İhsaniye Sahili'nde ağır tonajlı araçların park etmesi sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45720) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

25.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Körfez ilçesinde yapılacak bir TIR parkı projesinin çevreye ve trafik yoğunluğuna etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45721) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

26.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gölcük ilçesine bağlı Cumhuriyet Mahallesi'nde bulunan bir sitede yaşanan su kesintilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45722) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

27.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'ın, Hatay'ın Antakya ilçesinde rezerv yapı alanı ilan edilen bir bölge için çekilen konut kurasının iptal edilmesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45723) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

28.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Trabzon'un Arsin ilçesine bağlı Çubuklu Mahallesi'nde 2019 yılında meydana gelen heyelandan etkilenen vatandaşların mağduriyetlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45724) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

29.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan hava kirliliği ve kötü koku sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45725) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

30.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, Muğla'nın Datça ilçesinde bulunan kamuya ait bir arazinin özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45726) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

31.- Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun'un, Muğla'nın Datça ilçesinde bulunan kamuya ait bir arazinin özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45727) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

32.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay ilinde meydana gelen sel felaketinden etkilenen kişilerin mağduriyetlerinin giderilmesi talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45728) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

33.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Defne ilçesine bağlı Aknehir Mahallesi'ndeki taşkın riskine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45729) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

34.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Defne ilçesinde faaliyet gösteren taş ocaklarının çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45730) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

35.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Defne ilçesine bağlı Aknehir Mahallesi'ndeki taşkın riskine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45731) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

36.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de toplu taşıma ücretlerine yapılan zamma ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45732) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

37.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan otobüs duraklarının çevresinde yaşanan kirliliğe ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45733) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

38.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de bulunan Derince Limanı'na gelen tırların neden olduğu trafik yoğunluğuna ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45734) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

39.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Çayırova ilçesindeki bir lisenin çevresinde yapılan boya çalışması nedeniyle kimyasal toza maruz kaldığı iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45735) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

40.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Başiskele ilçesinde bulunan bir yolun onarılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45736) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

41.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde bulunan TOKİ konutlarının yapısal sorunlarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45737) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

42.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Körfez ilçesindeki bir kireç ocağı ve kırma eleme tesisinin çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45738) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

43.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, Antalya'da düzenlenecek BM İklim Değişikliği Konferansı (COP31) kapsamında ihtiyaç duyulan otopark alanları için kamulaştırılan arazilere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45739) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

44.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Başiskele ilçesine bağlı Yeniköy Mahallesi'nde bulunan bir parka trafo kurulmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45740) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

45.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45741) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

46.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Gümüşhacıköy ilçesinde maden arama ve işletme ruhsatı verilen alanlara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45742) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

47.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa'nın Turgutlu ilçesinde bulunan bir nikel madeninin ruhsat süresinin uzatıldığı iddiasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45743) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

48.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Başiskele ilçesindeki bazı sokaklarda yaşanan aydınlatma sorununa ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45744) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

49.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, KYK yurtlarında sunulan yemek hizmetlerine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45745) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

50.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, enflasyonla mücadeleyle ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45746) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

51.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Çin menşeli bir otomobil firmasının Türkiye'de üretim tesisi kurma taahhüdünü askıya almasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45747) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

52.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, Hatay'da ve depremlerden etkilenen diğer illerde faaliyet gösteren esnafın desteklenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45748) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

53.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Muğla'nın Datça ilçesine bağlı Emecik Mahallesi'nde bulunan bazı taşınmazların özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45749) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

54.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'daki esnafın finansmana erişiminin kolaylaştırılması talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45750) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

55.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, beyaz et sektöründe faaliyet gösteren bazı şirketlere kayıym atanmasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45751) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

56.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, son on yılda Şanlıurfa'da uygulanan teşvik ve destek programlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45752) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

57.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Çin menşeli bir otomobil firmasının Türkiye'de üretim tesisi kurma taahhüdünü askıya almasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45753) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

58.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, son on yılda Şanlıurfa'da uyuşturucu ile mücadele konusunda yapılan çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45754) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

59.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, son on yılda Şanlıurfa'da kadına karşı şiddetle mücadele kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45755) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

60.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, son on yılda Şanlıurfa'da yaşanan silahla yaralama ve öldürme olaylarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45756) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

61.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ankara'da bir sendika tarafından gerçekleştirilen basın açıklamasına yapılan kolluk müdahalesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45757) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

62.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ile Erzurum arasında yapımı devam eden bir tünelin akıbetine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45758) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

63.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya ilindeki okullarda güvenliğin sağlanması için yürütülen çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45759) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

64.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sebebiyle hayatını kaybeden kişilere ve depremler sonrasında kaybolan çocukların akıbetine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45760) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

65.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, gözaltına alınan bir kişiye kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45761) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

66.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in, gözaltına alınan bir kişiye kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45762) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

67.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Haydarpaşa Garı'nın balkon korkuluklarında meydana gelen tahribata ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45763) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

68.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, ücretli öğretmen görevlendirmelerine ve öğretmen atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45764) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

69.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, Rize'nin Çayeli ilçesinde bulunan bir lisenin sağlık hizmetleri alanının kapatılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45765) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

70.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2020-2026 yılları arasında Uşak ilinde FETÖ/PDY ile mücadele kapsamında yürütülen idari inceleme ve soruşturmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45766) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

71.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, yurt dışından alınan lise denklik diplomaları ile ilgili usulsüzlük iddialarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45767) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

72.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Ağrı'nın Hamur ilçesinde görev yapan bir kadın öğretmenin şüpheli şekilde hayatını kaybetmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45768) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

73.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, ücretli öğretmen görevlendirmelerine ve öğretmen atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45769) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

74.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı ve İdari Yargı Ön Sınavı hakkında çeşitli verilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45770) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

75.- Tekirdağ Milletvekili Cem Aşar'ın, özel eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin özlük hakları ile çalışma koşullarında iyileştirme yapılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45771) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

76.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Defne Devlet Hastanesine ulaşımında yaşanan trafik sorununa ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45772) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

77.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, aşı zamanı gelen çocukların ailelerine SMS, arama ya da dijital uygulamalar yoluyla bildirim yapılması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45773) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

78.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, Çin menşeli bir otomobil firmasının Türkiye'de üretim tesisi kurma taahhüdünü askıya almasına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45774) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

79.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Çin menşeli bir otomobil firmasının Türkiye'de üretim tesisi kurma taahhüdünü askıya almasına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45775) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

80.- Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşan'ın, Çin menşeli bir otomobil firmasının Türkiye'de üretim tesisi kurma taahhüdünü askıya almasına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45776) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

81.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Çin menşeli bir otomobil firmasının Türkiye'de üretim tesisi kurma taahhüdünü askıya almasına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45777) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

82.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, Giresun'da yaban ayıları için verilen özel avlanma iznine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45778) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

83.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, ÇAYKUR tarafından yapıldığı iddia edilen usulsüz çay satışlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45779) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

84.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Osmaniye'de bulunan Olukbaşı Yaylası'ndaki bazı taşınmazlar hakkında yıkım kararı verilmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45780) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

85.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, Antalya'da düzenlenecek BM İklim Değişikliği Konferansı (COP31) kapsamında ihtiyaç duyulan otopark alanları için kamulaştırılan arazilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45781) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

86.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, Çin menşeli bir otomobil firmasının Türkiye'de üretim tesisi kurma taahhüdünü askıya almasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45782) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

87.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, Hatay'da ve depremlerden etkilenen diğer illerde faaliyet gösteren esnafın desteklenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45783) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

88.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, dijital platformlara üyeliklerle ilgili yaşanan sorunlara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45784) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

89.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, beyaz et sektöründe faaliyet gösteren bazı şirketlere kayyım atanmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45785) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

90.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Çin menşeli bir otomobil firmasının Türkiye'de üretim tesisi kurma taahhüdünü askıya almasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45786) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

91.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, çağrı merkezlerinde sunulan hizmetlerin iyileştirilmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45787) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

92.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ülke genelinde ve Diyarbakır'daki PTT şubelerinden maaş ve sosyal yardım alan kişilere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45788) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

93.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'un Alucra ilçesine bağlı bazı köylerde yaşanan yol sorununa ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45789) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

94.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Defne Devlet Hastanesine ulaşımında yaşanan trafik sorununa ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45790) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

95.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, Düzce'de bulunan Çoban Kavşağı'ndaki trafik yoğunluğunun azaltılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45791) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

96.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, Yozgat Merkez Güney Çevre Yolu Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45792) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

97.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı Beşevler Mahallesi'nde dört kişinin öldürüldüğü olaya ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/45793) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2026)

98.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, çocuk hakları konusunda yapılan çalışmalara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/45794) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

99.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı Beşevler Mahallesi'nde dört kişinin öldürüldüğü olaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45795) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2026)

100.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya S Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45796) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2026)

101.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir Kadın Kapalı Cezaevinde açlık grevinde olan bir mahkuma ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45797) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2026)

102.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Manisa T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45798) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2026)

103.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, gözaltına alınan bir kişiye kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45799) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

104.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İstanbul'da bir kişi hakkında yapılan yakalama, arama ve el koyma işlemleri ile ilgili usulsüzlük iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45800) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

105.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, Ağrı'nın Hamur ilçesinde görev yapan bir kadın öğretmenin şüpheli şekilde hayatını kaybetmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45801) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

106.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, gözaltına alınan bir kişiye kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45802) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

107.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, yoksulluk nafakasının kadınları koruyacak şekilde yeniden düzenlenmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45803) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

108.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, son 5 yılda çocuğa yönelik cinsel istismar suçundan dolayı açılan dava sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45804) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

109.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'in, Ahlat T Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45805) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

110.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, suça sürüklenen çocuklara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45806) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

111.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Batman'daki bir yaşlı ve engelli bakım merkezinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45807) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2026)

112.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı Beşevler Mahallesi'nde dört kişinin öldürüldüğü olaya ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45808) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2026)

113.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, yoksulluk nafakasının süreye bağlanmasının kadınlar açısından yaratacağı olası mağduriyetlere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45809) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

114.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi'nin, Batman'daki bir yaşlı ve engelli bakım merkezinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45810) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

115.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İstanbul'da bazı özel bakımevleri ve rehabilitasyon merkezlerinde bulunan çocukların kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45811) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

116.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerden etkilenen illerdeki konteyner kentlerde yaşayan çocukların desteklenmesine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45812) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

117.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bartın'ın Amasra ilçesinde yaşanan bir cinsel istismar olayına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45813) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

118.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, son 10 yılda Şanlıurfa'daki işsizlik oranlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45814) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

119.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, madencilik sektöründe çalışan işçilerin sorunlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45815) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

120.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, KİT'lerde çalışan taşeron işçilerin sürekli işçi kadrolarına geçirilmesi talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45816) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

121.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki bir fabrikada yürütülen toplu iş sözleşmesi sürecine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45817) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

122.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Uşak'ın Eşme ilçesinde bulunan bir altın madeninde çalışan işçilerin yaşadıkları sorunlara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45818) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

123.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, çocuk işçiliğiyle mücadele kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45819) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

124.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, son üç yıldaki hava kirliliği değerlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45820) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

125.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun, Hatay ilinde rezerv alan ilan edilen bölgelerde bazı hak sahiplerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45821) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

126.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, Yalova sahil şeridinde görülen yosunlaşmaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45822) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

127.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur İl Özel İdaresinin araç ve iş makinesi ihtiyacına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45823) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

128.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur İl Özel İdaresinin çöp konteyneri ihtiyacına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45824) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

129.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, TOKİ tarafından Muğla'nın Menteşe ilçesinde gerçekleştirilecek bir konut projesinin akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45825) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

130.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla'nın Datça ilçesinde bulunan kamuya ait bir arazinin özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45826) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

131.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Körfez ilçesinde bulunan mezarlığın bakımının yapılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45827) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

132.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Kartepe ilçesinde bulunan bir yolun onarılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45828) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

133.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Kandıra ilçesinde bulunan bir köydeki tarla yollarının bakım ve onarım ihtiyacına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45829) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

134.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin İzmit ilçesinde bulunan bir mahallenin temizlik ve altyapı sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45830) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

135.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin İzmit ilçesine bağlı Erenler Mahallesi'ndeki bir yolun yenilenmesi talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45831) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

136.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'de yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45832) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

137.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, çocukların şehir içinde yürütülen inşaat çalışmalarından korunması amacıyla alınan güvenlik tedbirlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45833) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

138.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Gazze ve Lübnan'daki çocuklara insani yardım ulaştırılması için yürütülen çalışmalara ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45834) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

139.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'un Şebinkarahisar ilçesinde doğal gaz altyapısı bulunmayan yerleşim yerlerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45835) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

140.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Gölcük ilçesine bağlı Donanma Mahallesi'nde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45836) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

141.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'de yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45837) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

142.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, bazı KYK yurtlarında hayatını kaybeden öğrencilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45838) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2026)

143.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020'den bu yana KYK yurtlarında gerçekleşen ölümlere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45839) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

144.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır ilinin yüzme havuzu, spor salonu ve sosyal tesis ihtiyacına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45840) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

145.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla'nın Datça ilçesinde bulunan kamuya ait bir arazinin özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45841) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

146.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde gözaltına alınan bazı kişilerin kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45842) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2026)

147.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı Beşevler Mahallesi'nde dört kişinin öldürüldüğü olaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45843) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2026)

148.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, bazı askeri personelin Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi kampüsüne giriş yaptığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45844) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2026)

149.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, gözaltına alınan bir kişiye kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45845) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

150.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, il özel idarelerinde görev yapan il genel meclisi üyelerine ödenen huzur haklarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45846) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

151.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur İl Özel İdaresinin araç ve iş makinesi ihtiyacına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45847) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

152.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, son on yılda gerçekleştirilen toplantı ve gösteri yürüyüşleriyle ilgili çeşitli verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45848) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

153.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, gözaltına alınan bir kişiye kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45849) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

154.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de bulunan Derince Limanı'na gelen tırların neden olduğu trafik yoğunluğuna ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45850) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

155.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin İzmit ilçesindeki otogar sapağında yaşanan trafik yoğunluğuna ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45851) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

156.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, NATO Zirvesi nedeniyle Ankara'nın merkez ilçelerinde uygulanacak kısıtlamalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45852) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

157.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, 14 Haziran 2026 tarihinde Mersin'in Yenışehir ilçesinde gerçekleştirilen bir kimlik kontrolü uygulamasıyla ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45853) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

158.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'ın Lice ilçesinde bulunan Ulu Camii'nin korunması ve turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45854) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

159.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır Surları'nda bulunan Keçi Burcu'nun restorasyon çalışmalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45855) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

160.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ta haklarında disiplin soruşturması açılan bazı kamu görevlilerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45856) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2026)

161.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, bazı askeri personelin Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi kampüsüne giriş yaptığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45857) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2026)

162.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, Erciyes Üniversitesi kampüsünde kadınların korunmasına yönelik alınan güvenlik önlemlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45858) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2026)

163.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, Ağrı'nın Hamur ilçesinde görev yapan bir kadın öğretmenin şüpheli şekilde hayatını kaybetmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45859) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

164.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Dursun Odabaş Tıp Merkezi ile ilgili iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45860) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

165.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla'nın Marmaris ilçesinde depreme dayanıklı olmadığı için yıkım kararı alınan okul binalarının akıbetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45861) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

166.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, merkezi sınavların çocuklar üzerinde yarattığı psikolojik baskıya ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45862) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

167.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, ücretsiz okul yemeği uygulamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45863) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

168.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, MESEM kapsamında çalışırken iş kazası geçiren öğrencilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45864) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

169.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, göçebe çocukların eğitim hakkına erişimine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45865) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

170.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, S-400 hava savunma sistemiyle ilgili bazı iddialara ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45866) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

171.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, İzmir'in Çiğli ilçesinde bulunan uçuş eğitim merkezi ve ana jet üssünün taşınacağı iddiasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45867) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2026)

172.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, Kanal İstanbul Projesi'nin ülkenin güvenlik ve savunma hattına olası etkilerine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45868) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

173.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cüpolo'nun, Dicle Üniversitesi Onkoloji Hastanesinin yatak, tıbbi ekipman ve uzman hekim ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45869) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2026)

174.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, kamuda görev yapan diş hekimlerinin çalışma koşullarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45870) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

175.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, SBÜ Van Eğitim ve Araştırma Hastanesinde sunulan sağlık hizmetlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45871) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

176.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, diş hekimlerine DUS dışında farklı yöntemlerle uzmanlık verileceği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45872) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

177.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Kırım Kongo Kanamalı Ateşi ile mücadeleye ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45873) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

178.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da faaliyet gösteren OSB'lere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45874) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

179.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, Çin menşeli bir otomobil firmasının Türkiye'de üretim tesisi kurma taahhüdünü askıya almasına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45875) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

180.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, son 5 yılda Diyarbakır ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki imalat sanayisinde çalışan işçilere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45876) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

181.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, yaş çay üreticilerinin desteklenmesi talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45877) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

182.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa'nın Turgutlu ilçesinde bulunan nikel madeninin orman tahsisinin uzatılmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45878) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

183.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, Yalova'da süs bitkileri ve çiçekçilik sektöründe faaliyet gösteren firmaların sorunlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45879) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

184.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur İl Özel İdaresinin ek ödenek ihtiyacına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45880) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

185.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya ilinde yapımı devam eden baraj, gölet ve sulama projelerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45881) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

186.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, 2026 yılının Mayıs ayında Amasya'da meydana gelen aşırı yağışlar sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45882) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

187.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, anız yakma uygulamasının önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45883) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

188.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'de yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45884) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

189.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, beyaz et sektöründe faaliyet gösteren bazı şirketlere kayyım atanmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45885) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

190.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, tarihi geçmiş ürünleri satan işletmelere uygulanan cezalara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45886) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

191.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, dijital aboneliklerde otomatik yenileme uygulamasının oluşturduğu mağduriyete ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45887) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

192.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun Limanı Farklı Seviyeli Kavşağı (Dal-Çık) Projesi'nin ihalesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45888) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

193.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, 5G teknolojisine geçiş sürecine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45889) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

194.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de bulunan Derince Limanı'na gelen tırların neden olduğu trafik yoğunluğuna ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45890) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

195.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Darıca ilçesindeki internet altyapısının iyileştirilmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45891) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

196.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, çocukların sosyal medya kullanımının kısıtlanmasını öngören düzenlemeye ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45892) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2026)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri**Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)**

- 1.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, ABD Başkanı'nın Cumhurbaşkanı ile ilgili bir sosyal medya paylaşımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45287)
- 2.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2020'den bu yana Uşak ilinden CİMER'e engellilerle ilgili yapılan başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45288)
- 3.- Antalya Milletvekili Sururi Çorabatır'ın, TRT bünyesinde faaliyet gösteren bir uluslararası dijital video platformuyla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45289)
- 4.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2020'den bu yana CİMER'e engellilerle ilgili yapılan başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45290)
- 5.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, son 5 yılda TRT tarafından yaptırılan dış programlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45292)

Adalet Bakanlığı

- 6.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı'nun, Antalya Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/45294)
- 7.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, 13 Mayıs 2014 tarihinde Manisa'nın Soma ilçesinde yaşanan maden kazasıyla ilgili görülen davalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45295)
- 8.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Şebinkarahisar Sosyal Bilimler Yüksekokulunda öğrenim gören tutuklu ve hükümlü öğrencilere dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45296)
- 9.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, son beş yılda hayatını kaybeden yabancı uyruklu öğrencilerle ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45297)
- 10.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'a yapılması planlanan cezaevi kompleks projesinde yaşanan zemin güvenliği sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45298)
- 11.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, Marmara Kapalı Cezaevine yapacağı ziyaretlere yönelik izin taleplerinin karşılanmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45299)
- 12.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Erzurum 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45300)
- 13.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45301)
- 14.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, 2017 yılında Tunceli'de bir kişinin hayatını kaybettiği olay ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45302)
- 15.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 5 Ocak 2020 tarihinde Tunceli'de kaybolan bir üniversite öğrencisine dair yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/45303)
- 16.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Sivas'ın Şuşehri ilçesinde kurulması planlanan ağır ceza mahkemesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45304)
- 17.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, Antalya Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45305)
- 18.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, Antalya S Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bazı mahkumların sağlık durumlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45306)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

19.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, kadınların kamusal hayattaki konumlarını hedef alan sosyal medya paylaşımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45307)

20.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Gelir Tamamlayıcı Aile Destek Sistemi uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45308)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

21.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan bir fabrikanın işçilerinin sendikal haklarını kullanamadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45309)

22.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Bakanlık tarafından yapılan iş teftişlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45310)

23.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Bakanlık tarafından yapılan iş teftişlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45311)

24.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, oksijen cihazı temininde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45313)

25.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, bazı ilaç firmalarının kamu kurumu iskontosu uygulamasını kaldırmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45314)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

26.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Dicle Üniversitesine ait kimyasal ve tıbbi atıkların usulsüz biçimde bertaraf edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45315)

27.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Kirazlı Altın ve Gümüş Madeni Projesi'ne ait işletme ruhsatıyla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45316)

28.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ilinde yaşanan sinek ve haşere sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/45317)

29.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Munzur Vadisi Milli Parkı içerisinde yürütülen yol genişletme çalışmalarının çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45318)

30.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Elazığ'ın Maden ilçesinde gerçekleştirilen maden depolama ve sevkiyat işlemlerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45319)

31.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, 2025 yılında Eskişehir'in Odunpazarı ilçesinde bir siyasi parti tarafından kurulan iftar çadırına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45320)

32.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, Eskişehir'in Alpu ilçesine bağlı Arıkaya Mahallesi'nde bulunan bazı alanların orman sınırı dışına çıkarılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45321)

33.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Ağrı'nın Diyadin ilçesine bağlı Aşağı Satıcılar köyünde kurulması planlanan rüzgar ve güneş enerjisi santrallerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45322)

Dışişleri Bakanlığı

34.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Somali'ye yapılan yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45323)

35.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın, Schengen vizesi için randevu alım süreçlerinde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45324)

36.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, Eskişehir'in Beylikova ilçesinde bulunan nadir toprak elementi rezervine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45325)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

37.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'un Şebinkarahisar ilçesine bağlı Çiftlik Mahallesi'ndeki mera alanlarının bir enerji şirketine tahsis edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45326)

38.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, evde diyaliz tedavisi gören elektrik abonelerine sunulan hizmetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45327)

39.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, Siirt'te faaliyet gösteren bir çinko fabrikasına sunulan teşviklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45328)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

40.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, 2025 yılında Eskişehir'de Bakanlık tarafından kurulan iftar çadırına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45329)

41.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, Eskişehir iline yapılan yeni stadyuma ilişkin yazılı soru önergesi (7/45330)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

42.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, engelli bireylere bayram ikramiyesi verilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45331)

43.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Somali'ye yapılan yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45332)

44.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, vize aracılık hizmetleri yürüten bir şirketle ilgili vergi denetimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45333)

45.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'da son 5 yılda faaliyetini sonlandıran esnaf ve sanatkar işletmelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45334)

46.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 2025 ve 2026 yıllarında Burdur ilinde kesilen idari para cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45335)

47.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, varlık barışı uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45336)

İçişleri Bakanlığı

48.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Antalya'nın Alanya ilçesinde bulunan bir erkek öğrenci yurdunda yaşandığı iddia edilen cinsel istismar vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45338)

49.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, soruşturma izni verilen belediyelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45339)

50.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Kemer ilçesinde bulunan Çıralı Kavşağı'nda trafik güvenliğinin artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45340)

- 51.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, kendilerinden haber alınamayan Türkmenistan uyruklu iki kişiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/45341)
- 52.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, Siirt'te son beş yılda uyuşturucu ile mücadele kapsamında yapılan operasyonlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45342)
- 53.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Kahramanmaraş'ta bulunan bir okulda meydana gelen silahlı saldırı olayına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45343)
- 54.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Karadeniz Sahil Yolu'nun Giresun geçişinde yaşanan trafik kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45344)
- 55.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, Türk Kızılayı tarafından deprem sonrasında çadır satışı yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45345)
- 56.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, araçlarda sürücülerin izleme ve kullanma alanı içinde kalan görüntü cihazları ile ilgili yapılan bir düzenlemeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/45346)
- 57.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, 8 Eylül 2025 tarihinde CHP İstanbul İl Başkanlığı önünde yaşanan olaylara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45347)
- 58.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, Mardin'de yaşanan şiddet olaylarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45348)
- 59.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, çalıştığı iş yerinde yaşamını yitiren yabancı uyruklu bir öğrenciye ilişkin yazılı soru önergesi (7/45349)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

- 60.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ın Cizre ilçesinde açılan bir sergiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/45350)
- 61.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, İstanbul'da yabancı bir sanatçı tarafından gerçekleştirilen konsere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45351)
- 62.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, Erzurum ilinde bulunan Çifte Kardeşler Türbesi'nin çevresindeki mezarların taşınması kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45353)
- 63.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, Erzurum Resim ve Heykel Müzesinden Ankara'ya taşınacağı iddia edilen eserlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45354)

Millî Eğitim Bakanlığı

- 64.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, MESEM programına dahil olan çocukların çalışma koşullarının denetlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45355)
- 65.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'ın Amasra ilçesinde madencilik meslek lisesi açılmasına dair yürütülen projenin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45356)
- 66.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bakanlık bünyesinde görev yapan öğretmenlerin sendika üyeliği konusunda baskıya maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45357)
- 67.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'ın Amasra ilçesinde açılması planlanan bir imam hatip lisesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45358)
- 68.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, son beş yılda hayatını kaybeden yabancı uyruklu öğrencilerle ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45359)
- 69.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Erzurum Binali Yıldırım Üniversitesinin engelli ve özel gereksinimli bireylere yönelik faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45360)

70.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, ülke genelinde ve Bartın'daki okulların depreme dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45361)

71.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, turizm meslek liselerinin uygulama otellerinde görev yapan usta öğreticilere kadro verilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45362)

72.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Erzurum'da bulunan üniversitelerin engelli ve özel gereksinimli bireylere yönelik faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45363)

73.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, özel sektörde çalışan öğretmenlere yeşil pasaport hakkı tanınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45364)

74.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, İstanbul Üniversitesinde gerçekleştirilen görevde yükselme ve ünvan değişikliği sınavına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45365)

75.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi tarafından düzenlenen görevde yükselme ve ünvan değişikliği sözlü sınavı ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45366)

76.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Bakanlığın protokol imzaladığı dernek ve vakıflara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45367)

77.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, özel gereksinimli çocukların eğitim kurumlarına giriş ve çıkışlarını takip etmek için kullanılan yüz tanıma sistemine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45368)

78.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, Siirt'te depreme dayanıklı olmadığı gerekçesiyle yıkılan okullara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45369)

79.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 18 Nisan 2026 tarihinde Diyarbakır'daki bir okulda yıldırım düşmesi sebebiyle hayatını kaybeden iki çocuğa ilişkin yazılı soru önergesi (7/45370)

80.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, okulların temizlik ve güvenlik personeli ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45371)

81.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, MESEM kapsamında staj yaptığı işletmeden çıktıktan sonra kaybolan bir öğrenciye ilişkin yazılı soru önergesi (7/45372)

82.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesinde yıkılan bir okul binasının yerine inşa edilen binanın akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45373)

Sağlık Bakanlığı

83.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ın Karahallı ilçesinde engellilere sunulan sağlık hizmetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45374)

84.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ın Ulubey ilçesinde engellilere sunulan sağlık hizmetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45375)

85.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ın Sivasslı ilçesinde engellilere sunulan sağlık hizmetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45376)

86.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, son beş yılda acil servislere yapılan başvurularla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45377)

87.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'un Şebinkarahisar ilçesinde yürütülen madencilik faaliyetlerinin halk sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45378)

88.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, evde diyaliz tedavisi gören elektrik abonelerine sunulan hizmetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45379)

89.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın, son bir ay içinde acil servislerdeki hasta kayıt ve takip sisteminde yaşanan kesintilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45380)

90.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, son bir yıl içinde gıda kaynaklı rahatsızlıklarla hastanelere başvuran kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45381)

91.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, solunum yetmezliği hastalıklarında kullanılan oksijen cihazlarının tıbbi cihaz statüsüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/45382)

92.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, imar planında sağlık alanı olarak yer alan bir taşınmazın özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45383)

93.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, imar planında sağlık alanı olarak yer alan bazı taşınmazların özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45384)

94.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Hastanesi binasının güçlendirilmesi projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45385)

95.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, ilaç tedarikinde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45386)

Tarım ve Orman Bakanlığı

96.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Mersin'de orman olarak ilan edilen bazı arazilerin 2B kapsamına alınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45387)

97.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Muğla ilinde orman sınırları dışına çıkarılan alanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45388)

98.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van'da bulunan Et ve Süt Kurumuna ait satış mağazalarının kapatılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45389)

99.- Muş Milletvekili SümeYYe Boz Çakı'nın, Muş'un Merkez ilçesine bağlı Kayalısu köyünde gerçekleştirilen ağaç kesimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45390)

100.- Kilis Milletvekili Mustafa Demir'in, 2026 yılında TMO tarafından açıklanan hububat alım fiyatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45391)

101.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, orman köylülerinin yaşadıkları sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45392)

102.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Teke yöresinde yürütülen küçükbaş hayvancılık faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45393)

103.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 2026 yılında TMO tarafından açıklanan hububat alım fiyatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45394)

104.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'da faaliyet gösteren bir sulama birliğinin borcu nedeniyle elektriğinin kesilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45395)

105.- Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'in, 23-25 Mayıs 2026 tarihlerinde Adıyaman ve Kahramanmaraş'ta etkili olan dolu yağışı sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/45396)

106.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Munzur Vadisi Milli Parkı içerisinde yürütülen yol genişletme çalışmalarının çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45397)

107.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, TÜRKŞEKER tarafından iki firmaya piyasa fiyatının altında satış yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45398)

108.- Aksaray Milletvekili Turan Yaldrın, hububat üreticilerinin desteklenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45399)

109.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Balıkesir'in İvrindi ilçesine bağlı Büyükyenice Mahallesi'nde yapılması planlanan ikinci gölet projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45400)

110.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Elazığ'ın Maden ilçesinde yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45401)

111.- Aksaray Milletvekili Turan Yaldrın, ziraat mühendisi istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45402)

112.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 2026 yılı için TMO tarafından yapılan hububat alımlarında belirlenen ödeme süresine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45403)

113.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, orman yangınları ile mücadele konusunda alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45404)

114.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, 2026 yılında TMO tarafından açıklanan hububat alım fiyatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45405)

115.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Ağrı'nın Diyadin ilçesine bağlı Aşağı Satıcılar köyünde kurulması planlanan güneş enerjisi santralinin hayvancılık faaliyetlerine etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45406)

Ticaret Bakanlığı

116.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ta engelli bireylerin kurduğu veya ortak olduğu ticari işletmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45407)

117.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, ülke genelinde engelli bireylerin kurduğu veya ortak olduğu ticari işletmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45408)

118.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, vize randevusu hizmeti sunan bazı işletmeler hakkındaki şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45409)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

119.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin Güneybatı Çevre Yolu Projesi'nin ihale sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45410)

120.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Kemer ilçesinde bulunan Çıralı Kavşağı'nda trafik güvenliğinin artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45411)

121.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'ın Kurucuşile ilçesi ile Arıt köyü arasında yürütülen bağlantı yolu projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45412)

122.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun Üniversitesi Şebinkarahisar yerleşkesinde yaşanan aydınlatma sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/45413)

123.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Hakkari-Van karayolunun heyelan nedeniyle ulaşımın kapatılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45414)

124.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun-Dereli karayolu üzerinde bulunan Küçükköy Mahallesi girişine kavşak yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45415)

125.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Karadeniz Sahil Yolu'nun Giresun geçişinde yaşanan trafik kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45416)

126.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, 2026 yılında Kurban Bayramı tatili boyunca Kuzey Marmara Otoyolunda yaşanan trafik yoğunluğuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/45417)

127.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Denizli-Burdur karayolu üzerinde yer alan köprüde gerçekleşen trafik kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45418)

128.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin-Adana-Osmaniye-Gaziantep Hızlı Tren Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45419)

129.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin'de bulunan Akbelen Katlı Kavşağı Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45420)

130.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin-Tarsus Otoyolu Ayrımı - Mersin OSB - D400 Ayrımı Karayolu Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45421)

131.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Sayıştayın 2023 ve 2024 yılı denetim raporlarında DHMİ Genel Müdürlüğü ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45422)

Genel Görüşme Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 Milletvekilinin, emekli aylıklarının hesaplama yöntemlerinin güncellenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/134) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2026)

2.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Avrupa Parlamentosunun 17 Haziran 2026 tarihli kararının ve Türkiye'nin Avrupa Birliğine üyelik sürecindeki mevcut durumunun görüşülmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/135) (Başkanlığa geliş tarihi:18.06.2026)

3.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara'da düzenlenecek olan NATO Zirvesi kapsamındaki hazırlıkların etkilerinin görüşülmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/136) (Başkanlığa geliş tarihi:24.06.2026)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan ve 19 Milletvekilinin, Şırnak'ın Cizre ilçesinde bulunan bir medreseye yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4266) (Başkanlığa geliş tarihi:2.06.2026)

2.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 19 Milletvekilinin, Suriye'den gelen bazı yabancı uyruklu kişilerin adli yargılanma süreçlerinde yaşadığı iddia edilen hak ihlallerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4267) (Başkanlığa geliş tarihi:3.06.2026)

3.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 19 Milletvekilinin, avukatlara yönelik şiddet eylemlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4268) (Başkanlığa geliş tarihi:3.06.2026)

4.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve 20 Milletvekilinin, gelir adaletsizliğinin siyasi, hukuksal ve ekonomik nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4269) (Başkanlığa geliş tarihi:4.06.2026)

5.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve 20 Milletvekilinin, vize aracılık hizmetleri yürüten bir şirketle ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4270) (Başkanlığa geliş tarihi:4.06.2026)

6.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin ve 20 Milletvekilinin, Hakkari'nin Derecik ilçesinde yürütülmekte olan madencilik faaliyetlerinin etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin

belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4271) (Başkanlığa geliş tarihi:4.06.2026)

7.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan ve 19 Milletvekilinin, 6-8 Ekim tarihinde gerçekleşen olaylara yönelik yargılama süreçlerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4272) (Başkanlığa geliş tarihi:9.06.2026)

8.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve 20 Milletvekilinin, vergi muafiyeti uygulamaları ile muafiyet verilen vakıfların ve bunlara hangi ölçütlere göre vergi muafiyeti verildiğinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4273) (Başkanlığa geliş tarihi:11.06.2026)

9.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek ve 19 Milletvekilinin, çocuk işçiliğinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4274) (Başkanlığa geliş tarihi:15.06.2026)

10.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan ve 19 Milletvekilinin, Osmaniye, Tokat ve Şanlıurfa'daki bazı ceza infaz kurumlarında yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4275) (Başkanlığa geliş tarihi:15.06.2026)

11.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan ve 19 Milletvekilinin, kadın cinayetlerinin ve şüpheli kadın ölümlerinin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4276) (Başkanlığa geliş tarihi:15.06.2026)

12.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 19 Milletvekilinin, 2025 yılındaki orman yangınlarının ve bunlar sonucunda oluşan zararların nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4277) (Başkanlığa geliş tarihi:15.06.2026)

13.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 19 Milletvekilinin, vatandaşların vize alma sürecinde yaşadıkları sorunların ve vize hizmetleri alanında faaliyet gösteren şirketlerin faaliyetlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4278) (Başkanlığa geliş tarihi:15.06.2026)

14.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, işçilerin sendikalaşmada yaşadığı hak ihlallerinin araştırılarak sendikal hakların korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4279) (Başkanlığa geliş tarihi:16.06.2026)

15.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık ve 19 Milletvekilinin, Türkiye'nin tarımsal üretim kapasitesinin araştırılarak tarım sektöründe uluslararası rekabet gücünün artırılması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4280) (Başkanlığa geliş tarihi:16.06.2026)

16.- İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş ve 20 Milletvekilinin, öğretmenlerin yaşadığı sorunların ve mülakat uygulamasının etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4281) (Başkanlığa geliş tarihi:16.06.2026)

17.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, kırmızı et ve beyaz et ürünlerinde yaşanan fiyat artışlarının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4282) (Başkanlığa geliş tarihi:16.06.2026)

18.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin ve 20 Milletvekilinin, 14 Haziran 2026 tarihinde Hakkari'nin Şemdinli ilçesinde dört kişinin öldürüldüğü olayın araştırılarak aile içi şiddet vakalarının

önlenmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4283) (Başkanlığa geliş tarihi:16.06.2026)

19.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı ve 19 Milletvekilinin, korucuların neden olduğu hak ihlallerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4284) (Başkanlığa geliş tarihi:16.06.2026)

20.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik ve 20 Milletvekilinin, tefecilik sorununun tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4285) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2026)

21.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 20 Milletvekilinin, öğretmenlerin yaşadığı sorunların ve mülakat uygulamasının etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4286) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2026)

22.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Murat Emir'in, cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4287) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2026)

23.- Muğla Milletvekili Cumhuriyet Uzun ve 20 Milletvekilinin, son on yılda özelleştirme kapsamına alınan kamu taşınmazlarının akıbetlerinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4288) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2026)

24.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan ve 20 Milletvekilinin, Yalova'nın turizm potansiyelinin değerlendirilerek turizm sektörünün geliştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4289) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2026)

25.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, asgari ücretin ve emekli maaşlarının ekonomik koşullara göre iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4290) (Başkanlığa geliş tarihi:18.06.2026)

26.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 Milletvekilinin, son otuz yıl içerisinde diploma, denklik ve mezuniyet belgesi gibi belgelerin düzenlenmesinde meydana gelen usulsüzlüklerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4291) (Başkanlığa geliş tarihi:18.06.2026)

27.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan ve 20 Milletvekilinin, Mardin'de son yıllarda yaşanan orman yangınlarının nedenleri ve etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4292) (Başkanlığa geliş tarihi:18.06.2026)

28.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek ve 19 Milletvekilinin, cezaevlerinde yaşanan şüpheli ölüm ve intiharların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4293) (Başkanlığa geliş tarihi:18.06.2026)

29.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun ve 20 Milletvekilinin, 2023 yılı sözleşmeli öğretmen atamalarında mülakat uygulamasının yol açtığı sorunların tespit edilerek gerekli tedbirlerin alınabilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4294) (Başkanlığa geliş tarihi:19.06.2026)

30.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun ve 20 Milletvekilinin, özel eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin yaşadıkları sorunların tüm yönleriyle tespit edilerek öğretmenler arasındaki özlük hakları farklılıkların giderilebilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4295) (Başkanlığa geliş tarihi:19.06.2026)

31.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 19 Milletvekilinin, anız yangınlarının nedenleri ve çevreye etkilerinin araştırılarak sürdürülebilir tarım uygulamaları geliştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4296) (Başkanlığa geliş tarihi:19.06.2026)

32.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 19 Milletvekilinin, Türkiye’de kenelerle ve Kırım Kongo Kanamalı Ateşi hastalığıyla mücadelede kullanılan yöntemlerin etkinliğinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4297) (Başkanlığa geliş tarihi:19.06.2026)

33.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin ve 20 Milletvekilinin, Hakkari ilinin genelinde yürütülmekte olan madencilik faaliyetlerinin etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4298) (Başkanlığa geliş tarihi:19.06.2026)

34.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin ve 19 Milletvekilinin, Hakkari-Van karayolunda yaşanan trafik kazalarının ve güzergahtaki risklerin tüm yönleriyle incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4299) (Başkanlığa geliş tarihi:19.06.2026)

35.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve 19 Milletvekilinin, Diyarbakır ilindeki tefecilik sorununun tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4300) (Başkanlığa geliş tarihi:19.06.2026)

36.- Van Milletvekili Gülderen Varlı ve 19 Milletvekilinin, kadına yönelik şiddet olaylarının ve şüpheli kadın ölümlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4301) (Başkanlığa geliş tarihi:22.06.2026)

37.- Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu ve 19 Milletvekilinin, Batman’daki bir özel bakım kuruluşunda yaşandığı iddia edilen şiddet olaylarının araştırılarak sorumluların tespiti için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4302) (Başkanlığa geliş tarihi:22.06.2026)

38.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin ve 19 Milletvekilinin, sağlık alanındaki bölgesel eşitsizliklerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4303) (Başkanlığa geliş tarihi:22.06.2026)

39.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan ve 19 Milletvekilinin, Bitlis’in Ahlat ilçesine bağlı Ovakışla beldesine yapılması planlanan GES projesinin etkilerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4304) (Başkanlığa geliş tarihi:22.06.2026)

40.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi ve 19 Milletvekilinin, Batman’daki bir özel bakım kuruluşunda yaşandığı iddia edilen şiddet olaylarının araştırılarak sorumluların tespiti için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4305) (Başkanlığa geliş tarihi:23.06.2026)

41.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz’ın, Türkiye’den yurt dışına gerçekleşen beyin göçünün nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4306) (Başkanlığa geliş tarihi:23.06.2026)

42.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer ve 23 Milletvekilinin, emeklilerin ekonomik sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4307) (Başkanlığa geliş tarihi:23.06.2026)

43.- İstanbul Milletvekili Elif Esen ve 19 Milletvekilinin, uyuşturucu madde ve uyuşturucu madde bağımlılığı ile mücadele için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4308) (Başkanlığa geliş tarihi:23.06.2026)

44.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan ve 19 Milletvekilinin, Mardin ilindeki uyuşturucu madde kullanımı ve uyuşturucu ticareti vakalarının araştırılarak uyuşturucu ile mücadele konusunda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4309) (Başkanlığa geliş tarihi:23.06.2026)

45.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve 22 Milletvekilinin, medya kuruluşlarının kamu bankaları ile kamu finans kuruluşlarından kullandıkları kredilerin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4310) (Başkanlığa geliş tarihi:23.06.2026)

46.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, yenilenebilir enerji yatırımlarının ve sektördeki sermaye yoğunlaşmasının tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4311) (Başkanlığa geliş tarihi:24.06.2026)

47.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 Milletvekilinin, kömür madenciliği ve kömür kullanımında yaşanan daralmanın kömür havzası bulunan şehirlerin ekonomisine etkilerinin araştırılarak kömür madenciliğinden çıkış planlarının ve alternatif enerji politikalarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4312) (Başkanlığa geliş tarihi:24.06.2026)

48.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, okulların tatil dönemlerinde çalışan ebeveynlerin karşılaştığı sorunların tespit edilerek çocuk bakım hizmetlerinin erişilebilirliği için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4313) (Başkanlığa geliş tarihi:24.06.2026)

49.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 Milletvekilinin, öğretmen atamalarında mülakat uygulamasının yol açtığı sorunların tespit edilerek öğretmenlerin özlük haklarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4314) (Başkanlığa geliş tarihi:24.06.2026)

50.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem ve 20 Milletvekilinin, kamu kaynaklarından yararlanan vakıfların mali yapılarının tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4315) (Başkanlığa geliş tarihi:24.06.2026)

51.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan ve 19 Milletvekilinin, kadına yönelik şiddetin tüm boyutlarıyla incelenerek çözüm önerileri ve kapsamlı politikalar geliştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4316) (Başkanlığa geliş tarihi:24.06.2026)

52.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve 19 Milletvekilinin, Munzur Üniversitesi öğrencisi bir kadının kaybolması üzerine yürütülen soruşturmaya ve bağlantılı diğer soruşturmalara yönelik iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4317) (Başkanlığa geliş tarihi:25.06.2026)

53.- Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 20 Milletvekilinin, mevcut ekonomi politikalarının vatandaşlar üzerindeki etkilerinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4318) (Başkanlığa geliş tarihi:25.06.2026)

54.- Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 20 Milletvekilinin, üniversite mezunu genç işsizliğin nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4319) (Başkanlığa geliş tarihi:25.06.2026)

55.- Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 20 Milletvekilinin, buğday üretiminin mevcut durumu ile buğday üreticilerinin yaşadığı sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4320) (Başkanlığa geliş tarihi:25.06.2026)

56.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 19 Milletvekilinin, kayyım atanmasının sebep olduğu olumsuzlukların araştırılarak bunların ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4321) (Başkanlığa geliş tarihi:25.06.2026)

1 Temmuz 2026 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Rıdvan UZ (Çanakkale)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 108'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

İlk söz talebi, Ordu hakkında Ordu Milletvekili Sayın Naci Şanlıtürk'e aittir.

Sayın Şanlıtürk, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, Ordu'ya ilişkin gündem dışı konuşması

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ordu ilimizin yatırımlarını ve ihtiyaçlarını konuşmak üzere gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Ordu ilimiz deniziyle, doğasıyla mavi ve yeşilin kucaklaştığı Karadeniz'in en güzel illerinden biridir. Bu doğal güzelliklere ulaşmak ve birçok insanımızın bu doğal güzellikleri görmesi için ulaşım anlamında yollarımızın bir an önce yapılması gerekmektedir. Okullarımızın da tatile girmesiyle birlikte, büyük şehirlerde yaşayan insanlarımız Karadeniz Bölgesi'ne akın etmektedir. Ordu'dan sağlıklı bir transit geçişin sağlanabilmesi için şu ana kadar 30 milyar TL'nin üzerinde para harcanarak yüzde 86'sı bitirilmiş olan Ordu Çevre Yolu'nun 2'nci etap çalışmalarının bir an önce bitirilmesi gerekmektedir. İhaleyi alan firma ne yazık ki son beş yılda fiyatların düşük olduğu gerekçesiyle bu yolda çalışma yapmamaktadır. Ya bu ihale bir an önce feshedilmeli ya da firmanın çalışmasını temin edecek gerekli önlemler alınmalıdır. Ordu-Kabadüz yolumuzun 2011 yılında yapılan projesi Melet Irmağı'nın sağ sahilinden Kocaali Köprüsü'ne kadar açık olan yoldan geçmekteyken proje değiştirilmiş, Ordu-Kabadüz yolunun başlangıç yeri üniversite kavşağına alınarak hem yol uzatılmış hem de gereksiz yere devletin bütçesinden toplam uzunluğu 500 metreye varan 2 tane viyadük, 1 tane de 305 metre uzunluğunda tünel yapılmıştır. Eski projeye dönülebilir kaygısıyla, daha ortada yol yokken bir an önce bu viyadüklerin ve tünellerin yapılması manidardır. Burada açıkça kamu zararı oluşmuştur. Bu konu incelenerek gerekli soruşturma ve tahkikatın yapılması gerekmektedir.

Yine, ilimizde devam eden Ordu Şehir Hastanesi bağlantı yolu, Ordu-Kabadüz yolu, Kabadüz-Çambaşı yolu, Ordu-Gölköy yolu, Ünye-İkizce-Yoğunoluk yolu, Ünye-Çaybaşı-İlküvez yolu, Fatsa-Aybastı yolu, Kabataş-Aybastı-Gölköy yolu, Aybastı Çevre Yolu, İslamdağ-Korgan yolu gibi devam eden birçok projemizin bir an önce bitirilmesi gerekmektedir. Ünye-Akkuş yolu da heyelan nedeniyle kapanmıştır, çalışmalar devam etmektedir; bu yolun da hızlı bir şekilde açılması önem arz etmektedir. Fatsa Çevre Yolu'muz bir an önce ihale edilip yapılmalıdır, şu durumda Fatsa'dan transit geçebilmek mümkün değildir. Transit geçişin rahatlatılması adına Fatsa'daki 6 kavşakta düzenleme çalışmaları devam etmektedir. Son yirmi yılda Ordu-Giresun Havalimanı ve Ordu Çevre Yolu'nun 1'inci etabı gibi

ulaştırma alanında önemli yatırımlar hayata geçirilmiştir. Hem Bölge Müdürlüğü hem de Karayolları Genel Müdürlüğü dönemlerinde bu projeleri yakından takip eden Sayın Bakanımızın, Cumhurbaşkanlığı'nın desteğiyle, bölgenin ihtiyaç duyduğu ulaşım yatırımlarını hayata geçireceğine inanıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 11 Haziranda Meclis Genel Kurulundan geçirmiş olduğumuz -tapu kadastro- kanunun ilgili maddelerinde, orman vasfını yitirmiş arazilerin ve 2/B alanlarının birçok problemi çözülmüştür. Ordu ilimizde, 2.750 hektar alanda, üzerinde kırk elli yıllık fındık bahçesi olmasına rağmen tapusu ormanda kalan yerler vardır. Orman vasfını yitirmiş, daha ormana çevrilmesinin mümkün olmadığı ve üzerinde binaların olduğu bu arazilerde 2/B çalışması yapılarak hem bu binaların yıkımının önüne geçilmiş olacak hem de bu arazilerin tapusu vatandaşa verilerek problem çözülmüş olacaktır.

Ordu Türkiye'nin en çok yağış alan ili olmasına rağmen özellikle yaz aylarında su sıkıntısı çekilmektedir. Devlet Su İşleri eliyle planlaması yapılan Gököy Kırtaş Göleti, Kabadüz Çambaşı Göleti, Mesudiye Yavşan Göleti, Aybastı Baydarlı Göleti, Altınordu Kurşunçal Göleti gibi göletlerimizin yapılması gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; fındık hasat mevsimi yaklaşmıştır. Devletimizin açıklayacağı müdahale alım fiyatının üreticiyi tatmin edecek seviyede bir an önce açıklanması önem arz etmektedir. Ayrıca, Ordu, Giresun ve Trabzon illerinde dönüm başına aldığımız üretim ortalama 70 kilo civarındadır. Arazi şartları sebebiyle üretim masrafları fazla olmaktadır. Taban arazide ise hem üretim masrafları düşük hem de dönüm başı üretim 400 kilogramın üzerinde gerçekleşmektedir. Yamaç arazi ile taban araziye aynı fiyatın verilmesi adaletsizlik yaratmakta ve yamaç arazide üretim yapan vatandaşlarımız fındık üretiminden soğutulmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen, devam edin.

NACİ ŞANLITÜRK (Devamla) - Teklifimiz, üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanması adına, Toprak Mahsulleri Ofisinin dönüm başı ÇKS kaydına göre 120 kilo fındık almasıdır. Sadece dönüm başı bu 120 kilogram fındığa Bakanlığımızın belirleyeceği bir oranda dezavantajlı durumu ortadan kaldıracak ölçüde bir fark fiyatın verilmesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine, ilimizin takımı 52 Orduspor'unuzun bir üst lige yükselmesi şehrimiz adına son derece önemli ve sevindirici bir gelişme olmuştur. Bu başarıda emeği geçen başta Kulüp Başkanımız Şükrü Bodur ve yönetimini tebrik ediyor, tüm Ordulu hemşehrilerimizi 52 Orduspor etrafında kenetlenmeye ve takımımıza destek olmaya davet ediyorum. Yeni sezonda kulübümüze başarılar diliyorum.

Genel Kurulu ve tüm vatandaşlarımızı saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

İkinci söz talebi, Dünya Müzik Günü münasebetiyle İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'na aittir.

Sayın Hacıoğulları, buyurun lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, Dünya Müzik Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Sayın Başkan, aziz Meclis; Dünya Müzik Günü hakkında konuşacağım ama buraya her geldiğimde yani Genel Kurula her adım attığımda Burdur

Milletvekilimiz, İstiklal Şairimiz Mehmet Akif'i rahmetle andığımı, yaptığım konuşmalarda sıklıkla "Efendiler..." diye başlayarak ona özendiğimi, öykündüğümü, taklit edip ona benzemek, kendimi ona benzetmek istediğimi itiraf etmeliyim ama bence siz de öyle yapmalısınız. Geçmiş Meclis figürlerinden bir rol model belirleyin ve ona benzeyin. Özellikle muhalefet partili arkadaşlar, kendiniz kaldığınız sürece hem sizin işiniz zor hem de hak verin, bizim işimiz. Zira CHP'nin çok daha güzel jenerasyonunu gördü bu Meclis. Tamam, o hâlde yine şöyle başlayayım: Efendiler, bir Afrika atasözü şöyle söyler: "Müzik değişirse dans da değişir." Yani hayat değişir; hayatın akışı, temposu, hızı, dolayısıyla anlamı değişir. Bugünler -matem günlerini yaşıyoruz- matemdir, birleştirir bizleri. Hemen yanı başımızda komşumuz İran, katil İsrail ve Amerikan saldırılarına karşı nasıl da birleşti değil mi? Sağcısı solcusu, ilericisi gericisi, mollası molla karşıtı, tam da dağılacak derken nasıl da bir araya geldiler! Sebep? Sebep, matem; matem duygusu ve düşüncesinin hep canlı ve diri tutulması. Matem bir işe yarıyor muş demek ki. Sürekli haz odaklı, mutluluğun peşinde ama hiç yakalayamayacağın bir hayat yerine matemdir aslında insanları birleştiren. Bugünler muharrem ayı yani matem ayındayız. Aynı zamanda, yarın, biliyorsunuz, 2 Temmuz Sivas katliamının yıl dönümü. 2 Temmuz, Sivas'a "katliam" demeyenin, diyemeyenin dili kurusun! Ama sadece Sivas'a katliam deyip 5 Temmuz Başbağlar katliamına da "katliam" demeyenin, onu anmayanların sadece dili değil kalbi de kurusun, taş olsun! 2 Temmuz da bizim, 5 Temmuz Başbağlar da. Sivas'ı Başbağlar'a karşı konuşursak ikisini de kaybederiz. Daha 22 yaşındaydı Hasret Gültekin, ne güzel çalıp söylüyordu sazını. Ama ya Süleyman Orhan? O 16 yaşındaydı daha, Mehmet Orhan da daha 17... Ali Rıza Çakmak, Hüseyin Çakmak, Murat Çakmak; aynı aileden daha 17...

Efendiler, hanımefendiler; 5 Temmuz Başbağlar katliamı anılmadan, anlaşılmadan 2 Temmuz Sivas'tan söz edemeyiz. İkisine de eşit mesafede durmadan, iki hadisede hayatlarını kaybedenlere "şehitlerimiz" demeden birlik olamayız.

Bu akşam saat 19.00'da sizi bahçeye davet ediyorum. Elime bağlamamı alacağım, milletvekili arkadaşlarımla ağıtlar yakacağım, söyleyeceğim, matemi anacağız birlikte, hep beraber. Gelin, beraber söyleyelim; CHP'li, DEM'li, MHP'li...

MEHMET BAYKAN (Konya) - İYİ Partili.

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (Devamla) - İYİ Partili, tabii.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Biz Komisyonunda değiliz ya, onun için en son.

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (Devamla) - Bugün birbirimizi ikna etmeye değil birbirimizin acısına tanıklık etmeye ihtiyacımız var.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Komisyoncuları çağırıyor.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Komisyoncuları çağırıyor.

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (Devamla) - Toplumların, milletin de bir bedeni ve vücudu var. O beden bazen Kerbelâ'yı, bazen Sivas'ı, bazen Başbağlar'ı hatırlar. Hazreti Hüseyin'i, Kerbelâ'yı, 2 Temmuz ve Muhlis Akarsu'yu, 5 Temmuz Başbağlar'ı ve daha 17 yaşındaki Ali Rıza Çakmak'ı birlikte analım. Acıyan yerlerimize basıp, kabuk bağlayan yaralarımızı yeniden kanatıp, ağlayıp bir olalım inşallah.

Dün aşure dağıttı İçişleri Bakanımız Sayın Mustafa Çiftçi. Allah kabul etsin. Belki bugün bir başka vekil...

Türkiye'nin birlik kitabını, her sayfası rengârenk yazılmış Türkiye kitabını, yazdığımız kitabı yeniden hatırlayalım; gelin, yeniden okuyalım. "İkra" deyip bu kez Kürtçe, "ikra" deyip Türkçe her sayfası ayrı bir tezhiple rengârenk süslenip yazılmış Türkiye kitabını Lazca, Çerkezce, Ermenice, Rumca okuyalım. Ne Alevi ne Sünni ya da hem Alevi hem Sünni "ikra" diyelim Hazreti Hüseyin gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - AKP'nin daha iyi bir jenerasyonunu görmedi bu Meclis, hep aynıydınız.

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Size cevap vermiyorum çünkü siz küfrettiniz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen attığın lafa cevabı aldın! Attığın lafa cevabı aldın!

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Geçen gün küfür ettin sen, küfür. Sen küfür ediyorsun, küfürlü konuşuyorsun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hadi, gidebilirsin şimdi!

BAŞKAN - Üçüncü söz talebi, Karaman'ın il oluşunun 37'nci yıl dönümü münasebetiyle Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'e aittir.

Sayın Ünver, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Karaman'ın il oluşunun 37'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizleri takip eden kıymetli hemşehrilerimi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

21 Haziran 1989'da Türkiye'nin 70'inci ili olan Karaman'ımız geçtiğimiz günlerde il oluşunun 37'nci yılını kutladı. Ben de bir kez daha iyi oluşumuzun 37'nci yıl dönümünü kutluyorum. Otuz yedi yıllık -ve yirmi dört yılı AKP iktidarları döneminde geçen- bu il olma serüveni sonunda Karaman olarak "Tam istediğimiz yerdeyiz." diyemiyoruz maalesef.

Karaman bir tarım şehridir, Karaman'ın sanayisi de tarıma dayalıdır. Bu nedenle, tarıma yapılacak yatırımlar Karaman açısından yaşamsaldır. Yapımına başlandığında Karaman'ın da faydalanacağı yönünde büyük büyük laflar edilen Mavi Tünel Projesi maalesef ki yirmi yıldır tamamlanamamıştır. Öyle ki Toroslardaki barajlardan Hotamış depolamasına su taşıyacak olan AHİ kanalı bile bu boş vermişliğe dayanamamış; yer yer çökmüş, yer yer patlamış ve şu an su gelse bile suyu taşıyamayacak hâle düşmüştür. Bunlar millî servettir, bu millî servetleri atıl bırakmak vatana ihanetle eş değerdir. Bitirilemeyen Mavi Tünel Projesi'nin zaman içerisinde sadece Konya'nın ve ilçelerinin içme suyu ihtiyacını karşılamak üzere başkalaşarak ilerlemesi ve ovanın tarımsal sulama ihtiyacını karşılamaktan gün gün uzaklaşması Karaman'ımız açısından negatif bir durumdur.

Karaman'ın tarımsal sulama sorununun çözülebilmesi için öncelikle Gödet ve Ayrancı baraj göllerinde kapalı sistem sulamaya geçilmesi gerek şahsım gerekse de konunun ilgilileri tarafından yıllardır dile getirilmektedir. Defalarca söz veren AKP iktidarı ve yerel aktörleri hâlâ bu işi başarabilmiş değillerdir. Proje tutarı yaklaşık 5 milyar 400 bin lira olan Ayrancı Barajı Sulaması Yenileme Projesi için bu yıl ayrılan ödenek sadece 14 milyon liradır, toplam proje bedelinin yüz binde 25'i oranında. Yıllardır beklenen Gödet Barajı Sulaması Yenileme Projesi ise nihayet bu yıl yatırım programına alındı. Burada da yaklaşık 9 milyar 500 bin lira bedelli proje için ayrılan ödenek maalesef sadece 1 milyon iz ödenek. Müjde çığırtkanlığına rağmen burada da somutlaşmış bir gelişme yok.

Hâl böyleyken, sulama projelerine ayıracak kaynağı, ödeneği olmayan DSİ Genel Müdürlüğünün hizmet binasını Ankara dışındaki yurttaşlarımızın bilgisine sunmak istiyorum. Çiftçimiz "Su!" "Su!" diye bağırırken, topraklarımız susuzluktan kavrulurken DSİ 2022 yılında bu binaya taşındı; maşallah, saray mübarek(!) Baştan başa camlı bina, ne kadar afili değil mi? Bu, dıştan görünüşü; içerisinde de

İtalyan mermerleri döşeliymiş. Sulama yatırımlarına para yok ama saray yapmaya para var. Allah ıslah etsin! (CHP sıralarından alkışlar)

Karaman için su sorununun çözümü, Karaman'ımızın sınırları içinde uzunca bir mesafe kaydederek güneyinden geçen Göksu'dan doğrudan Karaman Ovası'na su getirilmesindedir. Ne var ki AKP iktidarı soruna kayıtsızdır. İktidarın yerel aktörlerinin de kendi iktidarlari üzerindeki gücü bu sulama yatırımının Karaman'a getirilmesine yetmemektedir.

Bakınız, bu haritada görüldüğü gibi, Göksu'ya bir sulama barajı yapılmaktadır ama nereye? Göksu'nun tam Karaman sınırlarından çıktığı, Mersin il sınırına girdiği yere. Adı Mut Barajı. Bu barajdan sadece Mut ilçesine bağlı köyler yararlanacak; Karaman'ımız burnunun ucundaki hatta sınırları içine giren bu barajdan bir damla su kullanamayacak. Karaman'ımızı bağlı Cerit, Elmadağı, Bademli, Kurucabel, İhsaniye, Aşağıakın, Yukarakin köylerinin zeytinlikleri, meyve ve sebze bahçeleri su altında kalacak ama ne bu köyler ne de Karaman bu barajdan bir kova su kullanamayacak.

Geçtiğimiz günlerde bölge köylerinin muhtarları ziyaretime geldiler, “Vekilim, bu taksimi kurt yapmaz kuzulara şah olsa.” dediler; haklılar, bu yapılan iş hakkaniyete uygun değildir.

AKP iktidarına, AKP'nin yerel aktörlerine ve saray gibi binada oturan DSİ yetkililerine sesleniyorum: Biz Mut Barajı'nın yapılmasına karşı değiliz, yapılınsın ama en azından bu baraj nedeniyle arazisi su altında kalacak Karaman'ımızın köylerinin de bu barajın sulama imkânlarından yararlanması sağlansın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Devamla) - Atatürk Barajı'ndan 221 kilometrelik yapay nehirle Mardin'e sulama suyu, Kahramanmaraş'taki Göksu Çayı'ndan 135 kilometrelik hatla Gaziantep'e içme suyu sağlayan AKP iktidarı 30-40 kilometre mesafedeki Göksu'dan Karaman'a su getirmeyi başaramamıştır hatta düşünmemektedir bile. Yıllardır iktidara oy veren hemşehrilerimden bir isteğim var, en azından bundan sonra üvey evlat muamelesini kabullenmemeleridir. 7 Mart 2026 tarihinde Karaman'da yaptığımız görkemli mitingde Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'in “Bizim iktidarımızda Göksu'dan Karaman'a su getireceğiz.” sözünü binlerin önünde verdiğini yüce Meclisin kürsüsünden hatırlatmak istiyorum. Hemşehrilerimiz bilsin ki biz sözümüzün arkasındayız, Göksu'dan Karaman'a suyu iktidarımızda mutlaka getireceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın milletvekillerinin birer dakikalık söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz Sayın Süleyman Karaman'a aittir.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, 5 Temmuz 1993'te Başbağlar'da yaşanan terör saldırısına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, otuz üç yıl önce milletimizin yüreğine kor gibi düşen 2 büyük acıyı iki gün arayla yaşadık. 2 Temmuz Sivas katliamından hemen sonra 5 Temmuz 1993 Başbağlar'ın semalarını kara dumanlar kaplamış, gündüz vakti karanlık çökmüştü. Ateş sadece evlere değil milletimizin yüreğine düşmüş, feryat eden anaların gözyaşları sel olmuş, çocuklar yetim kalmış, 33 vatan evladımız

hain, acımasız, alçak bir terör saldırısında şehit edilmişti. Aradan yıllar geçse de Başbağlar'ın acısı hâlâ yüreğimizdedir. Bu acıyı unutmamak, unutmayacağız, unutturmayacağız. 5 Temmuzda Başbağlar'da olacağız.

Ülkemiz kırk iki yılı aşkın süre terörle mücadele etti, on binlerce canımızı toprağa verdik. Rabb'im bütün şehitlerimize rahmet eylesin. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, artık anaların ağlamadığı, çocukların yetim kalmadığı bir Türkiye istiyoruz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Demir...

2.- *Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, CHP Manisa Milletvekili Özgür Özel'in grup toplantısında yaptığı konuşmaya ilişkin açıklaması*

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz gün “Ce-Ha-Pe” Manisa Milletvekili Özgür Özel'in aziz milletimizin mukaddes değerlerini ve kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'i açıkça alaya alan bir sözde “stand up” gösterisini grup kürsüsünden hararetle savunduğuna esefle şahit olduk.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Hayret ya! Bu kadar da olmaz artık ya!

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Mizah, sanat ya da ifade özgürlüğü hiçbir kimseye milyarlarca insanın inancına, kutsallarına hakaret etme hakkı tanımaz; dinî değerlerimize yönelik bu fütursuz saygısızlığı espri kılıfı adı altında normalleştirmeye çalışmak toplumsal barışa ve inanç hürriyetine karşı yapılmış büyük bir gaflettir. İncamıza dil uzatanları sahiplenmek sanata saygı değil bu milletin ruh köküne saldırdır. Mukaddesatımıza yönelik hiçbir hadsizliğe geçit vermeyecek, değerlerimizi kürsüde kararlılıkla savunmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Günaydın.

3.- *İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Konuşmacıyı dinledim, “CHP Manisa Milletvekili” diye kastettiği insan Cumhuriyet Halk Partisinin Grup Başkanı ve seçilmiş Genel Başkanı Özgür Özel'dir, önce bunu bir anlayacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Manisa Milletvekili değil mi?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İkincisi de Recep Tayyip Erdoğan “AKP İstanbul Milletvekili” diye anılmadı zamanında, azıcık saygılı olmayı öğrenmekte fayda var.

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Siz hâlâ AKP diye söylüyorsunuz ya!

BAŞKAN - Sayın milletvekili, lütfen ama... Sizi dinledi, müsaade edin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Üçüncüsü de hiç kimse bu milletin mukaddesatına en ufak bir saygısızlık yapmıyor. Eğer kavramları siyaset bilimi içerisinde öğrenemediyseniz bu yaşta, bu yaştan sonra ben size öğretemem. Herkes vatanın, milletin müktesebatına, mukaddes her türlü değerine saygılıdır; bunun çerçevesinde de Anayasa'nın 25'inci maddesinde ifadesini bulan kanaatini açıklama, kanaatinden dolayı kınanmama özgürlüğüne orada atıf yapılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Anlamıyorsanız gelip de burada hiç olmazsa garip laflar etmeyin, tamam mı? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

4.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Biraz evvel bir dakikalık söz alan değerli milletvekilimiz de bu konudaki düşüncelerini sarahaten açıklamıştır; söylediğinde de bir eksik ve problem yok, “Manisa Milletvekili” olarak nitelendirmesinde de herhangi bir problem olmadığını ifade etmek isteriz. Ortada bir hukuk kararı, mutlak butlan kararı ve onun neticeleri söz konusu malumunuz. Dolayısıyla bu, tartışma konusu olabilecek bir husus değil kanaatimce.

Bir de tabii, o, “stand-up” noktasında da espri ile hakareti ve tahkiri birbirinden ayırt etmek gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Bu hukuk bir gün size de lazım olacak.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen, lütfen tamamlayın.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - “Hukuk kararı” dediğiniz şey bir gün size de lazım olacak.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Şunu ifade etmek isteriz ki bu milletin inancını, örf ve âdetlerini, bütün kutsallarını hiç kimse ne hakaretle ne tahkirle tezyif edebilir. Birtakım sahne alan kişilerin bu konuda duyarlılığını hatırlatması gereken siyasetçilerin, siyaseti değerler manzumesi üzerinden yapması gereken, milletin değerlerine saygılı bir şekilde siyaset yapması gereken siyasetçilere bu hatırlatmaları gayet meşru ve yerindedir. Bu konuda herkesin duyarlı olmaya ve milletimizin inancına saygılı olmaya, soytarılık ile sahne almanın fikir özgürlüğü kapsamında olmadığını, tahkir ve tezyifin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bu kadar abartmayın ya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, bakın, ikişer dakika süre veriyorum...

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - ...iş uzatılıyor, yeni tartışmalara yol açıyorsunuz. Lütfen...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - İnsanlara “soytarı” demek de doğru değil ya. Ayıp ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Tahkir ve tezyifin asla kabul edilemeyeceğini, bu konuda esprinin, şakanın yerinin farklı olduğunu; millet değerlerinin tezyif, tahkir ve hakaretin ise farklı olduğunu herkesin öğrenmesi gerektiğini ve bunlara göre hareket etmesi gerektiğini de hatırlatıyorum.

Teşekkür ediyorum.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - İnsanlar sizin mizahınızı yapmayacak da ne yapacak? Yemin ederim, tam bir mizah malzemesisiniz ya!

BAŞKAN - Buyurun Sayın Günaydın.

5.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Milletin değerlerine saygı gösterme konusunda en son insanlara ders verecek partinin adı “AKP”dir çünkü yıllarca bu değerler üzerinden, bu değerlerin istismar edilmesi üzerinden siyaseti böldünüz, insanları kutuplaştırdınız. Bu memleket bu nedenle büyük acılar çekti, hâlâ aynı noktadasınız. Artık istismar edebileceğiniz bir şey kalmamıştır çünkü millet sizi anlamıştır. Bu çerçevede, ifade özgürlüğünü, “stand up”ı soytarıllık olarak tanımlayan bir insanla bir fikir tartışması yapmanın bir anlamının olmadığını burada ifade edelim.

Gelelim “mahkeme kararı” dediklerine. Özgür Özel, beğenseniz de beğenmeseniz de Cumhuriyet Halk Partisinin hukuki olarak Grup Başkanıdır, milletin gönlündeki de lideridir. Sizin milletin gönlündeki yerinizi öğrenmek istiyorsanız sokağa çıkmanız yeterli olacaktır. Şu turuncu koltuklardan kalkın da bir sokağa çıkın. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Vallahi devamlı sokaktayız Beyefendi, devamlı sokaktayız.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Görüyoruz, görüyoruz!

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Beraber çıkalım, gelin, nereye isterseniz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, gel istediğin yere, seninle Konya'ya gidelim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, yeter, bu karşılıklı siyasi değerlendirmeler artık. Başkanım; bir sataşma yok, bir şey yok.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Nereye isterseniz beraber çıkalım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Seninle Konya'ya gidelim ya, seninle Konya'ya gidelim!

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Başkanım, bir dakikalarımızı konuşalım ya!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Birleşime ara verelim bitsin Başkanım, birleşime ara verin de tartışma bitsin Başkanım.

BAŞKAN - Tartışınlar, tartışınlar; tartışınlar, bir rahatlasınlar, sonra devam edelim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Biz rahatlamıyoruz ama.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, neye karşı çıkıyorsunuz arkadaş? Söylemeyelim mi o zaman yani neye karşı çıkıyorsunuz? Bu tartışmayı gereksiz mi görüyorsunuz?

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Başkanım, bir dakikalarımızı konuşuyoruz ya! Başkan Vekili sırası gelince konuşsun!

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, bakın, birazdan Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim. Ya, bunun sonu yok ama, yapmayın lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Ben...

BAŞKAN - Ya, üç dakika konuştunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şöyle...

BAŞKAN - Yeni bir tartışma yaratacaksınız, olmaz ama.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bir dakikalık...

BAŞKAN - Diğer milletvekillerinin ve diğer Grup Başkan Vekillerinin hakkı suistimal ediliyor, yapmayın; yapmayın lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Doğrudan grubumuza yönelik suçlamalarda bulunduğu için efendim...

BAŞKAN - E, verdim size söz, Allah Allah...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen yaptığın için ben sana cevap veriyorum.

BAŞKAN - Sayın Gökhan Günaydın, sisteme girin, sisteme girin, ondan sonra size söz vereceğim.

Buyurun, buyurun; buyurun, bunu sürdürelim!

6.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

AK PARTİ olarak biz hiçbir zaman insanlarımızı kutuplaştırma siyaseti gütmedik, tam tersine kutuplaştırmayı ortadan kaldırıcı, kucaklaşmayı, normale dönmeyi, normalleşmeyi ve insanlarımızın birbiriyle kaynaşmasını ortaya koyan siyaset ürettik, 86 milyon insanımızın tamamına dönük siyaset ürettik; bunu ifade etmek isterim.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Yarısı çapulcuymuş, yarısı çürüktü; toplumun yarısı sürtüktü ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - AK PARTİ normalleşmenin adıdır, AK PARTİ'nin siyaseti kucaklaşmanın adıdır.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Yüzde 50...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, müsaade eder misiniz, şu gerginliği artırmayalım lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - AK PARTİ'nin siyaseti kucaklaşmanın adıdır, 86 milyonun kardeşliğinin adıdır. Bizim siyasetimiz buna dönüktür.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Başkanım, toplumun yarısına “çapulcu” diyorlar, “sürtük” diyorlar, “çürük” diyorlar; daha ne desinler?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Hizmet ve eser siyasetinin, bütün toplumla kucaklaşmanın adıdır AK PARTİ'nin siyaseti; bunu ifade etmek isterim ve millet değerlerine saldıranlar ile millet değerlerini buluşturanların birbirinden ayırt edilmesi gerekir diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Peki, teşekkürler.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Günaydın, buyurun.

Ama yeni bir tartışma olmasın lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ben bir şey söylemedim Başkan.

BAŞKAN - Son kez açıyorum, ondan sonra ara vermek zorunda kalacağım. Lütfen uyumlu bir şekilde şu günü yaşayalım.

Buyurun lütfen.

7.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın 'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu 'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bu memlekette kendisi gibi düşünmeyenlere “sürtük” diyenleri, “çapulcu” diyenleri, “Ayaklar baş oldu.” diye vatandaş hakir görenleri bu ülke çok gördü. “Başörtülü bacılarımız...” diye başladınız, daha geçen hafta başörtülü öğretmenlerden hak arayanları ters kelepçeyle gözaltına aldınız, tutukladınız. Dolayısıyla kutuplaşmanın ne anlama geldiğini çok iyi biliyoruz. Eğer milletin sizin hakkınızda ne düşündüğünü görmek istiyorsanız seçimden kaçmak yerine sandığı getirmek gibi bir tercihi ortaya koyarsınız.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Sandığı ne yapacağız ya! Sandık size yaramıyor ki ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - “Sokaktayız.” diyenlere de çok açık söylüyorum: Her gün bütün milletvekillerimizle ve Genel Başkanımızla sokaktayız, bir gün siz de çıkarsanız oradaki değerini göreceksiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Çakır...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Çakır, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Başkanım, bir dakikalarımızı bekliyoruz ya!

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, bakın, şu arada var ya en az 10 milletvekili arkadaşına birer dakika söz vermiş olacaktım. Yapmayın ama, haksızlık bu. (CHP, DEM PARTİ, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Bitmez ki böyle!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Komisyona gideceğiz ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bakın, bizim bir dakikalık konuşmacımıza tahammül edemedi de Grup Başkan Vekili söz aldı.

BAŞKAN - Ya, milletvekillerinin...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - O uzattı meseleyi.

BAŞKAN - Ya, böyle şey olur mu ya? Yapmayın lütfen ama!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Uzatan biz değiliz.

BAŞKAN - Yapmayın ama!

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.31

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.43

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Rıdvan UZ (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 108'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Çakır...

8.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, AK PARTİ'nin 33'üncü İstişare ve Değerlendirme Toplantısı ile 25'inci kuruluş yılına ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, partimizin 33'üncü İstişare ve Değerlendirme Toplantısı, Sapanca'da Genel Başkanımız Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Başkanlığında gerçekleştirildi. 25'inci kuruluş yılını kutlayacağımız 14 Ağustos öncesi düzenlenen bu buluşmada birliğin, beraberliğin, kardeşliğin gelecek umut ve vizyonu tüm detaylarıyla farklı toplantılarla masaya yatırıldı. Karşılıklı istişare ve fikir teatileri yanında sahada tespit edilen eksiklik ve aksamalar Cumhurbaşkanımıza, ilgili bakanlara aktarıldı. Bir arada, geçmişin muhasebesi, geleceğin planlaması yanında ülke için, millet için yapacağımız çok şeyin olduğunu teyit ettik. Her yeni günün yeni ihtiyaçları doğuracağının bilinciyle bu ihtiyaçlara yine AK PARTİ kadrolarının çözüm üretebileceğini hissettik. Kampımızın hayırlara vesile olması temennisiyle 25'inci kuruluş yılını tebrik ediyor, milletimizle el ele, ikinci 25'e "Bismillah." diyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Durmaz...

9.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, çiftçinin yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Çiftçiyi korumak soframızı, pazarımızı, sağlıklı nesiller için ülkemizin geleceğini korumaktır. Çiftçi artık yalnız maliyetlerle değil iklim krizinin de ağır sonuçlarıyla mücadele ediyor, AK PARTİ iktidarı bunu görmelidir. Tokat yaşadı; zirai don, dolu, taşkın, sel ve kuraklıkla üretici bir gecede bir yıllık emeğini kaybediyor. TARSİM doğru; ancak çiftçimiz mülkiyet sorunu yaşıyor ve yeterli tarımsal destek alamıyor, sigortayı da yaptıramıyor, kaderine terk ettiniz. Sağlığımız ve gıda güvenliği için acilen tarımsal afet destek fonu kurulmalıdır. Bu fon, afet sonrası çiftçinin yeniden üretime dönebilmesi için nakdî, tohum, fide, yem, mazot, ilaç, gübre, enerji ve işçilik desteğini şeffaf ve kurumsal biçimde sağlamak için kaçınılmazdır.

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

10.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'da ekmeğe, simide ve etli ekmeğe gelen zamlara ilişkin açıklaması

BARİŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Konya'da dün ekmeğe, simide ve etli ekmeğe zam geldi. Etli ekmeğe Konya halkı için yalnızca bir yemek değil kültürümüzü yaşatan önemli bir simgedir. Ancak bu geleneği bugün sürdürmek bile zorlaştı çünkü et ve un pahalı ve bu geleneksel yemek vatandaş için bir lüks hâline geldi. Bu fiyatlara rağmen et üreticisi ve çiftçi de zarar ediyor. Peki, üreticinin de tüketicinin de kaybettiği bu düzen kime yarıyor? Cevap açık: Yıllardır süren ithalat eksikli tarım ve hayvancılık politikalarına. Yerli üreticiyi desteklemek yerine ithalatı tercih eden

anlayışınız, üretimi zayıflatıp gıdayı pahalılaştırdı. Bu gidişe artık bir “Dur!” denilmeli, yerli üretici desteklenmeli ve gıda güvenliği korunmalıdır.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Karaoba...

11.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Şırnak Üniversitesi Rektörü Abdurrahim Alkış'a ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Sayın Başkanım, gün geçmiyor ki bir tuhaflıkla karşılaşmayalım. Şırnak Üniversitesi Rektörü Abdurrahim Alkış, akraba ve yakınlarının üniversitede önemli görevlere getirilmesine ilişkin talihsiz bir açıklama yaptı. Damadını bakan yapan, atayan Cumhurbaşkanının görevlendirdiği rektör ne demiş bakalım: “Bu fitneciler cuma namazlarına gitmedikleri için her cuma günü akrabaya yardım etmenin inancımız gereği olduğunu bilmezler, akrabalarımıza ve dostlarımıza yardım etmek ve onları güzel yerlere getirmek benim inancım gereğidir ve rektörlük benim hakkımdır.” diyor. Biz de hatırlatıyoruz, Nisa suresi 58’inci ayet de Müslümanlara emanetleri ehil ve güvenilir kişilere teslim etmelerini ve insanlar arasında adaletle hükmetmelerini emreder. Rektörün Müslümanlığı bizim anladığımız Müslümanlığa çok benzemiyor. Devletin malını kendi malı zanneden bu adamı görevde tutmanın bir anlamı yok, kabile devletinde değil. Eğer böyle devam ederseniz üniversitenin adı “Alkış Üniversitesi” olarak değiştirilecektir.

BAŞKAN - Sayın Şanlıtürk...

12.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, Ordu'da yağışlar nedeniyle oluşan hasarlara ilişkin açıklaması

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Teşekkür ediyorum Başkan.

Bu yıl içerisinde yağışlar nedeniyle Ordu'da binin üzerinde heyelan olmuş, 100'ün üzerinde evde heyelan nedeniyle hasar oluşmuş ve vatandaşlarımız evlerinden tahliye edilmiştir. Daha önceki heyelanlarda Aybastı Sarıyar Mahallesi'nde 16 konutun, Gülyalı merkezde 40 konutun AFAD üzerinden TOKİ eliyle yapılması planlanmış ancak şu ana kadar bu konutlar yapılamamıştır. Vatandaşlarımızın mağduriyetinin giderilmesi adına bu konutlar da bir an önce yapılmalıdır. İlimizde seller nedeniyle oluşan hasarın toparlanması adına belediyelerimizin AFAD Başkanlığında bekleyen ödenek talepleri vardır. Bu ödeneklerin de Büyükşehir Belediyemiz başta olmak üzere tüm belediyelerimize bir an önce gönderilmesi sahanın toparlanması adına önem arz etmektedir.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Baykan...

13.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, AK PARTİ Sözcüsü Ömer Çelik'in paylaşımına ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sayın Başkanım, ben de kutsal kitabımıza yapılan saldırıyı konuşacaktım ama arkadaşlarım yeterince bu konuda konuştular, konuşacak olanlar da var. Bunu fikir özgürlüğü olarak kabul etmemiz mümkün değil. Ben, parti sözcümüz Ömer Çelik Bey'in paylaşımını -yetiştigi kadar baktım- okumaya çalışacağım: “CHP milletvekili Özgür Özel yabancı bir gazeteyle yazarak Türkiye’de seçimler yoluyla iktidar değişimini sorgulamış. Defalarca seçimle iş başına gelmiş Cumhurbaşkanımızın temsil ettiği iradeyi “rejim” olarak etiketlemek bir CHP geleneğidir. CHP’nin siyasi tarihimizde en çok baş vurduğu şey rejim krizi çıkartmak yoluyla kendine alan açmaktır. İç siyasette bu yöntem artık kullanılamaz hâle gelince Özgür Özel ve ekibi dış vesayet arayışına yöneldi. Kimseden yüz bulamasalar da Türkiye’nin her siyasi gündemini kendi vesayet arayışlarına zemin

yapmaya çalışıyorlar. Türkiye’de sağlıklı bir seçim sistemi olduğu için Özgür Özel zihniyeti iktidara gelemiyor çünkü milletimizin sağduyusu bu zihniyetin siyasi dinamiklerinin millî olmadığını görüyor. Öte yandan, Özgür Özel Türkiye’nin...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Cevap versen bir türlü, vermesen bir türlü.

Sayın Bayırcı...

14.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, CHP Manisa Milletvekili Özgür Özel'in grup toplantısında yaptığı konuşmaya ilişkin açıklaması

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - CHP Manisa Milletvekili Özgür Özel dünkü grup toplantısında, komedyenlik adı altında kutsal kitabımız Kuran-ı Kerim üzerinden yapılan saygısızlığı “ifade özgürlüğü” adı altında basite indirerek savunmaya kalkışmıştır. Hiç şüphesiz bununla ilgili cevabı milletimiz yeri geldiğinde kendisine verecektir. Siz Cenab-ı Allah’ımızla, Kur’an’ımızla, Peygamber’imizle, haramımızla, helalimizle dalga geçen sözde komedyeni savunacak kadar bilincinizi ve vicdanınızı yitirmişsiniz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İstismar edeceğiniz bir şey kalmadı artık, kalmadı.

SEYİT TORUN (Ordu) - Oradan ekme çıkamaz size, ekme çıkamaz daha.

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Milletimizin manevi değerlerine sahip çıkmak siyasetçi olarak bizlerin en büyük sorumlulukları arasındadır. Hiç kimse “sanat” adı altında manevi değerlerimizle dalga geçemez, inançlara hakaretin adı da sanat olamaz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Herkes sizi tanıyor artık, herkes tanıyor sizi.

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Milletimizin değerlerine dil uzatanlara buradan üstüne basa basa söylemek isterim ki bu topraklarda yaşayanların ortak noktası ve harcı İslam’dır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen git Netanyahu’nun arkasında sıraya dizil, Trump’ın arkasında sıraya dizil sen.

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Sayın Cumhurbaşkanımızı da diline dolayan bu hadsiz, diktatör iftirasında bulunmuş, aynı zamanda kendi cahilliğini, arsızlığını, yüzsüzlüğünü belli eden cümleler kurmuştur. Siz sevseniz de sevmeseniz de isteseniz de istemeseniz de bu ülkenin lideri ve umudu Recep Tayyip Erdoğan’dır.

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar...

15.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, mevsimlik tarım işçilerine ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Medeniyetlerin beşiği, verimli toprakların merkezi olan Urfa, maalesef hak ettiği değeri görmüyor. Urfa’da çiftçiler yüzlerce hektar tarlasını eiyor, hasat sonrası zarar ediyor; zararlarını çıkarmak için mevsimlik tarım işçisi olarak yollara düşüyorlar, gittikleri yerlerde insanlık dışı koşullarda yaşıyorlar.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bak, işini bitirdi, gidiyor değil mi?

İşin bitti mi, işin bitti mi?

SEYİT TORUN (Ordu) - Çok ayıp ya, vallahi çok ayıp! Hiç yakışıyor mu ya, hiç yakışıyor mu!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ya, Grup Başkan Vekili misin, değil misin; ağır konuşuyorsunuz, biraz ağır oluyor, hocasın bir de. Allah Allah!

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - İhmaller sonucu çocuklar hayatını kaybediyor. Temel yaşam ihtiyacı olan elektrige, suya ulaşamıyorlar. Cumhurbaşkanlığı genelgesine göre valiler ve kaymakamlar mevsimlik tarım işçilerinin insani koşullarda barınma ve temel ihtiyacını karşılamak zorundalar. İşçileri Bakanı jet hızıyla belediyeler hakkında soruşturma açıyor; mevsimlik tarım işçilerini mağdur eden, görevini yapmayan kaymakamlar ve valiler hakkında neden soruşturma başlatmıyor? Mevsimlik tarım işçileri sorunu bu ülkenin kanayan yarasıdır, sorumlusu ülkeyi yöneten AK PARTİ iktidardır.

BAŞKAN - Sayın Akbulut...

16.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, trafik cezalarına ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yollarda çok sık karşımıza geliyor bu ara, böyle bir üçgen şeklinde radar uyarısı koyuyorlar ama koyduktan sonra bekliyorsunuz ki bir uygulama var mı; bazen çıkıyor, bazen çıkmıyor. Şimdi, sabah bizim Burdurlu hemşehrilerimiz arıyorlar, bir yere uygulama koymuşlar; tamam. Az ileride de trafik ekipleri bekliyor, radar cezası yiyen vatandaşlarımız duruyorlar, 400-500 metre sonra bir kez daha. Yani tamam, devletimiz yaşasın, devletimiz güçlü olsun, bunu istiyoruz tabii ki biz de devletçi bir partiyiz ama ne demiş Şeyh Edebalı: “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” Bir milletin üstüne bu kadar gelinmesi ne kadar doğrudur? Bu trafik cezalarıyla sürekli vatandaşları sıkıştırmak ne kadar doğrudur? Birçoğu artık bunları ödemiyor da bu cezalardan dolayı mal mülk sahibi de olamıyor. Bu radar cezalarını, bu trafik cezalarını biraz azaltmakta fayda vardır diye düşünüyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aksakal...

17.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, 1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı'na ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Bugün 1 Temmuz, Denizcilik ve Kabotaj Bayramı'nın 100'üncü yıl gururunu hep birlikte yaşıyoruz. Kabotaj Kanunu, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik bağımsızlığını denizlerde de ilan ettiği tarihî bir dönüm noktasıdır. Kendi limanlarımız arasında yük ve yolcu taşıma hakkının yalnızca Türk bayraklı gemilere verilmesi egemenliğimizin ve bağımsızlığımızın en somut göstergelerinden biridir. Demokratik Sol Parti olarak biliyoruz ki tam bağımsız Türkiye hedefi yalnızca karada değil denizlerde de güçlü olmakla mümkündür. Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizin deniz ticaretini, limanlarını, tersanelerini, balıkçılığını ve denizcilik eğitimini millî bir kalkınma anlayışıyla geliştirmek zorundayız. Mavi vatanımızı korumak, denizlerimizin ekonomik ve stratejik gücünü artırmak gelecek nesillere karşı sorumluluğumuzdur. Bu anlamlı günde, başta deniz emekçilerimiz olmak üzere tüm milletimizin Kabotaj Bayramı'nı kutluyor, denizlerde bağımsızlığımız için emek veren tüm kahramanlarımızı saygı ve minnetle anıyorum.

BAŞKAN - Sayın Yıldırım...

18.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, “havala” yöntemiyle para transferi iddialarına ilişkin açıklaması

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Teşekkürler Başkanım.

CHP'li belediyelerin yolsuzluk kapsamında yaptıkları itiraflarda gündeme gelen “havala” yöntemiyle para transferi iddiaları kamu vicdanını hayretler içerisinde bırakmaya devam ediyor. Dün “Kavala” diyerek tempo tutup siyaset yapanların bugün “havala” iddialarıyla anılması tarihin en ibretlik ironisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Milletin alın teriyle oluşan kamu kaynaklarını millete harcama yerine birilerinin siyasi ikballeri için “havala” yöntemiyle har vurup harman savurursanız savurduğunuz harmanın rüzgârında boğulursunuz. Hiç kimse siyasi kimliğini hukukun üzerinde göremez. Şeffaflıktan kaçabilirsiniz ancak hesap vermekten kaçamazsınız. Türkiye'nin ihtiyacı mağduriyet edebiyatı değil

temiz belediyeçilik, dürüst yönetim ve adaletin herkes için eksiksiz uygulanmasıdır. Gerçekler birer birer ortaya çıkıyor. Tüm gerçekler ortaya çıktığında kazananın çalanlar değil millet olacağına inanıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Bozan...

19.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Mersin Limanı işçilerine ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Mersin Limanı işçileri tam yüz seksen bir gündür direnişte. İşten çıkarıldıkları limanın kapısında ekmekleri için, emekleri için her gün yılmadan bekliyorlar. Kışın yağmur, soğuk demediler, yazın sıcak demiyorlar. Geçen hafta bir kez daha işleri, ekmekleri için direnen işçi arkadaşlarımızı ziyaret ettik. 185 işçi arkadaşımız işlerine dönebilmek için başta Mersin milletvekilleri olmak üzere her birimize sesleniyorlar ve diyorlar ki: “Hepimiz işlerimize dönene kadar direnişimizi sürdüreceğiz.” Biz DEM PARTİ olarak her daim hakları için direnen liman işçisi arkadaşlarımızın mücadelesinde yanlarında olduk, yanlarında olmaya devam edeceğiz ve buradan bir kez daha Sayın Ulaştırma Bakanına çağrı yapıyoruz: Sorumluluk alın, inisiyatif alın; Mersin Limanı işçilerini yabancı bir firmanın ya da taşeron firmaların eline bırakmayın ve haksızlığa uğrayan Mersin Limanı işçilerinin işe geri dönüşleri bir an önce sağlansın.

BAŞKAN - Sayın Kanko...

20.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, galericilere ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - İkinci el otomobil piyasası da AKP'nin yanlış ekonomi politikalarının kurbanı oldu. Bir dönem Türkiye'nin en hareketli sektörlerinden biri olan galericilik, bugün âdeta can çekişiyor. Yüksek faizler, krediye erişimde yaşanan sorunlar, daralan alım gücü, ekonomideki belirsizlik nedeniyle piyasada alıcı yok, satış yok, esnaf ise ayakta kalma mücadelesi veriyor. Bugün birçok galerici dükkânını kapatma noktasına gelmiş, borçlarını çeviremez hâle düşmüştür. Esnafın sermayesi araçların üzerinde beklerken artan finansman maliyetleri her geçen gün yeni iflas riskleri doğurmaktadır. Bu tablo sadece galericilerin değil otomotiv sektörünün tamamının alarm verdiğini göstermektedir. Ekonomiyi günübirlik kararlarla yönetmenin bedelini yine esnaf ödüyor. Üreteni, ticaret yapanı ve yatırım yapanı desteklemek yerine ekonomik belirsizliği büyüten bu anlayış sürdürülemez. Türkiye'nin ihtiyacı güven veren, öngörülebilir ve üretimi destekleyen bir ekonomi yönetimidir.

BAŞKAN - Sayın Aşıla...

21.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, ekonomik krize ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ekonomik hayat, ahlaki hayatı da bozdu. Yüksek enflasyon, gelir adaletsizliği, kira krizi, genç işsizliği ve belirsizlik sadece cebimizi değil karakterimizi de etkiledi. İnsanlar uzun vadeli plan yapamaz hâle gelince kısa vadeli menfaat, fırsatçılık ve güvensizlik arttı. Sonuç; esnaf müşteriye, kiracı ev sahibine, işçi patrona, vatandaş devlete, genç geleceğe güvenemez hâle geldi. Türkiye'de ekonomik kriz sadece mutfağı boşaltmadı, ahlaki zemini, toplumsal güveni ve ortak gelecek duygusunu da aşındırdı. Bu yüzden mesele sadece iktidar değişsin meselesi değildir; mesele, insan tipinin, kurum ahlakının ve toplumsal vicdanın yeniden inşasıdır diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kayışoğlu...

22.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, yurt dışında yaşayan vatandaşların karşı karşıya kaldığı mağduriyete ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız, kendi kusurlarından kaynaklanmayan, koordinasyon eksikliğinden kaynaklanan ciddi bir mağduriyetle karşı

karşıydırlar. Avrupa ülkelerinde yaşayan vatandaşlarımız Türk sürücü belgelerini teslim edip yerel ehliyete geçiyorlar. Yaşadıkları ülkenin ehliyetini alarak bu şekilde kendi ehliyetlerini teslim edenler, sistemde hâlâ eski tip ehliyeti varmış gibi görünüyorlar. Bu değişim bilgisi Türkiye'deki sistemlere işlenmediği için vatandaşlarımız geçerli yabancı ehliyetlerine rağmen eski tip ehliyeti varmış gibi cezai yaptırımlara maruz kalıyorlar maalesef; bu, kabul edilemez bir tablodur, devletin dijitalleşme ve kurumlar arası entegrasyon konusundaki zafiyetini ortaya koyuyor. İktidar bu sorunu görmezden gelemez. Derhâl gerekli adımlar atılmalı, gerekli koordinasyon sağlanmalı ve bu haksız cezalar son bulmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Karakoz...

23.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, pamuk ekimine ilişkin açıklaması

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) - Aydın'ın, Koçarlı Ovamızın, Söke Ovamızın beyaz altını pamuk alarm veriyor. Her geçen yıl Aydın'da pamuk ekilen alanlar azalıyor. Mazot, gübre, ilaç gibi girdi maliyetleri yüzlerce kez artmışken çiftçilerimiz yıllardır aynı fiyata pamuk satıyor, zarar ediyor ve çiftçilerimiz artık pamuk ekmeyi bırakıyor. AKP iktidarının öngörüsüz, plansız, çiftçiye değil ithalatçıları düşünen beceriksiz politikaları hem Aydın'da hem Türkiye'de çiftçimizi bitme noktasına getirdi. Gelin, dünyanın en kaliteli pamuğuna sahip çıkın, ithalattan vazgeçin, pamuğu ve pamukçuyu destekleyin.

BAŞKAN - Sayın Genç...

24.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, köprü geçiş ücretlerindeki artışa ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1 Temmuzdan itibaren Osmangazi ve 1915 Çanakkale Köprülerinde otomobil geçişi 1.170 liraya çıkarıldı. Osmangazi Köprüsü'nde 2022'de 184 lira 50 kuruş olan ücret beş yılda yaklaşık yüzde 534 arttı. Çanakkale Köprüsü'nde ise açılıştaki 200 liralık geçiş bedeli bugün 1.170 liradır, artış yüzde 485'tir. Ocakta asgari ücretliye yüzde 27, en düşük emekli aylığına yüzde 18,5 artış verildi. Aynı dönemde bu köprülerin ücreti önce yüzde 25 artırıldı, altı ay geçmeden bir yüzde 17,6 daha zam yapıldı. Böylece köprü geçişleri yılın ilk yarısında yüzde 47 arttı. Yurttaş gişede 1.170 lira ödüyor, geçmese bile garanti ödemelerinin yükünü vergileriyle taşıyor. Gidiş-dönüşte köprüye 2.340 lira ödeniyor. Bu, ulaşım değil vatandaşa çıkarılan ağır bir yap-işlet-devret faturasıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Hülakü...

25.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'deki ağaç kıyımlarına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bingöl'ün Cafran köyünde aylardır süren ağaç kıyımı yükselen tüm itirazlara rağmen devam ediyor. Köy halkının itirazına ve doğa savunucularının uyarılarına rağmen iktidar bu yıkımı seyretmeyi tercih ediyor. Bugün Cafran'da yaşananlardan Bingöl istisna değildir, Bingöl'ün birçok noktasında aynı anlayış devrededir. Ormanlar parça parça yok edilirken yaşam alanları daraltılarak su kaynakları tehdit altına alınıyor ve bu durum ekolojik dengeyi geri dönüşü zor biçimde tahrip ediyor. Bu anlayış, doğayı yaşamın ortak değeri olarak görmek yerine tüketilecek bir kaynak, paylaşılacak bir rant alanı olarak görüyor. Bu yüzden halkın itirazı duyulmuyor, bilimsel uyarılar dikkate alınmıyor, doğanın sesi susturuluyor. Cafran'da kesilen ağaçlar Bingöl'ün geleceğidir. Bu yıkımı durdurmadıkça her yeni kesim daha büyük bir ekolojik felaketin kapısını aralayacaktır. Bingöl'ün ormanlarını sermayenin insafına terk eden bu politikayı kabul etmiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Bilici...

26.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, NATO Zirvesi öncesi Ankara'da yapılan hizmetlere ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Sayın Başkan, görüyorum ki Ankara'da gerçekleşecek NATO Zirvesi öncesi bozuk yollar tamir ediliyor, asfaltlanıyor, binalar boyanıyor, kötü manzaralar karton plaka ve bariyerlerle gizleniyor. Yani kısacası, iktidar istediğinde ne kadar hızlı hizmet geldiğini, götürebildiğini görebiliyoruz ancak yabancılar için seferber edilen bu hizmetlerin kendi vatandaşlarımızdan esirgenmesi kabul edilemez. Adana'mızın o eski ilk 4'teki güzel günlerine geri dönmesini istiyoruz. Şehrimize illa Hükümet tarafından hizmet gelmesi gerekiyorsa bir an önce küresel, global bir zirve Adana'da yapılsın ve hatta ve hatta bir sonraki NATO Zirvesi Adana'da yapılsın diyorum. Yani Ankara'ya, İstanbul'a, İzmir'e, Antep'e, Antalya'ya sunulan bu imkânlar Adana'ya da sunulsun diyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Ayan...

27.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Hatay sınır hattında yaşanan geri göndermelere ilişkin açıklaması

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Suriye'de Alevilere yönelik saldırılar ve ağır hak ihlalleri sürerken Türkiye'nin görevi insanları ölüm tehlikesine göndermek değil onları korumaktır. Buna rağmen, geçtiğimiz ay 22 Alevi mülteci hiçbir mahkeme kararı olmaksızın gizlice Cilvegözü Sınır Kapısı'ndan Suriye'ye gönderilmek istendi. Avukatların ve insan hakları örgütlerinin müdahalesi sonucu bu hukuksuzluk son anda durduruldu. Bugün ise o kişilerden biri olan Şaban Abbas yeniden sınır dışı edilmek isteniyor. Buradan İçişleri Bakanlığına ve yetkililere sesleniyoruz: Hukuku derhâl uygulayın, geri gönderme yasağı ilkesine uyun ve Hatay sınır hattında yaşanan keyfî ve hukuksuz geri göndermelere derhâl son verin.

BAŞKAN - Sayın Bülbul...

28.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbul'ün, köprü ve otoyol ücretlerine yapılan zamma ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Karayolları Genel Müdürlüğü 1 Temmuzdan itibaren köprü ve otoyol ücretlerine yılın 2'nci zammını uygulamaya koydu. Saray iktidarı vatandaşın canını yakmaya, özel şirketlerin cebini doldurmaya devam ediyor. Asgari ücretliye ara zam yok, emekli açlık sınırının altında yaşam mücadelesi veriyor ancak söz konusu yandaş şirketler olduğunda zam üstüne zam yapılabilir.

Aydın-Denizli Otoyolu'nda Nazilli-Kumkısıks geçişler arasındaki geçiş ücreti 320 TL'den 470 TL'ye yükseldi. Sarayköy-Köşk arasındaki geçiş ücreti ise 255 TL'den 375 TL'ye çıktı yani otoyol ücretlerine yaklaşık yüzde 46 oranında zam yapıldı. Vatandaş geçim derdiyle mücadele ederken iktidar yine tercihini halktan değil şirketlerden yana kullandı. Sandık gelince vatandaş hesap soracak.

BAŞKAN - Sayın Kış...

29.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Madımak katliamına ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, 2 Temmuz bu ülkenin hafızasından silinmeyecek bir utancın adıdır. Madımak'ta ateşe verilen yalnızca bir otel değil birlikte yaşama iradesi, özgür düşünce ve insanlığın vicdanıydı. Aradan otuz üç yıl geçti, yüreklerdeki sızı ilk günkü gibi taze. Ne yazık ki bugün de o karanlık zihniyetin izleriyle karşı karşıyayız; gazeteciler yazdıkları için, aydınlar düşündükleri için, sanatçılar konuştukları için, siyasetçiler halkın iradesini savundukları için hedef gösteriliyor. İnsanlar yıllarca iddianame bekleyerek cezaevlerinde tutuluyor. Adaletin zedelendiği,

hukukun siyasallaştığı Türkiye’de toplumsal barış kapanmaz bir yara almaktadır. Madımak katliamını anmak yalnızca geçmişe ağıt yakmak olmamalı; nefrete, ayrımcılığa ve hukuksuzluğa karşı ortak bir duruşu birlikte büyütmeliyiz. Madımak katliamında yaşamını yitiren tüm canlarımızı saygı ve rahmetle anıyorum.

BAŞKAN - Sayın Yontar...

30.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar’ın, Tekirdağ’da peş peşe çıkan tarla yangınlarına ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, son haftalarda Tekirdağ’da peş peşe çıkan tarla yangınları yaklaşık 2.500 dekar hasadı yapılmak üzere olan buğday ve arpa ekili arazinin kül olmasına neden oldu. Söndürülmeden bırakılan sigaralar, anız yakılması, piknik ateşi veya mangal, kontrolsüz bahçe temizliği, kırılan cam şişeler, kaynak makinesi gibi ekipmanlardan çıkan kıvılcımlar yangın çıkmasına sebep olmakta, rüzgâr ve kuraklığın etkisiyle de hızla yayılmakta, arazilerin büyüklüğü dolayısıyla müdahaleler yetersiz kalmaktadır. Geçimini çiftçilikten sağlayan vatandaşlarımıza öncelikle geçmiş olsun diyorum. Küçük ihmaller dolayısıyla çiftçimizin bir yıllık alın terini heba ettirmeyelim. Tarım Bakanlığından, yangın sebebiyle ürününü kaybeden çiftçimizin ödenmeyen desteklerinin ödenmesini, varsa borçlarının ertelenmesini ve yanan tarlalar konusunda yardım yapılmasını istiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Kıratlı...

31.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı’nın, CHP Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yabancı bir gazeteye verdiği demece ilişkin açıklaması

ALİ KIRATLI (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ce-Ha-Pe Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yabancı bir gazeteye verdiği demeçte Türkiye’nin demokrasisini, seçim sistemini ve NATO içindeki konumunu tartışmaya açan ifadeler kullanmasını son derece yanlış buluyoruz. Demokratik ülkelerde meşruiyetin tek kaynağı sandıktır. Aziz milletimizin hür iradesiyle defalarca tecelli etmiş seçim sonuçlarını yabancı platformlarda tartışmaya açmak millî iradeye gölge düşürme çabasından başka bir anlam taşımaz. Türkiye bugün bölgesinde söz sahibi, NATO içinde güçlü ve stratejik bir müttefiktir.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Adı batsın!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Ülkemizin uluslararası konumunu zayıf göstermeye yönelik söylemler Türkiye’nin menfaatlerine hizmet etmez. Siyasi rekabetin adresi, yabancı gazeteler değil milletimizin huzurudur. Hükmü verecek olan da her zaman aziz milletimizdir. Biz milletimizin iradesine güveniyor, Türkiye Yüzyılı hedeflerimiz doğrultusunda birlik ve beraberlik içerisinde yolumuza devam ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Altın...

32.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın’ın, Mardin Kızıltepe Devlet Hastanesine ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Milletimiz iradesini Mersin’de gösterdi, yakında Türkiye’de de gösterecek; az daha bekleyin.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Biliyorsunuz, Mardin’in Kızıltepe ilçesi, Türkiye’nin en yüksek hava sıcaklıklarının ölçüldüğü bölgelerden, kentlerden bir tanesi. Fakat 50 dereceye varan...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Az daha bekleyin.

ALİ KIRATLI (Mersin) - Ya, ergen çocuk gibisin, her şeye müdahale ediyorsun; vallahi ergen çocuk gibisin!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Mersin’de aldığın cevabı Türkiye’nin tamamında alacaksın. Sana “Manisa Milletvekili” lafını göstereceğim, az bekle.

ALİ KIRATLI (Mersin) - Bir şey söyleyeceğim, çıkabilir miyim iznin varsa! Vallahi ergen çocuk gibisin ya!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ben konuşuyorum ya...

ALİ KIRATLI (Mersin) - Sayın Başkanım, bana değil ona söyleyin.

BAŞKAN - Lütfen ama bakın, söz verdim...

ALİ KIRATLI (Mersin) - Vallahi ergen çocuk gibi.

BAŞKAN - Ya, söz verdim ama lütfen, yapmayın şunu ya!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Grup Başkan Vekilliğinin ağırlığını taşımayan ergen bir çocuk gibi.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ergen çocuk istiyorsan aynaya bak!

BAŞKAN - Lütfen, bakın, geriyorsunuz ama yapmayın lütfen.

ALİ KIRATLI (Mersin) - Herkese laf atıyor, ayıptır ya!

BAŞKAN - Tamam.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Her biriniz ayrı ayrı tetikçilik yapıyorsunuz. Aynı metni okumaya utanmıyor musun hiç!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Ya, sen kendi görevini yapsana!

Benim düşüncelerime ancak saygı duyabilirsin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Aynı metni okumaya utanmıyor musun hiç? Kendi bildiğin yok mu?

ALİ KIRATLI (Mersin) - Ergen bir çocuk gibisin!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kendi düşüncen yok mu senin ha?

ALİ KIRATLI (Mersin) - Ergen bir çocuk gibisin!

BAŞKAN - Sayın Kıratlı...

ALİ KIRATLI (Mersin) - Ergen bir çocuk gibisin!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Çocuk sensin! Çocuk sensin! Aynı metni niye okuyorsun sen? Metin bulamıyorsun sen!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Ergen bir çocuk gibisin!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ya, çocuk olmak kötü bir şey mi?

BAŞKAN - Sayın Kıratlı...

ALİ KIRATLI (Mersin) - Bana değil Başkanım, oraya söyleyin.

BAŞKAN - Sayın Kıratlı, tamam, lütfen...

ALİ KIRATLI (Mersin) - Oraya söyleyin.

BAŞKAN - Sayın Kıratlı...

ALİ KIRATLI (Mersin) - Oraya söyleyin.

Bana bir dakika izin...

BAŞKAN - Ama bakın, uzatıyorsunuz tartışmayı.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Aynı metinle tetikçilik yapıyorsunuz hepiniz!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Ergen bir çocuk gibisin!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Aynı metinle tetikçilik yapıyorsunuz!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Ergen bir çocuk gibisin!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Aynı metinle tetikçilik yapıyorsunuz!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Bundan sonra sana “ergen çocuk” diyeceğim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Mersin’de sokağa çıkamıyorsunuz siz!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Sana bundan sonra “ergen çocuk” diyeceğim. Çıkabilir miyim, izniniz var mı?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Mersin’de bir tane ilçe belediyen yok senin ama burada tetikçilik yapıyorsun!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Bir şey söyleyeceğim, iznin var mı? Sen izin veriyor musun bana?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Burada tetikçilik yapma da git Mersin’de dolaş, bir tane oy al!

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.09

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.25

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Rıdvan UZ (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 108'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Birer dakikalık söz taleplerini karşılamaya devam edeceğiz.

Sayın Altın...

32.- *Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin Kızıltepe Devlet Hastanesine ilişkin açıklaması (Devam)*

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Biliyorsunuz, Mardin'in Kızıltepe ilçesi Türkiye'de hava sıcaklıklarının en yoğun ölçüldüğü ilçelerden, en sıcak noktalardan biri. Fakat 50 dereceyi bulan sıcaklıklarda Mardin'in Kızıltepe Devlet Hastanesinde ne yazık ki havalandırma ve soğutmayla ilgili çok ciddi sorunlar yaşanıyor. Öyle ki hasta ve hasta yakınları evlerinden vantilatör getirip hastane odasını serinletmeye çalışıyorlar. Bizler buradan bu sorunun ivedilikle çözülmesi gerektiğinin altını çizmek istiyoruz.

Aynı zamanda, yine, Mardin Kızıltepe Devlet Hastanesinde çıkan yemeklerin sağlıksız olduğu ve yabancı maddeler çıktığına dair, hijyenik olmadığına dair hem sendikaların hem de halkın talepleri var, yemeklerin düzeltilmesine yönelik.

Bir de yoğun bakım ve acil servis ünitelerinde "tasarruf" adı altında, çalışan hemşire sayısının düşürüldüğüne, bunun diğer çalışanların iş yükünü artırdığına ve hastalara nitelikli sağlık hizmeti verilmediğine yönelik de tespitler var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

33.- *Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, Barış Annesi Behiye Sevim'in yaşamını yitirmesine ilişkin açıklaması*

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta yaşamını yitiren Barış Annesi Behiye Sevim'in kaybı hepimizi derinden üzdü. Behiye anneye Allah'tan rahmet diliyorum. Oğlu Özgür Sevim Kırşehir Hapishanesinde mahpustur. Behiye anne yoğun bakımdayken ailenin talebiyle yasal hakkı olan vedalaşma izni için Adalet Bakanlığına yaptığımız resmî başvuru ne yazık ki yanıtı bırakıldı. Sonrasında taziye izni talep ettik, başlangıçta Bakanlık tarafından onay verilmesine rağmen düzenlenen gerçeğe aykırı tutanakla cezaevi yönetimi bu insani izni de engelledi. Siyasi mahpuslara yönelik yürütülen bu ayrımcı ve keyfî pratik, hukuku ve temel insan haklarını yok saymaktadır. Yası bile cezalandırma aracına dönüştüren bu zihniyetle, kanunları kişiye göre uygulayan bu idari pratikle toplumsal barış inşa edilemez. Eşitlik ve adalet zemininde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kadıgil...

34.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgıl'ın, NATO öncesi yapılanlara ilişkin açıklaması

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Dünyayı mahveden savaş suçluları Ankara'da toplaşacak diye akıl almaz bir onursuzluk yaşıyoruz. Havalimanından itibaren yollara brandalar çekmişler, halkı mahkûm ettikleri yoksulluktan utanmıyorlar da önünde hazır ola geçtiklerinin bu yoksulluğu görmesinden utanıyorlar. Ankaralıya dökülmeyen asfalt ne hikmetse Amerikalıya dökülüyor. Sokaklarda yaşayan köpekler katlediliyor, yerlerine Batı özentisi fönlü polis atları yerleştiriliyor. Yargı kolları hepten çıldırdı, ne olur ne olmaz diye 75 yaşındaki TEMA gönüllüsü öğretmeni tutukluyor. Niğde'de "NATO'ya hayır!" diyen gencecik bir kadın yoldaşımı, Elif Önder'i tutukluyor; 4 yaşındaki çocuğundan ayrı Elif, şu an cezaevinde yatıyor. Herkes duysun, herkes bilsin: Trump denen katili de NATO denen savaş suçluları kulübünü de bunların yerli iş birlikçilerini de bu topraklarda istemiyoruz. Kahrolsun mandacılığını kâh milliyetçilik kâh İslamcılık arkasına saklayan korkaklar! Yaşasın tam bağımsız Türkiye!

BAŞKAN - Sayın Dinçer...

35.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'e seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkanım, buradan Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'e sesleniyorum: Uyguladığın yanlış ekonomik programlarla halkı yaşayamaz hâle getirdin, binlerce iş yerini kapanmaya ittin, binlerce ocak söndürdün. Ülkeyi yüksek faiz, cezalarla yönetmeye çalışıyorsunuz. "Faiz haram." dediniz, faizin de faizini almaya devam ediyorsunuz. Normal kamu alacaklarına 3 kat faiz uyguladınız, şimdi de anapara ve 3 kat faize yüzde 29 daha faiz uygulayarak "Yetmiş iki ay taksit yaptık." diye müjde veriyorsunuz. Anaparayı ödeyemeyen, faizi, faizin faizini nasıl ödesin Sayın Bakan? Bu konuda bir an önce yeni bir düzenleme yapılması ve en azından iş dünyasının rahatlatılması gerekiyor. Bu konuda Maliye Bakanlığımı göreve davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kara? Yok.

Sayın Kırkpınar...

36.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'ın, bugün açıklanan köprü ve otoyol tarifesine ilişkin açıklaması

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Bugün açıklanan yeni tarifelerle köprü ve otoyollar hazine garantili müteahhitlerin döviz endeksli konforunu fonlamaya devam ediyor. "2023'te zam yok." denilen bu yapılar döviz geride bırakan birer gişe imparatorluğuna dönüşmüştür. 2023'te asgari ücretli Osmangazi'den 46 kez geçebilirken geçişin 1.170 liraya fırlamasıyla bugün ancak 23 kez geçebilmektedir. Dolar kuru yüzde 150 artarken geçiş ücretlerine yapılan zamlar yüzde 530'u aşmıştır. Üstelik köprüleri kullanmayan vatandaş da vergileriyle garantileri karşılamaktadır. İzmir'de Menemen-Bergama hattında da aynı fahiş tarife zulmü yaşanmaktadır. Ege'de tarladan çıkan ürünü taşıyan bir kamyonun sadece Osmangazi'den geçişi 2.950 liraya yükselmiştir. Akaryakıtta ÖTV zammı da eklenirse bu tarife lojistiğe indirilen tam bir darbe olacaktır. Hazine garantili yapılara imtiyaz sağlayan bu adaletsiz düzeni kınıyoruz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sarıtaş...

37.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, DİSK-AR'ın yayımladığı rapora ilişkin açıklaması

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, DİSK-AR'ın yayımladığı son rapor Türkiye'de emekçilerin ve emeklilerin nasıl derin bir geçim krizine sürüklendiğini bütün açıklığıyla ortaya koyuyor. Bugün asgari ücret artık istisna değil, milyonlarca emekçi için ortalama ücret hâline

gelmiştir ancak asgari ücret açlık sınırının altında kalırken emekçiler her geçen gün daha ağır vergi yükleriyle karşı karşıya bırakılıyor. Bir tarafta ücretler erirken diğer tarafta dolaylı vergiler yoluyla halkın cebindeki son kuruşa kadar el uzatılıyor. DİSK-AR verilerine göre toplanan her 100 liralık verginin 64 lirası dolaylı vergilerden oluşmaktadır. Yani vergiyi patronlar değil bu halkın, bu ülkenin -emeğini sırtında taşıyan- emekçisi, emeklisi ödüyor maalesef. Bu duruma artık derhâl bir çözüm bulunması elzemdir diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

38.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Antalya'nın tarımına ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Antalya'nın tarımı yalnızca kuraklığın değil plansızlığın da mağduru. Bir ilçede çiftçi sulama suyuna ulaşamazken başka bir ilçede taşkın sular ürünleri yok ediyor. Bir tarafta altyapı eksikliği, diğer tarafta afetlere karşı yetersiz hazırlık. Sorun yağmurun az ya da çok yağması değil su yönetiminin bilimsel ve planlı yürütülememesidir. İşte, Antalya'nın Korkuteli ilçesinin can damarı, toprağı bereketli, insanı çalışkan Küçükköy ve çevre mahallelerimiz bugün büyük bir mağduriyetle karşı karşıyadır. Çiftçimiz aylar öncesinden su parasını peşin ödediği hâlde üreticiye su verilmiyor. Bu kararları alanların çiftçinin ihtiyaçlarından, bölgedeki arazi koşullarından habersiz olduğu anlaşılıyor. Bu mağduriyetin giderilmesi için derhâl gereken adımları atmanızı bekliyoruz.

BAŞKAN - Sayın Dindar...

39.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının PTT üzerinden yapılan ödemeleri Halk Bankasına devretmesine ilişkin açıklaması

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Van'da ve birçok ilde bu yaz sıcaklarında, güneşin altında yaşanan bir rezalet vardır: Plansızlık, halka cefa şeklinde yansımıştır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, PTT üzerinden yapılan sosyal yardımları ve diğer ödemeleri Halk Bankasına devretti. Bunu niçin yaptılar? Bununla kime rant sağlayacaklar? Bilmiyoruz. Bildiğimiz bir şey var: Önce halkı yoksul bırakıyorlar, sonra yardım şovu yapıyorlar. Günlerdir Van'da yaşlılar, engelliler ve yoksullar bir banka kartı için geceden sıra nöbeti tutuyor. 80 yaşında insanlar bir gün bekleyip kart alamıyor, ikinci gün tekrar geliyor. Verilen yardım miktarı ise 4 kişilik bir ailenin bir akşam yemeği kadar. Bu eziyete derhâl son verilmeli, insana yaraşır koşullarda kartlar ve yardımlar verilmelidir diyor, teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu? Yok.

Sayın Akay...

40.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, KARDEMİR'deki hurda tedarik süreçlerine ilişkin açıklaması

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Türkiye'nin köklü sanayi kuruluşu KARDEMİR'de hurda tedarik süreçlerindeki yönetim zafiyetleri ve denetim eksiklikleri ciddi bir tartışma konusu hâline gelmiştir. İddialara göre stratejik alımlarda yaşanan hatalar ve tedarik zincirindeki düzensizlikler şirketi milyonlarca liralık zarara sürükledi. Özellikle üçüncü taraf firmalar üzerinden yürütülen ayrıştırma ve lojistik süreçlerinde, ürün içeriklerinde karıştırılan yoğun miktardaki yabancı maddelerin -ki bunlar toprak, beton ve toz- fabrika girişlerinde tespit edilmemesi maliyetleri katlayarak kaliteyi düşürdü. Ayrıca, piyasa rayicinin üzerinde yapılan alımlar ve tedarikçi tercihlerindeki istikrarsızlık sürece yönelik soru işaretlerini artırdı. Yaşanan

bu prestij ve maddi kayıpların önüne geçilmesi için KARDEMİR yönetimini şeffaflığa, bağımsız denetleyici kurumları ise vakit kaybetmeden konuyla ilgili incelemeyi başlatmaya davet ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Aygun...

41.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Kabotaj Kanunu'nun 100'üncü yıl dönümüne ve zamlara ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - 1 Temmuz Türk denizciliğinin dönüm noktası olan, mavi vatanda bayrağımızı sonsuza kadar dalgalandıran Kabotaj Kanunu'nun 100'üncü yıl dönümü kutlu olsun.

Sayın Başkan, işçiye, memura, emekliye zam yok. Asgari ücret yerinde sayıyor ama devlet işneden ipliğe zam yapıyor. SGK muayene katılım paylarına yüzde 250'ye yakın zam yaptı. 26 liralık muayene ücretleri 50 ve 90 lira oldu. On gün içerisinde eğer düzelmeyip aynı branşa giderseniz 5 lira yerine 30 lira ödeyeceksiniz.

Yine, yap-işlet-devret modelinde yer alan otoyol ve köprü ücretlerinde tarifeler değişti. Osmangazi ve 1915 Çanakkale Köprüsü geçiş ücreti 995 liradan 1.170 liraya yükseldi, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nde ise geçiş ücreti 95 liradan 110 liraya çıkarıldı. Yine, otomotivde ÖTV artışı yolda. Benzin fiyatında litre başına 2 lira 66 kuruş, motorinde 2 lira 84 kuruş, LPG'de ise 1 lira 22 kuruş zam bekleniyor. 3 Temmuzda enflasyon rakamı açıklanacak. TÜİK verisi, İstanbul Ticaret Odası hesaplamasına uygun çıkarsa en düşük SSK ve BAĞ-KUR emekli aylığı 23.585 lira olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Öztürkmen...

42.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Sacır Deresi'ne ve Araban ilçesinin Yukarıkaraaiz Mahallesi'ne ait fotoğraflara ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu fotoğraf Oğuzeli ilçemizin içerisinde bulunan Sacır Deresi'nden. Bu akan suyun içerisinde her türlü kimyasal mevcut. Yirmi beş yıldan beri bu sorun Oğuzeli'nin en büyük sorunu. Yıllardır kirliliği konuşulan ve bir türlü arıtılmayan Sacır Deresi'nin suyu sulamada kullanılıyor, ciddi hastalıklara neden oluyor. Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin atık su arıtma tesisinin dereye ve Gaziantep'e nefes aldıracağını söylüyordu. Yıllardır bunu dile getiriyoruz ama arıtma tesisi hâlâ çalışmamış durumda.

Bu fotoğraf da yine Gaziantep ilimizin Araban ilçesinin Yukarıkaraaiz Mahallesi'nden. Bu yol yaklaşık sekiz ay önce dökülen tonlarca hafriyat nedeniyle kullanılamaz hâle gelmiştir. Sadece bu mahalle değil Araban'ın tamamı bu hâlde. Mahalle sakinleri yetkililere defalarca sorunu anlattı ancak hâlâ bir çözüm üretilmedi. Ben de bunu defalarca dile getirmeme rağmen Gaziantep hâlâ sahipsiz, Oğuzeli sahipsiz, Araban sahipsiz.

BAŞKAN - Sayın Aslan...

43.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Rojava'lı tutsaklara ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Suriye'de ÖSO ve çeteler eliyle zorla alıkonulduktan sonra Türkiye'ye teslim edilen yüzlerce Rojava'lı tutsak bugün Türkiye'de cezaevlerinde tutuluyor. Daha önce Rojava'lı tutsak Zaim Hışman Ali'nin resmi kimlik ve doğum belgelerine rağmen çocuk yaşta ağır cezalara mahkûm edilmesini burada gündeme taşıdık. Bugün aynı hukuksuzluk Hüseyin Muhammed dosyasında tekrarlanıyor. Erzincan Kapalı Hapishanesinde tutulan Muhammed 2022 yılında henüz 15 yaşındayken ÖSO tarafından kaçırıldı, ailesinden fidye istendi, ödeme yapılmayınca Türkiye'ye teslim edildi. Gözaltı işlemleri usulsüz yapıldı, işkence ve tehdit altında ifade vermeye zorlandı, bilmediği dilde ifadeler imzalatıldı ve bu ifadeler esas alınarak ağır cezalar verildi. Adli Tıp Kurumu ise kendisini muayene etmeden, kemik yaşı tespiti yapmadan belgeleri yok sayarak karar verdi. Yarın, 2 Temmuzda

karar duruşması var, Hüseyin Muhammed'in ve tüm Rojava tutsaklarının serbest bırakılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Türker Ateş...

44.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, orman yangınlarına ilişkin açıklaması

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye her yaz orman yangınlarıyla aynı acıyı yaşıyor. Ağaçlarımız yanıyor, canlarımız yok oluyor, vatandaşlarımız zarar görüyor. Yangın çıktıktan sonra değil çıkmadan önce önlem almak zorundayız. Riskli bölgelerde temizlik ve bakım artırılmalı, erken uyarı sistemleri güçlendirilmeli, ekipman ve personel eksiklikleri giderilmeli, orman köylüleri ve gönüllüler bu süreçte dâhil edilmelidir. Her yıl aynı manzarayı izlemek artık kader değildir, bunu acilen telafi etmek gerekir. Eksik planlama, yetersiz denetim ve geç müdahale doğamızı yok ediyor. İktidarı geç olmadan hareket etmeye ve geleceği korumaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Akalın...

45.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, 665'incisi gerçekleştirilen Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'ne ilişkin açıklaması

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Asırlardır milletimizin ortak hafızasında yaşayan yiğitliğin, mertliğin ve kardeşliğin simgesi olan tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin 665'incisini gerçekleştirmenin gururunu ve heyecanını yaşıyoruz. Kırkpınar sadece bir güreş organizasyonu değil köklü tarihimizin, zengin kültürümüzün ve Edirne'mizin dünyaya açılan en önemli değerlerinden biridir. Yüzyıllardır er meydanında dökülen alın teri, cesaret, azim ve emeğin sembolü olmuş, nesilden nesle aktarılan bu kadim gelenek milletimizin birlik ve beraberlik ruhunu yaşatmaya devam etmiştir. Bu büyük mirası yaşatan başta pehlivanlarımız olmak üzere organizasyonda emeği geçen tüm kurum ve kuruluşlara, hakemlerimize, cazgırlarımıza, güreşseverlere ve katkı sunan herkese teşekkür ediyor, er meydanına çıkacak pehlivanlarımıza başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

46.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, NATO'ya ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

NATO, başta İslam dünyası olmak üzere dünyanın başına bela olmuş bir örgüttür. Böyle bir dönemde NATO'nun bölgemizdeki terör kaynağı üslerini kapatmamız gerekirken muhalefet edilmesin diye Meclis ne yazık ki kapatılmıştır. Köklü bir tarihe sahip ülkemizin İsrail'in bölgedeki operasyonlarına istihbarat ve lojistik desteği sağlayan suç şebekesi, ileri karakolu gibi davranmaya zorlanması, ayrıca "NATO'ya ev sahipliği yapacağız." diye değerlerimizden taviz verilmesi, hele de herhangi bir suça karışmamış gazetecilerin, akademisyenlerin, sivil aktivistlerin tutuklanması bu ülke için tarihî yüz kızartıcı, yüz karası bir eylemdir. Üçüncü dünya ülkelerinde bile temel insani bir hak olan protesto, miting, eylem, yürüyüş hakları tamamen gasbedilmiştir. Bu, son derece acınası bir durumdur. NATO'ya yapılan hizmet gaflet değilse büyük bir ihanettir.

BAŞKAN - Grup Başkan Vekillerimizin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya'ya ait.

Buyurun Sayın Kaya.

47.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, on ikinci yargı paketine ve ele alınması gereken konulara ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; toplumda özellikle var olan hukuksuzluklardan ve adaletin sorunlarından ve zaman zaman çıkarılan torba yasaların istenilen amaca hizmet etmemiş olmasından dolayı birçok mağdur kesim oluştu ve Türkiye’de hem yargı bağımsızlığıyla ilgili hem yargı sisteminin işleyişiyle ilgili hem de kanunlardan kaynaklı bazı sorunlu alanlar çıktı. Uzun bir zamandır kamuoyunun gündeminde yargı paketini bekleyen insanlarımız var ve bu toplumsal kesimler yargı paketine çok büyük umutlar bağlamıştı. İktidar partisi bir önceki Adalet Bakanı Sayın Yılmaz Bey’in döneminde kendi teknokratlarına, bürokratlarına bir çalışma yaptırmıştı, daha sonra yeni gelen Adalet Bakanı bu çalışmayı devam ettirdi; nihayet bu çalışma herhâlde biraz da törpülenerek on ikinci yargı paketi olarak geldi. Yargının sorunlarını çözmek isteyen insanlara “Bir sonraki paketi bekleyin.” şeklinde umut verilmeye devam edildi.

Buradan öncelikle şunu ifade etmeye çalışıyorum ki on ikinci yargı paketi dediniz, bugüne kadar getirilen yargı paketleri adaletin sorunlarını çözmediği gibi daha da kronik hâle getiriyor yani bu da şunu gösteriyor ki “birinci” “ikinci” “üçüncü” diye yargı paketlerine numaratorle numara vurmanız Türkiye’deki yargının sorunlarını çözmiyor, biraz da içeriğine doğru hep beraber odaklanmamız lazım. Mesela, bu mağdur kesimlerden bir tanesi karşılıksız çek mağdurları. Karşılıksız çek nihayetinde taahhüt ettiği ekonomik bedeli ödeyemeyen insanların karşılaştığı para cezası, daha sonra da hapse dönüşmesi. Elbette çeki bir dolandırıcılık aracı olarak kullanıp daha yazarken ödememeyi kafasına koyan insanlar mutlaka vardır ama önemli bir kısmı kendi ticari hayatının içerisinde bu çeki ödeyebileceğini düşünerek çekleri ileri vadeli tanzim ediyor. Bu ülkede son yıllarda çok önemli ekonomik krizlere yol açacak süreçler yaşadık. Neydi bunlardan biri tanesi? Covid. Hatta öyle oldu ki kanunla kira artışlarını yüzde 25’le sınırladık enflasyon yüzde 70, 80’lerdeyken. Niye? Ekonomik kriz var diye. Ne yapıldı? Yine, bütçede bile ek paketler konuldu, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez temmuz ayında yeni bir bütçe paketi bu Meclise getirildi. Bu da şunu gösteriyor: Meydana gelen ekonomik hususlar, pandemi, deprem ve benzeri şeyler devletin dahi finansal planlamalarını yerle bir edebiliyor hatta orta vadeli planlarını, enflasyon tahminini, faiz tahminini sürekli güncellemek zorunda kalan bir iktidar partisiyle karşı karşıyayız. Şimdi, hâl böyleyken, devlet olarak bu kadar geniş imkânlarla sahipken siz bile ekonomideki gelişmelere ayak uydurmak durumunda kalıyorsanız, yeniden bir mühlet almak durumunda kalıyorsanız, borçlarınızı yapılandırmak durumunda kalıyorsanız burada; o zaman, gerçekten çeki ödemek niyetiyle keşide etmiş ancak bu ekonomik sıkıntılar sebebiyle bu çekleri ödeyememiş insanları hapiste tutmak bu çeklerin ödenmesini temin etmez. Ekonomik suçta ekonomik ceza olur, onu ayrıca geçiyorum, bir hürriyeti bağlayıcı cezaıyla karşılaşmaması lazım ama burada, çekini ödeyemediği hâlde çalışıp namusuyla, dürüstçe bu çekleri ödemek isteyen insanlara Türkiye Büyük Millet Meclisi bu yargı paketiyle bir imkân sağlamalıdır. Hiç kimse “Yapanın yanına kâr kalsın, bu çekleri ödemesin.” demiyor ama dediğim gibi, devlet olarak siz bile ayda bir planlarınızı revize ederken esnafın kendi planlarını revize etme hakkını görmüyor olmanız vicdana sığacak bir şey değil. O açıdan, bu yargı paketinde ilk ele almamız gereken şey, çeklerini ödeme niyetiyle kesen ancak bu ekonomik sıkıntılar sebebiyle, Covid sebebiyle, deprem sebebiyle sıkıntı yaşayan esnafımızın ödeyemediği çeklerle ilgili bu düzenleme Türkiye Büyük Millet Meclisinde mutlaka yapılmalıdır. Bırakın, Danıştayın, Yargıtayın, işte, temyiz süreleriydi, görev yetkileriyle ilgili karar hususlarıydı, bunlar teknik konular; vatandaşın esas derdi bu ve bunlara odaklanmamız lazım.

Bir diğer hususa mevcut infaz rejiminin yarattığı eşitsizlik alanları. Farklı suçlara farklı infaz oranlarının uygulanıyor olabilmesi ve bunların da objektif kriterlere dayanmamış olması gerçekten bugün cezaevinde olan ve hakkındaki hükmün kesinleşmesine rağmen cezaevine girmeyi bekleyen binlerce insanımızın gerçekten önemli bir sorunu. Dolayısıyla mevcut infaz rejimindeki eşitsizlikleri

görmeden bir yargı paketi çıkarmaya çalışmak demek sadece Adalet Bakanının, bürokrasinin sesini dinleyip bu ceza ve infaz rejiminde düzenleme bekleyen milyonlarca insanın sesini duymamak manasına gelir. Bu da Türkiye Büyük Millet Meclisine yakışır bir durum değildir, bu konuyu mutlaka ele almamız gerektiğini buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bir diğer önemli husus ise koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik. Bugün ceza infaz kurumlarında 420 bini aşkın kişi varsa ve bunun birçoğu da infaz sisteminin yapısal bir baskısı altında ise burada bizim koşullu salıverme ve denetimli serbestlik müessesesini de yeniden ele almamız gerektiğini buradan bir kez daha ortaya koyuyorum. Koşullu salıverme ve denetimli serbestlik bekleyenlerin sesine kulak vermemek demek milletin sesine kulak vermemek manasına gelir. Örneğin, “Aylardır üzerinde çalışıyoruz.” dediğiniz TCK 158’le ilgili ancak komisyon aşamasında, o da kamuoyunun ve muhalefetin baskısıyla kısmi bir düzenleme yaptınız ama tamamen sorunları çözecek bir düzenleme olmadığını bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Yine, hasta ve yaşlı tutuklu ve hükümlülerle ilgili durum var. Bunları da burada bir şekilde mutlaka ele almamız gerekirken maalesef yargının teknik sorunlarını burada bize dayatanların gündemini konuşmaktan bunları konuşmaya zaman ve fırsat bulamıyoruz.

Bir diğer önemli husus, tamamen keyfi davranışlarla hükümlülerin infaz sürelerini belirleyen idare ve gözlem kurullarının iyi hâl ve hukuki güvenlik meselesi. Burada da çok ciddi suistimallerin olduğu, bir objektif kriter yerine subjektif, hukukla ilgisi olmayan kişilerin âdeta insanların infaz sürelerini belirlediği bir rejimle karşı karşıyayız. O açıdan, eğer bu Meclis bir yargı paketini konuşacaksa konuşması gereken işlerden bir tanesi de idare ve gözlem kurullarının durumu, iyi hâl ve hukuki güvenliğin objektif şartlara bağlanmasıdır.

Yine, Türkiye Büyük Millet Meclisinde oluşturulmuş olan Komisyonun oluşturduğu terörsüz Türkiye’yle ilgili bir rapor vardı. O raporda da infaz düzenlemelerine önemli atıflar vardı, demokratikleşmeyle ilgili önemli adımlar vardı, kayyum uygulamalarıyla ilgili önemli eleştiriler vardı, düşünce ve ifade özgürlüğünün önündeki engellerle ilgili önemli eleştiriler vardı. Eğer biz bu kadar milletvekilinin üzerinde mutabık kaldığı demokratikleşme adımlarını bu yargı paketlerinin içerisinde konuşmayacaksak, sadece mahkemelerin ihtiyacı olan teknik konuları konuşacaksak milletin adalet duygusunu, milletin yargıdan olan beklentilerini yerine getirmemiş oluruz. Dolayısıyla bu yargı paketlerini artık numarator basılan yargı paketleri de olmaktan çıkartıp yargının sorunlarının konuşulduğu ve çözüme kavuşturulduğu paketler hâline getirmek istiyorsak dışarıdan bize birileri, teknokratlar kanun teklifi hazırlamamalı. Burada hep beraber, gerekirse kuracağımız bir araştırma komisyonunda bu konuları ele alarak ortaya çıkan sonuçları daha sonra milletvekillerinin iradeleriyle kanun teklifi hâline getirip burada yasalaştırmanın süreçlerini konuşmamız lazım yoksa Cumhurbaşkanlığı Hukuk Politikaları Kurulu üyelerinin ya da Adalet Bakanlığındaki bürokratların yargının teknik ihtiyaçlarıyla ilgili hazırlamış olduğu düzenlemeler bu amacı karşılamaz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez’de söz sırası.

Sayın Çömez, buyurun lütfen.

48.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in, NATO Zirvesi’yle ilgili Türkiye’de alınan tedbirlere ve yaşananlara ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Saygıdeğer milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

2004 NATO Zirvesi'ne bizzat katılmış bir milletvekiliyim, o dönemde 22'nci Dönem Vekili olarak İstanbul'daki zirveye katıldım. Yine, NATO PA üyesi bir milletvekili olarak dünyanın birçok ülkesinde NATO'nun etkinliklerine, genel kurul toplantılarına katıldım. Fakat bu kadar toplantıda tanık olmadığım, karşılaşmadığım bir manzarayla karşılaşıyoruz. Haftalardır NATO Zirvesi'yle ilgili Türkiye'de alınan tedbirleri, yaşananları konuşuyoruz. Bunlardan bir tanesi basına uygulanan ambargo.

Değerli arkadaşlar, basına uluslararası bir zirve toplantısında niye ambargo uygulanır, sebebi nedir? Şimdi, tahmin ediyorum, ben bu yorumu yapınca daha sonra söz alacak olan arkadaşlar "Biz yapmadık ki NATO yaptı." diyecekler. Hayır, NATO yapmadı, siz yaptınız. NATO'nun sözcüsü "NATO toplantılarında o toplantılara katılacak olan basın mensuplarının akreditasyonu ile ilgili bilgiyi bize o ülke verir." dedi, bunu açıkça o söyledi. Bize göre demokrat ve bağımsız, size göre muhalif olan birçok medya kuruluşu zirve toplantılarına katılmayacak, ambargo uygulanıyor. Niye? Çünkü TRT'nin seksen kamerasıyla katılacağı bu toplantıları siz bir propaganda malzemesi hâline getireceksiniz. Çünkü TRT, artık iktidarın borazanı olmuştur, bir Pravda medyası olmuştur. Sizin istediğiniz doğrultuda yayın yapmayan, oradaki gerçekleri yansıtacak bütün medya kuruluşlarına ambargo uyguluyorsunuz. Bu, kabul edilemez. Bu, demokratik değildir. Bu, Türkiye'ye yakışmıyor. Lütfen böyle bir uygulamadan vazgeçin, NATO'yu doğru yönlendirin.

Bu konuda detaylı bilgileri iki gün önce NATO üyesi ülkelerin Meclis Başkanlarıyla yapılan resepsiyonda ve toplantıda farklı vesilelerle konuştum, onlar da büyük bir hayretle ve endişeyle bu süreci takip ettiklerini ifade ettiler.

Yanı sıra, toplantı ve gösteri yasağı oluşturdunuz. Şurada öğretmenlerimiz, 20-25 öğretmenimiz, çileli öğretmenlerimiz, kardeşlerimiz, evlatlarımız açlık grevi yapıyorlar, "Hayır, efendim, yapamazsınız..." Gösteri yasak, yürüyüş yasak, herhangi bir eylem yasak. Niye yasak Allah aşkına? Valilik kararıyla yasaklanıyor. Anayasa 34 "Çıkın, yürüyün." demiş, "Barışçıl olduğu sürece izin bile almanıza gerek yok." demiş. Niye yasaklıyorsunuz? Bu salonda Amerika Dayton'daki NATO Genel Kurulu Toplantısı'na katılan milletvekili arkadaşlarım var, onlar tanık oldular, ben de bir kere daha ifade ediyorum: Dayton'da NATO'yu eleştiren, protesto eden demonstrasyonlar, gösteriler vardı. Niye bizim ülkemizde insanlar özgürce NATO'ya itiraz edemez, niye görüşünü beyan edemez, niye sokaklarda yürüyüş yapamaz? Allah aşkına, biz hangi devirde yaşıyoruz, niye yasaklıyorsunuz? Siz yola çıkarken "3Y'yle mücadele edeceğiz, yasaklarla mücadele edeceğiz." demediniz mi? Niye hiç durmadan yasaklıyorsunuz? NATO'nun kalbi olan Belçika Brüksel'de insanlar rahatlıkla NATO'yu protesto ediyor ama Ankara'da NATO'yu protesto etmek yasak.

Şimdi, gelelim tutuklamalara. Koruyucu hekimlik vardır benim mesleğimde, siz de herhâlde koruyucu tutuklama yapıyorsunuz. "Her ihtimale karşı tutuklayalım, ne olur ne olmaz. Olur da eleştirirler, olur da bir tavır içerisine girerirler..." Hangi devirde yaşıyoruz biz? Dünya kadar insanı tutukladınız, içlerinde 79 yaşında Türkiye'nin ilk kadın mühendisi var, kırk bir yıl öğretmenlik yapmış insanlar var, üniversitelerde öğretim üyeliği yapanlar var, otuz altı yıl devlet memurluğu yapanlar var, 73 yaşında, otuz üç yıl Maliye Bakanlığında çalışmış insanlar var. 200 küsur kişiyi derdest ettiniz "Aman ha, olur da fikir beyan ederler." diye onları "terörist" yaftasıyla yaftalandırdınız ve içeriye attınız; bu, kabul edilebilir bir şey mi? Ben utandım, niye utandım biliyor musunuz? İki gün önce bana pek çok Meclis Başkanı "Ya, Türkiye'de bu kadar insan niye tutuklanıyor?" diye sorduğunda başımı önüme eğdim, utandım, utandım. Yani "Bu ülkede böyle bir uygulama var." diyemedim, diyemedim zaten ama Allah aşkına, bu tutuklamalar da neyin nesi? Yanı sıra, biraz sonra göstereceğim, Ankara'nın çok önemli muhitlerine tabelalar koydunuz, panolar koydunuz, paneller koydunuz. Araştırdım -soru önergesi de var, cevap bekliyorum bu soru önergesine, pek çok bakana verdim- tam 181 milyon lira

para harcamışsınız bu panellere. Niye; reklam yapalım, önüne NATO’yla ilgili güzel şeyler yazalım, “Türkiye dünya lideridir.” propagandasını yapalım, İHA’lar, SİHA’lar koyalım, TCG Anadolu’yu koyalım vesaire. Pekî, panoların arkası, panellerin arkası inanılmaz bir sefalet, inanılmaz bir açıklık. Şimdi göstereceğim size; bakın, değerli arkadaşlar, dün ben buradaydım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Panoların, panellerin önü sizin reklam propagandanızla dolu; panellerin arkası inanılmaz bir sefalet, açıklık. Ya, siz hangi devirde yaşıyorsunuz Allah aşkına! İnsanların yürüyüş alanlarını kapatmaya sizin ne hakkınız var? Orada bir engelli vatandaş gördüm; yürüyemiyor, giremiyor içeriye. Yani böyle bir uygulama olur mu? Çoluk çocuk bu engellerin, panoların arkasında fakruzaruret içerisinde, yürümekten aciz, sanki engelli koşu yapıyorlar ama ön tarafa çıktığınızda aman Allah’ım, dünya lideriyiz, uçuyoruz, kaçıyoruz, bilmem ne. Böyle bir uygulama olur mu?

Buyurun, bunlar iş yerleri, bakın, esnafla gidin konuşun, aynı yerde, söylüyorum değerli arkadaşlar, sokağa çıkmıyorsunuz, çıkmaktan imtina ediyorsunuz; esnafla çarşıda, pazarda konuşmayı arzu etmiyorsunuz, gerçekleri duyacak cesaretiniz yok.

Bakın, işte esnafın fotoğrafını gösteriyorum size; dükkânının önünü tamamen kapatmışsınız, kan ağlıyor. “Bana vergi memurları geldiği zaman bir gün bekletmiyorlar; elektrik parası, su parası, kira parası; günlerdir bir tek satış yapamıyorum, dükkânımın önü kapalı, malzeme bile koyamıyorum.” diyor. Böyle bir şey olur mu Allah aşkına? Böyle bir uygulama olur mu? Gidin konuşun bunlarla, bak size ne söyleyecekler.

İşte, bu panellerin önü ve arkası, bizzat ben gittim, yerinde gördüm. Önünde ışıltılı salonlar, efendim, muazzam başarılar, arkasında yıkılmış binalar, açıklık, sefalet ve bir taraftan gecekondu, bir taraftan bir sefaletin hüküm sürdüğü bir tablo söz konusu. Türk milletinden utanmıyorsunuz ama Amerikan Başkanı Trump’tan, Macron’dan utanıyorsunuz. Saklayacağınızı mı zannediyorsunuz bu gerçekleri? Gittim, dolaştım; birçok yeri boyamışsınız, binaların hepsini -adresleri de var- teker teker bina tespiti yapmışsınız, binaları boyamışsınız; pembeye boyamışsınız, herhâlde cazip bir renk diye, bilmeyorum, Trump mı seviyor, Macron mu seviyor, gidip boyamışsınız. Ya, yakışıyor mu bu Türkiye’ye Allah aşkına?

Şunların ne olduğunu biliyor musunuz, şunların ne olduğunu? Bunları, ben çektim bu fotoğrafları. Bu sütunların üzerindeki görüntüler, oymalar Antik Bizans Dönemi’nde kullanılmış görüntüler. Bunları götürdünüz, Amerikan Büyükelçiliğin önüne yerleştirdiniz ya. Yakışıyor mu bu size? Götürdünüz Amerikan Büyükelçiliğinin önüne, Trump’ın kalacağı otelin önüne milyonlarca lira harcayıp taklit, sahte Bizans, efendim, eski Yunan medeniyetine ait birtakım görüntüleri koyuyorsunuz. Kimin gönlünü hoş etmeye çalışıyorsunuz siz ya? Kimin gönlünü hoş etmeye çalışıyorsunuz? Hadi, asfaltlamaları yaptınız, vesaireyi yaptınız, onlardan vazgeçtim; ya, bu uygulama yakışıyor mu size Allah aşkına, ayıp değil mi? Trump memnun olsun diye antik Bizans görüntülerini götürüp büyükelçiliğinin önüne, Trump’ın kalacağı otelin önüne koyuyorsunuz. Yakışmıyor bu arkadaşlar; ne sizin inandığınız değerlere ne bizim kültürümüze, inancımıza, ananemize, örfümüze yakışmıyor. Trump’a yalakalık yapacağız diye yapmadığınız şey kalmadı. Bunu kabul etmek mümkün değil.

Az önce arkadaşlarım görüntülerini aldılar, Çankaya Köşkü’nün duvarlarını boyamaya başlamışsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Başkanım, istirham ediyorum, tamamlayacağım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bugüne kadar neredeydiniz? Niye bugüne kadar yapmadınız? Kimin gözünü boyuyorsunuz? Geçici dikey bahçeler yapmışsınız, tam 70 milyon lira. Duvarlara ektiğiniz birtakım şeylerle milletin gözünü boyamaya, “Bak, gördünüz mü, biz ne kadar yeşil seviyoruz, doğayı seviyoruz.” falan diye reklam yapmaya çalışıyorsunuz. Şimdi, baktım, yeme içme harcamasına 2 milyar lira harcıyorsunuz, 2 milyar lira; inanılmaz bir şey! Ya, kime gösteri yapıyorsunuz siz? Ben geçtiğimiz aylarda Kore’deydim, Kore’de NATO üslerine gittik, dediler ki: “Buyurun, şurada yemek yiyeceksiniz.” Girdik sıraya, tabldotta yemeğimizi yedik, çıkarken de paramızı verdik. Ne olur yani böyle mütevazı olsanız, olmaz mı? 2 milyar lira... 12 milyar lira toplam bütçe ayırdınız bu işe, bilmem ne kadarını ağırlama salonlarına harcadınız, efendim, Trump’ın pistine harcadınız. Yakışıyor mu bu? Bu sefaletin yani o panoların arka tarafındaki sefaletin ortadan kaldırılması için bu parayı harcasanız olmuyor mu? Olmaz. Niye? Gösteri yapacağız. Gösteri yapacağız ki dünya lideri olduğumuzu dünyaya anlatalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Muayene sürelerini uzatmışsınız, hastanelere açtım, sordum. Beş dakikaydı muayene süresi, günde 100 hasta muayene ediliyordu, yirmi dakikaya çıkartmışsınız, olur da NATO üyesi ülkelerin insanları gelir diye. Hastaneler teftiş edilmiş, denetlenmiş, acil üniteler kontrol edilmiş, özel yataklar ayrılmış. Türk milletinin kıymeti yok mu Allah aşkına? Yani onların kıymetiharbiyesi yok mu da NATO üyesi ülkelerin insanları geliyor diye onlara özel hazırlıklar yapıyorsunuz? Yani sıra, sosyal medya hesaplarına inanılmaz yasaklar gelmiş, bir çoğunu kapatmışsınız. Kimden korkuyorsunuz? Ya, ne olur eleştiriverseler, ne olur konuşverseler? Niye korkuyorsunuz, niye? Niye kapatıyorsunuz bu sosyal medya hesaplarını? Yani sıra, 800 milyon dolarlık canavarların önünü de kapatmışsınız. Ankara’da Büyükşehir Belediyesinin bir zamanlar Melih Gökçek tarafından yapılmış olan bu dinazorları herhâlde Trump’ın rüyasına girecek diye korktunuz, geceleri uykusu kaçır diye korktunuz. Oradaki görüntüler görünmesin diye milyonları harcadınız, panel kurdunuz oraya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim, son, istirahat ediyorum Başkanım; bitireceğim, özür diliyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Kreşleri kapatıyorsunuz ya! Yaşlıları anladık, gençleri anladık -üniversite öğrencilerinin annelerine, babalarına telefon ediyorsunuz “Çocuklarınız sakın ha sokağa çıkmasın.” diye- çocuklardan ne istiyorsunuz siz? 4 yaşındaki, 5 yaşındaki çocukların gittiği kreşleri kapattınız. Efendim, “Çöplerinizi çıkartmayın.” diyorsunuz. Daha birçok örnek var, uzatmayacağım; elimde birçok örnek ve belge var, uzatmayacağım. Bu yakışmıyor; size yakışabilir, sizin anlayışınıza yakışabilir ama Türkiye’ye yakışmıyor. “NATO” adı altında bunu bir propaganda makinesine çevireceksiniz, biliyoruz çünkü muhalif gazetecileri, demokrat gazetecileri, bağımsız gazetecileri sokmuyorsunuz oraya “İçeriden bazı şeyleri yansıtacaklar.” diye. Tamamen Pravda medyasını alıp oradan bir iktidar propagandası, rejim propagandası yapacaksınız. Merak etmeyin, artık bunlarla milleti kandıracak gücünüz ve kudretiniz yok. Ben buradan bir kere daha sesleniyorum: Sokağa çıkın, milletin hâlini görün, bütün bu yaptıklarınızın hiçbir işe yaramayacağını göreceksiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay.

Sayın Akçay, buyurun lütfen.

49.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı'na, Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfına, orman yangınlarına ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün denizlerimizde millî egemenliğin tescillendiği 1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı'nın gururunu yaşıyoruz. 1 Temmuz 1926'da yürürlüğe giren Kabotaj Kanunu sadece teknik bir düzenleme değildir. Kabotaj, denizlerimizde yabancı imtiyazlara son veren, limanlarımıza millî iradenin mührünü vuran ekonomik bağımsızlık mücadelemizin denizlerdeki zaferidir. Tarihî bir gerçeklikle ve bilinçle ifade etmek isterim ki denizlere sadece kıyıdan bakan milletler çağın gidişatını uzaktan izlemek zorunda kalır. Geçmişte kabotaj hakkıyla denizlerimizde atılan bu bağımsızlık adımı bugün mavi vatan doktriniyle taçlanmıştır. Mavi vatan, hamasi bir slogan değil Türkiye'nin denizlerdeki egemenlik haklarını, güvenlik ihtiyaçlarını ve jeopolitik geleceğini ifade eden stratejik bir perspektiftir, ilkedir. Mavi vatan, Türkiye'nin denizlerdeki bağımsızlık iradesidir. Bu irade ne pazarlık konusu yapılır ne de siyasi polemiklere kurban edilir. Türkiye'ye dayatılmak istenilen dar kıyı vizyonunu reddediyor, güçlü donanmamız, yerli savunma sanayimiz ve kararlı devlet politikalarımızla denizlerdeki varlığımızı geleceğimize adına tahkim ediyoruz. Bu vesileyle, denizlerimizi bizlere vatan kılan başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve Barbaros Hayreddin Paşa olmak üzere tüm atalarımızı şükranla anıyor, denizcilerimizin Denizcilik ve Kabotaj Bayramı'nı kutluyorum.

Sayın Başkan, son günlerde Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfına yönelik bazı kimi haksız ithamların hakikati perdeleyen maksatlı bir çarpıtma olduğunu ifade etmek isterim. Ülkü Ocaklarının programlarında öfke kontrolü, zekâ oyunları ve Kur'an-ı Kerim eğitimi gibi faaliyetlerin yürütülmesi eleştiriliyor. Ülkü Ocakları kültür, ilim, irfan ve erdem ocağıdır. Öncelikle bilinmelidir ki bahse konu faaliyetler, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüyle yapılan protokol kapsamında yürütülmektedir. Bu faaliyetlere katılım zorunlu değildir, tamamen gönüllülük esasına dayalıdır. Üstelik, bu programlar okullarda değil öncelikle Ülkü Ocakları temsilcilik binalarında, eğer buraların fiziki koşulları uygun değilse halk eğitimin uygun gördüğü ve Ülkü Ocaklarının kiraladığı yerlerde gerçekleştirilmektedir. Eğitimleri verenler de Ülkü Ocakları mensupları değil, Millî Eğitim Bakanlığının görevlendirdiği eğitimcilerdir. Dolayısıyla burada ne bir dayatma ne bir zapturapt ne de eğitim sisteminin herhangi bir yapıya teslim edilmesi asla söz konusu değildir; tam tersine, Kur'an-ı Kerim'den zekâ oyunlarına, bağlamadan robotik kodlamaya, hijyenden meslek edindirme kurslarına kadar uzanan geniş bir alanda gençlerimize ücretsiz eğitim imkânı sunulmaktadır. Bu tabloyu ideolojik husumetle karalamak milletimizin evlatlarına açılan öğrenme kapılarını görmezden gelmektir. Kaldı ki Ülkü Ocakları bugün yalnızca kültürel ve sosyal faaliyetlerle değil, teknoloji ve inovasyon alanındaki çalışmalarıyla da gençliğe ufuk açmaktadır. TeknOcak Festivali'nde sanayiden yapay zekâyâ, tarımdan uzay çalışmalarına kadar 100'ü aşkın proje somut olarak gerçekleşmiş ve ortaya konulmuştur.

Biz, gençlerimizin öfkeyle ve kavgayla değil bilgiyle, demokratik saygıyla, savrulmuşlukla değil disiplinle, tüketimle değil üretimle ve meslekle anılmasını arzuluyoruz. Ülkü Ocakları da bu idealin, bu emeğin ve bu millî şuurun güçlü adıdır.

Sayın Başkan, havaların ısınması ve kuraklığın artmasıyla birlikte orman yangınları riski ne yazık ki yükselmiş durumda, daha şimdiden ülkemizin çeşitli bölgelerinden yangın haberleri geliyor; bu durum hepimizi dikkatli ve tedbirli olmaya davet etmektedir.

Ormanlarımız yalnızca ağaçlardan ibaret değildir; suyumuz, nefesimiz, yaban ve doğal hayatımız ve gelecek nesillere bırakacağımız ortak mirasımızdır; bu sebeple, vatandaşlarımızdan anız yaktıklarını, cam ve izmarit gibi yangına sebep olabilecek atıkları doğaya bırakmalarını özellikle istirham ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bunun yanında, enerji iletim hatlarından kaynaklanabilecek yangın riskleri de ciddiye ele alınmalıdır. İlgili kurumlar ve dağıtım şirketleri bakım, denetim ve riskli hatların güvenliği konusunda azami sorumlulukla hareket etmelidir. Görevli kurumlarımızın denetim, erken müdahale ve koordinasyon kapasitesini en üst seviyede tutması önem arz etmektedir. Unutmayalım, bir kıvılcım yılların emeğini yok edebilir, tedbir hayat kurtarır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sayın Sezai Temelli.

Buyurun lütfen.

50.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, "faili meçhul" meselesine, İran uyruklu Salah ve Resul Bimari'ye, köprü ve otoyollara gelen zamma, DEDAŞ'a, iklim krizine ve orman yangınlarına ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gülistan Doku'yu hatırlıyorsunuz, altı yıldır kendisine ulaşamadı, hâlâ ulaşılmış değil. Geçmiş bu altı yıl içinde adalet mücadelesi hep sürdü. Son zamanlarda bir soruşturma başladı fakat soruşturma da maalesef hâlâ nihayete ermiş değil. Neden? Çünkü o kadar çok faili meçhul meselesiyle karşı karşıyayız ki bu faili meçhullerle ciddi anlamda bir mücadele etmek gerekiyor. Adalet Bakanı "Yeni delil varsa sonuna kadar gideriz." diyor. Yeni deliller çıkıyor, sırf Gülistan Doku vakasında değil diğer vakalarda da çıkıyor fakat sonuna kadar bir türlü gidilmiyor.

Gülistan Doku'nun yakın arkadaşı olan Rojvelat Kızmaz'ın dosyası "Delil yok." diye kapatılmıştı, yeni bir delil ortaya çıktı, Rojvelat'ın tırnak arasında bir erkek DNA'sına rastlandı; şimdi tam da bunun üzerine gitmek gerekiyor. Oysa biz şunu biliyoruz ki genellikle bu delillerin yetersiz bulunması ve dosyanın kapatılması ağırlıklı bir anlayış olarak sürüyor. Bu böyle olmamalı, mutlaka üzerine gidilmeli.

Rojin Kabaiş aynı şekilde, yine Rojin Kabaiş'le ilgili soruşturmanın da yine aynı anlayışla savsaklandığını biliyoruz. Bunun gibi saymakla bitmeyecek kadar bir faili meçhul tarihimiz var. 1990'lara kadar gittiğimizde bunun ne denli önemli bir mesele olduğu ortaya çıkıyor. On binlerce aile bugün Türkiye'de adalet bekliyor. Gülistan Doku, Rojvelat Kızmaz, Rojin Kabaiş gibi birçok insan katledildi, öldürüldü ve bu binlerce insanla ilgili dosyaların adı "faili meçhul" olarak nitelendirildi. Hayır, faili meçhul değil, deliller var, sorumluları da biliniyor fakat faili meçhul olması isteniyor; artık buna son vermek ve bu dosyaların aydınlığa kavuşturulması için Adalet Bakanı verdiği sözün mutlaka arkasında durmalı, gereken kurumsal düzenlemeyi yapmalı ve adalet bekleyen insanlara bir yanıt oluşturmalı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidar "ışkenceye sıfır tolerans" diye bir iddiayı ortaya koymuştu. Evet, fakat "ışkenceye sıfır tolerans" iddiası sadece bir lafmış çünkü ışkence sürüyor, cezaevlerinde sürüyor, karakollarda sürüyor. Bu sıfır tolerans nerede, biz merak ediyoruz. En son, bir

vakadan bahsedeceğim size, Hakkâri'den: Hakkâri Şemdinli İlçe Emniyet Müdürlüğünde Salah Bimari ve Resul Bimari -İran uyruklu 2 kişi- 15 Mayıs'ta gözetim altına alındı, sınır ticareti yapan 2 kişi. Sınır ticareti yapanlara "..."¹ deniyor, bu "..."² gözetim altına alındı, akla hayale gelmeyecek işkence yapıldı. Ben burada ar ederim bunları söylemekten fakat bu ülkede maalesef bu işkenceler yapıldı. O yetmedi, cezaevine konuldular, tutuklandılar, cezaevinde işkenceye devam edildi, avukatlarıyla görüşmeleri engellendi. İnsan Hakları Derneği (ÖHD) Hakkâri Barosu bu konuda defalarca girişimde bulunmasına rağmen Adalet Bakanlığı harekete geçmedi, İçişleri Bakanlığı herhangi bir soruşturma başlatmadı. Nerede bu sıfır tolerans? Bu sıfır tolerans Hakkâri'de yok mu, Şırnak'ta yok mu, Van'da yok mu? Dolayısıyla bu uygulamalara son vermek için gerçekten "İşkenceye sıfır tolerans." denen şeyin arkasında durmalısınız. İşkence insanlık suçudur, kabul edilemez bir suçtur; kim işkenceyi yapmışsa hesabı sorulmalıdır, yargılanmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1 Temmuz itibarıyla köprü ve otoyollara yine zam geldi. Evet, şimdi, biliyorsunuz, bu otoyol, köprü garantili geçiş meselesi var; işte, hastane yapılıyor, garantili hasta; her şeyin bir garantisi muhakkak sağlanmış oluyor. Otoyollarda da bu sistemle bir model çalışıyor. Şimdi, baktığınızda, zam rakamlarına baktığınızda bunlar gerçekten köprü mü yoksa sırat köprüsü mü belli değil. Osmangazi Köprüsü'nden bugünün fiyatlarıyla geçseniz 1.170 lira ödüyorsunuz, bu kadar pahalı olur mu diye şaşıracaksınız, daha da şaşırmanız için bir rakam söyleyeyim: Siz 1.170 lira veriyorsunuz, hazine de 1.530 lira üstüne veriyor yani bir köprüden geçiş yaklaşık 2.700 lira. Sonra: Hazine çöktü. Tabii çöker.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sırf Osmangazi Köprüsü'ndeki durum bu. Avrasya Tüneli var, Yavuz Sultan Selim var, Çanakkale Köprüsü var, Marmara Otopanı var yani bütün yollar neredeyse paralı ve inanılmaz fahiş fiyatlarla bu geçiş ücretleri sağlanıyor; artı, hazine de bunun üzerine ödeme yapıyor. Senede 2 defa bu fiyatların ayarlanması söz konusu. Neden? Aman bu otoyolları işletenler mağdur olmasın diye. Biz "Asgari ücrete senede 2 defa zam yapın." diyoruz, diyorlar ki: "Bütçemiz yok." Tabii bütçeniz olmaz, bütçeniz burada işte, otoyollara verdiğiniz paralarda, şehir hastanelerine verdiğiniz paralarda, vergi harcaması yaparak sermayeye yaptığınız harcamalarda; işte, bütçeniz orada olduğu için asgari ücretliye siz temmuzda bir zam yapma yoluna gidemiyorsunuz.

Sayın Bakan çıkmış, âdeta dalga geçer gibi "En düşük emekli aylığına yüzde 18 yapacağız." diyor. Ya, zaten enflasyon farkı yüzde 18, tabii yapacaksın. Burada yaptığın ayrıcalıklı bir durum yok ki. Ama biz sana soruyoruz, hazineye soruyoruz: Bu otoyollara neden temmuzda zam yaptın? 1 Ocakta yapmıştın zaten ve 1 Ocakta bu kadar fahiş bir zamdan sonra şimdi temmuzda neden bunu tekrar yapıyorsun?

Evet, adaletsizlik devam ediyor tabii. Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; adaletsizliğin bir ucu da enerji piyasasında. Enerji piyasası öyle bir anlayışla çalışıyor ki enerji firmaları, elektrik dağıtım firmaları âdeta halkın üzerine çökmüş.

Biliyorsunuz, meşhur bir DEDAŞ var. Dolayısıyla DEDAŞ Mardin, Urfa, Şırnak; burada âdeta halka bir zulüm firması gibi çalışıyor. Elektrik fiyatlarındaki fahiş artış inanılmaz boyutta. Şimdi, burada şöyle bir durum söz konusu: Hem tarım açısından hem orada yaşayan insanlar açısından

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

oradaki elektrik fiyatlamasında bir farklılaşmaya gitmek zorundayız, gidilmelidir. Neden? Şırnak'ta, Cizre'de yaz aylarında hava sıcaklığı 50 dereceye kadar çıkar. Bugün dünyanın geldiği bu iklim krizi aşamasında zaten inanılmaz derecede bir sıcaklık artışı söz konusu; Cizre'de, Şırnak'ta, Mardin'de bu çok daha ciddi boyutlara ulaşıyor. Şimdi, böyle bir durumda hastanelerin, hastaların, dolayısıyla insanların yaşam koşullarını devam ettirebilmeleri için çeşitli cihazları çalıştırma ihtiyaçları var fakat bu elektrik fiyatlarıyla bunların çalıştırılma olanağı yok. Dolayısıyla bu bölgeleri hava koşulları da dikkate alınacak şekilde ve bu fiyatlamaları yeniden gözden geçirilecek şekilde bir uygulamaya ihtiyaç var. Bu konuda Şırnak Barosunun talepleri söz konusu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Şırnak Vekillerimiz de bu konuda bir çalışmayı yapıyorlar. Bir an önce bu konunun gündeme alınıp gerekli düzenlemenin yapılması bir aciliyet göstermektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, hava sıcaklıklarından bahsettik, gerçekten Cizre'de hava sıcaklığı 50 derecelere yükseliyor ama yarın İstanbul için beklenen hava sıcaklığı 42 derece. Artık sadece Cizre'ye özgü değil, bu bir iklim krizi; Türkiye'nin her yeri kavruluyor, Avrupa kavruluyor. Dolayısıyla da bu sene bu sıcaklıklardaki yükseliş bir iklim krizinin yansımasından başka bir şey değil. Tabii, iklim krizine bağlı olarak ekolojik yıkım da gerçekleşiyor. Nedir en önemli ekolojik yıkım? Orman yangınları. Bakın, geçen yıl Türkiye'de 3.224 orman yangını çıkmış. Bu yangınların büyük bir çoğunluğu da "İklim krizine bağlı olarak çıktı." diye geçiştirilemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlıyoruz herhâlde.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Evet, bir iklim krizi var ama bu orman yangınlarının ilginç bir şekilde yüzde 70'i ihmalden çıkmış, enerji nakil hatlarındaki sorunlardan çıkmış. Yani orman yangınları iklim krizine rağmen çıkacaksa biz bunun tedbirini alabiliriz, bunları engelleyebiliriz ama bunları engelleyebilmemiz için hazineye buraya kaynak ayırmamız lazım. Hazineye buraya kaynak ayırmak yerine biz otoyol müteahhitlerini finanse ettiğimiz için bu orman yangınları çıkar, Bakan da çıkar der ki: "Orman yangınları çıkıyor ama biz de ağaç dikiyoruz." Yüzde 5'i kadar bile ağaç dikmemişsiniz, diktiniz de bu bunu karşılamaz çünkü iklim böyle bir şey değil, ekoloji böyle bir şey değil. O yüzden diyoruz ki hazineyi, bu kaynakları doğanın ve insanın yararına kullanmadığımız sürece bu yıkımlardan kurtulmamız mümkün değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sayın Gökhan Günaydın.

Sayın Günaydın, buyurun.

51.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, milletvekillerinin birer dakikada Meclisin gündemine getirdikleri konulara, ülkenin durumuna ve vatandaşa yansımalarına ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen sevgili yurttaşlarımız, evet, 1 Temmuz 2026, bugün Grup Başkan Vekilleri olarak değerlendirmelerimizi yapıyoruz. Ancak bizden evvel çok sayıda milletvekili arkadaşımız söz isteyerek birer dakikada düşüncelerini aktardılar. 14 CHP milletvekili neden bahsetmiş? Mesela, tarımdan bahsetmişler, trafik cezalarından söz etmişler, hayat pahalılığının

memleketi nasıl yaktığını değerlendirmişler, asgari ücretlilerin ve emeklilerin hayat pahalılığı altında nasıl ezildiklerini açık açık anlatmışlar; otoban ücretlerinin, otoyol ücretlerinin artışlarından söz etmişler; Kabotaj Kanunu'ndan, orman yangınından söz etmişler. Yani, memleketin gündeminde, illerinin gündeminde ne varsa 1 Temmuz günü çalışan Meclisin gündemine bunları getirmişler. 7 AKP milletvekili de bir dakika hakkını kullandı. Onlar ne demişler? Onlar ellerine tutuşturulan metinlerde “Ce-Ha-Pe”ye hakaret etmişler ve şu anda bir tanesi bile burada yok, hakaret etmişler ve gitmişler. Bir grup, milletvekiline bunu reva görür mü? Bir milletvekili kendisine bunu reva görür mü? Üzülüyorum, acıyorum, daha fazla şeyler söylemek mümkün ancak bu Meclisin saygınlığını korumak zorundayız; bunu milletin takdirine bırakıyorum.

“Ce-Ha-Pe” “Ce-Ha-Pe” diyerek neleri saklamaya çalışıyorsunuz, neden bahsedemiyorsunuz; ben size söyleyeyim: Ülkenin durumundan söz edemiyorsunuz. Yirmi üç yıldır iktidardasınız; Türkiye, dünyada enflasyonda 5'inci, yüzde 33 enflasyon oranına sahipsiniz, Avrupa'da açık ara 1'incisiniz. Üstelik de sekiz yıldır sürekli bir krizin içine memleketi soktunuz. Dünyada bir kriz yokken, Türkiye'de bir kriz ortamı yokken acayip ve dünya literatüründe olmayan teorilerle bir memleketi, 86 milyonluk ekonomiyi krize soktunuz; insanlar inim inim iniyor, bundan söz edecek cesaretiniz bile yok.

Gıda enflasyonu... Dünyada tarımın başladığı topraklar, kendine yeten 7 ülkeden biri, her tarafa et, sebze satan memleket hatta öyleydi ki biz “Almanya'da karpuzu dilim dilim satıyorlarmış, elmayı tane tane alıyorlarmış.” derdik, anlayamazdık. Ya, şimdi memleket et yiyemiyor, memleket sebze meyve yiyemiyor. Gıda enflasyonu dünyada ortalama yüzde 2 iken bizde yüzde 35 yaptınız, memleketi dünya gıda enflasyonu ortalamasının 17 katına çıkarttınız. Et yiyemeyen, sebze meyve yiyemeyen memleketin insanıyla yüzleşmek, göz göze gelmek işinize gelmiyor, yapamıyorsunuz, pazarlara çıkamıyorsunuz ama onları burada da anlatamıyorsunuz.

Vergiler... Vatandaşın üzerine her gün yeni vergi yüklüyorsunuz, üstelik de asla adil olmayan vergiler, yüzde 65'i dolaylı vergi; yetmiyor, yüzde 24'ü gelir vergisi, kurumlar vergisini de yandaşlarınızdan nasıl sileceğinizi şaşırtıyorsunuz. İşte, böyle bir ortamda bir de Mehmet Şimşek var. Onların üzerine ceza yüklüyorsunuz. Trafik cezaları var, onları da insafsız şekilde koyuyorsunuz. Yalnız Mehmet Şimşek'i, sadece onu suçlamanın bir anlamı yok, Mehmet Şimşek sizin ekonomi programınızın bugünkü yürütücüsüdür. Geçmişte Nebati vardı, bugün Şimşek var, arada fark yok çünkü oran yüzde 33, yüzde 34. Birisi birisini rasyonel olmakla, öbürü öbürünü irrasyonel olmakla suçluyor. Türkiye'nin kaderi yüzde 33 enflasyonla mı yaşamaktır? Memleketi getirdiğiniz tablo bu.

Hiç tarımdan söz ediyor musunuz; buğday fiyatından, arpa fiyatından söz edeniniz var mı? Yok değil mi? 16 lira buğday fiyatı açıkladınız, adam 12 liraya satamıyor buğdayını; biriniz burada dile getiriyor mu? Ya, vatandaş size söylemiyor mu; bize söylüyor, size söylemiyor mu? Söylediğini burada tekrar etmeyince saklamış mı oluyorsunuz? Sanayinin durumu ne olmuş? Türkiye'nin en güvenilir sektörü tekstil sektörü Mısır'a kaçmış. Sizin büyüttüğünüz iş adamları altı ay evvel söylediler “Böyle giderse memlekette tekstil atölyesi kalmayacak.” dediler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Otomotiv yan sanayisi, belki de katma değeri en yüksek olan sanayi dallarından bir tanesiydi, Fas'a kaçtı. Sebep ne? Çünkü yüksek faiz yetmiyor, bir de düşük kur politikasıyla Türkiye'yi rekabet edemez hâle getirdiniz.

Hizmetler sektörü... Yahu, hiç mi turizm bölgelerinden gelen kimse yok; Antalya'dan, İzmir'den, Muğla'dan gelen yok mu aranızda? Bütün işletmeler sinek avlıyor, sebebi ne? Her günkü lokantacı, her

günkü otelci birdenbire hizmet veremez hâle mi gelmiş? Uyguladığınız makro politikalarla hizmetler sektörü çöktü, burada adını anamıyorsunuz.

Ülkenin durumu bu, vatandaşa nasıl yansıyor ben söyleyeyim: Açlık sınırı 35 bin lira, yoksulluk sınırı 116 bin lira, bekâr bir kişinin aylık maliyeti 46 bin lira; umurunuzda mı ya, umurunuzda mı? Size sokaklarda çevirip de “Geçinemiyoruz, açız.” diyen yok mu, bize diyorlar da size söylemiyorlar mı? Yahu, asgari ücret 28 bin lira, “39 bin lira olsun.” dedik, yılbaşında 28 bin lira belirlediniz. Enflasyon yüzde 33, diyorsunuz ki: “Yıl boyunca bu parayı alacaksınız.” Adamlar 4 bin lirayı, 5 bin lirayı zaten kaybetmişler; asgari ücrete zam yapacak mısınız, yıl arası zammı yapacak mısınız? “Hayır, yapmayacağız.” Ben söyleyeyim size: Bugün asgari ücret en az 45.800 lira olmalı, vatandaşla yüzleşebilecek yüzünüz varsa asgari ücret 45.800 lira olmalı. Emekliler, en düşük aylık alan 20 bin lirayla geçiniyor. Ortalaması kaç? 23 bin, 24 bin lira. Bu insanlar sefaletin dibini yaşıyorlar dibini, umurunuzda mı? Geniş tanımlı işsizlik 11 milyonu bulmuş, umurunuzda mı? Arkadaşlar, bu memleketin, 86 milyonun, iddiaıyla söylüyorum, 34-35 milyonu sayenizde açlık sınırının altındadır. Trolleriniz, bunu yazınca diyorlar ki: “Uydurma!” Biz uydurmayız, rakam veriyorum; 16 milyon emekli var bu memlekette açlık sınırının altında, 8 milyon asgari ücretli var bu memlekette açlık sınırının altında, 11 milyon işsiz var geliri yok, topladığınızda 34-35 milyon ediyor beyler; umurunuzda mı? Bütün bunları görmek zorundayız.

Bakın, MAK Danışmanlık -siz bilirsiniz, size yakın- Niğde’de, Nevşehir’de ve Şereflikoçhisar’da araştırma yapmış, “En önemli 3 sorununuzu bize söyleyin.” demiş. Ne demiş biliyor musun bu Orta Anadolu’nun 3 kenti Niğde, Nevşehir ve Şereflikoçhisar? “En önemli 3 sorunuzdan bir tanesi sanal kumar.” demiş. Yahu, sanal kumarı Niğdeli nereden keşfetmiş; Nevşehirli, Koçhisarlı nereden biliyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Çünkü geçinemiyor.

Cep telefonları birer kumarhane olmuş, cep telefonlarında hayatlarını mahvediyorlar ve sizin inim inim inlettığınız vatandaşlar son bir umutla kumara sarılmak zorunda kalıyorlar. Ne bunu yasaklayabiliyorsunuz ne de bu koşulları ortadan kaldırabilecek bir iktisadi reform yapabiliyorsunuz. Uyuşturucu niye bu kadar yaygınlaştı? İşte, bunların hesabı hepsi sizin iktidarınızda, sizin rejiminizde...

Otoyol geçiş ücretleri... Arkadaşlar, Osmangazi Köprüsü’nün geçişi 1.170 lira; vatandaş bir köprüden geçiyor, 1.170 lira para ödüyor; 1 Temmuzda zamlandırınız yani bugün. Yetmiyor, diyorsunuz ki: “Ya, bunu yapan firma doymuyor, doymuyor. Ne yapalım? Geçiş başına 1.530 lira da hazineden ödeyelim.” Yani adamlar o köprüden her geçenden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - ...Osmangazi Köprüsü’nden her geçenden 2.700 lira para alıyorlar. Peki, arabama bindim, İstanbul’dan İzmir’e gideceğim, ne kadar para ödüyorum biliyor musunuz? Osmangazi Köprüsü’yle beraber 2.895 lira para ödüyorum. Cebinde parası olmayan adamın otoyola çıkma şansı kalmadı. Bir kamyon buradan geçiyorsa 5.530 lira. Peki, daha evvel zam yapmış mıydınız buraya? Evet, ocakta yapmıştınız, yüzde 25,49 yapmıştınız, şimdi de yüzde 18 yaptınız. Demek ki yıllık zam ne oluyor? Yüzde 44. Ya, siz tavukçulara yüzde 25 zam yaptıkları için kayyum atamamış mıydınız? Size ne atamak lazım, kayyum mu? (CHP sıralarından alkışlar) Size kayyum atamak gerekmez, ben size söyleyeyim. Vatandaş sizi bekliyor, vatandaş bir sandık kursunlar da bütün bu zulmün, bütün bu mezalimin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - ...teker teker hesabını soracağım diye sizi sandık başında bekliyor, kaçışınız sizi kurtaramayacak.

Çok teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Sayın Özlem Zengin.

Sayın Zengin, buyurun.

52.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, depozitosu olan ambalajlar için yapılacak ödemeye, İstanbul'da gerçekleşen Parlamenter Zirvesi'ne, NATO Liderler Zirvesi'ne, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; Genel Kurulda kimsenin işitme sorunu yok, daha az bir seviyede konuşarak da birbirimizi işitebiliriz diye düşündüğümü ifade ederek başlamak istiyorum.

Çevreyle alakalı önemli bir haberi paylaşmak istiyorum. Malum, atık olarak kullanılan, çokça depozitosu olan ürünler var. Bunların geri dönüşümüyle alakalı önemli bir kampanya başladı bugün itibarıyla. Depozitosu olan ambalajların her biri için 1 lira ödeme yapılacak. Bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum. Ben özellikle gençlerin, çocukların, bilhassa kadınların bu konuya alaka göstereceğine inanıyorum. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının öncülüğünde yapılan bir kampanya. Bu kampanyayı da ben Türkiye Büyük Millet Meclisinde duyurmak, tüm milletvekillerimizin de bu kampanyaya sahip çıkmasını öncelikle önermek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, gündeme de geldi Genel Kurulda; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Numan Kurtulmuş'un ev sahipliğinde İstanbul'da bir toplantı yapıldı. Bu toplantı çerçevesinde Parlamenter Zirvesi gerçekleşti. Bu zirvede Sayın Cumhurbaşkanımız da hitap etti, çok önemli bir katılımı oldu bu; 20 meclis başkanı, 3 meclis başkan vekilinin yanı sıra 100'den fazla parlamenterin dâhil olduğu bir toplantı oldu. Buradan da katılan arkadaşlarımız da ifade ettiler. Son derece olumlu bir hava içerisinde geçti ve son derece memnun oldu parlamenterler. Burada yapılan konuşmalarda, özellikle Cumhurbaşkanımızın konuşmasında Filistin'de, Gazze'de yaşananlara karşı çok net bir duruş da sergilenmiş oldu. Şimdi, bu toplantılarla ilgili şeyler konuşulurken bence işin önemli tarafı tamamen kaçırılıyor. Sayın Cumhurbaşkanımız bu toplantıya, NATO Liderler Zirvesi'ne -14'üncü defa katılıyor- en çok katılan lider şu anda. Bunun Türkiye için büyük bir kazanım olduğunu görmek lazım çünkü şahit olmak liderler için de çok önemli. Bu toplantılarda var olmak, şahit olmak, fikirlerinizi belli bir devamlılık içerisinde ifade etmek buradan hem ülkenizin gelişmesi için hem de dünya adına bir öncülük ortaya koyabilmek fevkalade önemli. Yani her konuyu bu kadar negatif anlatarak bir yere varabilmenin mümkün olmadığını düşünüyorum. Eğer öyleyse, bu kadar yüksek ses tonuyla, bağırarak "Onu görmüyorsunuz, sokağa çıkmıyorsunuz..." Yani sokağa çıkmayan siyasetçi mi olur? Biz hepimiz sokaklardayız; her bir arkadaşımıza, teşkilatlarımıza özel programlar yazıyoruz, kendimiz de dâhil olmak üzere çarşı, pazar, sokak... Daha dün, Sayın Gökhan Günaydın Bey'e de söyledim, Kapalıçarşı'ya gittiğimde yaşadığım bir problemle ilgili, çözülmesi için hepimiz gayret gösteriyoruz. Şimdi, burada eğer bu anlattığınızı teze inanıyorsanız o zaman bu başarısızlığınızı nasıl izah edeceksiniz? Yani biz eğer yirmi dört yıldır iktidardaysak, her şey sizin anlattığınız kadar vahim ve kötüyse o zaman size neden seçmen oy vermiyor? Bunun dönüp bir cevabını kendinize sorar mısınız? Şimdi...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Son seçimleri unutuyorsunuz nedense. Nedense unutuyorsunuz son seçimleri.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Biz hiçbir şeyi unutmuyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hafıza yok, kalmadı(!)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Biz hiçbir şeyi unutmuyoruz, siz seçimleri karıştırıyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Evet, evet(!) Şimdi de araştırmalara bir bakın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Seçimleri karıştırıyorsunuz.

Şimdi, yine, bizim milletvekillerimize hakaret ediyorsunuz. Sizin hakarete önemli kelimeleriniz var. Şimdi, yeni bir kelime bulmuşunuz: “Acımak...” Valla, “acımak” kelimesi bence en çok size yakışıyor. Şimdi, bizim arkadaşlarımıza, biz ellerine kâğıt veriyormuşuz, onlar da Genel Kurulda bunu okuyorlarmış.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tesadüfen mi okudular hepsi aynı metni?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bugüne kadar hiçbir milletvekiline ne konuşacakları konuyla alakalı ne ellerine bir metin...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Evet, evet(!)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Milletvekillerimiz Genel Kurula gelirler...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tesadüfen okudular aynı metni(!)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Laf atmazsanız sevineceğim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tabii, tabii(!)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ben sizi tek bir kelime laf atmadan dinledim.

Genel Kurula gelirler, fikirlerini beyan ederler. Şimdi, arkadaşlarımız, Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı... Hatırlıyorsunuz değil mi kim olduğunu?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Aynı metni okumalarından bahsediyoruz, hitaptan değil; aynı metni okuyorlar.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanının Cumhuriyet Halk Partisi Grup...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Cevap verecekseniz detaylı bir cevap verin de biz de tatmin olalım yani.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, arkadaşımız tatmin olmak istiyorsa bir dinlesin önce.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Aynı metni okumaktan bahsediyoruz, aynı metni okumaktan; değerlendiriyorsanız bunu bir değerlendirin de görelim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Günaydın... Sayın Günaydın, lütfen dinleyelim.

Buyurun Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, grubumuz ve ben kendisini bir kelime etmeden dinledik, aynı şeyi rica ediyorum.

Milletvekilllerimiz şu anda mevcut Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanının, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanı için kullandığı ifadeyi tekrar etmiştir, neden bize bağırıyorsunuz? Eğer bağırıyorsanız dönün, kendi arkanıza bağırın, kendi grubunuza bağırın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Cevap vermeden devam edin, cevap vermeden devam edin öyle!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Eğer bağırıyorsanız, eğer acıyorsanız dönün kendinize acıyın!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, sen kendine dön acı ya!

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin, devam edin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Şimdi, laf atması bile çok tuhaf; birden ciddiyet kayboluyor, hemen “sen”e dönüyoruz.

Şimdi, ben mesela merak ediyorum yani siz buraya şu anda tedbirli olarak ayrılmıştınız, geri geldiniz. Mesela eğer acınacak bir durum varsa beraber görev yaptığınız arkadaşınızın niye burada olmadığını, Ali Mahir Başarır’ın niye burada olmadığını dönün, kendi arkanıza sorun, bize değil. Eğer acıyorsanız dönün, kendinize acıyın yani siz bize böyle acılamakla alakalı bir şey söyleyebilecek durumda değilsiniz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Anlatırım şimdi neyine acıyacağımı, anlatırım şimdi sana.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Anlattığınız şeyler, Türkiye’nin problemlerinin tamamı bizim de çözmek için uğraştığımız problemlerdir. Tüm bunlarla ilgili tezlerimizi, yaptıklarımızı kamuoyu önünde anlatırız ve nihayetinde son karar verici seçmenlerimizdir, bugüne kadar seçmenlerimizin kararı ortadadır ve nihayetinde de bundan sonra da seçimleri kazanmak ve milletimizin rızasını almak üzere bizler çalışmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Günaydın, buyurun ama lütfen yeni bir tartışmaya meydan vermeyelim. Yani bu tartışmalar uzayınca hakikaten Meclisin insicamı bozuluyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Niyetim öyle değil Başkanım, niyetim öyle değil.

BAŞKAN - Buyurun.

53.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Şimdi birkaç şey söyleyeyim. Tabii, seçimlerle ilgili kısa dönem hafızayı kaybetmek mümkün olabilir ancak anımsatırım, 2024 yılında yapılan 31 Mart Seçimlerinde yüzde 38’le açık ara 1’inci parti olmuştur Cumhuriyet Halk Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi tüm önemli belediyeleri kazanmıştır. O belediyeleri hangi yöntemlerle kendi partinize geri çevirdiğinize ilişkin çok canlı bir külliyat oluşmaktadır. Bunlar zamanı gelince önünüze konulacaktır. Bu yöntemlerle siyasette kazanan hiç kimse olmamıştır bugüne kadar. Milletten almadığınız iradeyi insanları tehdit ederek ve şantaj yaparak kazanamazsınız, ilk söyleyeceğim budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İkinci söyleyeceğim, Anayasa'da zorunlu olmasına rağmen ara seçimlerden kaçan da sizlersiniz. Tabii, takdir budur, bu anayasal bir zorunluluk olmasına rağmen kaçma durumunuz da saptanmaktadır ama nihayetinde bu sandık gelecek.

Ali Mahir arkadaşımı söyleyince, yahu, siz Grup Başkan Vekilisiniz, bir Grup Başkan Vekiline böyle bir hitap uygun değil, Ali Mahir Başarır tanıdığınız ve konuştuğunuz bir insan. Benim hakkımda da bir karar verilmişti, o karar geri çekildi, Ali Mahir için de yarın o karar geri çekilir. Tarih kimin haklı olduğunu, kimin haksız olduğunu ortaya koyar. Bu, buralarda bunun dedikodusunun yapılabileceği bir konu değildir.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Dedikodu nerede ya? Dedikodu nerede?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bu mesele de parti içi bir sorun değildir. Bu sorunu nasıl yarattığınızı biz çok iyi biliyoruz. Cumhuriyet Halk Partisini ve muhalefeti bölmeye çalışmak size seçim kazandırmayacak. Hani "Biz gidiyoruz." diyorsunuz ya, vatandaşa gidip rıza kazanabilerseniz seçim kazanırsınız ama dediğim gibi, burada vatandaşın bir tek sorununu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bitiriyorum Başkanım, hemen bitiriyorum, özür dilerim.

BAŞKAN - Peki, buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ne konuşan 20'ye yakın milletvekiliniz ne de siz bir tek asgari ücretten bahsetmediniz, bir tek emekliden bahsetmediniz, bir tek hayat pahalılığından, gıda enflasyonundan bahsetmediniz. Bunları Türkiye'nin sorunu saymıyor musunuz? Bunları sizin çözmeniz gereken birikmiş sorunlar olarak saymıyor musunuz? Eğer saymazsanız da vatandaş gün sayıyor. Ben de bunu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Zengin, Sayın Çömez uzun süredir... Müsaade ederseniz, sonra size söz vereyim.

Buyurun Sayın Çömez.

54. - Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin ile Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, NATO Zirvesi'yle ilgili yaptığımız değerlendirme NATO toplantılarına dair değil o toplantıların hazırlık aşamasında yapılanlara dair, henüz toplantı yapılmadı. Hazırlık aşamasında 12 milyar lira para harcadınız. Bu parayı nasıl harcadınız, neden harcadınız, nerelere harcadınız; gerekli miydi bunlar, o panelleri 181 milyon lira harcayarak oraya koymanız doğru muydu? Bunları eleştiriyoruz ve eleştirmeye de devam edeceğiz. Sesimizin yüksekliğinden rahatsız olmayın, biz millet adına, millet adına sesimizi yükseltiyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Size söylemedim.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Gelelim toplantılara. O toplantılara muhalif basını almıyorsunuz ama eninde sonunda her şey öğrenilecek, neyin ne olduğu, ne konuşulduğu öğrenilecek. Siz eğer bu toplantıların ardından Ege Adalarını silahsızlandırmayı başırırsanız, Yunanlılar oradaki silahları geri çekerse veyahut da Doğu Akdeniz'den geri çektiğiniz sondaj gemilerini geri alıp da bizim mavi vatanımızda doğal gaz ve petrol aramaya başlarsanız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - F-35'lere 1,5 milyar dolar para verdimiz, o parayı geri alırsanız veya 6 tane F-35 alır projeye dâhil olursanız ya da soba borusuna dönmüş S-400'leri, 2,5 milyar dolar ödediğimiz S-400'leri kullanılabilecek bir potansiyele ulaşırsanız o zaman deriz ki bu toplantılar işe yaramış. Dolayısıyla lütfen bu eleştirilerimizi ciddiye alın, önemseyin çünkü millet önemsiyor.

Bir de Sayın Sezai Temelli'nin az önce yapmış olduğu değerlendirmeye bir katkı sağlamak istiyorum çünkü bir hekim olarak aynı zamanda bu katkıyı yapma mecburiyeti hissediyorum kendimde. Az önce kendisi Rojvelat Kızmaz'la ilgili bir rapordan bahsetti, son derece önemli bir rapor; o raporu ben de aldım. İki buçuk yıl önce otopsi yapılmış ve Rojvelat kızımıza açıkça tecavüz edildiği ortada, tırnak aralarında maalesef erkek DNA'sı bulunmuş. İki buçuk yıldır saklanan, gizlenen bu rapor şimdi ortaya çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim, bir cümle Başkanım, önemli olduğu için; bağışlayın lütfen.

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Kendisi Gülistan Doku'nun bir zamanlar gittiği ve katledildiği yerlere giden birisi, Gülistan Doku'nun yakın arkadaşı ve Tunceli'deki gençlik merkezine gittiği ve burada tecavüze uğradığı iddia ediliyor; gölde cesedi bulundu. İki buçuk yıldır hiçbir işlem yapılmamış, avukatların mücadelesiyle bu rapor ortaya çıktı, çok net bir şekilde tecavüz edildiği ortada. Bizim bu ülkenin her gencine; zulüm görmüş, eziyet görmüş, haksızlık yaşamış her gencine, her insanına, her bir ferdine sahip çıkmamız lazım. Rojvelat kızımızın raporu ortada; iki buçuk yıldır neden gizlenmiş, neden ihmal edilmiş, neden saklanmış; arkasında kim var? Gecikmiş adalet, adalet değildir; bunun hesabının sorulması lazım. Ben buradan Sayın Adalet Bakanına açıkça çağrıda bulunuyorum, bu dosyaya özel ilgi ve ihtimam rica ediyorum çünkü burada maalesef net bir tecavüz vakası var, raporu da ortada ve iki buçuk yıldır saklanmış bir rapordan bahsediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Zengin, buyurun.

55.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, şimdi, galiba üzerimize alınmakta bir hata yapıyoruz, desibelden kastım ortadadır, neyi kastettiğim. Şimdi, hafızayla ilgili şunu söyleyeceğim: Siyasi hafıza en sonda takılı kalmaz. Bu Genel Kurulun şekillenmesinin geriye dönük olarak yirmi beş yıllık bir hafızası var -bizim açımızdan en azından- bu hafızaya dönüp baktığınızda, en azından şu an sizi buraya getiren, burada oturtan iradenin ne olduğuna dönüp bakmak lazım. Bu irade, bu Genel Kurul 2023 seçimleriyle şekillendi. Biz buradan bahsediyoruz, bu irade ülkeyi yönetiyor; yerelden bahsetmiyoruz. O sebeple, siz bunu yok sayarak, Cumhurbaşkanımız yüzde 49,92 oy alarak seçildi, ilk seçimde böyle almıştık, bir sonrakinde daha fazlasıyla. AK PARTİ hakeza en yakın rakibine 10 puan fark atarak... Genel Kuruldaki sayıya bakar mısınız? Genel Kuruldaki rakamlar da bunu gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - O yüzden, siyasi hafızayı bir bütün olarak hatırlamak lazım.

Şimdi, Ali Mahir Başarır'la ilgili ben saygısız bir ifade zinhar kullanmam. Ali Mahir Başarır arkadaşımız kendisi bizimle fikirleri tamamen farklı, başka bir partide ama kendi adına işini iyi

yapma gayreti içinde olan bir Grup Başkan Vekiliydi. Fakat siz bence konuyu ısrarla anlamaktan rücu ediyorsunuz, anlamamak için direnç gösteriyorsunuz. Ben basit bir soru soruyorum: Siz neden arkadaşınızın yokluğunu burada sormuyorsunuz? Ha, diyorsunuz ya “Genel Kurulda problemleri dile getirin.” Mesela, ben de bunu dile getirmenizi istiyorum. “Ben geldim buraya ama benim arkadaşım, Grup Başkan Vekili olarak Ali Mahir Başarır niye burada oturmuyor, hangi sebeple?” demenizi bekliyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Öyle mi? Evet, memleketin büyük sorunu, memleketin büyük sorunu gerçekten(!) Evet, büyük sorun gerçekten(!)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Güzel gülüyorsunuz, evet. “Ben geldim ama o niçin gelmedi?” demenizi ben bekliyorum, sorularınızı doğru sormanızı bekliyorum.

Ayrıca, Genel Kurulda hangimizin, hangi konuda, nasıl konuşacağına çok tabii olarak, bireysel olarak bizler karar veririz. Bunlarla ilgili olarak da ne söyleyeceğimiz konusunda kimsenin bize “Onu söyleyin, bunu söyleyin.” demesine ihtiyaç yok.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Memleketin bütün meseleleriyle alakalı konuşmamız gereken yerde konuşuyoruz, gayretlerimiz ortada, öyle olduğu için de sonuçlar ortada.

Son olarak, ben biraz evvel -bu konu dün de gündeme gelmişti Turhan Bey- İletişim Başkanlığımızla da görüşerek... Ben şimdi tek tek burada saymak istemiyorum çünkü bu muhalif ve yandaş meselesi çok yaralayıcı bir hâle geliyor. Ben yıllarca kendim de medyada çalışmış bir insan olarak, bütün YouTube kanallarını, ne kadar ekstrem de olsa ne kadar muhalif de olsa hepsini kendi adıma izliyorum, takip ediyorum, bütün kanalları dinliyorum. Mesela, bizim aleyhimize en çok haber yapan ne kadar yer varsa şimdi çıktı. Onlarla ilgili... Hepsinden birer akredite edilmiş gazeteci var. İsimlerini burada saymak istemiyorum tek tek ama ben size ifade edebilirim yani başta NOW TV, Medyascope, Nefes, T24, Yetkin Report; bunların hepsi katılımcı olarak orada olacaklar. Bu konuyla ilgili ne kadar çok katılımcı olursa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son cümlem.

BAŞKAN - Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Çünkü buradaki amaç Türkiye’de herkesin bu yapılanları iştmesidir ve herkesin kendi gördüğü veçheden, kendi gördüğü hâliyle anlatmasıdır. Tablo ne kadar gerçek olarak anlatılırsa bizim için o da daha faydalı olacaktır diye ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Ayrım...

56.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım’ın, 1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı’na ilişkin açıklaması

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün denizlerdeki bağımsızlığımızın ve millî egemenliğimizin simgesi olan 1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı’nı kutlamanın gururunu yaşıyoruz. 1 Temmuz 1926’da yürürlüğe giren Kabotaj Kanunu’yla Türkiye, kendi kara sularındaki deniz taşımacılığı ve liman hizmetleri üzerindeki egemenlik hakkını tamamen devralmış, ekonomik bağımsızlığını denizlerde ilan etmiştir; denizlerimizin, güvenliğimizin, kalkınmamızın ve refahımızın en önemli teminatlarından biridir. Güçlü denizcilik altyapısı ve güçlü bir deniz gücü Türkiye Yüzyılı hedeflerimizin vazgeçilmez unsurudur. Sahil Güvenlik ve Deniz Kuvvetlerimizin kahraman mensuplarını saygıyla selamlıyorum.

Denizcilik sektörüne emek veren tüm denizcilerimizi, balıkçılarımızı, tersane çalışanlarımızı saygıyla selamlıyorum. 1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı'nı kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Üzgünüm, en güzel cümleler sonda kalmış.

Sayın Torun...

57.- Ordu Milletvekili Seyit Torun'un, Karadenizli fındık üreticilerine ilişkin açıklaması

SEYİT TORUN (Ordu) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Karadenizli fındık üreticilerimiz bugün kara kara düşünüyor. Hasat dönemine beş altı hafta kaldı, üreticimiz kendi bahçesinde çalışırken maalesef büyük bir karamsarlık içerisinde çünkü maliyetler geçen yıla göre neredeyse 2 katına çıkarken fındık fiyatı yarı yarıya düşmüş durumda. Dünyada üretiminde söz sahibi olduğumuz, stratejik değer taşıyan fındıkta maalesef rekabet gücümüzü kaybediyoruz. Üreticimiz ağır maliyetlerin altında eziliyor. Fındık fiyatı ulusal ve uluslararası manipülatörler tarafından baskılanıyor fakat TMO ve Rekabet Kurumu da bu yıkıcı tablo karşısında üç maymunu oynuyor, üreticiye sahip çıkmıyor. Ordulu, Karadenizli fındık üreticimiz fazlasını değil sadece emeğinin karşılığını istiyor. Trump'ın ziyareti için makyaja 12 milyar lira harcayan iktidarın fındık üreticisinin sesini duymaması utanç vericidir. Buradan çağrımız nettir: TMO derhâl devreye girmeli, Rekabet Kurumu piyasadaki manipülasyonu araştırmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Çiler...

58.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yüz binlerce vatandaşımız staj ve çıraklık mağduru olarak gasbedilen sosyal haklarını almak istiyorlar. Çocuk yaşta sanayide, atölyede, fabrikada çalışan emekçilerimize Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında "Tam sigortalısın." dendi, kendilerine sigortalı işe giriş bildirgesi verildi fakat yıllar sonra bu emekçilere "Sen aslında sigortalı değilsin." deniliyor. Ortada fiilî çalışma varken, sigorta sicil kartı varken, ilk işe giriş tarihi varken emeklilik hesabında tüm bunların yok sayılması kabul edilemez, devlet kazanılmış hakkı gasbedemez. Staj ve çıraklık mağdurları ayrıcalık değil hak ettikleri sigorta başlangıcının tanınmasını istiyorlar. Gelin, hep birlikte yasal düzenleme yapalım ve bu mağduriyeti giderelim.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Nermin Yıldırım Kara...

59.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Dekük Şelalesi'ne ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Defne ilçemiz Harbiye Mahallemizdeki Dekük Şelalesi önemli bir doğal ve kültürel turizm değerlerimizden biridir. 2024 yılında bir taş ocağında yaşanan patlatma dolayısıyla şelalenin yatağında ciddi tahribat oluştu. Şimdi, Defne'deki yurttaşlarımız adına bu şelalenin durumuyla ilgili kamuoyuna sormak istediklerimiz var. Geçtiğimiz günlerdeki selden dolayı yolda herhangi bir çökme var mı? Bu şelaleyle ilgili bir rehabilitasyon süreci yaşanacak mı? Şelalenin üstünde faaliyet gösteren birden fazla, ayrıca Altınözü sirtlarında çalışan birçok taş ocağı var. Bu taş ocaklarıyla ilgili, faaliyeti durdurmayla ilgili bir plan var mı? Bu şelalenin gelecek kuşaklara aktarılması için nasıl çalışmalar yürüteceksiniz? Bunları bilmek istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1. - YENİ YOL Grubunun, Adana Milletvekili Sadullah Kısacık ve 19 milletvekili tarafından, sermaye piyasalarındaki yapısal eksiklik ve sorunların kapsamlı bir biçimde araştırılması, küçük yatırımcıların korunmasına yönelik etkili tedbirlerin geliştirilmesi, denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi ve uluslararası standartlara uygun yasal ve kurumsal reformların hayata geçirilmesi amacıyla 1/7/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Temmuz 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

1/7/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 1/7/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Adana Milletvekili Sadullah Kısacık ve 19 milletvekili tarafından, sermaye piyasalarındaki yapısal eksiklik ve sorunların kapsamlı bir biçimde araştırılması, küçük yatırımcıların korunmasına yönelik etkili tedbirlerin geliştirilmesi, denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi ve uluslararası standartlara uygun yasal ve kurumsal reformların hayata geçirilmesi amacıyla 1/7/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 1/7/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Adana Milletvekili Sayın Sadullah Kısacık.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Uluslararası yatırım ve endeks sağlayıcısı MSCI Türkiye'nin de içinde bulunduğu gelişmekte olan piyasalar kategorisi için yayımladığı son değerlendirmede ülkemizi piyasa şeffaflığı, kurumsal yönetim ve düzenleyici çerçevenin etkinliği konularında uyarmıştır. Kasım 2026'ya kadar gerekli yapısal reformların hayata geçirilmemesi hâlinde Türkiye'nin MSCI Gelişmekte Olan Piyasalar Endeksi'nden çıkarılma ve "sınırlı yatırım yapılabilir piyasa" statüsüne düşürülme riski bulunmaktadır. MSCI bu kararı almadan önce Türkiye'de endekse aldığı bazı şirketlerle sorun yaşadı, endekse aldığı bazı şirketleri geri çıkardı. Bu aşamalarda özellikle Sermaye Piyasası Kurulu MSCI yetkilileriyle doğrudan

bir iletişim yürüterek konunun bir uyarıya dönüşmemesini engelleyebilirdi fakat her zaman olduğu gibi, Sermaye Piyasası Kurulu gelişmeleri sadece izlemekle yetindi. Zaten, Sermaye Piyasası Kurulu yıllardır küçük yatırımcıların büyük gruplar tarafından ezilmesini, spekülâtörler tarafından yağma edilmesini, küçük yatırımcıların soyulmasını izledi. Bu ülkede ülkesinin borsasına güvenen, alın teriyle biriktirdiği yatırımı ülkesinin borsasına emanet eden küçük yatırımcının yediği dayağı kimse yemedi. Biliyorsunuz, borsada “keriz silkeleme” diye bir tabir vardır; yıllardır üç beş grup, üç beş tahtacı küçük yatırımcıları silkeleye silkeleye ülkede yatırımcı bırakmadı. Şimdi, işi büyütüp uluslararası yatırımcıları da silkelemeye başlayınca küresel endeks fonları dedi ki: “Hop, kardeşim, sen ne yapıyorsun? Sen ne yapıyorsun? Benim yatırımcılarıma dokunamazsın. Gerekli yapısal tedbirleri al yoksa ben senin ülkeni endeksten çıkarırım.”

Bu ülkede milyonlarca küçük yatırımcı yıllardır sömürülüyor, zarar ediyor; uğradığı haksızlığı, hukuksuzluğu haykırıyor ama sesini duyuramıyordu. En son, konu uluslararası yatırımcılara kadar sıçradı. Bakın, bu uyarı ülkemizin küresel finansal itibarı açısından son derece zararlıdır ve son derece üzücüdür. Bu uyarı yalnızca yabancı yatırımcıyı değil yıllardır Borsa İstanbulda süregelen manipülatif fiyat hareketleri, asimetrik bilgi dağılımı ve haksız kazanç mekanizmaları karşısında birikimlerini kaybeden küçük yatırımcıların kronik sorunlarına da işaret etmektedir. Birikimlerini enflasyona karşı korumak ve yatırım kültürünü geliştirmek isteyen vatandaşlarımız kendilerini koruyacak yasal ve idari bir kalkan olmadığı hissiyle borsadan uzaklaşmaktadır. Bu yanlış sistem yüzünden sadece küçük yatırımcı kaybetmiyor, Türkiye’nin tasarruf kültürü, yatırım iklimi ve yatırımcının geleceğe olan inancı da maalesef kaybediyor. Bugün milyonlarca küçük yatırımcı şu soruyu soruyor: “Ben kiminle yarışıyorum? Bilgiyi önceden elde edenlerle mi, organize hareket eden gruplarla mı yoksa kuralların herkese eşit uygulanmadığı bir sistemle mi?” Eğer vatandaş bu sorulara güvenli cevap alamıyorsa orada yatırım olmaz, orada sadece endişe olur.

Değerli milletvekilleri, bugün, uluslararası kuruluşlar bile Türkiye’yi şeffaflık konusunda uyarıyor. Demek ki sorun artık dünyanın da gördüğü büyük bir sorundur. Yabancı yatırımcı güven istiyor, yerli yatırımcı da aynı şeyi istiyor. Aslında ikisinin de talebi son derece basit: Manipülasyonun cezasız kalmadığı, ortaklık yapılarının gizlenmediği, kuralların herkese eşit olarak uygulandığı adil bir piyasa.

Sayın milletvekilleri, güvenin olmadığı yerde yatırım olmaz, yatırımın olmadığı yerde de üretim olmaz, üretimin olmadığı yerde de kalkınma olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SADULLAH KISACIK (Devamlı) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bugün, Türkiye’nin ihtiyacı olan şey daha fazla yatırımcı değil önce güvenen yatırımcıdır, daha fazla halka arz değil şeffaf halka arzdır, daha fazla işlem hacmi değil adaletli işlem ortamıdır. İşte, böyle bir yatırım ortamının sağlanması için sermaye piyasalarındaki yapısal sorunların bütün yönleriyle araştırılması, küçük yatırımcıların maruz kaldığı mağduriyetlerin tespit edilmesi, manipülasyon ve koordineli işlemlerin nedenlerinin incelenmesi, SPK ve ilgili kurumların etkinliğinin değerlendirilmesi, uluslararası güveni artıracak yasal ve kurumsal reformların belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir araştırma komisyonu kurulmasını yüce Meclisin takdirlerine sunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ayyüce Türkeş Taş.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüştüğümüz Meclis araştırması önergesi yalnızca Borsa İstanbulu değil milyonlarca vatandaşımızın alın terini, emeğini, birikimini ve devletin denetim kapasitesine duyduğu güveni ilgilendirmektedir. Sermaye piyasalarının en temel dayanağı güvendir, güvenin olmadığı yerde yatırım olmaz; yatırımın olmadığı yerde üretim olmaz, istihdam olmaz, kalkınma olmaz. Peki “Bugün, Borsa İstanbul’a güven var mıdır?” diye sorarsak cevabımız, ne yazık ki yok. Üzülerek ifade ediyorum ki son yıllarda piyasaya hâkim olan anlayış, uzun vadeli yatırım yapmak, üretime ortak olmak ya da şirketlerin gerçek değerlerine yatırım yapmak değil bir an önce köşeyi dönmek anlayışı olmuştur. Son dönemde faiz tartışmalarını hep birlikte izledik, faizin nasıl uygulanırsa uygulansın günah olduğu yönünde çok sayıda değerlendirme yapıldı. Peki, ya sermaye piyasalarında yaşananlar, piyasa dolandırıcılığı, manipülasyon, içeriden öğrenenlerin ticareti ve organize piyasa bozucu eylemler karşısında aynı hassasiyeti neden göstermiyoruz? Kıymetli milletvekilleri, Borsa İstanbul her bir kuruşunu alın teriyle kazanıp biriktiren vatandaşlarımızın büyük yatırımcılarla eşit şartlarla işlem yaptığı, şirket değerlerinin dedikodularla değil organize işlemlerle ya da sosyal medya yönlendirmeleriyle değil mali tabloların üretim gücü ve ekonomik gerçeklerle belirlendiği şeffaf ve adil bir piyasa olmak zorundadır ama bugün, ne yazık ki neredeyse her gün yeni bir manipülasyon iddiası, organize işlem, piyasa bozucu eylem ya da olağan dışı fiyat hareketleriyle karşılaşyoruz. Öyle bir noktaya gelinmiştir ki borsaya yatırım yapmak isteyen vatandaşlarımız uzun vadeli yatırım yapmak değil -piyasanın tabiriyle- kısa sürede voleyi vurmaya düşünmek zorunda bırakılmıştır çünkü güvenin yerini belirsizlik, yatırımın yerini de spekülasyon almıştır. Üstelik, sorun yalnızca ikincil piyasada yaşanan bu manipülasyonlardan da ibaret değildir. Son yıllarda gerçekleştirilen bazı halka arzlara baktığımızda, akademik literatürde uzun yıllardır tartışılan aşırı fiyatlanma olgusunun ülkemizde de çok ciddi biçimde hissedildiğini görmekteyiz. Bunun bedelini ise büyük sermaye grupları değil üç kuruşunu bir araya getirerek evladının geleceği için yatırım yapan, emekliliği için tasarruf eden, alın terini sermaye piyasasına emanet eden vatandaşlarımız ödemektedir. Bu, yalnızca birkaç hisse senedinin meselesi değildir; bu, devletin denetim gücünün sorgulanmasıdır; bu, sermaye piyasasındaki adaletin sorgulanmasıdır; bu, küçük yatırımcının korunup korunmadığının sorgulanmasıdır. Bugün, borsa sadece büyük fonların değil emeklinin, işçinin, memurun, öğretmenin, çiftçinin ve esnafın da umududur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Devamla) - Ancak manipülasyon iddiaları, geciken denetimler ve organize fiyat hareketleri bu umudu her geçen gün tüketmektedir. Denetim mekanizmaları bu kadar olay olurken neredeydi diye sormadan geçemeyeceğiz ki kaldı ki SPK Başkanı da bununla ilgili bir açıklama yapmıştı. Vatandaş milyarlarca lira zarar ettikten sonra harekete geçmenin hiçbir manası yoktur. En üst düzey yetkililer tarafından dahi bu açıklanan olaylar daha önceden takip edilmeliydi. Güvenin olmadığı yere sermaye gelmez, bunun kesinlikle bir kere daha altını çizmek gerekir. İşte, biz de bu yüzden bu araştırma önergesinin siyasi değil ekonomik bir zorunluluk olduğunu düşünüyor ve kesinlikle destekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili İbrahim Akın.

Sayın Akın, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AKIN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

YENİ YOL Partisinin soru önergesinin aslında içinden geçtiğimiz süreç bakımından önemli olduğunu ve başından itibaren de -hemen söylemek gerekirse- desteklemek gerektiğini düşünüyorum. Umarım kabul edilir ve böyle bir şey araştırılır çünkü Türkiye’de sadece bu meselenin değil bir bütün olarak hayatımızın her alanında kuralsızlığın, belirsizliğin, denetimsizliğin, hukuksuzluğun ve aynı zamanda yolsuzluğun işlediği bir dönemden geçiyoruz. Bu öyle bir noktaya geldi ki Türkiye’de artık belirli bir şekilde güçlü olanların kendi istediğini yaptığı ama onun dışındaki herkesin de bu kuralsızlığın egemenliği içerisinde kıvrıldığı bir döneme giriyoruz. Bu soru önergesi geldiğinde bir şeye bakma ihtiyacı duyduk ve baktığımızda Türkiye, Yolsuzluk Endeksi konusunda dünya sıralamasında 124’üncü arkadaşlar. 124’üncü sırada bulunan Türkiye öylesine kötü ki bırakın Avrupa’daki ülkeleri, şu anda Ermenistan, Gürcistan, Çekya’dan bile daha geride bir durumda. Bu, şunu gösteriyor: Bu, ülkemizde aslına bakarsanız sermaye bakımından değil bütün sistem açısından çökmüş olan bir yapının -açıkçası- ifadesi ve tespiti anlamına gelen bir durum var. Böyle bir ülkede elbette spekülatif davranışlarla, her türlü yolsuzluk ve kuralsızlıkla en geniş halk topluluğunun küçük birikimlerini bir çırpıda başka bir sermaye grubunun eline geçirmesi mümkün. Zaten bu bir biçimde planlanıyordu. Özellikle borsadaki giriş-çıkışlar, yükseliş-düşüşler konusunda da yaşanan durum bu.

Bu durumu anlatan bir iktisatçı hocamızın bana anlattığı bir hikâyeyi sizinle paylaşmak isterim: İktisat dersi verirken derste bildiğiniz o meşhur 5’li çetelerin de içinde olduğu bir sermaye grubunun kızı diyor ki: “Ya, hocam, böyle anlatıyorsunuz da bizim elimizdeki var olan birikimin, aynı zamanda sermayemizin bize ne kadar ait olduğunu biz biliyor muyuz?” Dolayısıyla şunu söylemek istiyorum: O kadar kuralsızlık ki bir sermaye grubunun en güçlü insanı bile kendi parasının kendine ait olup olmadığını belirsiz bir şekilde biliyor ve kızı da buna tanıklık ediyor. Böyle bir ülkede yaşamak var ya... İnanın, gelecek bakımından hiç kimsenin garantisi yok. Yani her an herkesin elindeki olanaklar başkasına transfer edilebilir çünkü güçlü olanın etkili olduğu, kuralsızlığın ve hukuksuzluğun olmadığı bir yerde bunun güvencesinin olmadığını da ifade etmek isterim. Özellikle şunu söylemek istiyorum: Gerçekten bu ülke böyle yönetilebilir mi dersiniz; evet, böyle yönetilemez ama zor gücüyle, biraz önce bahsedilen bütün tartışmalarda da söylendiği gibi, yürütülmeye çalışılıyor. Örneğin NATO meselesinde ortaya çıkan kuralsızlık nasıl yapılmışsa bu da aslında aynı şekilde böyle devam ediyor.

Bizim önerimiz şudur: Gelin, bu ülkeyi daha açık, daha demokratik, daha şeffaf, daha adil ve herkesin hakkının, hukukunun korunduğu bir şekilde yürütelim ve yönetelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin lütfen.

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Aksi takdirde, biraz önce bahsettiğim gibi, en zengin olabilirsiniz, en varlıklı olabilirsiniz ama bu kuralsızlık içerisinde geleceğiniz yoktur. Belirsizliklerin sizin de geleceğinizi elinizden almasıyla karşı karşıya gelebilirsiniz. O nedenle kuralsızlık, hukuksuzluk ve adaletsizlik aynı zamanda korkunç bir yoksulluğun sebebidir. Bugünkü ekonomik krizin, aynı zamanda siyasal krizin yaratmış olduğu sonuçlar da bundan bağımsız değildir. Ülkedeki mevcut durumun çözülmesi gerçekten adil, eşit, demokratik bir sistemle sürdürülebilirse olabilir. Gelecek güvencesi de sermayenin içinde, halkın içinde ancak böyle sağlanabilir. Bunun dışındaki yol her zaman çıkmaz yoldur; geleceksizliktir, karanlıktır, belirsizliktir. Belirsizlik de otoriter rejimin karakteridir, faşizmin karakteridir. Bunun asla böyle bir şekilde sürdürülmesi doğru değildir. Biz demokrasi istiyoruz, eşitlik istiyoruz, barış istiyoruz, adalet istiyoruz, herkes için istiyoruz.

Sağ olun. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Karabük Milletvekili Cevdet Akay.

Sayın Akay, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

YENİ YOL Partisi Grubunun önerisini Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına desteklediğimizi ifade edelim.

Gerçekten sermaye piyasasındaki yapısal eksikliklerin ve sorunların araştırılması çok çok önemli. Neden önemli? Çünkü yüz binlerce vatandaşımız, küçük yatırımcımız bu konuda mağdur. Evini, arabasını, arsasını satmış; üç beş kuruş biriktirmiş, kendi geleceğini garanti altına almak için borsaya parasını yatırmış ama organize suç şebekeleri de var bunların içerisinde -veya organize işlem grupları diyelim- bunların birtakım hareketleriyle mağdur durumda kalmış ve parasını eritmiş.

Şimdi, araştırıp baktığımız zaman, bu organize suç şebekelerinin içerisinde maalesef üst düzey bürokratların, yöneticilerin ve hatta siyasetçilerin yakınlarının kurduğu şirketlerin yaptığı operasyonlarla da karşı karşıya olduğumuz bir gerçek. Değerli milletvekillerinin bir kısmı bunu mutlaka biliyor. Bu, piyasaya arz edilen veya sürülen şirketlerin hisseleriyle ilgili olarak düşük fiyattan alıp bu fiyatı yükselterek, bu küçük yatırımcının hisseye girmesiyle beraber yüksek fiyattan satıp kendileri çok ciddi kâr elde ederken küçük yatırımcıyı, vatandaşı zarara sokuyorlar ve ekonomik buhrana sokuyorlar. Bir taraftan bununla ilgili cumhuriyet savcılıklarında soruşturmalar, kovuşturmalar devam ediyor; bunların da sonuçlanması gerekiyor. Şimdi, SPK Kanunu'na bakıyoruz bunun cezası nedir diye, 107'nci maddede düzenlenmiş, iki yıl ila beş yıl arasında bir hapis cezası öngörülüyor ya da 5 bin adli para cezası var. Organize hâlde hareket olursa yani organize suç örgütü şeklinde hareket olursa işte, otuz dört, otuz beş yıla kadar da ceza isteyebiliyorsunuz. Ama bunlar nasıl sonuçlanıyor? Şu ana kadar sonuçlanmayan, hepimizin de bildiği, devam eden soruşturmalar ve kovuşturmalar var. Bunların da önlemlerinin mutlaka alınması ve sonuçlandırılması gerekiyor, SPK olarak da gözetim ve denetimin çok ciddi bir şekilde yapılması gerekiyor.

Sayın Kısacık az önce bahsetti, çok önemli bir konu, MSCI yani "Morgan Stanley Capital International"la ilgili; bu, uluslararası bir endeks. Ülkemiz açısından, SPK'deki şirketler açısından veya kurum açısından yapılması gerekenleri sıralamış. Ne bunlar? Pay sahipliği yapılarındaki şeffaflık eksikliğini tespit etmiş, küçük ölçekli şirketlerde fiyat oluşumunu bozan hareketler tespit etmiş. Açığa satışla ilgili işlem yasaklarının kaldırılmasıyla ilgili önlemlerin alınması gerekmiş; bu, 29 Haziranda kalktı, yeni ama defalarca uzatıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

CEVDET AKAY (Devamla) - Bu durumların giderilmesiyle ilgili önerilerde bulunmuş. Hani nasıl zamanında gri listeye girdik, şimdi biz bunları, eğer bu önlemleri almazsak buradaki gelişmekte olan piyasalarla ilgili statüden sınırlı piyasalara düşeceğiz yani ne olacak? Sabit sermaye yatırımları gri listedeyken nasıl gelmiyorsa borsamıza da yabancı yatırımcı gelmeyecek ve borsanın değeri de düşecek; bunların önlemlerinin alınması gerekiyor.

Borsada herkesin kafasına göre işlem yapıp elini kolunu sallayarak yoluna devam ettiği o karanlık günler sona ermelidir. Küçük yatırımcının alın terini birkaç organize çetenin rant hırsına kurban etmemeliyiz. Bu Meclis araştırmasını kabul edip, sermaye piyasalarımızı bu karanlık yapılardan temizleyip tazmin mekanizmasını da hayata geçirmeliyiz, güçlendirmeliyiz. Sorunu bugün burada çözeceğiz ve bunu çözecek de Meclis iradesidir.

Biz bu araştırma önergesini desteklediğimizi tekrar ediyoruz. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Nilgün Ök.

Buyurun lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisi grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki sermaye piyasalarının güvenilirliği, şeffaf ve yatırımcı haklarını koruyan bir yapıda işlemesi hepimizin ortak hedefidir, bu konuda herhangi bir görüş ayrılığımız bulunmamaktadır ancak bu konuda yapılan değerlendirmelerin eksik bilgiler üzerinden ya da tüm veriler dikkate alınarak yapılması büyük önem taşımaktadır ya da hiçbir şey yapılmıyormuş gibi yorum yapmanın da doğru olduğunu düşünmüyorum.

Tabii, muhalefetin atıfta bulunduğu Morgan Stanley Piyasa Erişilebilirlik Raporu da bunun aslında açık örneklerinden biridir. Türkiye’yi endeksten çıkarma yönünde alınmış nihai bir yaptırım kararı olmasa da raporda yine Kasım 2026 değerlendirmesine kadar eleştirilere yönelik somut iyileştirmeler beklenmektedir, bununla ilgili de SPK hızlı bir şekilde aksiyon almıştır. Öyle ki SPK’nin yapmış olduğu serbest dolaşımdaki payların hesaplanmasına yönelik yeni düzenlemeleri borsadaki takas sürecinin kısaltılması çalışmalarıyla birlikte olumlu bir gelişme olarak da raporda kayda geçmiştir. Yine, biliyorsunuz, yakın zamanda SPK açığa satış yasağını da kaldırmış bulunmakta.

Yine, tabii, SPK söz konusu tedbirleri Eylül ayı sonuna kadar düzenlemek için Borsa İstanbulla, Merkezi Kayıt Kuruluşuyla, Takasbank gibi paydaşlarla birlikte iş birliği içerisinde çalışmakta ve etki analizine dayalı olarak hayata geçirilmesini planlamaktadır. Dolayısıyla ortada izlenen bir reform süreci de bulunmaktadır.

Tabii, araştırma önergesinde halka arz süreçleri de eleştiriliyor. Biliyorsunuz, SPK 2026 yılı itibarıyla halka arz başvurularında mali yeterlilik kriterlerini önemli ölçüde yükseltti. Halka arz başvurularında asgari aktif büyüklüğü şartını 3,6 milyar TL, net satış hasılatı şartını ise 1,8 milyar TL olarak uygulamakta. Bu düzenleme sadece sermaye piyasalarına daha güçlü, daha kurumsal, daha sürdürülebilir şirketlerin gelmesini sağlamak amacıyla da yapılmaktadır. Elbette hiçbirimiz hiç sorun yok demiyoruz. Dijitalleşmeyle birlikte sosyal medya üzerinden yayılan manipülatif içerikler, sahte yatırım tavsiyeleri ve piyasa dolandırıcılığı girişimleri tüm dünyanın ortak sorunu. Bu sorun yalnızca Türkiye’nin değil Londra’nın, New York’un, Tokyo borsasının da ortak sorunu. Önemli olan devletin refleksi. SPK bu girişimleri yakından izlemekte, soruşturmakta, işlem yasakları uygulamakta, idari para cezaları vermekte ve gerektiğinde suç duyurusunda bulunmaktadır yani sizin de söylediğiniz gibi hiçbir şey yapmamakta değil. Bakın, sadece 2026 yılının ilk altı ayında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Devamla) - ...108 kişiye işlem yasağı uygulanmış, 55 kişiye 950 milyon lira idari para cezası verilmiş, yine 78 kişi hakkında suç duyurusunda bulunulmuş, üstelik sayfasındaki bültenlerde de bu kişiler yayınlanıyor.

Ayrıca, biliyorsunuz, finansal okuryazarlık çok önemli. Aslında üstünde durmamız gereken önemli bir konu. Bu konuda Cumhurbaşkanımızın oluruyla 22 Mayıs Finansal Okuryazarlık Günü oldu. Bununla birlikte, Millî Eğitim Bakanlığıyla birlikte SPK bütün okullarda bilincin artırılmasına yönelik birçok önemli yatırımlara, önemli çalışmalara imza attı.

Tabii ki eksik varsa tamamlarız, ihtiyaç varsa yeni düzenleme yaparız ama Türkiye'nin sermaye piyasasının çöktüğüne ilişkin ya da felaket tellallığının bu kürsüden yapılmasını da ben açıkçası çok doğru bulmuyorum. Hepimizin, yatırımcının güvene ihtiyacı var, yabancı yatırımcının da Türkiye'de uluslararası itibarında güvene ihtiyacı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİLGÜN ÖK (Devamla) - Bence bu kürsüden de dinlenildiğini göz önünde bulundurmak gerekiyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Öneriyi oylarınıza...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Karar yeter sayısı...

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunduktan sonra karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip Üyeler arasında ihtilaf var, onun için elektronik oylamaya başlayacağım.

İki dakika süre veriyorum, buyurun.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.15

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.20****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Rıdvan UZ (Çanakkale)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 108'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

YENİ YOL Partisi Grup Önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Divanda ihtilaf var, elektronik cihazla oylamaya başvuracağım.

Oylamayı başlatıyorum, iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.23

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.28

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Rıdvan UZ (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 108'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

YENİ YOL Partisi Grup Önerisinin 2'nci oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Sayın milletvekilleri, yine Kâtip Üyeler arasında ihtilaf var, elektronik oylamaya başvuracağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre...

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, çalışmaya devam ediyoruz, lütfen sükûnet...

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Başkanım, CHP nerede kaldı?

BAŞKAN - İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, *Türk Silahlı Kuvvetlerinin savaş, terörle mücadele, sınır ötesi harekât, seferberlik, kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer tehditler, harp cerrahisi, askerî personel sağlığı, gazi rehabilitasyonu ve yaralı tahliye zinciri bakımından ihtiyaç duyduğu askerî sağlık sisteminin yeniden tesis edilmesi, Gülhane Askerî Tıp Akademisi ile askerî hastanelerin Millî Savunma Bakanlığı ve Millî Savunma Üniversitesi bünyesinde yeniden açılmasının millî güvenlik açısından taşıdığı stratejik zorunluluğun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda bütün yönleriyle görüşülmesi amacıyla 1/7/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Temmuz 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

1/7/2026

Türkiye Büyük Milleti Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 1/7/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Balıkesir Milletvekili Grup Başkan Vekili Turhan Çömez tarafından, Türk Silahlı Kuvvetlerinin savaş, terörle mücadele, sınır ötesi harekât, seferberlik, kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer tehditler, harp cerrahisi, askerî personel sağlığı, gazi rehabilitasyonu ve yaralı tahliye zinciri bakımından ihtiyaç duyduğu askerî sağlık sisteminin yeniden tesis edilmesi, Gülhane Askerî Tıp Akademisi ile askerî hastanelerin Millî Savunma Bakanlığı ve Millî Savunma Üniversitesi bünyesinde yeniden açılmasının millî güvenlik açısından taşıdığı stratejik zorunluluğun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda bütün yönleriyle görüşülmesi amacıyla 1/7/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 1/7/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Ankara Milletvekili Sayın Ahmet Eşref Fakıbaba.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AHMET EŞREF FAKIBABA (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kapatılan askerî hastanelerin yeniden açılmasına ilişkin vermiş olduğumuz önerge üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Askerî hastaneler meselesi sadece bir sağlık meselesi değildir, bu konu doğrudan millî güvenlik meselesidir. 30 Kasım 2023 tarihinde Grup Başkan Vekilimiz Sayın Turhan Çömez askerî hastanelerin yeniden açılması için kanun teklifini vermişti. 26 Şubat 2026 tarihinde biz de askerî hastanelerin yeniden açılması ve Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsünün yeniden kurulmasına ilişkin kanun tekliflerimizi sunmuştuk. Ne yazık ki bu 3 kanun teklifi de gündeme alınmadı. Askerî hastanelerin yıllar içinde oluşan muazzam bilgi birikimi, deneyimi, organizasyon kabiliyeti ve disiplini bir kararla yok edildi. Bugün geldiğimiz noktada görüyoruz ki devletin stratejik kurumları kapatılmaz, güçlendirilir.

Değerli milletvekilleri, bir genel cerrahi uzmanı olarak özellikle vurgulamak isterim ki genel cerrahlar ile askerî cerrahlar benzer ameliyatlara yapabilseler de sivil cerrahi ile askerî cerrahi aynı değildir. Harp cerrahisi, kendine özgü eğitim, bilgi ve tecrübe gerektirir. Sivil hastanede apandisit, safra kesesi, mide, bağırsak, kanser ve bunun gibi ameliyatlara yapabilirsiniz ama savaşta şarapnel yaralanması, mayın patlaması, ateşli silah yaralanması ve çoklu organ yaralanmaları vardır, dakikaların değil saniyelerin hayat kurtardığı anlar vardır. İşte o anlarda yalnızca iyi bir cerrah olmak yetmez; askerî disiplini, cephe şartlarını, Mehmetçik'in psikolojisini bilen hekimlere ihtiyaç vardır. İşte, bunun adı askerî hekimliktir. Bugün NATO ülkeleri içerisinde askerî hastanesi ve askerî tıp akademisi bulunmayan tek ülke Türkiye'dir. Üç kıtada görev yapan, sınır ötesinde terörle mücadele eden Türk Silahlı Kuvvetlerinin kendi askerî sağlık sisteminden mahrum bırakılması doğru değildir. Dün, Cumhur İttifakı'nın ortağı Sayın Devlet Bahçeli de askerî hastanelerin yeniden açılmasının millî beka meselesi olduğunu ifade etmiştir, "Bugün NATO'da askerî hastanesi olmayan tek ülke Türkiye'dir ve askerî hastanelerin yeniden açılarak ordu bünyesine katılması hayati değerdedir." demiştir. Bu açıklamaları memnuniyetle karşılıyoruz.

Biz İYİ Parti olarak bunu hep söylüyoruz, kanun teklifleri ve araştırma önergeleri verdik ancak bir sonuç alamadık. O gün reddettiğiniz tekliflerimizin bugün Cumhur İttifakı tarafından da savunuluyor olması haklılığımızın en açık göstergesidir çünkü mesele siyaset değildir, mesele Mehmetçik'in canıdır, milletimizin güvenliğidir. Gelin, bu konuda ortak akılda buluşalım, askerî hastaneleri yeniden açalım, askerî hekimlik sistemini yeniden kuralım, Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsünü yeniden ayağa kaldıralım çünkü güçlü devlet, ordusunu da sağlığını da kendi kurumlarıyla ayakta tutabilen bir devlettir.

Bu vesileyle aziz şehitlerimizi rahmetle, kahraman gazilerimizi minnetle anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ve peşinen de söylüyoruz: Böyle bir önerge doğru bir önerge'dir ve aynı zamanda İYİ Partiyle beraber de Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'ye de teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, Osmanlı tarihine baktığımız zaman hemen hemen hiçbir kurumun kapatılmadığını görüyoruz. Bir defa bir kurum kapattılar, o da Yeniçeri Ocağıydı. Yanlış yaptıklarını anladılar “Acaba ıslah edebilir miyiz?” diye çalıştılar ama başaramadılar. Kurumlar kapatılmaz arkadaşlar, kurumlar ıslah edilir, revize edilir ve reorganize yapılır ve bu şekilde o kurumların yaşaması istenir. 15 Temmuz hain FETÖ darbesinden sonra bazı kurumlar kapatıldı yani askerî liseler gibi, GATA tıp fakülteleri gibi, bu tür hastaneler gibi yerler kapatıldı. Oysaki buraların kapatılmaması lazımdı. Eğer bu mantıkla yola çıkarsak, bu hipotezle yola çıkarsak Cumhurbaşkanlığını da kapatmamız lazımdı; orada da FETÖ'cüler yakalandı, yaverler yakalandı. Meclisi de kapatmamız lazımdı, burada da aynı şekilde bazılarında byLocklar çıktı. O nedenle değerli arkadaşlar, GATA çok önemlidir. Bir örnek vereceğim size. Milletvekiliydim, Manisalı bir vatandaş Hakkârî'de askerlik yaparken mayına bastı, yaralandı ve orada doktorlar bana “Bundan sonra felç kalacak.” dediler. Biz onu hemen ambulans uçakla beraber Ankara'ya, GATA'ya getirdik. GATA'daki doktorlar iki ay sonra dediler ki: “Âdeta bir mucize tecelli etti, iyi ki zamanında getirdiniz.” Ve o asker şimdi yürüyor arkadaşlar. Onun için mesleğe, ihtisasa ve uzmanlığa önem vereceksiniz. Şimdi, burada, Sayın Bahçeli'nin söylemiş olduğu çok önemli bir konu ve bizim dört tarafımız ateş çemberi arkadaşlar. Doğu Akdeniz'de bir yandan Yunanistan var, öbür tarafta Ukrayna-Rusya savaşları devam ederken yine Ermenistan-Azerbaycan ilişkileri kırılgan, İran'a karşı saldırılar devam ediyor ve biz hudutlarımızı korumakla mükellef ve mecburuz; askerlerimiz orada, bizim polisimiz aynı zamanda sınırlarımızda, jandarmamız sınırlarımızda. Çeşitli zamanlarda çeşitli savaşlar oluyor ve bazen terör faaliyetleriyle karşılaşılıyor, sadece bir terör faaliyeti değil çok yönlü terör faaliyetleriyle karşılaşılıyor. O zaman bu insanların, bu askerlerin, bu polislerin, bu jandarmaların, bu güvenlik güçlerinin doğru şekilde tedavi edilmesi lazımdır.

İhtisas neresidir? İhtisas askerî hastanelerdir, onlar bu konularda uzmandır değerli arkadaşlar. Benim çok askerî doktor arkadaşlarım var; oralarda general olan, albay doktor olan, profesör olan arkadaşlarım var ve onlar “Bizim yaptıklarımızı, bizim operasyonlarımızı hiçbir kimse yapamaz, biz yaparız.” diyorlar. Çok nadir doktorlar yapabilir, onlar da Türkiye'de dağınık olarak bulunuyorlar; İstanbul'da oluyorlar, İzmir'de oluyorlar, Antalya'da oluyorlar. O zaman ne yapmamız gerekiyor? GATA'yı açmamız gerekiyor, bu kurumları tekrar yeniden açarak milletin hizmetine tahsis etmemiz gerekiyor değerli arkadaşlarım ama bunu yapmıyorsunuz. Neden yapmıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - On yıl geçti aradan ve bu on yıl içerisinde bir yerlerde FETÖ'cü mü kaldı Allah aşkına ya? Kalmadı ki. Bazı arkadaşlarımız, askerlerimiz, vatandaşlarımız felç olmaktan, kolunu kaybetmekten, uzuvlarını kaybetmekten kurtulacak ama siz hâlâ âdeta “İnadım inat, dedem kör Murat.” diyorsunuz. Tenzih ederim Muratları ama bunu söylemeniz doğru değil.

Gelin, bilime inanın; gelin, teknolojiye inanın; gelin, kurumlarınıza inanın. Kurumlarda birileri suç işlemişse “Suçların şahsılığı prensibi vardır.” diyerek intikamı kurumlardan almayın arkadaşlar, intikamı o şahıslardan alın. Onu da hukuk alabilir, kişiler almaz değerli arkadaşlarım.

O nedenle, biz, İYİ Partinin vermiş olduğu bu grup önerisini, araştırma önergesini çok değerli buluyoruz. Bizim askerî cerrahlarımızın olması gerekiyor; sadece askerî cerrahlarımızın değil psikologlarımızın, psikiyatrlarımızın, sosyologlarımızın da hizmet etmesi gerekiyor, o nedenle destekliyoruz. İnşallah sağduyu hâkim olur, Sayın Bahçeli'nin sözünü de mutlaka kale alırsınız diyorum; teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Mahmut Dindar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Cezaevinde bizi izleyen tüm yoldaşlara selam ve saygılarımı gönderiyorum.

Türkiye’de sağlık ve sosyal güvenlik sistemi derin sorunlar yaşamaktadır. Muayene katılım payı, ilaç katkı payı, ilave tetkik ücretleri ve diğer sağlık giderleri nedeniyle yurttaşların sağlık hizmetlerine erişimi her geçen gün daha zor, daha pahalı hâle gelmektedir. Seçim bölgem olan Van başta olmak üzere bölge illerinde sağlık hizmetlerinde ciddi sorunlar vardır. Yaklaşık 1,5 milyonu bulan Van’da yalnızca 2 büyük hastane bulunmakta ve ihtiyacı karşılamamaktadır. Her ne kadar bir şehir hastanesi yapılıyor olsa da yine üniversite hastanesinde ek bina için ihaleye çıkılmış olsa da ihaleler tamamen şaibeli bir şekilde yapılmıştır. Doğrudan teminle, yüzde 8 gibi bir kırımla yandaş firmalara ihale edilmiştir ve Van dışındaki firmalara verilmiştir. Doktor ve hemşire başına düşen hasta sayısı Türkiye ortalamasının üzerindedir. Doktor başına Türkiye genelinde 389 hasta düşerken bu sayı Van’da 537, Muş’ta 791, Bitlis’te 680, Hakkâri’de 706’dır. Bu tablo, hem sağlık emekçilerinin tükenmesine hem de yurttaşların nitelikli sağlık hizmetine erişememesine yol açmaktadır. Mobbing uygulamaları ve ağır çalışma koşulları nedeniyle çok sayıda sağlık emekçisi bölgeden ayrılmaktadır. Kadın doğum, çocuk nöroloji, gastroenteroloji, kardiyooloji, psikiyatri ve göz gibi kritik branşlarda uzman hekim eksikliği devam etmektedir. Bazı bölümlerde 182 üzerinden randevu almak atomu parçalamaktan daha zordur. Film çekimleri için aylar sonrasına randevu veriliyor. Ocak ayında Sağlık Bakanına Çaldıran’daki radyoloji eksikliğini iletmıştik, hâlâ kendisinden bir haber yok. Aynı şekilde, Bahçeşaray Devlet Hastanesinin sadece binası var, Gevaş’ta bina var ama binanın kanalizasyonu yok. Tasarruf politikaları gerekçe gösterilerek personel sayısının azaltılması iş yükünü artırırken hastanelerde koridorların servise dönüştürülmesi ve yenidoğan yoğun bakım ünitelerindeki kapasite sorunları hasta güvenliğini tehdit etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MAHMUT DİNDAR (Devamla) - Acil servislerdeki yoğunluk, çevre illerden gelen hasta yükü ve ilçelerdeki uzman hekim yetersizliği sağlık hizmetlerinde bölgesel eşitsizlikleri daha da derinleştirmektedir. Dönem dönem Van Yüzüncü Yıl Hastanesini ve Bölge Eğitim Hastanesini ziyaret ediyoruz. Emin olun, AKP’nin bölge mitinglerinden daha kitlesel bir görüntü var hastanelerde. İnsanlar saatlerce bir arada durmak zorunda kalıyor hatta birçok kişi buralarda beklerken yeniden enfeksiyon kapıyor.

Bölgede önemli bir sorun da ana dilde sağlık eğitimi sunulmamasıdır. Bu durum hastaların kendilerini doğrudan ifade etmelerini ve doktorların doğru teşhis imkânlarını güçleştiriyor. Beyaz

kod uygulamasından yararlanmamaları, şiddet açısından kurumsal korumaya erişememeleri ve iş güvencelerinin zayıf olması acilen yasal düzenleme gerektiren önemli sorunlardır diyor, buradan Sağlık Bakanlığının Van'la ilgilenmesi için yeniden çağrıda bulunuyoruz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul.

Sayın Ertuğrul, buyurun.

CHP GRUBU ADINA EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Önümüzdeki hafta Ankara'da bir NATO Zirvesi olacak. Bu toplantı için çok önlemler alıyoruz, her yeri yıkıyoruz, boyuyoruz, asfalt döküyoruz, panellerle istemediğimiz yerlerin görüntülerini kapatıyoruz, bütün kamuflaj tekniklerini çok ciddi bir şekilde uyguluyoruz. Ne olacak bunu NATO toplantısında? 32 ayrı ülkeden temsilciler Ankara'ya gelecekler. NATO içerisinde en güçlü, büyük ve hareket kabiliyetine sahip 2'nci orduya sahip olmayla övünüyoruz. Gelin görün ki muharip askerlerimizin arkasındaki en büyük güvence olan askerî sağlık sisteminden yoksunuz. Bakın, Walter Reed Ulusal Askerî Tıp Merkezi, San Antonio'daki askerî tıp merkezi, Madigan Askerî Tıp Merkezi, Eisenhower Askerî Tıp Merkezi, Wilford Hall Cerrahi Merkezi; bunlar NATO'nun en büyük ve en güçlü ordusu olan Amerikan ordusunun sahip olduğu yüzlerce sağlık tesislerinden sadece bir bölümü. Almanya'da 185 bin ordu nüfusu var, yaklaşık 5 büyük askerî hastanesi var; Fransa'nın 275 bin civarındaki ordu nüfusuna karşı 8 tane askerî hastanesi var; Avusturya'nın 35 bin ordu nüfusuna karşılık yaklaşık 3 tane askerî hastanesi var ve NATO üyesi 32 ülke içerisinde askerî sağlık sistemi olmayan bir Türkiye var, bir İzlanda var; İzlanda'nın zaten ordusu da yok. Bütün bu gelişmiş güçlü ordular arasında askerî sağlık sistemine bu kadar önem verilirken siz darbe girişimini fırsat bilerek askerî sağlık sistemini lağvettiniz ve yüz yılı aşkın bir süreye sahip birikimi, kültürü yok ettiniz.

Şimdi, benden sonra buraya çıkacak olan iktidarın hatibi her şeyde olduğu gibi bunlara karşı diyecek ki: "Biz KAAAN yaptık, biz SİHA yaptık." Biz "emekli" diyeceğiz, o "MİLGEM Projesi." diyecek. Biz gıda enflasyonu, diyeceğiz, adalet diyeceğiz, "Çelik Kubbe." diyecek. Evet, bunlar çok önemli projeler. Bunlar, devletin özellikle ambargoya maruz kaldığı 70'li yıllardan sonra ortak akılla başlatılan ve hayati öneme sahip projeler. Buradaki başarıları önemsiyoruz ve destekliyoruz. Ancak bu kadar önemli bir coğrafyada bu kadar önemli harekâtlar gerçekleştiren ordumuzun askerî sağlık sistemi olmamasını anlayamıyoruz. Bunu tekrar kurmaya neden bu kadar direnç gösteriyorsunuz, onu da anlayamıyoruz.

Sadece askerî hastanelerden bahsetmiyoruz sayın milletvekilleri, operasyona giden timdeki sağlık elemanından ayrı bir bilim olan askerî tıbbın akademik merkezi olan Gülhane Askerî Tıp Akademisine kadar tam bir sistemden bahsediyoruz. Dünyada çok değişik, evet, askerî sağlık sistemleri var, hibrit sistemler var, siville entegre olan sistemler var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Devamla) - Barışta tamamen sivilere hizmet eden, harp durumunda tamamen askerî sisteme evrilenler var. Tamamen savunma bakanlıklarına bağlı askerî sağlık sistemleri var ama bizim değişik bir sistemimiz var. Biz ne yapıyoruz? Askerî sağlık sistemindeki eksiklikleri sivil sağlık sisteminden, askerlikle ilgisi olmayan kişileri birliklerin içine sokarak maalesef tamamlamaya çalışıyoruz. Sivil bir tıp fakültesinden askerlikle ilgisi olmayan bir hekimi alıyoruz, fırkateynin içine koyuyoruz. Eskiden geminin komutanı olmadan ve tabip subayı olmadan kalkamazdı

gemi, Şu anda bu hâle gelmiŐ  durumdayız. Sivil, askerlikle ilgisi olmayan kiŐ i fırkateyne koyuyoruz veya asker i birliklerinin içerisine, üstlerin içerisine, konteynerlerin içerisine maalesef askerlikle ilgisi olmayan, yeterli tecrübesi olmayan hekimleri yerleŐ tiriyoruz. Bu çok yanlıŐ tır. Böyle büyük ve g   l  bir ordunun asker i sağlık sisteminin olması elzemdir. Önergeyi desteklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. ( Y  Parti sıralarından alkıŐ lar)

BAŐ KAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan.

Sayın Arslan, buyurun. (AK PART  sıralarından alkıŐ lar)

AK PART  GRUBU ADINA HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Sayın BaŐ kan, değerli milletvekilleri; özetle, asker i hastanelerin yeniden açılmasına, Gülhane Asker i Tıp Akademisinin asker i tıp akademisi niteliğiyle yeniden kurulmasına yönelik  Y  Parti grup  nerisi üzerine söz almıŐ  bulunmaktadır.

Öncelikle Şunu ayırt etmemiz gerekiyor: Asker i tıp eğitimi ile asker hastanesi  alıŐ tırılması birbirinden ayrı kavramlardır. Asker i tıp eğitimini incelediğimizde, Atatürk'ün önderliğinde 1933 yılında çıkarılan  niversiter Kanunu'yla asker i ve sivil tıp eğitimi entegre hâle getirilmiŐ , eğitimde bilimsel standartlarla uyumlaŐ tırılması  ne  ıkmıŐ tı ancak 1980'deki asker i darbe sonrasında asker i tıp eğitimi sivil tıp eğitiminden daha bağımsız bir şekilde yapılandırılmaya baŐ lanmıŐ tır. 2016 yılında asker i tıp eğitiminin Millî Savunma  niversitesi bünyesine devredilmesiyle sivil tıp eğitimiyle arasındaki bilimsel etkileŐ im arttı ve eğitim standartları tekrar daha uyumlu hâle getirildi. Tekrar hatırlatmak isterim: 1982 öncesi asker i tıp eğitimi sivil tıp fakülteleriyle entegre şekilde veriliyordu. Sanki asker i hekimlik kaldırıldı algısı oluŐ turulmaya  alıŐ ılmaktadır, bu yanlıŐ tır. Entegre sistem sayesinde bu yıl Millî Savunma Üniversitesi Tıp Fakültesinden 2018  ncesi mezun sayısından daha fazla sayıda 110 asker i hekim, ayrıca 190 sivil hekim olmak üzere yaklaşık 300 hekim mezun oluyor. Asker i hekimler, Millî Savunma Bakanlığı ve az bir kısmı da  iŐ leri Bakanlığı atamasıyla iki yıl zorunlu kıta görevine gidecekler, sonraki süreçte çokça dile getirilen harp cerrahisi uzmanlık alanı da dâhil olmak üzere uzmanlık eğitimine yine G lhanede devam edecekler ya da Millî Savunma Bakanlığı tarafından ihtiyaç duyulan kadrolara asker i hekim olarak atanacaklar. Asker i sağlık teŐ killeri s ylen-diği gibi kapatılmamıŐ , yeniden organize edilerek ülkemizdeki sağlık hizmetinin standartlar açısından uyumluluğu hedefiyle Millî Savunma Bakanlığıyla 7 Şubat 2018 tarihli Protokol ve  iŐ leri Bakanlığıyla 16 Mayıs 2018 tarihli Protokol'le Sağlık Bakanlığına devredilmiŐ tir. Ancak stratejik bölgelerdeki güvenlik g  erimize yönelik hastane hizmetleri bu protokollerle S1 ve S2 tipi hastane sistemiyle sağlanmaktadır. S1, sadece Millî Savunma Bakanlığına ve  iŐ leri Bakanlığına hizmet veren Sağlık Bakanlığı hastanelerini tanımlamakta olup Diyarbakır, Şırnak, Marmaris, Van ve Hakkâri'de olmak üzere 5 ayrı hastanede sağlanmakta, sivil hastaya hizmet vermemektedir. S2, sivil hastalara hizmet veren ancak ihtiyaç hâlinde tam izolasyonu sağlanmış, kat ve bloklarda güvenlik sağlanarak güvenlik g  erimize hizmet veren Sağlık Bakanlığı hastanelerini tanımlamakta olup Erzurum, Ağrı, Gaziantep, Yüksekova, Şanlıurfa, Kilis, Hatay,  skenderun, Reyhanlı, El ziğ, Derecik ve Gölcük'te 12 ayrı hastanede sağlanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŐ KAN - Buyurun, lütfen.

HASAN ARSLAN (Devamla) - Bu şekilde stratejik bölgelerdeki hastanelerimizde güvenlik ve tıbbi hizmet açısından gerekli organizasyon sağlanmaya  alıŐ ılmış, Sağlık Bakanlığının dinamik gücü de sisteme katılmıştır ancak konu, Sağlık Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı ve  iŐ leri Bakanlığıyla hizmet standartlarının iyileŐ tirilmesi ya da yapısal deėiŐ iklikler için tekrar g r Ő  lmeli, gerekirse yeniden organize edilmelidir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün 1933'te kurduğu sistemin günümüzdeki karŐ ılıėı olan Millî Savunma  niversitesi bünyesinde asker i tıp eğitiminin sivil tıp eğitimiyle entegre şekilde verilmesi gerektiğini

ve darbe anayasasıyla bozulan sistemi geri dönülmesinin tıp eğitimini zayıflatacağını düşünüyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çömez, sisteme girmişsiniz, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

60.- *Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, askerî hastaneler meselesi siyasetüstü bir meseledir. Bu konuda söyleyecek çok sözüm var çünkü yıllarca travma cerrahisi yapmış, dünyanın farklı travma hastanelerinde, Güney Afrika'dan Birleşik Krallık'a kadar uzun yıllar Türkiye'de pek çok hastanede çalışmış biri olarak söylüyorum, askerî hastanesi olmayan bir devlet olmaz. NATO üyesi ülkelerin içerisinde askerî hastanesi olmayan tek ülke biziz ve ne yazık ki bir gecede bütün birikimler, bütün enerji, bütün tecrübe yok edildi. Bakın, şu anda sınır boylarındaki birliklerimize gidin bakın, tıp fakültesini yeni bitirmiş, tecrübesi yeterli olmayan genç meslektaşlarımız oraya, askerî hastanelere görevlendiriliyor; bunlar doğru değil. Askerî hastanelerin açılması son derece önemli bir meseledir, siyasetüstü bir meseledir, bu konuya hepimizin sahip çıkmasının ben çok kıymetli olduğunu düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Geçtiğimiz günlerde Milliyetçi Hareket Partisinin Genel Başkanı Sayın Bahçeli'nin ikinci kez bu konuya vurgu yapması son derece kıymetlidir. Zaten İYİ Parti olarak biz yıllardır bu konuyu müteaddit defalar gündeme getirdik, hem Meclis kürsüsünden hem buradan hem de verdiğimiz önerge ve tekliflerle müteaddit defalar gündeme getirdik, iki buçuk yıl önce bir kanun teklifi verdik. Bir kere daha altını çizerek söylüyorum: Askerî hastanelerin açılması şarttır, siyasetüstü bir meseledir. Bu, sadece sıradan bir eğitimle kazanılabilecek bir tecrübe ve birikim değildir, yıllar içerisinde kazanılacak bir tecrübedir. Buradan bir kere daha çağrıda bulunuyorum, sesleniyorum: Askerî hastaneleri vakit gecikmeden lütfen açalım. Bu, hepimizin değeridir, bütün Türkiye'nin değeridir.

Teşekkür ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- *İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Türk Silahlı Kuvvetlerinin savaş, terörle mücadele, sınır ötesi harekât, seferberlik, kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer tehditler, harp cerrahisi, askerî personel sağlığı, gazi rehabilitasyonu ve yaralı tahliye zinciri bakımından ihtiyaç duyduğu askerî sağlık sisteminin yeniden tesis edilmesi, Gülhane Askerî Tıp Akademisi ile askerî hastanelerin Milli Savunma Bakanlığı ve Milli Savunma Üniversitesi bünyesinde yeniden açılmasının millî güvenlik açısından taşıdığı stratejik zorunluluğun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda bütün yönleriyle görüşülmesi amacıyla 1/7/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Temmuz 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın Alp, sisteme girmişsiniz, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

61.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Ardahan Valisine ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Efendim, son zamanlarda bir TikTokçu vali furyası var. Bazı valiler âdeta sosyal medyaya içerik üretiyorlar akşama kadar; işi gücü bırakmışlar, devlet ciddiyetini, vakarını da elden bırakmışlar, akşama kadar TikTok çekiyorlar. Bakın, bu da bir Vali, Ardahan Valisi. Taytla geziyor, akşama kadar bisiklet sürüyor, önünde arkasında 4 koruma, taytla geziyor, vatandaşın içerisinde de böyle taytla geziyor akşama kadar. Böyle vali mali olmaz. İçişleri Bakanına sesleniyorum: Ya bu valileri alın ya da bunlara birer asma yaprağı gönderin böyle, asma yaprağı taksınlar. Böyle şehrin ortasında gezemez vali.

BAŞKAN - Sayın Aygün...

62.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'un, çiftçinin traktör alım gücüne ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGÜN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkan.

Çiftçinin traktör alım gücü düştü. TÜİK rakamları diyor ki: 2025 Mayıs ayında -trafikte tescilli- 2.824 traktör satılmış, 2026 Mayıs ayında -trafikte tescilli- 1.299 traktör satılmış yani geçen yılın aynı ayına göre traktör satışında yüzde 54 küçülme var. Otomotiv Sanayii Derneğinin ilk beş aylık verilerini karşılaştırdım. 2025 Ocak-Mayıs ayında 13.743 traktör satılırken 2026 Ocak-Mayıs döneminde 8.397 traktör satılmış yani geçen yıla göre yüzde 39 traktör azalmış. Niye? Çünkü traktör alım gücü düştü. 2002 yılında, AK PARTİ göreve gelmeden önce 100 beygir New Holland 4x4 kabinli traktör için 87 buçuk ton buğday satılırken şimdiyse aynı traktör için tam 212 ton buğday satılması gerekiyor yani yaparsa AK PARTİ yapar. Nereden nereye? Çiftiçi bitirdiniz, sanayiye bitirdiniz; artık gidiyorsunuz, baybay sizlere.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit tarafından, Sivas katliamının bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla 1/7/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Temmuz 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

1/7/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 1/7/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

1 Temmuz 2026 tarihinde Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, Sivas katliamının bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan (18790 grup numaralı) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 1/7/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Ali Bozan.

Sayın Bozan, buyurun.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamliyorum.

Madımak'ta yitirdiğimiz her bir canı saygıyla, rahmetle, minnetle anmak istiyorum. Onlar hiçbir zaman sadece bir isimden ibaret olmayacaklar; şiirleriyle, sözleriyle, deyişleriyle, düşünceleriyle, insan sevgileriyle bu ülkenin ortak vicdanında her zaman yaşamaya devam edecekler.

Değerli arkadaşlar, bugün aslında verdiğimiz önerge bugüne kadar verilen ya da üzerine konuşulan klasik önergeler gibi değil, klasik bir araştırma önergesi değil. Bugün biz bu önergeyi verirken amacımız acıları tazelemek değil -tam tersine- acıları azaltmak, amacımız yaraları kanatmak değil -tam tersine- otuz üç yıldır Madımak'ta kanayan yaraya merhem olmak. Aslında bu önerge bir yüzleşme çağrısı, aslında bu önerge bir hakikatle yüzleşme çağrısı.

Değerli arkadaşlar, bu Mecliste, şu an Genel Kurulda bulunan arkadaşlarımız içerisinde sevgili Hasret Gültekin'i tanımayan yoktur; sevgili Hasret Gültekin'in sesini, sazını, yüreğini dinlemeyeniniz yoktur. Sevgili Hasret Gültekin ne demişti? “Bir insan ömrünü neye vermeli?” demişti. Burada bulunan her vekil arkadaşımızın ya da bizi şu anda dinleyen her bir yurttaşımızın bu soruya vereceği farklı bir cevabı var çünkü herkesin bir yaşam felsefesi var, herkesin yaşama bir bakışı var.

Değerli arkadaşlar, bizlerin, burada bulunan milletvekillerinin bu soruya vereceği cevap oldukça önemli. Değerli Ozanımız Hasret Gültekin'in yıllar önce sorduğu o soruya bu Meclisten gelin hep birlikte şu cevabı verelim: Bir insan ömrünü nefrete değil sevgiye, inkâra değil hakikate, ayrıştırmaya değil kardeşliğe, çatışmaya değil toplumsal huzura ve kalıcı barışa vermelidir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bu Meclis de zamanını, emeğini, mesaisini hakikatle yüzleşmeye vermeli, geçmişle yüzleşmeyi acıları yarıştırmadan ve acıları derinleştirmeden yapmalı. Bunu yapmalıyız ki yaralar kapansın, bunu yapmalıyız ki bu coğrafyada yeni acılar yaşanmasın.

Değerli arkadaşlar, ne yazık ki otuz üç yıl önce bugün Hasret Gültekin'le birlikte Muhlis Akarsu, Metin Altıok, Asım Bezirci, Behçet Aysan gibi aydınlar ile semah ekibinde yer alan 12 yaşındaki Koray Kaya ve 15 yaşındaki Menekşe Kaya'nın da içinde bulunduğu 33 aydınımızı, yazarımızı, ozanımızı, düşün insanımızı Madımak'ta çıkarılan o karanlık, cehalet ateşinde yitirdik. O gün Sivas'ta yanan, o gün Sivas'ta yakılan sadece 33 can değildi; o gün Sivas'ta yanan, o gün Sivas'ta yakılan aslında Türkiye'ydi çünkü o 33 canımız bu ülkenin en güzel başaklarıydı ve hiç kimse o gün kazanmadı, herkes kaybetti, bu ülkede yaşayan milyonlar kaybetti. Aradan otuz üç yıl geçti ama hâlen hakikatle bir yüzleşme yok, hâlen Madımak yanıyor.

Değerli arkadaşlar, Madımak sadece geçmişte yaşanmış bir katliam değildir, Madımak, yüzleşilmedikçe bugünü de yaralayan bir hafızadır. Madımak'la yüzleşilmediği için Roboski yaşandı, Madımak'la yüzleşilmediği için Suruç katliamı yaşandı, Madımak'la yüzleşilmediği için Ankara Gar katliamı yaşandı. İşte, tam da bu nedenle Madımak bu ülkenin tarihindeki en büyük utançlardan biridir ve bu utanç ancak hakikatle yüzleşildiğinde hafifleyebilir. İşte, tam da bu nedenle Madımak, utanç

müzesi olmalıdır; Madımak, hafıza merkezi olmalıdır. Bu Meclis, bu konuda bir irade göstermelidir. Çözümün, demokratik toplumun ve toplumsal barışın konuşulduğu bu dönemde geçmişin acılarıyla yüzleşmekten kaçamayız çünkü barış sadece silahların susması değildir; barış aynı zamanda hafızayla yüzleşmektir, barış aynı zamanda hakikatle yüzleşmektir, barış aynı zamanda adaleti teslim etmektir, barış, acıları inkâr etmeden ortak geleceği hep birlikte kurabilmektir. Geçmişte bu ülkenin huzuruna, kardeşliğine ve birlikte yaşama iradesine karşı yakılmış her yangın söndürülmeyi bekliyor. Madımak'ta yakılan o ateş de artık söndürülmelidir; biz de bugüne kadar bunun mücadelesini verdik, bundan sonra da mücadelesini vermeye devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, Madımak'taki o katliam yaşandıktan birkaç gün sonra yani 6 Temmuz 1993'te bu Mecliste neredeyse oy birliğiyle bir araştırma komisyonu kurulmuş. Araştırma komisyonu gitmiş, araştırmalar yapmış, incelemeler yapmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ BOZAN (Devamla) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ALİ BOZAN (Devamla) - O rapordaki bütün eksiklere rağmen, bütün eleştirilerimize rağmen maalesef gerekleri yerine getirilmemiş. Burada bulunan -o tarihte bulunan- 5-6 siyasi parti gitmiş, oradaki kamu görevlilerini dinlemiş, yurttaşları dinlemiş, kimi tespitler yapmış, kimi önerilerde bulunmuş ama o gün yapılan araştırmalar, yapılan tespitler sadece raporda kalmış. Ve maalesef bu Mecliste gördüğümüz bir şey var: Evet, kimi konularda bu Mecliste komisyonlar kuruluyor ama komisyonların yaptığı tespitler, araştırma komisyonlarının vardığı sonuçlar maalesef raporlarda kalıyor.

Gelin, bugün geçmişle yüzleşmeye “Evet.” diyelim; gelin, bugün hakikatle yüzleşmeye “Evet.” diyelim, hep birlikte bir komisyon kuralım, araştıralım, rapor düzenleyelim ve o raporun gereğini yapalım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya.

Sayın Kaya, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bundan tam otuz üç yıl önce 37 insan, 37 can Sivas'ta menfur bir olay neticesinde katledildi. Öncelikle, hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet diliyorum fakat 1993 yılını anlamadan Madımak'ta yaşananları anlamamız mümkün değil.

Öncelikle, 1993 yılı laboratuvar bir yıldır, 2 Temmuzdan üç gün sonra Başbağlar'da yine 33 köylünün, vatandaşımızın katledildiği gibi 1993 yılında planlananlar arasında bu iki katliamı da aşan, ülkede tamamen sinir uçlarını harekete geçirmeye çalışan bir olaylar silsilesidir. Uğur Mumcu o yıl katledilmiştir suikastla ve Musevi iş insanı Jak Kamhi'ye suikast o yıl düzenlenmiştir. Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın kabrinin açılmasına kadar giden tartışmalı ölümü -maalesef Turgut Özal o yıl hayatını kaybetmiştir- o yıl gerçekleşti. Bingöl Elâzığ kara yolunda 33 er o yıl şehit edilmiştir. Eski Bakan Adnan Kahveci'nin şüpheli vefatı yine o yıl gerçekleşmiştir. Çekiç Güç'e karşı olan Eşref Bitlis 1993 yılında helikopteri düşürülerek maalesef şehit olmuştur ve eski Milletvekili Mehmet Sincar Batman'da silahlı saldırı sonucu yine o yıl öldürülmüştür. Diyarbakır Jandarma Bölge Komutanı Bahtiyar Aydın Lice Asayiş Bölük Komutanlığı binası önünde o yıl şehit edilmiştir. Ahmet Cem Ersever o yıl Ankara'da öldürülmüştür. Bunları niye sayıyorum? 1993 yılı tam anlamıyla bir laboratuvar yıldır. 1993 yılı ülkemizde yaşanan etnik, mezhepsel fay hatlarını harekete geçirmek; ülkemizde kargaşayı, kaosu, iç savaşı hayata geçirmek adına yapılan bir laboratuvar yıldır.

Biraz önce vekilimiz ifade etti, 6 Temmuz 1993 tarihli 123'üncü Birleşimde bir komisyon kuruluyor; DYP, ANAP, SHP, Refah Partisi, CHP, DEP milletvekillerinin önergesiyle, Büyük Birlik Partisi milletvekillerinin önergesiyle bir araştırma komisyonu kuruluyor ve neticesinde şunlar dile getiriliyor, deniliyor ki: "Etkinlikler öncesinde oluşan gergin atmosfer, güvenlik tedbirlerinin yetersizliği, istihbarat bilgilerinin etkin şekilde değerlendirilmemesi, kamu kurumları arasındaki koordinasyon eksiklikleri ve olayların belirli gruplar tarafından yönlendirilmiş olabileceğine ilişkin bulgular ele alınmıştır." Sonra Komisyon, Sivas olaylarının tek bir sebebe bağlanamayacağını; olayların sosyal, siyasal, idari ve güvenlik boyutlarının birlikte değerlendirilmesi gerektiğini belirtiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Komisyon, olayı çok faktörlü bir kriz olarak değerlendiriyor. Sonra, rapora göre "Olay günü protesto hazırlığına ilişkin istihbarat bilgileri bulunmasına rağmen bu bilgiler kriz yönetimine yeterince yansıtılmadı." diyor. "Güvenlik güçleri olayların ilk aşamalarında kalabalığı dağıtacak ölçüde etkili müdahalede bulunmadı." diyor. "Olayların büyümesine paralel olarak güvenlik güçlerinin sayısı ve koordinasyonu yetersizdir." diyor. "Olay yerine sevk edilen takviye kuvvetler sürecin ilerleyen saatlerinde ancak etkili olabilmıştır." diyor ve rapor, parlamenter denetim açısından önemli bir belge niteliği olarak şu anda hâlâ arşivlerde durmaya devam ediyor. Ben bugün, bu yaşanan, 1993 yılında yaşanan bu menfur olayların, Sivas başta olmak üzere, Başbağlar başta olmak üzere, saydığım diğer olaylar başta olmak üzere bütün bunların aslında bir kere daha araştırılması, 1993 yılı üzerinde bir kere daha düşünülmesi gerektiğini ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı.

Sayın Taşcı, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Divan, değerli milletvekilleri; Madımak katliamı vukusu kapanmayan yaramız ve dahi utancımız, adaleti tecelli ettirebilmeğe anlamımızdır. Madımak'ta canımızı, canlarımızı yakanları, diri diri yakanları bir kere daha lanetliyorum. O ateşin yakılmaması hiç mümkünken yol verenleri, söndürme imkânına sahip oldukları hâlde benzin dökeneri, dilinden Allah'ı düşürmeyen Allah'sızları bir kere daha lanetliyorum. Katliamın dosyasını ama siyasetle, ama ideolojiyle, ama zamanla aşındırmaya kalkışmış kim varsa topunu lanetliyorum ve konuşmamın bundan sonrasını Sarı Saltuk'un, İlyas Baba'nın, Pir Sultan'ın, katline ferman çıkarılmış Mustafa Kemal'i Havza'da emsalsiz bir cesaretle ağırlayan Ali Baba'nın, Hacı Bektaş'ın torunlarının cumhuriyete olan eşsiz sadakatlerine inancımla yapacağım. Adım kadar iyi biliyorum ki Anadolu ihtilalinin nüvesi olmuş Alevi canlarımız Atatürk'ün emanetine hıyanet etmez, edenlerin de tuzağına düşmez. Bu önerge, Madımak önergesi değildir arkadaşlar, bu önerge tam manasıyla bir ikiyüzlülük belgesidir.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Çok ayıp, çok ayıp buna böyle yaklaşmanız; Madımak'ta yitip giden canlara saygınız olsun!

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Benim bu önergeyle murat edilenin insanlığa karşı işlenen suçların cezasız kalmaması olduğuna inanabilmem için evvela önerge sahiplerinin insanlığa karşı suç işlemiş katilleri kahramanlaştırmaktan vazgeçmesi gerekir.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Yazıklar olsun!

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Madımak'ta suç insanlığa karşı işlenmiştir. Ateşe verilen insanlarla birlikte insanlık da yakılmış, insanlık da boğulmuştur. Şüphe yok ki bir katliamdır Madımak ve sadece iki gün sonra Erzincan'da insanlığa karşı işlenen suç da PKK terör örgütü militanlarının Başbağlar'ı basıp 33 cana kıyması da bir katliamdır. Biri 2 yaşında, sadece 2 yaşında bebek, 12 canın ateşe

verildiği Çetinkaya saldırısı da katliamdır. Benim bu önerenin samimiyetine inanabilmem için önerge sahiplerinin bu katliamların faillerini de “katil” olarak tanımlayabiliyor olmaları gerekir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Size samimiyet borcumuz mu var bizim!

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Sağlık gerekçesiyle salınan Madımak katilinin, Mecliste grubu olan bir partinin mitinglerinde kürsüye çıkarıldığını düşünebiliyor musunuz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kendimizi size ispat etmek zorunda değiliz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Onlar barış elçisi, barış elçisi. Alışın onlara, daha çok göreceksiniz.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - O katilin kürsüye çıkmakla kalmayıp “Bakın, bizde pişman olmuş bir hal var mı?” dediğini düşünebiliyor musunuz? Benim bu önerenin samimiyetine inanabilmem için, önerge sahiplerinin sağlık gerekçesiyle salınan Çetinkaya katliamcısını mitinglerinde kürsüye çıkarmıyor, 2 yaşındaki bebeği yakmakla övünmesine izin vermiyor olmaları gerekir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Havlıyor, havlıyor! Konuş da duy, konuş da duy!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bitiriyorum.

Benim güya insanlık suçlarının cezasızlığına itiraz eden bu önerenin samimiyetine inanabilmem için önerge sahiplerinin kasten ve keyfî öldürme, eziyet, köleleştirme, zulüm, insanlık suçu namına ne varsa tamamını işlemiş bir katile, İmralı’da hükümlü bulunan terör örgütü elebaşına özgürlük istemiyor olması gerekir.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - İnsanlıktan nasibini almamışsın ki bu suçlarla ilgili konuşuyorsun!

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bedirhan bebek insan değil midir? Neşe Alten insan değil midir? Onat Kutlar aydın mı değildir, insan mı değildir? Eren Bülbül insan değil midir? Benim bu önerenin samimiyetine inanabilmem için önerge sahiplerinin 50 bin insana karşı en ağır suçları işlemiş faile caniden başka bir statü aramıyor olması gerekir.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sizi inandırma gibi bir mecburiyetimiz yok.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Aksi hâlde, bu önerge bir ikiyüzlülük belgesidir; bir ikiyüzlülük belgesidir, bir ikiyüzlülük belgesidir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Şov, şov! Ne oldu? Başardınız mı?

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Aynaya bakmanız yeterlidir.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

63.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Gerçekten insan böyle bir konuşmaya inanmak istemiyor, bu Meclis çatısı altında bunu duymak istemiyor ama maalesef bazı insanlar siyaset anlayışlarını o denli acıların, şiddetin, nefretin üzerine yapılandırmışlar ki başka bir şey konuşamıyorlar. Madımak'ta 33 can katledilmiş. Bu 33 cana olan saygıdan dolayı insan en azından burada bu tür bir konuşmayı yapmaz.

Evet, biliyoruz sizin siyaset anlayışınızı, yaklaşımınızı, suçlayıcı dilinizi. Samimiyetten söz ettiniz, Başbağlar'dan söz ettiniz. Samimi olsaydınız Başbağlar konusunda bu Mecliste araştırma önergesi veren, Başbağlar katliamının üzerine gidilmesini isteyen bu parti olduğunu çok iyi bilirsiniz. Bunu reddedenlerin de kim olduğunu çok iyi bilirdiniz. Siz bu tarihten yoksunsunuz. Sizin tek bildiğiniz şey nefret söylemidir, Alevi düşmanlığıdır, Kürt düşmanlığıdır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Estağfurullah(!)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çömez.

64.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamadaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Biz Alevilerin de dostuyuz, Kürtlerin de dostuyuz, bu ülkeyi seven herkesin dostuyuz.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - O yüzden mi bu konuşmaya izin verdiniz? Bu konuşmaya izin veremezsiniz! 33 cana saygınız olmalıydı. Otur ya!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Türk Bayrağı altında yaşamaktan onur duyan, yüreğinde Allah korkusu olan, vatan sevdası olan, birlik ve beraberlik ruhu taşıyan herkesin dostuyuz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sizden dost olmaz, sizden dost olmaz! Savaş çığırtkanlığı yapanlardan dost olmaz!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bizim dost olmadığımız bir kesim var: Kandil'dir, dağdır, terördür, alçaklıktır, ihanettir, bölücülüktür!

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bırak hadi! Her gün aynı şey ya! Başka bir diliniz yok, sözünüz yok! Her gün aynı söz!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çünkü duymaya tahammül edemiyorsunuz, katlanamıyorsunuz çünkü Kandil'den aldığınız talimatla konuşuyorsunuz burada! Bakırköy'de Çetinkaya mağazasını yakmış bir alçak, 2 yaşında bebeği yakmış bir alçak, orada 12 kişiyi çatır çatır yakmış bir alçak barış elçisiymiş gibi meydanlarda dolaşıyor. Orası yandığında ilk giden kim biliyor musunuz? Sayın Erdoğan ile ben gittim oraya, oradan daha dumanlar çıkıyordu, insan cesetleri toplanıyordu orada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Siz o alçağı, orayı yakmış olan o alçağı -ki Tayyip Bey'le gitmiş birisiyim- aldınız...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Otur yerine ya, ne yapıyorsun! Saygısız!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - ...koluna girdiniz, yine cezaevinde Tayyip Bey tarafından affedildi. O alçak şu anda bütün meydanlarda sözüm ona "Ben pişman değilim." diyerek demokrasi dersi veriyor. Siz demokrasi dersini ancak dağdan alırsınız!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kime bağıırıyorsun sen! Kime bağıırıyorsun!

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Otur yerine, otur yerine! Saygısız!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kime bağıırıyorsun; haddini bil, otur yerine!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - İhanete bağıırıyorum, alçaklığa bağıırıyorum, teröre bağıırıyorum, katillere bağıırıyorum!

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şov yapma!

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Şu hâlinize bakın, saygısızlar!

VI.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, Sivas katliamının bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla 1/7/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Temmuz 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Doğan Demir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - “Saygısız!” diyemezsiniz, siz saygısızınız! Dinlemeyi öğreneceksiniz, kabul edeceksiniz!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Saygısızınız, şu hareketinize bakın. Her gün aynı be! Nedir bu!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bir haddinizi bilin, oturun ya! Yeter artık!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, milletvekilini kürsüye çağırdım.

Lütfen...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Başkan, burası Meclis, bu nedir?

BAŞKAN - Lütfen...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başkan, şov yapmak isteyen dışarı çıksın, şovunu dışarıda yapsın; burası Meclis, kimsenin şovunun yeri değil. “Stand up” gösterisi yapmasın burada!

BAŞKAN - İkinize de söz verdim, düşüncelerinizi ifade ettiniz.

Lütfen...

Buyurun Sayın Demir, buyurun.

CHP GRUBU ADINA DOĞAN DEMİR (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2 Temmuz 1993'te yazarlarımızı, ozanlarımızı, sanatçılarımızı, aydınlarımızı, sema dönen gençlerimizi, bu ülkenin vicdanını diri diri yaktılar. Yakılan sadece insanlar değildi; yakılan kardeşlikti, yakılan hoşgörüydü, yakılan laik cumhuriyetti, yakılan birlikte yaşama umuduydu. En acısı da şudur ki bütün bunlar devletin gözü önünde yaşandı. Saatlerce süren saldırıya rağmen gerekli müdahale yapılmadı. Madımak yalnızca bir otel değildir. Madımak adaletin geciktiği, vicdanın kanadığı ve cezasızlığın simgesi hâline gelen bir utançtır.

Değerli milletvekilleri, aradan tam otuz üç yıl geçti ama acımız ilk günü kadar tazedir çünkü gerçek anlamda adalet sağlanmadı, firari sanıklar yıllarca yakalanamadı, failler gece yarısı yayınlanan KHK'lerle serbest bırakıldılar, davalar zaman aşımına uğratıldı, katliamın bütün yönleriyle aydınlatılması sağlanamadı, vicdanlarda açılan yara ise hâlâ kapanmadı. Biz buradan bir kez daha söylüyoruz: Madımak bir insanlık suçudur, insanlık suçlarında zaman aşımı olmaz, vicdanlarda zaman aşımı olamaz.

Sayın Başkan, Sivas'ı anlamadan Türkiye'nin yakın tarihini anlayamayız. Maraş'ı, Çorum'u, Gazi'yi, Gezi'yi, Roboski'yi, Suruç'u, Ankara Gar katliamını, Başbağlar'ı ve daha nice acıyı birbirinden bağımsız değerlendiremeyiz. Bu katliamların tamamı toplumu kutuplaştırmayı, halkı birbirine düşürmeyi ve Türkiye'nin ortak geleceğini hedef almıştır. Biz bu kirli senaryolara dün de teslim olmadık, bugün de olmayacağız. Bu topraklarda Alevi ile Sünni yüzyıllardır aynı sofraya

oturmuş, aynı tarlayı sürmüş, aynı cephede vatanını savunmuştur. Kardeşliğimizi bozmak isteyenlere dün de izin vermedik, bundan sonra da vermeyeceğiz. Bugün burada yalnızca Madımak'ı anmıyoruz, bugün aynı zamanda Alevi yurttaşlarımızın yıllardır görmezden gelinen haklı taleplerini de dile getiriyoruz. Cumhuriyetin ikinci yüzyılında hâlâ cemevlerinin ibadethane sayılmamasını konuşuyoruz, hâlâ eşit yurttaşlığı konuşuyoruz, hâlâ ayrımcılığı konuşuyoruz. Oysa, Aleviler ayrıcalık istemiyorlar, lütuf istemiyorlar, imtiyaz istemiyorlar; sadece, Anayasa'nın güvence altına aldığı eşit yurttaşlık hakkını istiyorlar, cemevlerinin ibadethane olarak tanınmasını istiyorlar, inançlarına saygı duyulmasını istiyorlar, demokratik bir eğitim sistemi istiyorlar, devletin bütün inançlara eşit mesafede durmasını istiyorlar. Bu talepler demokrasi talebidir, bu talepler insan hakkıdır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak, dün olduğu gibi bugün de eşit yurttaşlık mücadelesinin yanında olmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu ülkede acılar arasında ayırım yapmıyoruz, kim öldürülmüş olursa olsun, hangi kimliğe sahip olursa olsun her can bizim canımızdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

DOĞAN DEMİR (Devamla) - Ama hiçbir katliam unutulmayacaktır; Sivas, Çorum, Maraş, Gazi, Gezi, Ankara Garı, Başbağlar katliamları unutulmayacaktır. Unutursak benzer acılar yeniden yaşanır. Hatırlarsak, hep hesap sorarsak ve adaleti sağlarsak bu tür acılar bir daha yaşanmaz. Buradan yetkililere sesleniyorum: Toplumsal barışı gerçekten istiyorsanız önce adaleti sağlayın, Alevilerin eşit yurttaşlık taleplerini daha fazla görmezden gelmeyin, Madımak'ı utanç müzesi yapın, geçmişle yüzleşmekten korkmayın çünkü yüzleşmek zayıflık değil, demokratik bir cesarettir.

Sözlerime son verirken Madımak'ta yitirdiğimiz 33 canımızı, Maraş'ta, Çorum'da, Gazi'de, Gezi'de, Başbağlar'da, Roboski'de, Suruç'ta, Ankara Garı'nda ve ülkemizin dört bir yanında katledilen bütün yurttaşlarımızı saygıyla, rahmetle ve özlemle anıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP, DEM PARTİ, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sivas Milletvekili Sayın Hakan Aksu.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar.

AK PARTİ GRUBU ADINA HAKAN AKSU (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizler bin yıldır aynı vatani paylaştık, aynı bayrağın gölgesinde yaşayan büyük bir milletiz. Türk'üyle, Kürt'üyle, Alevi'siyle, Sünni'siyle hiçbir ayırım gözetmeden bu toprakları birlikte vatan yapan aziz bir milletin evlatlarıyız. Farklılıklarımız bizleri ayırtıran değil, güçlendiren en önemli zenginliğimizdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ne yazık ki ülkemiz özellikle 1990'lı yıllarda toplumsal huzuru ve millî birliğimizi hedef alan karanlık olaylara sahne olmuştur. Bu dönemde milletimizin birlik ve beraberliğini hedef alan odaklar çeşitli provokasyonlarla ülkemizin huzur ve kardeşlik ortamını bozmayı amaçlamıştır.

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ımızda yaşanan elim hadise de bunun en acı örneklerinden biri olmuştur. Yaşanan acılar bunlarla da sınırlı kalmamıştır. Sivas'ta yaşanan elim hadisenin hemen ardından, 5 Temmuz 1993 tarihinde Erzincan'ın Kemaliye ilçesinin Başbağlar köyünde 33 sivil vatandaşımızın şehit edildiği yine elim bir hadise yaşanmıştır. Aynı dönemde peş peşe yaşanan bu

iki acı hadise milletimizin birlik ve beraberliğini hedef alan kirli senaryoların hafızalarımıza kazınan örnekleri olmuştur. Bu nedenle hangi kimliğe, hangi inanca ya da hangi düşünceye yönelik olursa olsun masum insanları hedef alan her saldırıyı aynı kararlılıkla lanetlemek, acılar arasında ayırım yapmadan milletimizin ortak vicdanında buluşmak hepimizin ortak sorumluluğudur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; toplumumuzu inanç, mezhep, etnik kimlik ya da siyasi görüş üzerinden ayırtırmaya çalışan her anlayış milletimizin birlik ve beraberliğine zarar vermektedir. Geçmişten çıkarılması gereken en önemli ders ayırtmayı değil kardeşliği, öfkeyi değil sağduyuyu, kutuplaşmayı değil ortak geleceği büyütmektir. Bugün de ülkemizin huzurunu bozmak, milletimiz arasına fitne sokmak ve kardeşlik iklimini zedelemek isteyen her türlü provokasyona karşı uyanık olmak zorundayız. Milletimizin feraseti ve sağduyusu bu girişimlerin önündeki en büyük engeldir. AK PARTİ olarak bizler dün olduğu gibi bugün de 86 milyon vatandaşımızın huzurunu, güvenliğini ve kardeşliğini esas alıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

HAKAN AKSU (Devamla) - Hiç kimsenin inancı, kökeni veya yaşam tarzı üzerinden ayırtırılmasına asla müsaade etmeyiz.

Bu duygu ve düşüncelerle, Sivas’ımızda yaşanan elim hadise ile Başbağlar katliamında hayatını kaybeden vatandaşlarımız başta olmak üzere tüm şehitlerimize ve ebediyete irtihal eden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, kederli ailelerine ve aziz milletimize sabır ve başsağlığı diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip üyeler arasında ihtilaf var, elektronik oylamaya başvuracağım.

İki dakika süre veriyorum, süreyi başlatıyorum.

Buyurun.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, NATO Zirvesi gerekçe gösterilerek yapılan hukuksuz güvenlik politikalarının yol açtığı kitlesel hak ihlallerinin araştırılması amacıyla 1/7/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Temmuz 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

1/7/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 1/7/2026 Çarşamba günü bugün toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, NATO Zirvesi gerekçe gösterilerek yapılan hukuksuz güvenlik politikalarının yol açtığı bu kitlesel hak ihlallerinin araştırılması amacıyla 1/7/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan -1928 sıra no.lu- Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 1/7/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Utku Çakırözer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIROZER (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; NATO Zirvesi bahanesiyle başkentimizde ve ülkemizde estirilen, akla ve vicdana sığmayan hukuksuzlukları, yaratılan olağanüstü hâl ortamını konuşmak için kürsüdeyim. Türkiye'nin uluslararası ilişkilerinin güçlenmesi, öneminin, itibarının artması elbette hepimizin ortak dileğidir ancak sadece zirve toplamakla itibar gelmez, gerçek itibar yurttaşınızın huzur ve refahına katkınızla ölçülür. Şu son yaşananlara bakın, zirve Ankara'da ama yüzlerce kilometre uzaktaki Eskişehir, Karabük, Mersin, Elâzığ, Niğde ve 11 ilde her tür protesto yasak. Başkent ise tamamen sıkıyönetim altında; konserler, şenlikler, mezuniyet törenleri iptal, esnafın işi gücü fiilen durdurulmuş, insanlar emeğinden ediliyor, şehrin göbeğindeki kreşler kapatılıyor, 3 yaşındaki çocukların hayatı bile kısıtlanıyor. KYK yurtlarından öğrenciler apar topar tahliye ediliyor. Kamu çalışanlarına zorunlu izin veriliyor. Gazi Meclisimiz, adalet kurumları çalışmayacak. Fransa Cumhurbaşkanı Macron sabah koşacak diye koca parklar halka kapatılıyor, hastanelerde halkın sağlık hakkı kısıtlanıyor. Bunların her biri temel insan hakkı ihlalidir ve bu fiili OHAL'i asla kabul etmiyoruz.

Ne olur ne olmaz diye akademisyenler, gazeteciler, hukukçular, çevre gönüllüleri evlerine şafak baskınlarıyla önleyici gözaltına alınıyor. 225 gözaltı, 178 tutuklama yapıldı; tümü hukuksuz. İşte, Milletvekili arkadaşımız Aylin Yaman dün cezaevinde görüştü; herkesin saygınlığını kazanmış Emel Memiş Hoca, ömrünü bilime ve öğrencilerine adanmış bu insanı zindanda tutarak neyi önlüyorsunuz? TEMA Vakfı Ankara Temsilcisi Nevzat Özer ve 70-80 yaşındaki TEMA gönüllülerini tutuklamanın izahı var mı? Hepsi bu ülkenin yetiştirdiği birbirinden değerli ziraatçılar, botanikçiler; koşuşlarının bahçesindeki tek ağaca bile sarılan insanlar bunlar.

İşte, emekli öğretmen Ayten Yakut'a yaşatılanlar ortada; yetmiş beş yıllık hayatı boyunca öğrenci yetiştirmiş, eline de dikilecek fidandan başka bir şey almamış bir toprak aşığı Ayten Öğretmene yaşatılan bu zulümle itibar gelir mi Allah aşkına?

İstendiği zaman savcılığa gidip ifade verebilecek olan ÇHD'li avukatları, öğrencileri, sendikacıları, siyasetçileri ev baskınıyla gözaltına almanın hangi hukukta yeri var? Terör torbasına sokmaya çalıştığınız bu insanların hiçbir suçu yok ama bir ortak yönleri var, o da hepsinin memleket sevgisi ve bu ülkeye adadıkları hayatları. Bu insanların özgürlüklerini çalarak dünyaya nasıl bir Türkiye resmi verdiğinizi görmüyor musunuz?

Sayın milletvekilleri, bir ülkenin itibarı aynı zamanda gazetecisine gösterdiği saygıyla ölçülür. Bakıyoruz, yüzlerce yabancı gazeteci zirve izlemek için Ankara'da ama kendi gazetecilerimize ambargo var. NATO bürokrasisi bile rahatsız, utangaç biçimde "ev sahibi ülkenin kararı" diyor.

Az önce AK PARTİ Grup Başkan Vekili, İletişim Başkanlığından aldığı bilgiyle "Her kurum temsil edilecek." dedi. Yok öyle bir şey; Cumhuriyet, Sözcü, Sözcü TV, Anka Haber Ajansı, İlke TV yasaklı, bazı kuruluşlarda ise sırf "Verdik." diyebilmek için foto muhabirine akreditasyon verilmiş ama

mesela Nefes'in, T24'ün ve birçok kuruluşun zirveyi asıl izlemesini istediği dış politika editörlerinin, muhabirlerinin ve Ankara temsilcilerinin başvurularına hep olumsuz yanıt verilmiş. Böyle keyfi bir ambargonun hem de iktidar eliyle uygulanması utanç vesilesidir ve bu ayıp, basın özgürlüğünde sicili malum AKP'ye yakışmaktadır. (CHP sıralarından alkışlar) Ama Türkiye bu görüntüyü hak etmemektedir.

Sayın milletvekilleri, bir de Ankara'nın bulvarlarına, caddelerine paneller çekildi, binaların ön cepheleri boyatıldı gelen liderler gerçek Türkiye'yi, gecekonduları, derin yoksulluğu göremesinler diye ama Ankara'yı çepeçevre panellerle de donatsanız hadi Trump'tan, Meloni'den gizlemeyi başardınız ama gerçekler apaçık ortada; açlık sınırı altında yaşamaya mahkûm edilen milyonlarca emekli ve emekçi, pazar artıklarından aş çıkarma derindeki kadınlar, anneler, bedenlerini açlık grevine yatırarak sesini duyurma mücadelesi veren madenciler, öğretmenler yani bu ülkenin gerçeklerini, yarattığınız derin yoksulluğu ortadan kaldıramazsınız; mutfaktaki, pazardaki yangını gizleyemezsiniz; bunları gizlemeye ne boya ne panel yeter değerli arkadaşlar. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, misafir ağırlayacağız diye kendi insanımıza bu kadar adaletsizlik, bu kadar mağduriyet yaşatılması kabul edilemez. Kendi yurttaşımızın anayasal haklarını gasbeden tüm bu haksız, hukuksuz kısıtlamalara derhâl son verilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) - Teşekkür ederim.

Emel Hoca ve tüm tutuklu yurttaşlarımız derhâl serbest bırakılmalıdır. Gazetecilerin üzerindeki akreditasyon ambargoları hiçbir ayrımcılık yapılmaksızın derhâl kaldırılmalıdır. Makyajlanmış duvarlar ve panellerle Türkiye itibar kazanamaz. Gerçek itibar Türkiye'yi bir an önce demokrasi ve hukuk devletine kavuşturarak sağlar. Onu da otoriterliğinin dozunu her gün artıran bu saray rejimi başaramaz, başaramadı, başaramayacak; ancak ve ancak ilk sandıkla bizim milletimizle kuracağımız halkın iktidarı başaracaktır.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Cemalettin Kani Torun.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye 7-8 Temmuz tarihlerinde 36'ncı NATO Liderler Zirvesi'ne ev sahipliği yapacak. Yetmiş dört yıldır NATO'ya üyeyiz ve 2004 yılında İstanbul'da yapılan zirvenin ardından bu bizim 2'nci ev sahipliğimiz olacak. Elbette Ankara için tarihî günlerden birindeyiz. Ankara, zirveye en iyi şekilde ev sahipliği yapmak istiyor, hummalı bir şekilde bunun için çalışılıyor. Böyle de olmalı zaten, bunda hemfikiriz. Fakat Donald Trump başta olmak üzere, devlet başkanları bu şehre gelecek diye başımıza gelmeyen kalmadı. Önce kamu kurumlarındaki personel izne ayrıldı, onlara "Ayak altında dolaşmayın." dendi. Sonra yolların kapatılacağı ilan edilerek vatandaşlara zımnen "Evden çıkmayın." uyarısı yapıldı. Bozuk yollar tamir edildi, gecekondular örtüldü, duvarlar boyandı. Kusura bakmayın ama 1946 yılında "Missouri zırhlısı geliyor." diye ABD askerleri için genelevleri boyatan CHP iktidarına benzediniz. AK PARTİ iktidarı bir NATO toplantısıyla evde çocukları açken dostlarına kallavi sofralar kuran, misafir geldiğinde yaramazlık yapar diye onları odalarına kilitleyen gaddar babaya döndü ya da askerde teftiş var diye temizlenen tuvaletleri kapatıp askerleri tuvalete sokmayan komutanlara benzediniz. Nerede kaldı arkadaşlar sizin her fırsatta Batı'ya ayar veren duruşunuz? İlk defa mı NATO toplantısı yapılıyor?

Nerede görülmüş ideolojik olarak NATO'ya veya gelecek liderlere karşı çıkma düşüncesiyle insanların gözaltına alındığı, tutuklandığı? Bir insan antimilitarist olamaz mı, antiemperyalist olamaz mı; bunun suç olduğu nerede görülmüş? Gelen tüm liderler İnsan Hakları Sözleşmesi'ne taraf olan devletlerin başkanları değil mi? Türkiye'nin de katıldığı birçok uluslararası etkinlikte eylemciler toplantı binalarının dibine kadar gelip gösteri yapmadılar mı? Siz "Olur da toplantı sırasında bir eylem yapılır, ters bir laf söylenir, maazallah, Türkiye çok sesli, demokratik bir ülke görünür de bütün karizmamız yerle bir olur." diye mi korkuyorsunuz? Yahut "Özel havalimanına indirip özel yollardan götürelim de bizim ne kadar müreffeh bir ülke olduğumuza dair en ufak şüpheleri olmasın." diye mi endişe ediyorsunuz? Değerli arkadaşlar, ancak kendinizi kandırarsınız. Bir NATO toplantısı bütün argümanlarınızı yıktı geçti. Millete olan bakışıyla mücadele ettiğiniz, bir bu yönüyle hep eleştirdiğiniz eski Türkiye'nin ta kendisine dönuştüğünüzü herkes gördü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) - Maalesef, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yok edilen kurum hafızaları, devlet gelenekleri, teamüller yerlerini günöbirlük kararlara, şahsi his ve heveslere, "ben yaptım oldu"lara bırakmıştır. Bu karanlıktan çıkış ancak ve ancak sistem değışikliğiyle mümkündür. Gelin, Anayasa'yı değıştirip güçlendirilmiş parlamenter sisteme dönelim, ölkeye şahısları değil hukuku ve adaleti hâkim kılalım.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değeri milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Meclis araştırması önergesi yalnızca NATO Zirvesi sırasında alınan tedbirlerin değil iktidarın Anayasa'yı hangi ölçüde askıya alabildiğinin ve kendi vatandaşına nasıl baktığının araştırılmasıdır çünkü hukuk devletinde güvenlik özgürlükleri ortadan kaldırmanın değil, özgürlükleri koruyarak kamu düzenini sağlamanın aracıdır ancak NATO Zirvesi bahanesiyle Ankara'da tam on üç gün boyunca eylem ve etkinlikler yasaklandı. Anayasa'nın 34'üncü maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı fiilen kullanılamaz hâle getirildi. Kamu personeli idari izne çıkarıldı, sağlık hizmetleri aksatıldı, trafik ve şehir hayatı felç edildi; yetmedi, yüzlerce vatandaş gözaltına alındı, çok sayıda kişi tutuklandı, gazeteciler baskıyla karşı karşıya bırakıldı, internet sitelerine erişim engelleri getirildi. Anayasa'nın 13'üncü maddesi temel hakların ancak ölçölölük ilkesine uygun olarak sınırlandırılabilceğini söyler, burada ise ölçölölük değil keyfilik var, hukuk değil siyasi tercih var. Hukuk devleti vatandaşına yabancı devlet başkanlarından daha az değeri veren bir anlayış üzerine kurulamaz.

Bir başka sorumuz da basın özgürlüğüne dair. Gazetecilere akreditasyon konusunda neden ikilik çıkarıldı? Hangi gazeteci hangi hukuki kritere göre akredite ediliyor, hangisi hangi gerekçeyle dışarıda bırakılıyor? Basın mensupları arasında siyasi tercihlere göre ayırım yapmak yalnızca basın özgürlüğünü değil milletin haber alma hakkını da ihlal etmektedir. Anayasa'nın 28'inci maddesi iktidara hoşuna giden gazetecileri seçme yetkisi vermemektedir. Yabancı liderlerin güvenliği elbette sağlanmalıdır ancak bunun bedeli Türk milletinin temel hak ve özgürlükleri olamaz. Sayın Trump'ın canı Mamak'ta yaşayan benim vatandaşından daha mı kıymetlidir? Kendi vatandaşını ikinci plana iten bir yönetim anlayışı millî egemenlikten de demokratik devletten de söz edemez. Eğer Ankara birkaç günlük bir zirve için bu kadar planlı ve düzenli yönetilebiliyorsa vatandaş yıllardır aynı hizmeti neden alamıyor?

Madem sadece NATO zirvesi için hizmet verebiliyorsunuz bir dahaki zirvenin Afyonkarahisar'da yapılmasını öneriyorum. Belki o zaman yıllardır ihmal edilen Afyon'un yolları da aynı hızla yapılır.

Bir de Ankara'nın ortasında çürümeye terk edilen ANKAPARK gerçeği var. Madem zirve için gelenler görmesin diye üzerini kapattınız, hiç olmazsa girişine "Bu mezarlık Melih Gökçek tarafından yapılmıştır." yazın ki gelecek nesiller milyarlarca liralık kamu zararının sorumlusunu unutmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin, buyurun.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) - Uluslararası zirveler demokratik ülkelerin hukuka bağlılıklarını gösterdikleri platformlardır. Siz ise dünyaya hukukun üstünlüğünü değil yasakları, demokrasiyi değil korkuyu, vatandaşımıza da riyayı gösterdiniz.

Bu düşüncelerle Meclis araştırması önergesine destek veriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubuna Van Milletvekili Sayın Zülküf Uçar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben öncelikle, zindanlardaki yoldaşlarımızı ve değerli halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 7-8 Temmuzda 32 ülkenin katılacağı NATO Zirvesi yapılacak, burada zaten bu önerge üzerine konuşuyoruz. Zirvenin hiç değişmeyen ve en kritik hedef şeklinde sunulan amacı yine kolektif savunma. Neyin kolektif korunması peki? Hegemonik hesapların, çıkar ve iktidar elitlerinin korunması elbette. Bu dengede toplumlar lehine hiçbir program yok hatta bu dengeler uğruna tüm toplumsal varoluşu feda edebilecek bir anlayış var karşımızda. İşte, zirve öncesi Ankara'da yaşananlar ortada; halkın sağlığa erişim hakkına dahi müdahale ediliyor, yurttaşın hastane randevuları ertelendi. Daha zirve başlamadan iki hafta önceden itibaren tüm haklar yerle bir ediliyor; toplanma, ifade ve basın hürriyeti resmen ve fiilen lağvediliyor. Ankara Valiliği 28 Hazirandan 10 Temmuza kadar tam on üç gün süreyle şehrin tamamında toplantıyı, gösteriyi, basın açıklamasını, oturma eylemini yasakladı, şehrin tamamında trafiği askıya aldı. Aslında ülkenin başkentini iki günlük toplantı için on üç gün boyunca tümenden kapatıldılar, sadece bunu başka bir şekilde ifade ediyorlar. İktidar, hayatı felç eden bu yasaklama kararlarının gerekçesi olarak neyi gösteriyor? Elbette güvenlik. Oysa yasağın gerçek anlamı şudur: NATO'yu eleştirmek yasaklanmıştır, NATO'yu konuşmak yasaklanmıştır, savaş konseptine karşı halk iradesi yasaklanmıştır. Basına getirilen kısıtlama da bunun kanıtıdır. Katılımcılara hangi soruların sorulacağı dahi önceden belirlenmek isteniyor. Yasak ilan edildikten saatler sonra, sabaha karşı Ankara'da evlere baskınlar yapıldı, 200'den fazla yurttaş gözaltına alındı, gazeteciler, hukukçular, sivil toplum temsilcileri gibi 103 kişi tutuklandı. Neden? Çünkü iktidar toplumun yine, sessiz kalmasını istiyor. Yine, NATO gerçekleri hakkında konuşulmasını istiyor ama biz burada söyleyeceğiz, NATO'nun bir savaş aygıtı olduğunu buradan söyleyeceğiz. Türkiye'de bu kritik süreçte ezkaza bulunmadıklarını, yeni hegemonik planlar ve savaş konseptleri bağlamında burada bulunduklarını söyleyeceğiz. Biz Kürtler NATO'nun yıllarca bir gladyo yapılanması olarak kürdistanı işlenen tüm suçların hem müşterek faili hem akıl hocası olduğunu biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Sayın Öcalan'a karşı kurulan uluslararası komplonun asli faili olduğunu biliyoruz. Rojava'da Kürt halkına karşı kurulan komplodaki payını biliyoruz. Yine, elbette

bu komplonun Rojava halkının kendi öz gücüne dayalı örgütlenmesi tarafından boşa düşürüldüğünü de biliyoruz. Buradan iktidara söylüyoruz: Toplumun daha çok konuşmasının, daha çok eleştirmesinin ve daha özgür bir şekilde örgütlenmesinin önünü açın çünkü asıl çözüm demokratik toplumu oluşturmaktır. Demokratik topluma yaslanmayan her siyasi ve hukuki düzen sürekli kriz yaratmaktan öteye geçemez. Özetle ifade edelim: İstikametiniz demokratik toplum olsun, NATO savaş konsepti olmasın.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Ali Şahin.

Buyurun Sayın Şahin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ ŞAHİN (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin, Ankara’da gerçekleşecek olan NATO Zirvesi için vermiş olduğu grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri ve aziz halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Ankara’da alınan tedbirleri ve gerçekleşecek olan NATO Zirvesi’ni değerlendirirken, eleştirirken iki bakış açısını önemişiyorum açıkçası. Bunlardan bir tanesi, küresel konjonktür bakışı, içerisinden geçtiğimiz konjonktür. İkincisi ise coğrafi bir bakış; nerede gerçekleşiyor, hangi şartlarda gerçekleşiyor? Şimdi, Ankara Zirvesi, takdir edersiniz ki kuzeyimizde Rusya-Ukrayna savaşının 5’inci yılına girdiği bir süreçte gerçekleşiyor ve savaşın sebebi ise Ukrayna’nın NATO’ya üyeliği ve Rusya’nın buna karşı duruşuydu. Kuzeyimizde böyle çok ciddi küresel bir savaşa, dünya savaşına evrilecek bir konjonktürde Ankara’da bu zirvenin yapılıyor olması, hele hele NATO merkezli, NATO sebepli süren bir savaştan dolayı böyle bir sürecin gölgesinde Ankara’da zirve yapılıyor olması tabii ki alınacak birtakım güvenlik tedbirlerinin olağanüstü güvenlik tedbirleri olmasını da zorunlu kılıyor.

Yine, ikinci coğrafi bakışımız, güneyimizde yine, Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail ile İran arasında süregiden bir savaş var ve coğrafyayı istikrarsızlaştıran, itibarsızlaştıran. Şimdi, iki tane küresel ve bölgesel savaşa evrilme riski olan coğrafyanın tam merkezinde, Ankara’da böyle bir zirvenin yapılıyor ve yapılacak olması yine dediğim gibi, alınacak birtakım tedbirleri önemli kılan faktörlerden birisi.

Bir diğer husus, Amerika Birleşik Devletleri ile İsrail arasında son süreçte gelişen gerilimi de göz önünde bulundurursak Amerika Hükümeti ile İsrail; Trump ile Netanyahu arasındaki gerilim de yine güneyden bu zirvenin sabotaj edilmesine yönelik birtakım teşebbüslere yönelik tedbirlerin alınması gerektiğini de ortaya koyuyor.

Peki, benzer zirveler farklı ülkelerde nasıl gerçekleşti? İşte, biz hem Cumhuriyet Halk Partisinden hem diğer muhalefet partisi arkadaşlarımızla geçtiğimiz yıl Dayton’da NATO Parlamenterler Asamblesi Toplantısı’na katıldık. Dayton Anlaşması’nın 30’uncu yıl dönümü olması hasebiyle Dayton’da gerçekleşmişti ve bu zirve toplantısı, bu toplantı liderler zirvesinden çok daha düşük protokol seviyesinde gerçekleşmesine rağmen olağanüstü tedbirler alınmıştı; bu tedbirlerden de biraz bahsetmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ALİ ŞAHİN (Devamla) - 32 ülkeden 240 parlamenter katılmıştı ve zirvenin gerçekleştiği şehir merkezinde toplantıların ana merkezleri olan Victoria Theater, CareSource ve Schuster Center merkezleri tamamen kuşatılmış ve bir “NATO köyü” hâline getirilmişti. Üç katmanlı bir koruma, üç katmanlı bir fiziki tedbir alınmıştı, kilometrelerce uzunluğunda beton bariyerler ve yüksek güvenli tel örgülerle bütün zirvenin gerçekleşeceği, toplantıların gerçekleşeceği yer kuşatılmıştı. Daha da önemlisi,

toplantının gerçekleşeceği merkez üzerinde sivil uçuşlar tamamen yasaklanmış ve kapatılmıştı, yine drone uçuşları kapatılmıştı. Farklı şehirlerden yine takviye güçler getirildi. FBI ve CIA destekli bir koruma çemberi oluşturulmuştu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ŞAHİN (Devamla) - Tüm bunları yani daha düşük seviyede, parlamenter düzeyde bir toplantı olmasına rağmen bu şekilde tedbir alınması Ankara’da gerçekleşecek bu zirvenin ne kadar da önemli olduğunu gösteriyor.

Ankara’da yapılacak olan zirvenin ülkemize, NATO’ya, bölgemize ve küresel ölçekte barışa katkı sağlamasını diliyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi...

III.- YOKLAMA

(YENİ YOL ve İYİ PARTİ sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Yoklama talebimiz var Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, oylamadan önce yoklama talebi var, yoklama talebini karşılayacağız.

Sayın Özdağ, Sayın Kaya, Sayın Kısacık, Sayın Esen, Sayın Aydın, Sayın Ergin, Sayın Çalışkan, Sayın Ekmen, Sayın Doğan, Sayın Karaman, Sayın Kaya, Sayın Kılıç, Sayın Ün, Sayın Torun, Sayın Karal,

Sayın Şahin, Sayın Bilici, Sayın Atmaca, Sayın Olgun, Sayın Çömez.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.55

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 19.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Rıdvan UZ (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 108'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Sayın milletvekilleri, pusula veren arkadaşlarımız lütfen Genel Kurul Salonu'ndan ayrılmasın.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- CHP Grubunun, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, NATO Zirvesi gerekçe gösterilerek yapılan hukuksuz güvenlik politikalarının yol açtığı kitlesel hak ihlallerinin araştırılması amacıyla 1/7/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Temmuz 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

5.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 280 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun çalışma saatlerine, 280 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ve teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi

1/7/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 1/7/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Özlem Zengin

İstanbul

AK PARTİ Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bastrılarak dağıtılan 280 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun

1 Temmuz 2026 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde 277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

2 Temmuz 2026 Perşembe günü birleşiminde 280 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

14 Temmuz 2026 Salı günü birleşiminde 237 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

16 Temmuz 2026 Perşembe günü birleşiminde 242 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

çalışmalarını sürdürmesi,

280 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması, teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla iki konuşmacı tarafından kullanılabilmesi,

Önerilmiştir.

280 Sıra Sayılı Yargının Etkin ve Verimli İşlemesine Yönelik Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3737)		
Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1'inci Bölüm	1 ila 15'inci Maddeler	15
2'nci Bölüm	16 ila 29'uncu Maddeler (Geçici 1'inci madde dâhil)	15
Toplam Madde Sayısı		30

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, usul tartışmasıyla ilgili bir söz talebimiz var.

BAŞKAN - Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

65.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, usul tartışması açılmasını talep ettiklerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, Adalet ve Kalkınma Partisinin verdiği önergede iki hususta İç Tüzük'e açık bir aykırılık var. Bir tanesi, kırk sekiz saat geçmeden bu kanunun Genel Kurulda görüşülmesine dair bir teklifleri var. Orada sebebinin açıklanması hususu açık bir şekilde ortaya konmuş oluyor. Dolayısıyla bu sebebi açıklamadan, hemen hemen her kanunda kırk sekiz saat şartını aramadan burada bir çoğunluk oylamasıyla bu İç Tüzük maddesinin ihlal edilmesi açıkça İç Tüzük'ün de ihlali manasına gelir.

Bir diğer madde 91'inci madde. Orada da "temel kanun" dediğimiz bir kanunun tarifi var ve "Bir hukuk dalını sistematik olarak bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştirecek biçimde genel ilkeleri içermesi..." gibi konuları söylüyor. Şimdi, bu yargı paketinin birçok hukuk dalını etkilemesi diye bir

şey söz konusu olamaz. Çoğunluk oyuyla da temel kanun olmayan bir kanunun burada oylanarak temel kanun hükmüne tabi tutulması bizim konuşma hakkımızı kısıtlayan bir tutumdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin, buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Dolayısıyla biz Sayın Meclis Başkanlığından İç Tüzük'e açıkça aykırı olan bu öneriyi işleme almaması hususunda bir tutum almasını talep ediyoruz.

VII.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün tutumu hakkında

BAŞKAN - Usul tartışması talebini karşılayacağım.

Lehte...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Halil Eldemir...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Aleyhte...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Lehte...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Tiryaki, sizin söz talebiniz mi var?

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Evet Başkanım.

BAŞKAN - Aleyhte?

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Evet Başkanım.

BAŞKAN - Başka bir talep sanırım yok.

Lehte herhangi bir talep var mı?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Halil Eldemir konuşuyor Başkanım.

BAŞKAN - Usul hakkında, lehte Sayın Mustafa Arslan, buyurun...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Halil Eldemir'le değiştik Başkanım, Halil Eldemir konuşacak.

BAŞKAN - Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekillerimiz; öncelikle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzük çerçevesinde çalışır. İç Tüzükle ilgili de Genel Kurul kendi gündemine hâkimdir. Bu hususta da Danışma Kurulu toplanıp kanunun öne çekilmesiyle ilgili ortak bir karar alırsa bu noktada Danışma Kurulunun ortak kararıyla kanunlar buraya sıra sayısı aldıktan sonra getirilebilir. Bunun dışında da Danışma Kurulu toplanamadığında veya uzlaşma olmadığında İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grup önerileri şeklinde kanun tekliflerinin görüşme sırası tayin edilir. Bundan önce de bu noktada birçok sefer benzer uygulamalar olmuştur. Bu hususta da AK PARTİ de Genel Kurul da konusuna da gündemine de hâkimdir. Bu hususta biz Başkanlık Divanının, Sayın Başkanın tutumunun lehinde olduğumuzu ifade ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aleyhte Sayın Mehmet Rüştü Tiryaki, buyurun.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu yeni bir tartışma değil, bugünkü öneriyle ilgili bir tartışma değil ama Adalet ve Kalkınma Partisi on yılı aşkın bir süredir bütün kanunları, neyle ilgili olursa olsun, hangi biçimde getirilirse

getirilsin, 40 ayrı yasayı ilgilendirsın, 5 ayrı yasayı ilgilendirsın veya tek bir yasayı ilgilendirsın hiç fark etmez, bütün kanun tekliflerinin temel kanun olarak görüşülmesini istiyor. Neden? Çünkü temel kanun olarak görüşülürse eğer, sadece önerge vererek bir kanun teklifi maddesi üzerinde konuşabiliyorsunuz. Bunun gerekçesi ne? Atıyorum, 900 maddelik bir kanun teklifini, Türk Ticaret Kanunu, Türk Borçlar Kanunu, Medeni Kanun veya Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu gibi bir kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisi görüştüğünde zamanı efektif bir şekilde kullanabilsin diye getirilmiş bir düzenleme, 91 böyle, özel bir madde 91'inci madde. Oysa kanun tekliflerinin, bugün burada görüştüğümüz ve yarın görüşeceğimiz, önümüzdeki hafta görüşeceğimiz kanun tekliflerinin hiçbirisi temel kanun değil, birden fazla kanunu düzenliyor. Peki, bunların görüşülmesinin nasıl olması gerekiyor? İç Tüzük'ün amir hükmü, 81'inci madde, şöyle görüşülecek: İlk önce geneli üzerine bütün gruplar konuşacak yirmişer dakika, sonra bölümler üzerine yine herkes konuşacak onar dakika, sonra her maddesi üzerine, her siyasi parti, hiçbir değişiklik önergesi vermeden her siyasi parti her madde üzerine onar dakika konuşabilecek. İşte, siz her seferinde temel kanun olmadığı hâlde her kanun sanki temel kanunmuş gibi, bir önerge vererek aslında kanunların burada düzenli bir biçimde, gerektiği biçimde tartışılmasını engellemek için temel kanun önergesini veriyorsunuz.

Ben iddia ediyorum, iddia ediyorum: Bir gün Adalet ve Kalkınma Partisi eğer iktidardan düşerse, başka siyasi partiler iktidara gelirse Adalet ve Kalkınma Partili milletvekilleri bugün benim kurduğum cümlelerin aynısını kuracaklar, her kanunu olması gerektiği gibi tartışmak için kuracaklar, aynen bugün itiraz ettiğimiz gibi itiraz edecekler. Gerçekten kodifikasyon faaliyetleri çok kalitesiz yürüyor, Meclis bunu hak etmiyor. Bu Meclis her kanunu daha iyi konuşabilir, tartışabilir. Adalet ve Kalkınma Partisi geçmişte bunu yaptı, binlerce maddelik kanunu bir haftada görüştü. Nasıl yaptı bunu? Temel kanun olarak görüştü, muhalefet partileriyle ittifakla, bütün konuları görüşerek uzlaşmayla getirdi. Türk Ticaret Kanunu böyle geçti, Medeni Kanun böyle geçti, Borçlar Kanunu geçti, hiçbir tartışma olmadan ama şimdi öyle yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) - Sadece sizin gibi düşünmeyenlerin söz hakkını kısıtlamak için temel kanun önergesi veriyorsunuz diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aleyhte Sayın Bülent Kaya.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İç Tüzük, Türkiye Büyük Millet Meclisinin anayasasıdır; burada yapacağımız çalışmalarını hangi kurallara tabi olarak yürüteceğimize dair bir centilmenlik anlaşmasıdır. Eğer burada İç Tüzük hükümlerini sadece çoğunluğumuz var diye yok sayabileceğimizi düşünürsek o zaman yarın bir gün çoğunluğu olan herkes kanunları da Anayasa'yı da yok sayabilir. Bugün, İç Tüzük, bu kanunların daha sıhhatli görüşülebilmesi için bir kısım düzenlemeler getiriyor. Genel Kurulda bekletilme süresi, 52'nci madde, açıkça şunu söylüyor: Kırk sekiz saat beklesin. Yani bizim gelenegimizde bile vardır. Hani bir şeyin üstüne yatalım, biraz düşünelim diye. Ya, bir yargı paketi getirilmiş, kırk sekiz saat geçsin, oturalım, üzerine biraz konuşalım, ondan sonra burada müzakere edelim ama yok el kaldırıp indirerek bu kanunu yasalaştırdığımız zaman işte birçok problem çıkıyor, Anayasa Mahkemesi iptal ediyor. Meclis bu duruma düşmesin diye 52'nci madde diyor ki: Bu süre geçmeden gündeme alınması, gündemdeki kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerden birine öncelik verilmesi hususunda komisyon tarafından gerekçeli olarak Genel Kuruldan istenebilir. Komisyonun böyle bir talebi yok ki, Adalet ve Kalkınma Partisi bunu istiyor. Komisyonun böyle bir talebinin olmadığı bir yerde Sayın Meclis Başkanının "Komisyonun talebi yok." diyerek bu teklifi geri

çevirmesi lazım. Aksi takdirde, komisyona verilen yetkiyi Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanlığı kullanmış olacak. Dolayısıyla bu yönüyle bu teklifin İç Tüzük'e aykırı olduğunu ve Sayın Başkan, sizin de bu hususta İç Tüzük'e sahip çıkarak bu konuda tavır almanızı istemiştik.

Bir diğer konu temel kanun. Arkadaşlar, temel kanunun bu İç Tüzük'e konulmasının sebebi Ceza Kanunu gibi, 200-300 madde, Medeni Kanun gibi 200-300 madde, Avrupa Birliği uyum kapsamında -ki siz bunu onun için getirmişsiniz- birçok hukuk dalına dokunmak gerekiyordu bir an önce Avrupa Birliğinden vize almanız için, bunu onun için koydunuz. Avrupa Birliğinin verdiği ev ödevlerini böyle günlerce kanunları müzakere ederek çıkma imkânı olmadığı için bir temel kanunla konuşma sürelerini kısıtlayıp bu Meclis çalışsın diye bu düzenlemeyi yaptınız. Avrupa Birliğine bu iyilikleri yapmanıza rağmen Avrupa Birliği almadı zaten. Ama bugün gelinen noktada o amaçla getirilmiş bir yasaya sırf kanunların genel görüşülmesine dair 81 ve devamı hükümlerini etkisiz hâle getirmek için 91 gereğince temel kanun diyorsunuz. Ya, insan biraz şu vicdanına sorar: “Tamam, bir sefer yaptım. Ya, bu temel kanun mu gerçekten?” Bir temel kanuna, temel kanun olmadan, sadece el kaldırıp burada “Bu temel kanundur.” dersek tavuğa horoz, horoza tavuk demekten başka bir farkı kalmaz.

Size göre, evet, bu dişi deveyse ve çoğunluk erkek deveye rağmen elini kaldırıp “Bu dişi deve.” diyorsa sizi Hazreti Ali'ye havale ediyorum diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - İdris Bey konuşacak.

BAŞKAN - Şimdi, siz niye söz istediniz?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - “Lehte” diyerek...

BAŞKAN - Ama şimdi bir başkasına havale ediyorsunuz. Siz de “El kaldırdım.” dediniz. Yapmayın lütfen.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Tamam Başkanım, siz nasıl uygun görüyorsanız devam edin, sorun yok. Başkanım, siz nasıl uygun görüyorsanız devam edin.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Fark etmez.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Hayır, aynısını Mustafa Bey de devretti.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özdağ.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; arkadaşlarımız neden bu kanunun temel kanun olmadığını, neden bu kanunun torba yasa olduğunu ve burada konuşmalarında niçin gerek komisyonlara aktarılırken Meclis Başkanlığının bazı komisyonlara aktarmadığını söylediler ve yapıyor zaten bu, genellikle yapıyorsunuz bunu; şöyle yapıyorsunuz: “Biz bu kanunu temel yasa olarak getirelim.” Ama getirmek istemiyorsunuz, o zaman hem komisyonlara havale edecek hem de burada muhalefet daha fazla konuşma yapacak. “O zaman biz bunu torba yasa olarak getirelim.” diyorsunuz ve bunu da zaman zaman istismar ediyorsunuz.

Şimdi, gerek yok arkadaşlar, mademki arkadaşlarımız diyorlar ki: “Biz bu İç Tüzük'ü çiğniyoruz, Anayasa'yı çiğniyoruz, biz bu şekilde hareket ediyoruz...” Biz de kendilerine söyleyelim -zaten geliyorlar buraya- geçirin yasayı, bu şekilde yürütün ama yapmış olduğunuz işlemler yanlış. Biraz önce DEM'li Sayın Milletvekili söyledi, ne dedi? “Yarın ileride muhalefete düştüğünüz zaman aynı konuşmaları siz yapacaksınız.” dedi. Bülent Kaya Bey ne dedi? “Bu bizim Anayasa'mızdır.” diyerek söyledi ama siz Anayasa'mıza uymuyorsunuz. Biz de zaman zaman burada yoklama hakkını kullandığımızda veyahut da karar yeter sayısı hakkımızı kullandığımız zaman “Niye böyle yapıyorsunuz?” diyerek

de bize sitemde bulunuyorsunuz hatta zaman zaman da serzenişte bulunuyorsunuz; bulunmayın ve gelin buraya, 200 kişiyle hatta 180 kişiyle olmanız kâfidir. Geleceksiniz buraya, bu kanunun geçmesi için gayret sarf edeceksiniz, geldikten sonra da hangi kanunu görüştüğümüze dikkat çekeceksiniz. Ne kanunu görüşülüyor, mesela burada ne kanununu görüşeceğiz? Bu 7'nci ve 8'inci maddeler nelerdir? Bu 7'nci madde Türkiye'nin bir hukuk devleti olmasından çıkmasına hemen hemen tekabül ediyor. "Niye bu şekilde davranıyoruz?" diye sormuyorsunuz, söylemiyorsunuz. 8'inci madde de aynı şekilde, birilerinin geçmişteki mallarının kamulaştırılmasıyla ilgili. Geçmişte kamulaştırılmamış olanları şimdi kamulaştırmak istediğimiz zaman da "Geçmişe göre biz bunların paralarını ödeyelim." diyorsunuz, bu da doğru değil arkadaşlar. O nedenle, Türkiye bir hukuk devleti olacaksa öncelikle burada bizler hep beraber İç Tüzük'ü uygulayacağız. Bu İç Tüzük'ü uyguladığımız süre içerisinde de Türkiye'nin bir anayasa devleti olduğunu, Türkiye'nin bir Anayasası'nın olduğunu, Türkiye'nin bir hukuk devleti olduğunu, Türkiye'nin aynı zamanda insan haklarına riayet ettiğini herkese göstermiş olacağız ama 7'nci maddeyi çektiniz, öyle söylediniz, bilmiyorum ne kadar doğru ne kadar yanlış. 8'inci maddeyle ilgili itirazlarımızı söylüyoruz. Yaptığınız bir kul hakkıdır arkadaşlar, kul hakkına riayet etmiyorsunuz. 1956 yılı öncesinde kamulaştırılmayan ama kamu tarafından kullanılan yerleri otomatik olarak bu kanunla beraber kamulaştırmış olacaksınız. Kamulaştırmış olduktan sonra da bunlara ta o yılları şamil olan paraları ödeyeceksiniz. Bu da ne kadar hukuki ne kadar ahlaki ne kadar vicdani ve hakikaten Türkiye'nin ne kadar hukuk devleti olduğunun bir göstergesi ve bir emaresidir. O nedenle, bu usul tartışmasında da yine aynı şekilde Başkanın da bizim lehimize karar almasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisinin İç Tüzük'ün 52'nci maddesine aykırı olduğuyla ilgili açılan usul tartışmasıyla ilgili, bir komisyon raporunun dağıtımından itibaren kırk sekiz saat geçmeden gündeme alınmasını içeren grup önerisini İç Tüzük'ün 49'uncu maddesine göre işleme almak Parlamento teamüllerine uygundur ve bu teamül bu Genel Kurulda sıklıkla gündeme gelmiş ve teamüllere uygun olduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde, 28'inci Yasama Döneminde de yine sıklıkla Genel Kurulda bu yönde talepler içeren grup önerileri olmuş ve Genel Kurulda kabul edilmiştir.

Tutumumda bir değişiklik yoktur ve Adalet ve Kalkınma Partisinin grup önerisini işleme alıyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

5.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 280 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun çalışma saatlerine, 280 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ve teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneri üzerinde söz isteyen Sayın Zafer Sırakaya.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yurt dışındaki vatandaşlarımızı ilgilendiren düzenlemelerin de yer aldığı yasa paketi vesilesiyle kültürümüzün, kimliğimizin, tarihimizin, kaderimizin ve yasama faaliyetimizin bir parçası olan yurt dışındaki vatandaşlarımız adına Gazi Mecliste söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen necip milletimizi kemalihürmetle selamlıyorum.

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız bu toprakların hasretini çektikleri ilk günden beridir aradan geçen on yıllara rağmen akıllarıyla, ruhlarıyla ve bütün varlıklarıyla Türkiye'nin yanında yer almışlardır. Sadece ilk nesil değil yurt dışında doğup büyüyen ikinci, üçüncü ve hatta dördüncü nesiller bile ana vatan sevgisini kalplerinde diri tutmaktadırlar. Onlar asrın felaketini yaşadığımız o büyük depremlerde binlerce kilometre uzaktan ana vatanın yardımına koşarken de bizimle oldular, ülkemizin her sevincinde, her başarısında bayraklarla sokaklara dökülürken de bizimle oldular. Onlar için bu topraklara gelmek sıradan bir seyahat değil bir vuslattır, silaya kavuşmaktır. Bizlere düşen görev yeni nesiller başta olmak üzere yurt dışındaki vatandaşlarımızın ana vatanla bağlarını zayıflatmak tutum ve eylemlerden uzak durmak, onlara el uzatmak ve arkalarında güçlü bir Türkiye'nin varlığını ifade etmektedir. Zaten Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğindeki AK PARTİ Hükümetinin yirmi beş yıldır yaptığı da tam olarak budur. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının kurulmasından konsolosluk hizmetlerinin getirilmesine, yurt dışı seçmenlerin bulundukları ülkelerde oy kullanabilmelerinden Türkiye Büyük Millet Meclisimiz bünyesinde Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Alt Komisyonu oluşturulmasına kadar birçok önemli adım atılmıştır. Bugün de görüştüğümüz düzenlemenin bu anlayışın bir ürünü olduğunu ifade etmek isterim.

Sayın milletvekilleri, yurt dışındaki vatandaşlarımız hem yaşadıkları ülkelerin sosyal ve idari hayatına entegre olmakta hem de Türkiye'yle olan bağlarını ve ilişkilerini yoğun şekilde devam ettirmektedirler. Ancak bu çift yönlü dinamizm, onları, her iki ülkede de bitmek bilmeyen idari süreçlerle ve mükerrer işlemlerle karşı karşıya bırakabilmektedir. Özellikle, bulundukları ülkelerde askerlik hizmetini yerine getirmelerine rağmen Türkiye'de de askerlik yükümlüsü sayılmaları birçok vatandaşımızı zor tercihlerle karşı karşıya bırakmıştır. Bu durum, zaman zaman vatandaşlarımızın Türk vatandaşlığından çıkmayı tercih etmelerine, zaman zaman da yeniden Türk vatandaşlığına geçmekten imtina etmelerine sebep olmuştur. Oysa bizler yurt dışındaki vatandaşlarımızın ana vatanla bağlarının korunmasını esas almaktayız. Bizler yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızı sadece seçim dönemlerinde hatırlayan bir anlayışın değil onların her sorununu kendi sorunumuz olarak gören bir siyasi hareketin mensuplarıyız. Bu düzenleme herhangi bir ayrıcalık değil fiilen yerine getirilmiş bir yükümlülüğün hukuken tanınmasıdır. Biz istiyoruz ki dünyanın neresinde yaşarsa yaşasın hiçbir vatandaşımız Türk vatandaşlığı ile başka bir yükümlülük arasında tercih yapmak zorunda kalmamasın, biz istiyoruz ki vatandaşlarımız Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını bir yük olarak değil bir onur ve aidiyet vesilesi olarak görsün, biz istiyoruz ki mavi kartlı kardeşlerimizden çifte vatandaşlarımıza kadar herkes ana vatanıyla bağlarını daha güçlü şekilde sürdürebilsin.

Bugün, Avrupa'dan Amerika'ya, Avustralya'dan Asya'ya kadar uzanan geniş bir coğrafyada milyonlarca vatandaşımız ülkemizi başarıyla temsil etmektedir. Onların Türkiye'yle olan bağlarını kuvvetlendirmek devlet olarak en önemli sorumluluklarımızdan biridir; işte, bu düzenleme tam da bu anlayışın bir ürünüdür. Bu teklif yalnızca askerlik hukukuna ilişkin bir düzenleme değil aynı zamanda diaspora politikamızın, vatandaş odaklı devlet anlayışımızın ve Türkiye Yüzyılı vizyonumuzun da bir tezahürüdür.

Bu düşüncelerle, kanun teklifine destek veren tüm milletvekillerimize teşekkür ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin.

Buyurun Sayın Şahin. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evvet, arkadaşlar, işte yine aynı görüntülerle karşı karşıyayız. Biz geçtiğimiz hafta dedik ki: Yorgun iktidarın kafası karışık, çalışma takvimini bir türlü tutturamıyor, Meclise öncelikli olan yasaları getirmediği gibi Meclis gündemini zaman zaman boşa işgal ediyor ama sonrasında da sıkışınca Genel Kurulu sıra dışı görüntülere sahne olacak biçimde çalıştırıyor. Sayın Zafer Sırakaya Beyefendi'nin burada ifade etmiş olduğu yurt dışı Türklerle alakalı tespitlerinin tamamına katılıyoruz ama AK PARTİ'nin önerisi çalışma takvimiyle alakalı; Sayın Milletvekilim, çalışma takvimiyle alakalı bir cümle etmediniz çünkü edecek imkânınız yok. Geçtiğimiz hafta biz sizi burada uyardık, dedik ki: Bu Parlamento, Yunan Polatlı'ya geldiğinde -Meclis- açık tutuldu Millî Mücadele yıllarında, siz bir tek NATO Devlet Başkanları gelecek diye önümüzdeki hafta Meclisi tatil ediyorsunuz, burada konuşulacak konuları konuşturmak istemiyorsunuz. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Milletnin gerçek sorunlarının konuşulmasından ar duyuyorsunuz çünkü sorunların, sıkıntıların, merkezinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde konuşulması gerekiyor ama bugün geldiğimiz noktada ne yapıyorsunuz? Bakın, Anayasa'nın 81'inci maddesinde hepimiz bir yemin üzerine görev yapıyoruz, Anayasa'ya sadakatle bağlı kalacağımızın yeminini ediyoruz, İç Tüzük'e göre çalışacağımızı ifade ediyoruz. İç Tüzük'ün 52'nci maddesi son derece açık, temel yasa kavramı nedir, bunlar son derece açık olduğu hâlde bunların hepsini göz ardı ediyorsunuz. Ben Adalet Komisyonu üyesiyim değerli milletvekilleri, henüz Komisyon bana bile ulaştırmadı muhalefet şerhlerini. Ne yazdınız? O gün, tam gün Komisyonunda çalışarak gece yarısında biz bunu Komisyonunda çıkardık ama Genel Kurula gelen yasa teklifinde DEM milletvekilleri ne itirazda bulundu, Cumhuriyet Halk Partisinin muhalefet şerhine AK PARTİ'li milletvekilleri bu Komisyon raporunda neyi gerekçelendirdi, neleri yazdı, ben bile görmedim. Siz Komisyonun gerekçelendirmediği bir konuda kırk sekiz saat öncesinden Genel Kurulu çalıştırmaya çalışıyorsunuz, Allah için, reva mı? Bakın, eğer gerçekten sorun varsa, sıkıntılar varsa, ülkenin gerçek sıkıntılarını konuşacaksak getirin buraya, hepsini tartışalım. İşte, sayın milletvekilleri ifade ediyor, mevcut görüşülmekte olan yasa teklifinin 7'nci maddesi ve 8'inci maddesi... Allah için, okuyan herkes burada; 8'inci maddede devletin vatandaşın malına çıktığını görüyor, gördüğünüz hâlde adım atmak istemiyorsunuz; biz de size diyoruz ki yapmayın.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Bakın, 7'nci maddenin açıkça hukuk devleti ilkelerine aykırı olduğunun farkındasınız, bir yanlışlık yaptığınızın ve kul hakkına girdiğinizin farkında olduğunuzu ifade ederek "Gerekirse çekebiliriz." diyorsunuz ama 8'inci madde daha farklı bir hakkı, mülkiyet hakkını da ihtiva eden, vatandaşın malına çökme operasyonudur. Siz ekonomik olarak sıkıntı içerisinde olabilirsiniz ama bunun sebebi 86 milyon Türk vatandaşı değil sizin ekonomideki kötü yönetiminizdir. Dolayısıyla vatandaşın hakkını hukukunu bihakkın yerine getirmek ve teslim etmek sizin görevinizdir.

O yüzden, buradaki çalışma önergesinden kendi temsilciniz dahi tek bir cümle edememişken Meclisi geceli gündüzlü çalıştırmak ve İç Tüzük'e aykırı olarak bir Komisyon raporunu getirip burada görüşmek açıkça İç Tüzük ihlalidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın.

Sayın Dalgın, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK DALGIN (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bugün köprülere ve otoyollara çok ciddi bir zam geldi. Meclisin dertlerini konuştuk, birazcık da milletin dertlerini konuşalım. Şimdi sorularla başlayalım: Fahiş zam yaptığı iddia edilen esnafı zabıtalara kovalıyorsunuz; soralım, Karayolları Genel Müdürlüğünü de kovalayacak mısınız?

Fahiş zam yaptığını iddia ettiğiniz beyaz et üreticilerine kayyum atıyorsunuz, Karayolları Genel Müdürlüğüne de kayyum atayacak mısınız? (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) “Haksız fiyat artışı şikâyet hattı” diye bir hat var, orayı arayıp kendinizi ispiyonlayacak mısınız?

Şimdi, böyle garip bir tabloyla karşı karşıyayız. Bugün Osmangazi ve 1915 Çanakkale Köprülerinin geçiş ücretleri 995 liradan 1.170 liraya yükseldi. Tek seferde yüzde 18 zam, pardon, fiyat ayarlaması(!) Şimdi, son üç yıla baktığımızda, Türkiye’deki enflasyon, toplam fiyat artışı yüzde 215; köprü ve otoyol zamlarındaki artış yüzde 650. Yani normal fiyatlar 3 katına çıkmış, köprü ve otoyol fiyatları 7,5 katına çıkmış. Bu bir Deli Dumrul politikası değilse ne? Şimdi, size soruyorum: Üç yılda kimin ücreti 7,5 katına çıktı bu memlekette? Üstüne üstlük, bu zamlar veyahut da bu bahsettiğim ücretler buz dağının gözüken kısmı yani sadece vatandaşın ödediği kısım. Hâlbuki bir de hazinenin ödediği ilave bir para var. Mesela, Osman Gazi Köprüsü’nden sürücü geçerken 1.170 lira ödeyecek ama onun adına hazine bir de üzerine 1.530 lira ödeyecek yani 1,5 katı kadar para da hazineden çıkacak. Yani oradan geçen araç başına hazine 1.500 lira ödeyecek, geçmeyen araçlar için de 2.700 lira ödeyecek; yazı da gelse ödeyecek, tura da gelse ödeyecek. Çanakkale Köprüsü için de benzer bir durum söz konusu.

Şimdi, değerli arkadaşlar, rahmetli Turgut Özal Fatih Sultan Mehmet Köprüsü’nü açarken “Hizmet ve zafer.” demişti; bugünkü tabloda maalesef hizmet olmuş ticaret, vatandaş olmuş müşteri. İstanbul-Ankara Otoyolu 338 lira, aşağı yukarı 450 kilometre; benzer uzunluktaki İstanbul-İzmir Otopanı 2.500 lira. 350 lira nerede, 2.500 lira nerede benzer uzunluktaki iki yol için! Bu yollarda vatandaşın alternatifi de yok, burası doğal tekel yani bir rekabet falan ortada söz konusu değil. Hatırlayın, “Cebimizden beş kuruş çıkmadan bunları yapıyoruz.” demiştiniz, Osmangazi Köprüsü’ne bugüne kadar ödenen hazine desteği 5 milyar dolar. 5 kuruş çıkmamış, 5 milyar dolar çıkmış; 6 bakanlığın bütçesinden fazla parayı da bu sene kamu-özel iş birliklerine ödeyeceğiz.

Ben bu vesileyle, hizmet siyasetinin mimarlarını selamlıyorum, gerçek eser siyasetini de dikkatinize getiriyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Sayın Kaya, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

66.- *Antalya Milletvekili Aykut Kaya’nın, muz üreticilerine ilişkin açıklaması*

AYKUT KAYA (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Muz üreticilerimiz zor günler geçiriyor. İlaç, gübre, işçilik, bakım maliyetleri kat kat artarken üreticimiz muzunu bahçeden ancak 20-25 liraya satabiliyor. Aynı muz marketlerde 100-110 liraya satılıyor. Ne üretici memnun ne tüketici memnun. Artık öyle bir sistem kurulmalı ki üreticimiz emeğinin karşılığını alıp makul bir kazanç elde etsin, vatandaşımız da yerli muzı yüksek fiyatlarla almak zorunda kalmassın. Bugün, Türkiye’de üretilen muz ülkemizin ihtiyacını karşılayabilecek seviyededir. Anamur’dan Gazipaşa’ya, Alanya’dan Manavgat’a kadar bölgemiz önemli bir muz üretim üssü hâline gelmiştir. Buradan Ticaret Bakanlığına çağrıda bulunuyorum: Yerli üreticimizi koruyan ithal muza geçmişte uygulanan yüzde 145,8 oranındaki gümrük vergisi yeniden yürürlüğe konulmalıdır. Ayrıca, büyük zincir marketlerde yerli muz satışına en az yüzde 50 kota getirilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Arı...

67.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, sulama işlerinde yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Devlet Su İşleri sulama işine el attıktan bu tarafa yani sulama birlikleri Devlet Su İşlerine devredildikten bu tarafa, uzun süredir sulama işlerinde sorun yaşanmakta. Örneğin, bugün 1 Temmuz, Korkuteli ilçesi başta olmak üzere birçok ilçede daha su verilemedi ya da çok sınırlı bir şekilde verildi. Zamanında arızalar giderilmediği için, önlemler alınmadığı için vişneye, kayısıya, kiraza, eriğe sulama yapılamadan hasat yapılmak zorunda kalındı. Buradan DSİ yetkililerini uyarıyorum: Bu işlerle ilgili zamanında önlem alın, çiftçiye mağdur etmeyin.

BAŞKAN - Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.39

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.11

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Rıdvan UZ (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 108'inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Millî Savunma Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) ile Millî Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 277)³

BAŞKAN - Komisyon? Yerde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştı.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutacağım ilk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Necmettin Çalışkan

İstanbul

Muğla

Hatay

Mehmet Atmaca

İdris Şahin

Bursa

Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Seyit Torun

Uğur Bayraktutan

Özgür Ceylan

Ordu

Artvin

Çanakkale

Aşkın Genç

Eylem Ertuğ Ertuğrul

Metin İlhan

Kayseri

Zonguldak

Kırşehir

³ 277 S. Sayılı Basmayazı 30/6/2026 tarihli 107'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Başkanım, yeterli katılım yok aslında ama.

BAŞKAN - Başladık artık.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sen millete seslen, sen millete seslen!

OSMAN SAĞLAM (Karaman) - Bize seslen sen.

BAŞKAN - O güzel hitabetinizle bütün Türkiye sizi dinliyordur cankulağıyla. Siz sadece milletvekillerine hitap etmiyorsunuz, Türkiye'ye hitap ediyorsunuz.

Buyurun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Sağ ol Başkanım, “olmayan vekiller” diyorsunuz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; bir yasa teklifiyle karşı karşıyayız, adı “Uzman Erbaş Yasası” ama ne hikmetse torbaya her şey doldurulmuş alışkın olduğumuz üzere. “Uzman erbaş” deyince gariban askerlerin sorunu çözülecek diye herkes büyük bir heyecan içerisinde bekliyor; ne yazık ki yasa teklifi askerlerin sorununu çözmekten uzak bir yasa teklifi, zaten birçok problemi de görmezden gelmiş. Tabii, “Nedir bu yasa teklifi?” denilecek olursa yasa; tıp fakültesi mezunlarının, diş hekimliği mezunlarının diplomalarının bir nevi iptali yasası. Anayasa Mahkemesi “Olmaz böyle bir şey.” dediği hâlde yeni bir süreçte aynı yasanın tekrar geldiğini görüyoruz.

Bu teklifin içerisinde Merkez Bankası, yabancı ülkeyle ilgili hesaplarda tek hesap açılması var. Gerçekten insan düşünmeden edemiyor, askerle ilgili bir yasayı görüşürken ne ara bütçeyi ve bütçedeki denetimi ortadan kaldıran bir maddeyi getirdiniz? Her ülkenin ayrı bir hesabı olduğu takdirde, pekâlâ Meclis de denetim görevini yerine getirecekken burada öyle bir zehir âdetâ enjekte edildi.

Başka ne var teklifin içerisinde? Teklifin içerisinde, dünden beri defalarca konuşulduğu hâlde “inadım inat” denilerek, âdetâ gurur meselesi yapılarak şu zehirli maddeler: Kamulaştırma... “Vatandaşın yerini gasbettiysek biz, o meşrudur.” deniliyor yani bu teklif özü itibarıyla şu: Gayrimeşru yapılan işlere yasal kılıf bulunması. Ne var içerisinde? Mahkemenin hükümsüzlüğüne dair kanun çıkarmak. Böyle bir şey asla kabul edilemez. Burada diyoruz ki: Mahkeme herhangi bir şahıs lehine karar verse bile bu hükmün geçersiz olduğuna dair Meclis kararı alınıyor. Bunun hangi mantıkla ortaya konduğu hiçbir şekilde anlaşılabilecek durumda değil.

Yasa böyle cafcacflı kelimelerle bize şunu diyor, ne kelimeleriyle şunu diyor: “Gök vatan” “mavi vatan” “hudut güvenliği” “terörle mücadele” gibi anormal kavramlar ortada ama gerçeğine baktığımızda bir cezalandırma yasası olduğu, otoriter rejime geçişin yeni bir adım olduğu ortada.

Anayasa Mahkemesi iptal etmiş, düzenleme yapılmış, tekrar gitmiş, bir daha iptal etmiş, üçüncü defa aynı madde görüşülüyor, tekrar gidecek, tekrar bozulacak ve bugün âdetâ kanunlar pinpon topu gibi Türkiye Büyük Millet Meclisi ile Anayasa Mahkemesi arasında gidiş-geliş yapıyor ve şu Temmuz ayında bütün aziz milletimiz buradan pek çok önemli kanun beklediği hâlde “Şu mahkeme kararlarını nasıl geçersiz yaparız.” diyerek bununla ilgili düzenleme yapıyor.

Bakın, uzman erbaşların görev sonrasında kamuya geçişi gayet tabii bir durum ama bunu yüzde 2, yüzde 10’a çıkarmakla hiçbir sorun çözülmez. Bugün tam bir emek sömürüsü yapılan bir düzenle karşı karşıyayız. Sen, 23 yaşındaki bir delikanlıyı aldın, 30 yaşına kadar, hayatının en verimli çağını kullandın, sonrasında kapının önüne atıyorsun; buna bir düzenleme ne yazık ki gelmiyor.

Burada başka bir sorun da şu: Bu insanlara görevde bulundukları süre içerisinde yüksek maaşlar veriliyor, 80-100 bin lira, daha fazlası; sonra bir anda kendisini kapının önünde bulduğu için herhangi bir işi de kabul edemiyor. Keşke bu sözleşmeli erbaşlara verdiğiniz maaşın yarısını verseniz ama daha çok iş garantisi olsa bu insanlar daha çok mutlu olur, ne yazık ki bu konuda da bir düzenleme yapılmadığı gayet açık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Burada maddeyle ilgili şunu söylemek isterim ki tokat hak eden bir adama idam cezası verilmez. Eğer gerçekten bu diplomalardan, tıp fakültesi mezunundan, dış hekiminden rahatsızsanız bunu bir şekilde söyleyin ama bu bir millî servettir, bu gençler kolay yetişmiyor. Buna düzgün bir mali ceza koyarsınız; bir şekilde bu ülkede bu insanları nasıl tutarız, kamuda nasıl çalıştırırız, buna çözüm bulunması lazım.

Bir insan, güvenlik kuvvetleri hesabına, İçişleri veya Savunma adına eğitim görmüş, zorla o mesleğe girdiği hâlde bırakıyorsa “Yahu, acaba bu hangi gerekçeden bırakıyor? Bunu burada tutmanın formüllerini arayalım, destek olalım.” demek yerine âdeta “Sana idam cezası veriyoruz.” der gibi “Zinhar bu mesleği yapamazsın.” demek... Bu açıdan da bu kanunun adı “erbaş”tır ama baştan sona hak ihlal eden, mahkeme kararını bile yok sayacak derecede bir yasadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Kırşehir Milletvekili Sayın Metin İlhan.

Buyurun Sayın İlhan. (CHP sıralarından alkışlar)

METİN İLHAN (Kırşehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetleri personeli uzun süredir özlük haklarının iyileştirilmesini, ekonomik kayıplarının giderilmesini ve çalışma koşullarının günlük ihtiyaçlarına uygun şekilde düzenlenmesini sabırla beklemektedir. Ne zaman yeni bir teklif Meclis Başkanlığına sunulsa insanlar haklı olarak mağduriyetlerinin giderilmesi amaçlı olarak sürekli bizi aramaktadırlar ancak ne yazık ki bu teklifte TSK personelinin maaş, tazminat, sosyal haklar ve çalışma koşullarına ilişkin süregelen sorunlarına çözüm bulunmadığı görülmektedir çünkü iktidar bu düzenlemeyi yaparken Türkiye Emekli Subaylar Derneği, Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği, Türkiye Emekli Uzman Erbaşlar Derneği ve Terörle Mücadelede Yaralanıp Gazi Sayılmayanlar Derneğinin de içinde olduğu derneklerin görüşlerine başvurmamıştır. Dolayısıyla saha gerçeklerinden uzak hazırlanmış özensiz bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Bu durumu teklifin 1’inci ve 2’nci maddelerinde açıkça görmekteyiz. Hekimlerimiz için öngörülen ölçülü ve gerekli olmayan bir meslek icrası yasağı kişinin çalışma hakkını ihlal ettiği gibi, kamuya girme hakkını da ihlal ederek Anayasa’mıza açıkça aykırılık teşkil etmektedir çünkü Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı nam ve hesabına eğitim gören tabipler ile dış kaynaktan temin edilen tabip subaylara yükümlülük sürelerini tamamlamadan ayrılmaları hâlinde uzun süre hekimlik yapamama yaptırımını teklifte bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, daha önce de defalarca dile getirdiğim üzere, askerî sağlık sisteminde bu iktidar döneminde yıllar içinde yapılan yapısal değişiklikler askerî sağlık sistemine oldukça zarar vermiştir. GATA başta olmak üzere, askerî sağlık kurumlarının kapatılması ya da yapısının değiştirilmesi TSK’nin sağlık alanındaki kurumsal hafızasını zayıflatmıştır. Bir dahiliye uzmanı olarak diyebilirim ki askerî sağlık sisteminin en önemli görevlerinden biri de savaş esnasında ilk müdahaleyi yapacak nitelikli personeli yetiştirmek ve o personelin kritik kararları alabilme sorumluluğunu sağlamaktır. Dolayısıyla bugün yaşanan hekim açığı da büyük ölçüde bu sürecin sonucudur. Buna rağmen sorunların kaynağına yönelik yapısal çözümler üretmek yerine hekimler üzerinde yeni yasaklar ve yaptırımlar getirilmesi tercih edilmektedir oysa Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri açıktır: “Çalışma hakkı ve kamu hizmetine girme hakkına getirilen sınırlamalar ölçülü ve demokratik toplum

gereklerine uygun olmalıdır.” Tazminatın ötesine geçen meslek icra yasağı bu dengeyi bozmakta ve orantısız bir müdahale niteliği taşımaktadır. Sonuç olarak bu düzenleme temel hak ve özgürlüklerin ölçüsüz biçimde sınırlandırılmasına yol açtığı için Anayasa’nın 13’üncü maddesine, çalışma hakkı ve çalışma hürriyetini zedelediği için 48’inci ve 49’uncu maddelerine, kamu görevlilerinin eşitlik ve liyakat esaslarını zayıflattığı için de 70’inci maddesine açıkça aykırıdır. Bu nedenlerle, hekim açığı cezalandırıcı düzenlemelerle değil özlük haklarının iyileştirilmesi, çalışma koşullarının cazip hâle getirilmesi ve askerî sağlık sisteminin yeniden güçlendirilmesiyle çözümlenmelidir çünkü bulunduğumuz coğrafya, stratejik konumumuz ve çevremizde devam eden çatışmalar dikkate alındığında güçlü bir orduya sahip olmamıza rağmen etkin bir askerî sağlık sisteminden yoksun olan ülkemiz açısından bu durum ciddi riskler barındırmaktadır. Bu sorunu artık görmezden gelemeyiz.

Tabii, bir de TSK’nin kurumsal yapısında yapılan köklü değişikliklerle, siyasi etkilerden uzak, tamamen liyakat ve personellik esasına dayalı kurumsal düzeninin de tahribata uğradığını belirtmek isterim.

Son olarak; teklife de adını veren uzman erbaşlarla ilgili yıllardır beklenen sosyal, özlük ve ekonomik sorunlara yönelik somut çözümlerin yokluğunu da ifade etmek isterim. Bu konuda komisyon süreci ve sonrasında uzman erbaşlarımızdan da çok ciddi şikâyetler aldım. Uzman erbaşların, kanunla tanınan yeniden memurluğa atanma haklarıyla ilgili teklifte bir düzenleme var ancak yüzde 10’luk kotanın yıllardır oluşan yığılmaya çözüm olmayacağı da aşikârdır. Ayrıca, diğer TSK personelinin sorunları da bir hayli fazla. Sözler verilmesine rağmen emekli subaylarımızın ve astsubaylarımızın tazminat mağduriyetleri ve aylık bağlanma oranlarıyla ilgili sorunlar bir türlü giderilememiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

METİN İLHAN (Devamla) - Teşekkür ederim Başkanım.

Makam ve görev tazminatından yararlanamayan binbaşılardan sorunları sürmektedir. 2000, 2001 ve 2002 yıllarında göreve başlayan astsubaylar ile astsubaylıktan subaylığa geçen personelin borçlanma ve hizmet zammı kaynaklı mağduriyetleri çözülememiştir. Sanki başka kurum personeliymiş gibi, sivil personelin sorunlarına ilişkin hiçbir talepleri Hükûmetçe dikkate alınmamaktadır. Ek gösterge ve emeklilik haklarına ilişkin talepler de bu teklifte yoktur. En önemlisi, terörle mücadelede yaralanmasına rağmen gazi sayılmayan kahramanlarımızın durumu hâlâ çözüm beklemektedir. Bu konunun, siyasi tartışmaların ötesinde, ortak bir vicdani sorumluluk olduğunu özellikle belirtmek isterim.

Tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, karar yeter sayısı arayalım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunduktan sonra karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Elektronik oylamaya başvuracağım.

İki dakika süre veriyorum ve başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.29

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Rıdvan UZ (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 108'inci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde verilen aynı mahiyetteki önergelerin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi aynı mahiyetteki önergeleri tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Yok Başkanım, 151 yok; göz var, izan var.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Divanda ihtilaf var, elektronik oylamaya başvuracağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Önergeler kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "yeniden düzenlenmiştir" ibaresinin "değiştirilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Cihan Paçacı

Hüsmen Kırkpınar

Ayyüce Türkeş Taş

İstanbul

İzmir

Adana

Rıdvan Uz

Selcan Taşcı

Burhanettin Kocamaz

Çanakkale

Tekirdağ

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Selcan Taşcı, Tekirdağ Milletvekili.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Divan, değerli milletvekilleri; Uzman Erbaş Kanunu; devletler açısından tabii, bu orduları kurmanın, ordu mensuplarının özlük haklarını iyileştirmenin bir anlamı var. Güçlü ordu, toprak bütünlüğünü korumakla birlikte devletlerin millî onurlarının korunması için de caydırıcılığın garantörü. Şimdi, Ankara'da düzenlenecek ve ikinci büyük ordusu olduğumuz NATO zirvesi hazırlıklarının olağanüstü hâli de aşip sıkıyönetime dönüşümüne mi yanalım yoksa devletimizin veya devletimizin bütün kudret ve imkânlarını kullanan iktidarın ülkesinin vatandaşlarının daha güvenli, daha insani koşullarda yaşayabilmesi için yapması gerektiği hâlde yapmadıklarını hatta kendi vatandaşı için bugüne kadar yapmayı aklından bile geçirmediklerini, kendi vatandaşına layık görmediği hizmeti ve hürmeti eloğluna göstermesine mi yanalım; kendi vatandaşını yaşatmak için okula aç giden çocuklara bir öğün ücretsiz yemek, emekliye açlık sınırının üzerine taşıyacak oranda zam, asgari ücreti ortalama ücret olmaktan çıkaracak politika üretmek için bulamadığı kaynağı protokol yoluna nazır

sefaleti perdelemek için -yok etmek için değil bakın- örtbas için bulabiliyor olmasına mı yanalım; gerçekten şaşırılmış durumdayız.

Tevafuk olmalı, bu hummalı çalışma sürerken takvim mübarek muharrem ayına erdi. Malumunuz olduğu üzere, muharrem ayı ümmetin en büyük matemine, bitmeyen hüznün ve özlemine ev sahipliği yapar. Bizler ehlibeytin Kerbelâ'da şehit edilmesinin, mübarek başlarının kesilerek Şam'a gönderilmesinin acısını Hicri 61'inci yıldan bugüne yüreklerimizde hiç dindiremediğimiz gibi o katliamı gerçekleştiren Yezid'i bugün bile lanetle anmaya devam ederiz. Zulüm saraylarında Yezid olmaksızın Kerbelâ'da Hüseyin'in oğlu Ali olmayı yeğleriz bugün de hâlâ ve bunun da bir şuur yüklemesi gerektiğine inanırız her birimize, bir fren oluşturması gerektiğine; en azından ben öyle inanırım. Bugün, 1448'in Muharreminde, "tevacuk" dedim ya, Kerbelâ coğrafyasının her yanında, Şam'da yüz binlerce Müslüman şimdi görücüye hazırlanır gibi hazırlanan o emperyalist güçlerin emriyle, onların eş güdümündeki ve böyle olduğunu da saklamadıkları terör örgütleri eliyle katledilmişken; işgali demokrasi, katli kendine hak sayan o sapkın güçlerin emriyle Irak'ta milyonlarca Müslüman katledilmiş, ülke işgal edilmiş ve Türkmen elleri talan edilmişken; aynı güçler Filistin'de terör devleti İsrail'in katliam sponsorluğunu üstlenmişken; İran'da okulları, hastaneleri vurmuş, çocukları katletmiş iken; Türkiye'de okullarımızı, hastanelerimizi, lojmanlarımızı, karakollarımızı, fabrikalarımızı, yollarımızı, bombalamakta kullanılan mühimmatın tedarikçileri iken; asılsız Ermeni iddialarının destekçileri iken; terör örgütleri ve uzantıları için her sıkıştıklarında sığınakken ancak Türkiye Cumhuriyeti'nin resmî yöneticileri için kâh beyzbol sopası kâh hakaret mektubu kâh tehdit "tweet"i iken mukabele araçları, bunca tecrübenin bir şuur yüklemesi gerektirdiğine inanırım ben ve bu şuurun da bu mübarek ayda bu kadar acının müsebbibi, bunca Müslümanın katili, çoluk çocuğu öldürürken gözünü kırmayanların hamisi ve banisi olanlara karşı en azından bu kadar heveskâr görünmemeyi gerektirdiğine inanırım. Bu şuurun, NATO Zirvesi var diye Türkiye Büyük Millet Meclisini kapatmanın iyi ev sahipliğine değil millî egemenliğin terdine, teslimiyete delalet olduğunun idrakini sağlaması gerektiğine inanırım. Bu şuurun, gazetecileri hedef alan NATO ambargosunun milyarlarca lira harcanan bütün o makyajı bir kalemde sileceğini öngörmeyi; bu şuurun, boğazına nişan alınarak okla şehit edilen Ali Asker'in acısı ile Filistin'de katledilen 18.457 çocuğun acısını ayırmamayı; bu şuurun, Eruh'ta mezarda katledilen 3 ve 6 günlük bebekleri, 4 aylık Hamza Erdem'i, 5 aylık Mevlüde İnan'ı, 11 aylık Bedirhan Karakaya'nın katledilişlerini yeniden Kerbelâ, faillerini de bu çağın Yezidleri saymayı gerektirdiğine inanırım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Hazreti Hüseyin Kûfe'de ordusuna döner ve der ki değerli arkadaşlar: "Ey topluluk, benim ile sizin aranızda Allah'ın kitabı ve ceddî Muhammed Resulullah hüküm versin, sizler hangi sebeple benim kanımı helal görüyorsunuz?" Ben ölçünün bu olduğuna, bu olması gerektiğine inanır, elinde Müslüman kanı olanlara kendini beğendirmek için girmedikleri kılıf kalmayanların vay hâline der, milyonlarca insanın kanını katillerine helal görmenin, haksız ve hadsizce helal etmenin hükmünü Allah'a bırakırım.

Vaktim var, bu duyularla şunu da sormadan edemeyeceğim, endişeleniyorum çünkü: Millî Mücadele'nin başkentinde Kocatepe'nin, Hacı Bayramı Veli'nin minareleri arasına mahya açıp "Welcome" da yazılacak mı acaba, bu utancı da yaşayacak mı Ankara, İstanbul'dan sonra? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutacağım ilk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya	Selçuk Özdağ	Necmettin Çalışkan
İstanbul	Muğla	Hatay
Mehmet Atmaca	İdris Şahin	Cemalettin Kani Torun
Bursa	Ankara	Bursa
Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:		
Seyit Torun	Uğur Bayraktutan	Özgür Ceylan
Ordu	Artvin	Çanakkale
Aşkın Genç	Eylem Ertuğ Ertuğrul	
Kayseri	Zonguldak	

BAŞKAN - Komisyon önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken geçtiğimiz hafta cuma günü acı haberini aldığımız, sinemamızın unutulmaz aktörü, kalbi her daim barış ve adalet için çarpan sevgili Kadir İnanır'ı, Kadir ağabeyi rahmetle anıyorum. Barışı, hakkı, hakkaniyeti bu topraklarda birçok insan dile getiriyor ancak böylesine halka mal olmuş isimlerin popülizm tuzağına düşmeden ne pahasına olursa olsun "barış" demekten vazgeçmemesi daima önemliydi. Ne yazık ki biz Kadir ağabeyin bu barışın geldiğini görerek gözlerini yummasını sağlayamadık. Kadir İnanır bu topraklarda barışa hasret gidenlerin ilki değil belki ama inşallah son olmasını sağlamak bu Meclisin elinde. Ülkemize barışı getirerek, barışı burada kökleştirerek, dostluğu, kardeşliği bu coğrafyanın hafızasına sadık kalarak tekrar yeşerterek bunu başarabiliriz. Uzun süredir bu parlak hayalin hakikate dönüşmesini bekliyoruz. Büyük fedakârlık ve özveriyle ilerleyen barış ve demokratik toplum süreci yasa tekliflerinde maalesef tıkanmış durumda. Ha geldi, ha gelecek denen çerçeve yasaların taslağına dahi henüz vâkıf olmuş değiliz. Her gün haber kaynaklarına yazdırılan, köşe yazarlarına ısmarlanan cümlelerin haricinde Meclis kapanmadan dört gözle gelmesini beklediğimiz yasa tekliflerinden ses soluk yok. Sürecin ivme kazanacağını iddia edenler ile Meclisi harekete

geçirmeyenler aynı kişiler değil mi? Cumhurbaşkanı Erdoğan ve kurmayları süreçte yeni bir evreye geçildiğini, süratle bu tekliflerin Meclis gündemine geleceğini söylerken Meclis grubu neyi bekliyor? Arkadaşlar, elinizden tutan birileri mi var? Amacınız Meclisin son haftası yasa teklifini hızlıca geçirip tartıştırmamak mı yoksa bu yasaları seçim kaygısıyla tatilden sonraya bırakmak mı?

Kıymetli milletvekilleri, çerçeve yasalardan kastımız sürecin omurgasını, silah bırakmanın somut çıktılarını ortaya çıkaracak adımlardır. Silah bırakanlar dağlarda yaşamaya devam ederlerse biz bu süreci nasıl devam ettirebiliriz? Bununla birlikte örgüt iltisak veya irtibatıyla cezaevinde olanlara veyahut hayatlarının büyük bölümünü yurt dışında sürgün olarak geçirenlere yönelik bir infaz düzenlemesi yapılmadan nasıl ete kemiğe bürünen bir barıştan bahsedeceğiz? Dünyanın birçok yerinde çatışma çözümleri bu tür yasalarla başarıya ulaşmış ve ülkelerin tarihlerinde övünçle anılmıştır. Bu adımları atmaktan basit kaygılarla imtina etmek, vatandaşlarımızın barışa olan kararlı bakışını endişeye sevk etmek sürece verilecek en büyük zarardır. Aynı zamanda, buradan da bir çağrım olacak; yüz yıllık sorunları çözüme kavuştururken toplumun adalet konusunda kanayan yaralarını görmezden gelmek, kerim ve müşfik devlet anlayışına zıt düşüyor. KHK mağdurları ve farklı örgütlere iltisak şüphesiyle mahpus tutulan birçok insanımız bu barış ikliminden istifade etmelidir. Sosyal barışı sağlamadan güçlü Türkiye asla inşa edilemez. Telefon görüşmesi, dernek üyeliği, banka hesabı veya sadece bir ihbardan ibaret iddialarla insanların hayatlarını karartmak, onları sosyal ölüme terk etmek insanımızın adalet duygusunu çok fazla incitti. Türkiye geçmişiyse hesaplaşmalı, vatandaşıyla arasında oluşan buzları eritmeli, duvarları yıkmalıdır.

Konuşmamın sonunda şu acı gerçeği de ifade etmek zorundayım: Türkiye bugün bir yönetim kriziyle karşı karşıyadır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin meyvesi olan bürokratik oligarşi kâğıttan bir kaplandır. Tüm enerjisini güçlü görünmek için sarf eden bu sistem, esasen ülkeyi yönetme salahiyetinden çok uzak kalmıştır. Türkiye'nin önümüzdeki seçimde kurumsal bir otoriterlik ile kaçınılmaz bir rövanşizm arasında boğulmaması için tek çıkışı güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçiştir. Ben daha önce de konuşmalarında ifade ettim, bundan sonra da ısrarla dile getireceğim. Gelin, bu Mecliste yapacağımız Anayasa değişikliğiyle güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçelim; önce tarafsız ve bağımsız Cumhurbaşkanını bu Mecliste seçelim, sonra da ülkemizi adil bir seçime götürelim. İktidarıyla muhalefetiyle tüm siyasi kesimlerin, tüm ideolojik akımların, toplumun her parçasının ihtiyacı olan şey yeni ve temiz bir başlangıçtır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) - Bu şartlarda her geçen gün istikbalden, gençlerimizin hayatından çalınıyor. Artık durup düşünmenin tam zamanıdır.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul.

Sayın Ertuğrul, buyurun.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve ekran başında bizleri izleyen milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz madde, daha önce çıkan bir kanunun Anayasa Mahkemesinde iptal edilmesi sonucunda tekrar revize edilmesiyle getirilen bir madde. Ne diyordu bu madde? Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı nam ve hesabına okumuş, 1'inci maddede tabipler, 2'nci maddede dış hekimi subayların mecburi hizmet görev sürelerini doldurmadan, mahkeme kararıyla, disiplin kurulu kararlarıyla veya istifayla bu süreyi doldurmadan Silahlı Kuvvetlerden ayrılmalari sonucunda

ödeyecekleri maddi tazminatın yanında bir de hem kamuda hem özelde çalışmalarını tamamen engelleyen bir maddeydi bu ve bu, Anayasa'ya aykırı bulunduğu için Anayasa Mahkemesi tarafından geri çevrilmişti. Anayasa'nın 48'inci maddesi diyor ki: "Herkes, dilediği alanda çalışma özgürlüğüne sahiptir." 49'uncu madde de diyor ki: "Devlet çalışma alanlarını düzenler, çalışmayı teşvik eder."

Şimdi, Anayasa Mahkemesinden dönen maddenin ruhu maalesef yeni hazırlanan maddede aynı şekilde var. Anayasa Mahkemesi belli bir süre nedeniyle bunu reddetmemişti. "Madem siz bu süre için bir maddi tazminat alabiliyorsunuz, kişilerin çalışma hürriyetine müdahale edemezsiniz zaten tazminat alıyorsunuz." diye bir karar vererek bunu reddetmişti. Şimdi ne yaptınız bu getirdiğiniz kanunla? Bu süreyi yani mesleğini icra edemeyeceği süreyi kısaltma yoluna gittiniz. Öğrenim süresi ile mecburi hizmet süresinin bölümünü kalan hizmet süresine çarparak, bir formülasyon yaparak -bunun da nasıl elde edildiği soru işareti- bir süre elde ettiniz ve dediniz ki: Bu kadar süre içerisinde mesleğini icra edemez. Bakın, bu senelerdir olan bir sorundur, yıllardır olan bir sorundur. Daha önce, askerî hekimlerin ve dış hekimlerinin dışarıda çalışmalarını engellemek için, sivil geçebilmelerini engellemek için pek çok engellemeler vardı, çok uzun süreli bir mecburi hizmet süresi vardı. Bakın, Gülhane Askerî Tıp Akademisinde altı yıl eğitim almış olan bir tabip subay on beş yıl mecburi hizmet yapmak zorundaydı, ayrıyeten uzmanlık süresi de buna dâhil edilmiyordu, uzmanlık branşına göre üç yıl ila beş yıl arası ekstra bir hizmet süresi uzamış oluyordu yani sonuçta, on sekiz ila yirmi yıllık bir mecburi hizmet süresi oluyordu insanların önünde ve bundan kurtulmak için pek çok yöntem uygulanmak zorunda kalınıyordu. Kendilerini kilo olarak Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliği'nde görev yapamaz hâle getirerek Silahlı Kuvvetlerinden ayırma yoluna gidiliyordu, firar ediliyordu, yabancı uyruklu kişilerle evlenilerek Silahlı Kuvvetlerden ayrılmaları sağlanıyordu veya -biliyorsunuz memurunun ticaret yapması yasak- bu kişiler ticaret yaparak, mükerrer ticaret yaparak kendilerinin Silahlı Kuvvetlerden ayrılabilmelerinin yolunu sağlıyorlardı. Bakıldı ki bu bir işe yaramıyor, bu mecburi hizmet süreleri kısaltıldı, daha iyi maddi şartlar ortaya kondu ve böylece daha verimli bir çalışma ortamı sağlandı ama yeterli değil, hâlâ insanlar nasıl bundan kurtulabiliriz diye yolları düşünüyorlar. Bunu çözmenin tek bir yolu var: Burada ceza vererek, kısıtlayarak, mesleklerini hadi kamuyu geçtim, özelde dahi icra etmelerini engelleyerek Silahlı Kuvvetlerde daha verimli ve uzun süreli görev yapmalarını sağlayamayız. Burada yapmamız gereken şey... Bu kişilerin -bu personeli cezalandırarak değil- daha iyi şartlarda çalışmalarını sağlayarak, daha iyi maddi imkânlar sağlayarak, lojman problemlerini çözerek, daha iyi ortamlarda çalışmalarını sağlayarak hem daha verimli hem de bu süreleri dolduracak şekilde çalışmalarını sağlayabiliriz. Diğer türlü, her türlü yöntem, alacağınız ceza, tazminat, çalışma, bunlar maalesef bu sorunları çözmiyor. Tekrar tekrar aynı şeyleri deneyerek, ceza oranlarını değiştirerek bunları çözme şansımız yok. Sadece sağlık sınıfı olan askerî personel için bahsetmiyorum, her sınıfta olan askerî personel için daha iyi çalışma şartları sağlamadığınız sürece bu personel politikasında başarı sağlamak mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Devamla) - Şunun da bilincindeyiz: Devlet belli bir süre içerisinde ne kadar personele ihtiyacı olacağını hesap ediyor ve o şekilde -kuvvetler veya bakanlıklar namına- onları fakültelerden itibaren okutarak görevlendiriyor ve bu personel ihtiyacını, bu ihtiyaçları ona göre hesap ediyor. Ama siz sadece cezalandırma yöntemiyle bu kişileri istediğiniz personel politikası içerisinde, Silahlı Kuvvetler içerisinde tutamazsınız, verim alamazsınız. Yapmamız gereken şey, daha iyi çalışma şartlarını sağlamak, ekonomik seviyelerini daha artırmak, tazminatlarını artırmak ve Silahlı Kuvvetlerde kalmalarını sağlamaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeleri oylarınıza sunmadan önce bir yoklama talebi var.

Okutuyorum:

1/7/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan aynı mahiyetteki önergelerin oylaması öncesi toplantı yeter sayısı aranmasını arz ederiz.

Bülent Kaya
İstanbul

BAŞKAN - Bülent Kaya? Burada.

Selçuk Özdağ? Burada.

Sema Silkin Ün? Burada.

Necmettin Çalışkan? Burada.

Şerafettin Kılıç? Burada.

Sadullah Kısacık? Burada.

Hasan Karal? Burada.

Mustafa Bilici? Burada.

Cemalettin Kani Torun? Burada.

Mesut Doğan? Burada.

Ayyüce Türkeş Taş? Burada.

Yüksel Selçuk Türkoğlu? Burada.

Yüksel Arslan? Burada.

Hakan Şeref Olgun? Burada.

Burak Akburak? Burada.

Şenol Sunat? Burada.

Hasan Toktaş? Burada.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu? Burada.

Lütfü Türkkan? Burada.

Hüsmen Kırkpınar? Burada.

Yavuz Aydın? Burada.

Selcan Taşcı? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.59

DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 21.08

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Rıdvan UZ (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 108'inci Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - 277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde verilen aynı mahiyetteki önergelerin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN - Pusula veren milletvekilleri lütfen salondan ayrılmasın.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 277) (Devam)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “yeniden düzenlenmiştir” ibaresinin “değiştirilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mustafa Cihan Paçacı

Rıdvan Uz

Burak Akburak

İstanbul

Çanakkale

İstanbul

Ayyüce Türkeş Taş

Burhanettin Kocamaz

Hüsmen Kırkpınar

Adana

Mersin

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Burak Akburak.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Türk Silahlı Kuvvetlerimizi ilgilendiren farklı alanlarda çeşitli düzenlemeler içeriyor.

Teklifte ihtiyaç duyulan bazı teknik düzenlemeler var ancak Türk Silahlı Kuvvetlerimizin geleceğini ilgilendiren temel başlıklarda daha kapsamlı adımlar atılmasını bekledik. 2'nci madde bunun en önemli örneklerinden biri. Bu maddeyle, Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı adına dış hekimliği eğitimi alan subayların yükümlülüklerine ilişkin hüküm yeniden düzenleniyor, Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra ortaya çıkan hukuki boşluk gideriliyor. Devletin kendi imkânlarıyla yetiştirdiği personelden belirli süre kamu hizmeti beklemesi elbette anlaşılabilir. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi hâlinde bazı yaptırımların öngörülmesi de doğal. Nitekim Anayasa Mahkemesi de devletin bu konuda düzenleme yapabileceğini kabul ediyor. Anayasa Mahkemesinin dikkat çektiği nokta, getirilen yaptırımın ölçülü olması ve kişiye ölçsüz bir külfet yüklememesi. Teklif, bu doğrultuda yeni bir hesaplama yöntemi getiriyor. Bu yönüyle madde Anayasa Mahkemesinin ortaya koyduğu çerçeveyi dikkate alıyor ancak burada asıl üzerinde durmamız gereken başka bir konu var. Madde yetişmiş insan kaynağını korumaya yönelik düzenleme getiriyor. Ben o insan kaynağını yetiştirecek ve güçlendirecek sisteme biraz değinmek istiyorum çünkü etkin bir ordunun arkasında sağlam bir askerî sağlık sistemi gerekiyor. Askerî sağlık sistemi sadece hastaneden ibaret değildir. Sağlık personeli var, askerî doktorları var, dış hekimleri var, hemşireleri var, eğitim altyapısı var, savaş cerrahisi alanında oluşmuş büyük bir tecrübe var ve yılların oluşturduğu kurumsal bir hafıza var. Askerin sağlık hizmeti de kendine özgü. Sınır ötesi harekâta farklı, savaş cerrahisinde farklı ihtiyaçlar ortaya çıkıyor, muharebe sahasında zamanla yarışılıyor. Bugün, NATO üyesi ülkeler, askerî sağlık sistemini savunma kapasitesinin ayrılmaz bir parçası olarak görüyor. Bu alanda ortak eğitimler düzenliyor, ortak standartlar geliştiriyor ve askerî sağlık alanındaki iş birliğini sürekli güçlendiriyorlar çünkü bir ordunun sağlam bir askerî sağlık altyapısı olmadan ayakta kalamayacağını gayet iyi biliyorlar. Türkiye'nin de bu alandaki köklü birikimini koruması ve daha ileri taşınması gerekiyor. Bu noktada yıllarca askerî tıp geleneğimizin başlıca kurumlarından biri olan Gülhane Askerî Tıp Akademisi de ayrı bir öneme sahip. GATA'yı sadece bir hastane olarak görmemiz eksiklik olur. GATA, askerî doktor yetiştiren bir okuldu, savaş cerrahisi alanında bilgi ve tecrübeyi kurumsallaştıran bir merkezdi, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin sağlık altyapısına yön veren önemli bir kurumdu. Evet, 2'nci madde yetişmiş insan kaynağını korumaya yönelik bir düzenleme getiriyor ancak Türk Silahlı Kuvvetlerimizin kurumsal yapısını daha da ileri taşıyacak askerî hastaneleri tekrar hayata geçirmeliyiz, askerî sağlık teşkilatını günün ihtiyaçlarına göre yeniden yapılandırmalıyız, askerî tıp eğitimini yeniden ele almalıyız çünkü en gelişmiş sağlık altyapısı bile yetişmiş insan kaynağı olmadan ayakta kalamaz. Ne yazık ki kanun teklifinde bu konuda geniş bir perspektif göremiyoruz. Beklentimiz açık, tabii ki teknik düzenlemeler yapılsın ama bununla yetinmeyelim. Bir orduyu güçlü yapan sadece silahı değil, o silahı taşıyan insan, o insanın aldığı eğitim, arkasındaki lojistik ve gerektiğinde ona sahip çıkan bir sağlık sistemi. Bir askerın en büyük güvencesi yalnızca silahı olamaz, gerektiğinde onu hayata döndürecek sağlam bir sağlık sistemi olmalı. İşte, bu yüzden askerî sağlık sistemi millî güvenliğimizin ayrılmaz bir parçasıdır.

Bundan sonra yapılacak düzenlemeler sadece teknik eksiklikleri gidermekle kalmamalı, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin kurumsal yapısını daha da ileri taşıyacak bütüncül adımların atılması gerektiğini ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

3’üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 277 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin çerçeve 3’üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 3- 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu’nun 15’inci maddesinin birinci fıkrasının beşinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu madde kapsamında gündelik ödenenlerden; daimî konuslu bulundukları limanlar dışında, yurt içi limanlarda görevlendirilen ve denizaltı gemisinde konaklama imkânı bulunmayan personele 33’üncü madde uyarınca konaklama gideri ayrıca ödenir.”

Bülent Kaya	Selçuk Özdağ	Necmettin Çalıışkan
İstanbul	Muğla	Hatay
Mehmet Atmaca	İdris Şahin	Mehmet Emin Ekmen
Bursa	Ankara	Mersin
	Sema Silkin Ün	
	Denizli	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSÎ AKAR (Kayseri) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Denizli Milletvekili Sayın Sema Silkin.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin geleceğini, evlatlarımızın yarınlarını, devletimizin bağımsızlığını yakından ilgilendiren önemli bir husustan bahsetmek istiyorum.

Önümüzdeki manzara küresel güç mücadelelerinin dijital çağa nasıl taşındığını, biz gündelik tartışmalarla meşgul edilirken arka planda nasıl bir düzen kurulduğunu gözler önüne seriyor. Gelin, bu tabloyu birlikte inceleyelim. Yapbozun ilk parçası “Palantir” adındaki şirkettir. Şirket bilgisayar yazılımı üreten sıradan bir ticari kuruluş değil küresel istihbarat, savunma sanayisi, büyük veri teknolojileri alanında faaliyet gösteren kritik bir şirkettir. Bu şirketin kurucusu Peter Thiel’in Epstein’le 40 milyon dolarlık finans ilişkisine dair uluslararası basına sızan belgeler önümüzdedir. Yine, bu çevrelerin “diyalog” adı altında kapalı elit toplantılar düzenlediği bilinmektedir. Bu toplantılarda ne konuşuluyor peki? Yapay zekâ ve savaş teknolojileri. Şimdi, sıkı durun; haziran ayında kamuoyuna yansıyan katılımcı listelerinde gördük ki Türkiye’nin en büyük e-ticaret platformlarından biri olan Trendyol’un kurucusu ve yöneticisi Demet Mutlu da 2021 ve 2026 yıllarında bu toplantılara katılmış. Soruyorum: Savaş teknolojilerinin konuşulduğu kapalı uluslararası toplantılarda milyonlarca vatandaşımızın verisini elinde bulunduran e-ticaret devinin yöneticisinin ne işi var? Bu neyin diyalogudur? Bu toplantılarda ne konuşulmuştur? Biz asla peşinen kimseyi itham etmiyoruz, kimseyi doğrudan suçlamıyoruz ancak bu vahim mesele günlerdir kamuoyunun gündeminde olmasına rağmen ne ilgili şirketten ne de ilgili yöneticiden kapsamlı bir açıklama gelmemiştir, ortada bir açıklama yoktur. Aziz milletimizin aklındaki soruların cevaplanması, kamuoyunun aydınlatılması herkesin sorumluluğundadır. Tehlikenin boyutunu

anlamak için Palantir'in daha iki ay önce yayımladığı manifestoya bakmak yeterli, açıkça diyor ki: "Biz Amerikan savunma sanayisine ahlaki olarak bağlıyız ve geleceğin savaşlarını yapay zekâ teknolojileri belirleyecek." Peki, Palantir bu teknolojileri nerede kullanıyor? Ukrayna'daki hedefleme sistemlerinde. Başka? İsrail'in Gazze'de kullandığı bazı hedefleme ve veri analiz sistemlerinde. Uluslararası raporlar bu şekilde anlatıyor yani burada yalnızca ticari bir yazılım değil, savaş teknolojilerinin merkezindeki küresel bir aktörden bahsediyoruz.

Gelelim madalyonun bizim açımızdan dikkat çekici tarafına. Yıllardır söylüyoruz burada "Türkiye'nin üreticisini, esnafını, KOBİ'sini koruyan ekonomik politikalar uygulanmalıdır." diyoruz fakat bugünkü tabloya baktığımızda ne görüyoruz? Arkasında Çinli Alibaba devini bulunduran bu devasa platforma "e-ticaret teşvikleri" adı altında milyarlarca liralık muafiyetler, KDV istisnaları, lojistik ayrıcalıklar tanındı. Dahası, Mecliste muhalefetin haklı olarak "Trendyol yasası" diye nitelendirdiği düzenlemelerle bu dev platforma lisans bedellerine ve vergi yükümlülüklerinde önemli indirimler sağlandı. Sadece son iki yılda devletin feragat ettiği gelirlerin 25 ila 46 milyar lira arasında olduğu yönünde hesaplamalar kamuoyuyla paylaşıldı ve soruyorum: Bu para tüyü bitmemiş yetimin parası değil mi? Siz bu kolaylıkları bu tekellere sağlarken Anadolu'nun helal rızık peşinde koşan KOBİ'sini, esnafını küresel sermayenin çarkları arasında yalnız bırakmış olmuyor musunuz?

Değerli milletvekilleri, fotoğrafı net görelim: Bir yanda vatandaşımızın kimlik bilgisi, ev adresi, cep telefonu, ne alıp sattığının, ne tükettiğinin verileri; diğer yanda bu verileri elinde tutan şirketlerin yöneticilerinin küresel savunma ve teknoloji toplantılarında yer alması, bunun yanıdaysa bu yapılarla milyarlarca liralık teşvik ve kolaylık sağlayan bir sistem, bir iktidar daha doğrusu. Bütün bunlar birlikte değerlendirildiğinde karşımızda yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda ulusal güvenlik ve veri egemenliği bakımından da son derece riskli bir tablo bulunmakta. Biz vatandaşımızın verisini küresel teknoloji tekellerinin insafına bırakamayız.

Peki, ne yapmak zorundasınız? Bir: Trendyol ve benzeri yabancı ortaklı büyük platformların veri merkezleri ve yurt dışı veri akışları KVKK ve devletimizin ilgili güvenlik kurumları tarafından bağımsız ve tavizsiz şekilde denetlenmelidir, verilerimizin yurt dışında hangi ölçüde aktarıldığı şeffaflaştırılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - İki: Bu iş insanlarının katıldığı diyalog benzeri uluslararası kapalı toplantılar konusunda kamuoyunun merak ettiği hususlar açıklığa kavuşturulmalıdır.

Üç: Devletimizin köklü kuruluşu olan PTT, teknolojik ve lojistik altyapısıyla güçlendirilmeli, yerli üreticimizin ve esnafımızın küresel platformlar karşısındaki rekabet gücü artırılmalıdır.

Dört: E-ticaret mevzuatı yeniden ele alınmalı, KOBİ'leri ve yerli üreticiyi koruyan adil bir hukuki zemin oluşturulmalıdır.

Beş: Palantir gibi küresel savunma ve istihbarat şirketlerinin Türkiye'deki olası ticari ve teknolojik etkileri millî güvenlik perspektifiyle yakından takip edilmelidir.

Değerli milletvekilleri, siber dünyada hâkimiyeti kaybetmek ile sınırda hâkimiyeti kaybetmek arasında artık fark kalmamıştır. Veri bu çağın en teknolojik gücüdür; biz ne vatandaşımızın mahremiyetini ne de ülkemizin dijital egemenliğini küresel güç mücadelelerinin insafına bırakamayız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, karar yeter sayısı arayalım lütfen.

BAŞKAN - Oylamada karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler...

İhtilaf var, elektronik oylamaya başvuracağım.

İki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.27

ONUNCU OTURUM

Açılma Saati: 21.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Rıdvan UZ (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 108'inci Birleşiminin Onuncu Oturumunu açıyorum.

277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün ve arkadaşları tarafından verilen önerenin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde geçen "gideri" ibaresinin "masrafı" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Seyit Torun

Uğur Bayraktutan

Özgür Ceylan

Ordu

Artvin

Çanakkale

Eylem Ertuğ Ertuğrul

Aşkın Genç

Zonguldak

Kayseri

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Çanakkale Milletvekili Sayın Özgür Ceylan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 277 sıra sayılı Uzman Erbaş Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesinde söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, 3'üncü maddede denizaltı gemi personeline liman dışında konaklama gideri ödenmesi konusunda bir düzenleme getiriliyor, bir teklif var. Bizim açımızdan olumlu bir düzenleme, hatta geç kalmış bir düzenleme olduğunu dahi söyleyebiliriz. Şimdiye kadar düşünülmesi gereken, yapılması gereken bir düzenlemeydi bu ama burada olduğu gibi pek çok şey -maalesef ki bunu üzümlere söylüyorum- özellikle bu hain FETÖ darbe girişiminden sonra ordumuzda, Millî Savunma Bakanlığımızda işler çok istediğimiz gibi gitmiyor. Bu da bunun bir yansıması, bu zamana kadar bunun kalması da bunun bir yansıması. Bakın, bu FETÖ korkusuyla bu darbeden sonra çok önemli yapısal değişikliklere imza atıldı ordumuzda, TSK'nin yapısında ve bunlar kısa sürede geri dönülecek şeyler de değil. Uzun vadede ordumuza zarar verecek, TSK'nin yapısına zarar verecek şeyler. Bizler muhalefet olarak bunları sık sık dile getirdik, getirmeye de devam edeceğiz. Örneğin, bakın, Yüksek Askerî Şûranın yapısı değişti,

Yüksek Askerî Şûrada şu anda sivil sayısı arttı yani eski sisteme göre tamamen değişti; şu anda Yüksek Askerî Şûrada Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Adalet Bakanı, Dışişleri Bakanı, İçişleri Bakanı, Maliye ve Millî Eğitim Bakanı dahi Yüksek Askerî Şûra üyesi. Nedir Yüksek Askerî Şûra? Askerimizin terfisini, görevden ayrılmasını düzenleyen bir mekanizmadır, bir üst denetim mekanizmasıdır. Bu sistemin değişmesiyle, Yüksek Askerî Şûra yapısının değişmesiyle tamamen siyaset odaklı, siyasete açık bir Yüksek Askerî Şûra yapısı oluşmuş oldu değerli arkadaşlar. Bunun nasıl bir sonucu oldu? Bunun sonucu şu oldu: Terfi etmek için veya bulunduğu konumu korumak için bu ilgili bakanlıklardan torpil arayan, arayabilecek potansiyeli oluşturan bir yapı ortaya çıktı maalesef ki bu da çok kötü bir şekilde, ordunun siyasallaşmasına yol açacak ve dengeleri bozacak bir noktaya geldi değerli arkadaşlar. Ne yapıldı? Genelkurmay Başkanının darbe yapmasından korktuğumuz için Genelkurmayı hem Millî Savunma Bakanlığına bağladık, kuvvet komutanlıklarını da ayrı ayrı Millî Savunma Bakanlığına bağladık. Bu da aslında askeriyede ast üst ilişkisi ve emir komuta zincirinde aksaklığa yol açacak bir sistem meydana getirdi. Bakın, şu anda, Kara Kuvvetleri Komutanı, Genelkurmay Başkanından bir emir gelse bunu Millî Savunma Bakanlığına onaylatıp onaylatmamak gibi bir seçenek içerisinde kalmak durumunda. Bu da gerçekten ordunun, bizim bin yıllık geleneğimizi içeren ordumuzun yönetiminde bir zafiyeti ortaya çıkartmakta. Başka ne yapıldı; alelacele askerî okulları kapattık değerli arkadaşlar. Millî Savunma Bakanlığının bünyesine bunları bağladık ama bunu yaparken maalesef ki aktif kuvvet komutanlıklarıyla bağları koptu, sivil öğretmenlerin ders verdiği bir noktaya evrildi. Bakın, üniversiteden asker yetişmez, teorik bilgi kadar pratik bilgi de önemlidir. Maalesef ki burada çok önemli bir pratik eksikliği yaşamaktayız. Bu sahadaki geri bildirimlerin eğitime gelmesi ve ona göre değişen sistemlerin adaptasyonunun sağlanması açısından buradaki kopukluk kesinlikle giderilmelidir. Biz bunu defalarca söyledik, askerî okulların tekrardan düzenlenmesi gereklidir. Askerî yargı sisteminde askerî mahkemeleri kapattık değerli arkadaşlar. Askeri mahkemelerin kapatılmasıyla belli bir uzmanlık hukuku yok oldu. Bakın, askerî mahkemelerin şu anda yeri doldurulamıyor, sivil hakimler askerî konulara bakıyor, bu da çok önemli hataların yapılmasına yol açıyor. Askerî hukuk başka bir hukuk, bunun değerlendirilmesi için bu alanda ihtisas mahkemeleriyle bunların değerlendirilmesi gerekir. Bunu yalnızca ast-üst arasındaki tartışmalar olarak düşünmeyin ve en ufak bir orduda veya işte, komuta merkezinde yapılacak tadilatla çıkan uyuşmazlıkta dahi sivil mahkemeler şu anda yetkili hâle geldi. Bunların sonuçları kötü olacaktır ve bunların bir kısmından dönüldü, bölge mahkemeleri açıldı ama bölge mahkemeleri de yeterli değil. Özellikle askerî hukuka hâkim ihtisaslaşmış mahkemelerde -buna ihtisas mahkemeleri diyebiliriz- bu askerî konuların görüşülmesi, davaların görüşülmesi gerekli diye düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ÖZGÜR CEYLAN (Devamla) - Bütün bunlar yapılırken neyle mücadele edilmek için yapıldı? Terörle, FETÖ'yle mücadele edilmek için yapıldığı söyleniyor. Değerli arkadaşlar, FETÖ'yle mücadele etmek istiyorsanız ordunun genetiğiyle oynamayı bırakın. Esas mesele, ordunun insan kaynağını alırken yaptığınız mülakatlar, yaptığınız seçimlerdir. FETÖ buradan yol bularak, kendisine yön bularak ilerlemiştir, ordunun içerisine yerleşmiştir. Bu anlamda, hâlâ bu kanun teklifinde dahi yine mülakatta ısrar etmeniz hâlâ bundan ders almadığınızı gösteriyor. Mülakat inadından vazgeçilmeli, orduya insan alınmasında, personel alınmasında kesinlikle liyakate dayalı bir sistemle işleyecek bir düzen kurmalıyız diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Cihan Paçacı

Hakan Şeref Olgun

Rıdvan Uz

İstanbul

Afyonkarahisar

Çanakkale

Hüsmen Kırkpınar

Ayyüce Türkeş Taş

Burhanettin Kocamaz

İzmir

Adana

Mersin

Yüksel Arslan

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Efendim, katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Hakan Şeref Olgun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 3'üncü maddesi 6245 sayılı Harcırah Kanunu'nda değişiklik yaparak, daimî konuşlu bulundukları limanlar dışında yurt içi limanlarda görevlendirilen ve denizaltı gemilerinde konaklama imkânı sağlanamayan personelin konaklama giderlerinin karşılanmasına imkân tanımaktadır. Bu düzenleme, görevini zor şartlar altında yerine getiren Deniz Kuvvetlerimiz personelinin yaşadığı somut bir mağduriyetin giderilmesi bakımından yerinde ve olumlu bir adımdır. Ancak askerî personelin özlük haklarına ilişkin düzenlemeleri konuşurken aynı fedakârlıkla görev yapan uzman erbaşlarımızın yıllardır çözüm bekleyen yapısal sorunlarını da görmezden gelemeyiz. Bu nedenle, konuşmamın devamında uzman erbaşların özellikle sicil sistemleri ve yaşadıkları zorluklara değinmek istiyorum. Uzman erbaşlarımız vatan savunmasının en ön safında canı pahasına görev yaparken maalesef katı hiyerarşik yapının ve ucu açık sözleşmeli istihdam modelinin getirdiği hukuki boşluklar nedeniyle ağır bir mobbing sarmalıyla karşı karşıyadır. Amirlerin geniş takdir yetkisine dayanan sicil puanlamaları ve ucu açık "kendisinden istifade edilememe" maddesi kahraman personelimiz üzerinde usulsüz birer sözleşme fesih tehdidinde dönüştürülmüştür. En doğal hak arama ve şikâyet yollarını kullanan, CİMER'e başvuran evlatlarımız dahi disiplinsizlik bahanesiyle ordudan ihraç edilmektedir. Şırnak'ta mobbinge uğradığını belirten bir intihar mektubu bırakarak canına kıyan Jandarma Uzman Çavuş Ökkeş Gök gibi trajik can kayıpları bu sistematik baskının sarsıcı ve somut kanıtıdır.

Amirleriyle yaşadığı kişisel uyumsuzluğun meslek hayatına olumsuz yansıdığını dile getiren uzman erbaşlarımız vardır. Elbette bütün komutanlarımızı töhmet altında bırakmayız, bırakmıyoruz, büyük çoğunluğu görevini hakkıyla yapmaktadır ancak hukuk devleti iyi niyetli yöneticilere güvenerek değil kötü uygulamayı engelleyen kurallarla ayakta kalır. Sendikal ve kurumsal korumadan tamamen yoksun olan uzman erbaşlarımız amir baskısı karşısında maalesef yalnız ve savunmasız bırakılmıştır. Hakaret, aşağılama ve aşırı iş yükü altında ezilen bu kahramanların sesini duymak, onları sadece sözleşmelerle değil sarsılmaz kanuni güvenceyle korumak bu Meclisin asli görevidir. Vatani

koruyanları kendi kararlarından ve psikolojik tacizden koruyacak adil bir hukuk düzeni inşa etmek, şehit ve gazi adayı uzman erbaşlarımıza olan namus borcumuzdur. Sicil sistemi liyakati ödüllendiren bir mekanizma olmalıdır, korku üreten bir mekanizma değil. Bir uzman erbaş “Hakkımı ararsam sicilim düşer mi, itiraz edersem sözleşmem uzatılmaz mı?” endişesi taşımamalıdır. Bu kaygı yalnızca personelin moralini değil kurumun disiplinini ve etkinliğini de zedeler. Daha da önemlisi, bu sicil sistemi yalnızca bir puanlama sistemi değildir; astsubaylığa geçişten kademe ilerlemesine, sözleşmenin uzatılmasından görevde kalmaya kadar pek çok özlük hakkını doğrudan etkilemektedir. O hâlde, temel ilkelerin yönetmeliğe bırakılması kabul edilemez. Anayasa Mahkemesi de özlük haklarını etkileyen düzenlemelerin kanunla açık, belirli ve öngörülebilir biçimde yapılması gerektiğini defalarca ortaya koymuştur. İktidar ise yine şekli bir düzenlemeyle yetinmektedir, uzman erbaşların gerçek sorunlarına kulak vermemektedir; mobbing iddialarını araştırıyor, objektif performans kriterleri oluşturmuyor, bağımsız itiraz mekanizmaları kurmuyor, psikolojik destek sistemlerini güçlendirmiyor; sadece yeni bir sicil sistemi getiriyor ve bunun çözüm olacağını iddia ediyor. Biz İYİ Parti olarak güçlü ordunun güçlü hukukla mümkün olduğuna inanıyoruz. Disiplin elbette vazgeçilmezdir ancak disiplin keyflik değildir, hiyerarşi hukukun alternatifi değildir. Sicil sistemi şeffaf olmalı, gerekçeli olmalı, denetlenebilir olmalı ve etkili itiraz yollarını içermelidir. Mobbing iddiaları bağımsız biçimde incelenmeli, personelin hakkını araması kariyerini riske atmamalıdır. Emeklilikte yaşanan mağduriyetler, görev sonrası iş güvencesi, aile birliği, tayin sorunları, yıpranma payı, ekonomik kayıplar ve kariyer planlaması da yıllardır çözülememektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) - Terörle mücadelede canını ortaya koyan uzman erbaşlarımız devletten ayrıcalık istemiyor, adalet istiyor; lütuf istemiyor, hakkını istiyor. Devlet en zor görevi verdiği personeline en güçlü hukuki güvenceyi de vermek zorundadır diyor, en azından beklentimizin bu olduğunu söylüyoruz. Bu nedenle, teklifin bu hâliyle eksik olduğunu ifade ediyor, uzman erbaşlarımızın gerçek sorunlarını çözecek kapsamlı bir personel reformunun hayata geçirilmesini talep ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Necmettin Çalışkan

İstanbul

Muğla

Hatay

Mehmet Atmaca

İdris Şahin

Bursa

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkanım, salt çoğunluğumuz var, katılıyoruz. (YENİ YOL sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Katılıyoruz, işlem devam ediyor, Başkanım. İşlem devam ediyor.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, bir usul tartışması başlatmak istiyorum. Bir müsaade eder misiniz? (AK PARTİ ve YENİ YOL sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri... Müsaade eder misiniz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - İşlem devam ediyor.

REFİK ÖZEN (Bursa) - Salt çoğunluk var, 14 kişi var burada.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Salt çoğunluk saydınız mı? Sayın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bir müsaade edin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Usul tartışması açıyor, ne var burada?

REFİK ÖZEN (Bursa) - İç Tüzük'e gayet uygun, 14 kişiyiz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - İşlem devam ediyor, işlem devam ediyor.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, 20 kişi...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bu farklı bir uygulama. Müsaade edin. (YENİ YOL sıralarından gürültüler)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Hayır, bakın...

ADEM ÇALKIN (Kars) - Bir adam bütün Meclisi esir alıyor.

BAŞKAN - Bir müsaade edin... (AK PARTİ ve YENİ YOL sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.47

ON BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.08

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Rıdvan UZ (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 108'inci Birleşiminin On Birinci Oturumunu açıyorum.

277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

4'üncü maddenin 1'inci önergesinin oylamasında kalmıştık.

Şimdi oylama işlemini gerçekleştiriyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, oylamadan önce bir söz talebimiz vardı.

BAŞKAN - Önergeyi kabul edenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Karar yeter sayısı talep ediyorum Başkanım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, sükûneti sağlar mısınız.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, müsaade eder misiniz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sükûneti sağlar mısınız Başkanım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, müsaade eder misiniz; müsaade edin, oylayalım; gereğini yapacağız, müsaade edin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Ara verin Başkanım.

BAŞKAN - Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler...

Şimdi karar yeter sayısı arayacağım.

Cihazla oylama yapacağım.

İki dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı vardır, önerge...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, sürenin dolmasını beklemeniz lazım çünkü karar yeter sayısında süre verilir.

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) - Ya, Başkanım, kendi çıksın yönetsin!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ya, gıcıklık yapıyor ya, vekillik yapmıyor.

OSMAN SAĞLAM (Karaman) - Sabırları zorlama ya, lütfen ya!

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Meclis Başkan Vekili var burada ya.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, Komisyon Meclise laf mı ediyor ya orada, ne oluyor orada! Ne oluyor orada, ne oluyor orada!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - O laf ediyor.

ZAFER SIRAĞAYA (İstanbul) - Herkes her şeyi söyleyecek, biz susacak mıyız?

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, Divanda oturan adam kavga mı yapar ya!

ZAFER SIRAĞAYA (İstanbul) - Allah Allah, o kavga yaparsa bu kavga yapar!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hep siz yapın kavgayı, hep siz yapın kavgayı!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Ara verelim, böyle olmaz; burada sükûneti sağlayamayacaksak çalışamayacağız, herkes birbirine sabredecek.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Bakın, bir kere Sayın Başkan, karşıdan Grup Başkan Vekiline galiz küfürler edecek şekilde konuşmalar da var, olmuyor.

OSMAN SAĞLAM (Karaman) - Komisyon dediğiniz milletvekili, bürokrat yok orada.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bu nedir ya! 3 tane parti birleşmiş, 20 kişiyi bulmuş, gelmiş burada ahkâm kesiyor! Kabahat kimde?

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, ara verin ve tutanakları isteyin lütfen, varsa disiplin suçu uygulanmasını talep ediyorum. Sayın Başkanım, lütfen ara verin ve tutanakları isteyin.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Bütün bu kavga 8'inci madde için yapıyor.

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN - Evet, önerge kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, sataşmadan dolayı... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ne sataşması ya!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Ara verin lütfen, ara verin lütfen. Sayın Başkanım, bu şekilde devam edemeyiz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sabır diye bir şey var ya! Yeter artık!

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - 8'inci maddeyi çekin, rahatlayın.

BAŞKAN - Müsaade edin... Bir sakinleşelim, bir normalleşelim.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde geçen "askerî mahal vasıf ve mahiyetini haizdir" ibaresinin "askerî mahal nitelik ve mahiyetini taşır." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Eylem Ertuğ Ertuğrul

Özgür Ceylan

Seyit Torun

Zonguldak

Çanakkale

Ordu

Uğur Bayraktutan

Aşkın Genç

Aykut Kaya

Artvin

Kayseri

Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Efendim, katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, yoklama talebimiz vardı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Ayıp be!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Siz Bakansınız, yakışmıyor, lütfen!

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sana yakışıyor mu?

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Lütfen, lütfen, lütfen; size yakışmıyor!

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sana yakışıyor mu?

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkası söylesin ama lütfen siz söylemeyin, yakışmıyor size!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Olayı kişiselleştirme!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Olmaz bu şekilde! Sana yakışıyor mu?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

Önerge üzerinde söz isteyen Antalya Milletvekili Sayın Aykut Kaya, buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 4'üncü maddesiyle Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı vardiya yatakhaneleri, gazi uyumevleri ile özel, yerel ve kıy eğitim merkezlerinin askerî mahal kapsamına alınması öngörülmektedir. Madde gerekçesinde, bu tesislerin mevcut mevzuatta açıkça sayılmaması nedeniyle uygulamada farklı değerlendirmelerin ortaya çıktığı ve çeşitli idari işlemlerde tereddütler yaşandığı ifade edilmektedir. Mevzuattaki belirsizliklerin giderilmesi ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla getirilen bu düzenlemeyi olumlu buluyoruz.

Bu vesileyle, şehit ailelerimizin ve gazilerimizin haklı taleplerini buradan dile getirmek istiyorum. Yönetmelikte yapılan bir değişiklikle şehitlerimizin isimlerinin verildiği okullarda ünvanları kaldırıldı. Bu durum şehit ailelerimizi derinden yaralamıştır. Şehitlerimizin isimleri, ünvanlarıyla birlikte yaşatılmalıdır.

Er gazilerimizin bugün aldığı maaş kiralara bile yetmiyor. Maaşları iyi bir yaşam sürecekleri makul bir seviyeye çıkarılmalıdır.

15 bin lirayla geçinmeye çalışan şehit anne ve babalarımız kimseye muhtaç olmamalıdır. Maaşları en az 2 asgari ücret seviyesine çıkarılmalıdır. Şehit ailelerimize ve gazilerimize, alacakları bir araç için beş yılda bir ÖTV muafiyeti tanınmalıdır. Şehitlerimizin emanetleri olan evlatları bizim de evlatlarımızdır, bu milletin evlatlarıdır, tamamına istihdam hakkı verilmelidir.

25 yaşından büyük şehit ve gazi çocuklarının kimlik kartları ellerinden alınmamalıdır.

Bu vesileyle, bu topraklar için can verip şehit olan kahramanlarımızı rahmetle, gazilerimizi de minnetle anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu sezon, turizm sektörümüzde ciddi bir daralma yaşanıyor, mayıs ayındaki ziyaretçi sayısı geçen yıla göre yüzde 8,5 azalmış. Bu oran haziran ayında yüzde 9'un üzerine çıkmış durumda. Geceleme süreleri de geçen yıla göre kısalmış durumda. Birçok işletme doluluğunu koruyabilmek için ciddi fiyat indirimleri yapıyor. Doluluk var, kâr yok. Birçok turizm işletmesi geçen yıla göre ciddi gelir kayıpları yaşıyor. Türkiye'yi yıllarca rakiplerinden ayıran en önemli özellik, misafirin ödediği paranın karşılığını en iyi aldığı ülke olmamızdı. Bugün ise artan maliyetler ve kur baskısı nedeniyle bu avantajımızı ve rekabet gücümüzü kaybediyoruz. Bunun sonucunda hem turist sayısı azalıyor hem de gelen misafirler dışarıda daha az para harcıyor. Turizm sektörünün yeniden rekabet gücünü kazanabilmesi için KDV

oranı yüzde 8'e düşürülmeli, konaklama vergisi alınmamalı, SGK prim desteği verilmeli, tur operatörleri ve hava yolu şirketlerine de yakıt desteği verilmelidir. Ayrıca, turizmin ülkemize kazandırdığı döviz de dikkate alınarak sektörel bazda farklı kur uygulaması yapılmalı ve turizm sektörüne kur teşviki sağlanmalıdır.

Turizm sektörü emek yoğun bir sektör olmasına rağmen çalışanlarının büyük bir bölümü asgari ücret bandında maaş alıyor. Üstelik birçok çalışanımız yılda sadece altı ay çalışabiliyor. Sezonda kazandığı yetmediği için aynı dönemde ikinci bir iş yapmak zorunda kalıyor. Yıllarını bu sektöre vermiş kalifiye personeller bile 40 ila 60 bin bandında maaş alıyor. Antalya'da kiralar 25 bin liradan başlıyor. Sizlere soruyorum: Bu insanlar bu maaşlarla bu sektörde nasıl kalsın? Turizm çalışanlarımızın barınma sorunu bir an önce çözülmelidir. Evli ve bekâr çalışanlar için kampüs tipi lojmanlar yapılmalı, işletmelere SGK prim desteği verilerek çalışanların kış döneminde de istihdam edilmelerinin önü açılmalıdır. Her geçen gün turizm sektöründe yabancı çalışan sayısı da artıyor. Benim vatandaşım çalışabilecekken önce kendi vatandaşımızın istihdamını sağlayacak şartları oluşturmali ve önceliği kendi insanımıza vermeliyiz. Hem yatırımcımıza hem de turizm çalışanlarımıza sahip çıkacak politikalar üretmek zorundayız.

Evet, Serik ilçemizin Gedik ve Orta Mahallelerindeki vatandaşlarımız yıllardır süren bir mülkiyet sorunu yaşıyorlar. 1955 yılından beri mahkemelik olan bu süreç yaklaşık beş altı yıl önce sonuçlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

AYKUT KAYA (Devamla) - Mahkeme kararının ardından birçok vatandaşımıza bedelsiz tapuları verilmiştir ancak 2/B kapsamında kalan alanlarda yaşayan vatandaşlarımızdan metrekaşe başına çok yüksek bedeller talep edilmektedir. Vatandaşlarımızın çoğunun da bu bedelleri ödeme gücü bulunmamaktadır. Üstelik bu bedellerin üç ay içinde ödenmemesi hâlinde taşınmazların üçüncü kişilere satılabileceği yönünde bildirimler yapılmaktadır.

Devletimizin ilgili kurumlarına çağrıda bulunuyorum. Atalarından beri bu yerlerde yaşadıkları ve kullandıkları tespit edilen vatandaşlarımıza mümkünse bu taşınmazları bedelsiz olarak devredin, mümkün değilse vatandaşlarımızı mağdur etmeyecek makul bedeller belirleyerek tapulara kavuşmalarını sağlayın. Ayrıca süreç tamamlanıncaya kadar bu taşınmazların üçüncü kişilere satışına da izin vermeyin.

Serikli hemşehrilerimizin sesi olmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Cihan Paçacı

Rıdvan Uz

Ayyüce Türkeş Taş

İstanbul

Çanakkale

Adana

Hüsmen Kırkpınar

Burhanettin Kocamaz

Yüksel Arslan

İzmir

Mersin

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkanım, katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Yüksel Arslan.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 4'üncü maddesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türk Silahlı Kuvvetlerine ilişkin hazırlanan bu kanun teklifini yalnızca personel rejimi, askerî sosyal tesisleri ve eğitim merkezlerini ilgilendiren sınırlı bir düzenleme olarak değerlendiremeyiz çünkü söz konusu olan, bir üniformanın ağırlığıdır; bir sancağın emaneti, bir annenin gözyaşı, bir babanın duasıdır. Bu millet bin yıldır evlatlarını vatan nöbetine uğurlarken onları yalnız cepheye göndermemiştir; arkalarında duran bir devletin, haklarını koruyan bir milletin varlığına inanmıştır. Çünkü askerlerine sahip çıkmak sadece görev sırasında değil görevden sonra da onların yanında durabilmektir. İşte, bugün görüşmekte olduğumuz kanun teklifini de bu anlayışla değerlendirmek zorundayız.

Söz konusu teklifin her ne kadar eksikleri bulunsun da doğru yönde atılmış bazı adımları da bulunmaktadır; bunlardan biri, görev süresini tamamlayan sözleşmeli er ve erbaşlar için kamu kurumlarında yüzde 10 oranında istihdam kontenjanının ayrılmasıdır. Hepimiz biliyoruz ki genç yaşta Türk Silahlı Kuvvetlerine katılan; yıllarca dağda, sınırda, karakolda görev yapan birçok sözleşmeli er ve erbaş görev süresi sonunda sivil hayata döndüğünde ciddi geçim sorunlarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Devletin yetiştirdiği ve tecrübe sahibi yaptığı bu insanları kaderleriyle baş başa bırakamayız; bu nedenle, kamu kurumlarında istihdam imkânının sağlanmasını da olumlu buluyoruz. Yine, teklifte, askerlik hizmetinden muaf tutulan şehit çocuklarına ve bazı şehit yakınlarına uzman erbaş olabilmek hakkı tanınmaktadır; bu düzenleme de kıymetlidir, devletin bu iradeye kapı açmasını yerindedir ancak değerli milletvekilleri, sorun şudur ki iktidar, ağacın dallarını buduyor fakat köküne dokunmuyor.

Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin yıllardır çözüm bekleyen temel sorunları da var, bu teklifte yine yer almıyor. Bugün, emekli astsubaylarımızın maaşları konusunda ciddi adaletsizlikler bulunmaktadır. Görevdeyken ordunun belkemiği olarak görülen astsubaylarımız emeklilik döneminde hak ettikleri ekonomik karşılığı alamıyorlar. Keza ek gösterge konusunda yaşanan mağduriyetler devam etmektedir. Sınır hattında, terörle mücadele bölgelerinde iklim ve yaşam şartlarının son derece ağır olduğu kalkınmada öncelikli bölgelerde görev yapan personelin ilave kademe talepleri de görmezden gelinmektedir. Öte yandan, dünyanın birçok gelişmiş ordusunda astsubay eğitimleri lisans düzeyinde planlanırken bizim personelimizin eğitim seviyesinin yükseltilmesi ve özlük haklarının iyileştirilmesine yönelik beklentileri de karşılıksız bırakılmaktadır. Bütün bunlar çözüm beklerken söz konusu teklif hiçbirine cevap vermemektedir. Daha önemlisi, 15 Temmuz sonrası kapatılan askerî hastanelerin oluşturduğu boşluk hâlâ doldurulamamıştır. Savaşın, terörle mücadelenin ve askerî operasyonun kendine özgü sağlık ihtiyaçları vardır. Askerî sağlık sistemi yalnızca hastane değildir; tecrübedir, kurumsal hafızadır, harekât kabiliyetidir; bu konu da yok sayılmıştır.

Yine, askerî eğitim sisteminde yaşanan sorunlar da teklifte yer almıyor. Kuleli Askerî Lisesi, Maltepe Askerî Lisesi, Deniz Lisesi gibi Türk milletinin hafızasında yer almış kurumların geleceğine ilişkin tek satır yok yani Türk Silahlı Kuvvetlerinin köklü sorunları yine ertelenmiştir.

Değerli milletvekilleri, buradan, özellikle, yıllardır sesini duyurmaya çalışan rütbeli vazife malullerinin haklarını da dile getirmek istiyorum. 2013 yılında yayımlanan genelgeyle er vazife malullerine önemli sosyal ve mali haklar tanınmıştır ancak aynı görevde bulunan, aynı vatan nöbetini

tutan rütbeli vazife malulleri bu düzenlemenin dışında bırakılmıştır. Bu nedenle, söz konusu genelgeyle er vazife malullerine tanınan tüm haklar rütbeli vazife malullerine de aynen tanınmalıdır. 4/A, 4/B, 4/C olarak çalışılması durumunda vazife malullüğü aylık ödemeleri devam etmelidir, maaşlarında iyileştirme yapılmalıdır, emeklilik hakları güçlendirilmelidir ve en önemlisi rütbeli vazife malulleri resmen gazi kabul edilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Bu konuya ilişkin 9 Ocak 2026 tarihinde soru önergesi verdik, aradan aylar geçmesine rağmen cevap alamadık. Bunun üzerine kanun teklifi verdik, ne bir adım atıldı ne de bir irade ortaya konuldu. Bu konuda daha fazla zaman kaybetmeye hakkımız yoktur.

Değerli milletvekilleri, hazır gazilik konusuna değinmişken önemli bir mağduriyeti daha dile getirmek istiyorum. Terörle mücadele sırasında yaralanıp gazi sayılmayan 23 bin vatan evladı da gazilik onurunu bekliyor. Vatan uğruna 14 kurşunla yaralanmış, vücudunda 500 şarapnel parçasıyla yaşam mücadelesi veren yiğitlerimiz var. Bu kahramanlarımızı yıllarca gazilik hakkı için mücadele etmek zorunda bırakmak ne vicdanidir ne de devlet ciddiyetiyle bağdaşmaktadır çünkü gazilik makamı maaşla ölçülemez, madalyayla ölçülemez; gazilik, vatan için ödenmiş bedelin adıdır.

Kısacası, toparlayacak olursak, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin kahraman personeline, gazilerimize, şehitlerimize yönelik eksikliklerin giderilmesi gerekir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Peki, teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Seyit Torun

Uğur Bayraktutan

Özgür Ceylan

Ordu

Artvin

Çanakkale

Eylem Ertuğ Ertuğrul

Aşkın Genç

Zonguldak

Kayseri

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Efendim, katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Kayseri Milletvekili Sayın Aşkın Genç.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 5'inci madde ilk bakışta yalnızca subaylar bakımından kanundaki bir boşluğu gidermeyi amaçlayan teknik bir uyum düzenlemesi gibi

sunuluyor ancak personel rejiminde kullanılan her kelimenin bir insanın meslek hayatına, ailesinin geleceğine ve kurumun insan kaynağına doğrudan etkisi vardır. Bu maddedeki en sorunlu ifade “her ne sebeple olursa olsun” ifadesidir. Teklif, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan subayların kanunda yazılı istisnalar dışında yeniden muvazzaf olarak alınamayacağını söylüyor. Bizim itirazımız, Türk Silahlı Kuvvetlerine yeniden dönüşün otomatik bir hak hâline getirilmesi gerektiği değildir. Elbette sağlık, sicil, disiplin, güvenlik, yaş, liyakat ve kuvvetin somut ihtiyacı değerlendirilmelidir. İtirazımız, birbirinden tamamen farklı ayrılma nedenlerinin tek bir yasak cümlesine bağlanmasıdır. Bir subay kendi isteğiyle ayrılmış olabilir, sağlık gerekçesiyle ayrılmış olabilir, ailevi veya zorunlu koşullar nedeniyle ayrılmış olabilir. İdari bir işlem sonucunda ayrılmış, ardından o işlemin hukuka aykırılığı ortaya çıkmış olabilir. Bunların her birini “her ne sebeple olursa olsun” diyerek aynı sonuca bağlamak adil bir personel politikası değildir. Devletin personel rejimi tek tip yasaklarla değil ayırım yapabilen, gerekçesi açık, denetlenebilir kurallarla uygulanmalıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Burada sormamız gereken sorular var. Bu düzenleme hangi somut ihtiyaca dayanıyor? Kaç kişiyi ilgilendiriyor? Bugüne kadar yeniden muvazzaflığa alınan subaylar nedeniyle hangi kurumsal sorun yaşandı? Hakkındaki işlemde, daha sonra hukuka aykırı bulunanlar için nasıl bir yol öngörülüyor? Sağlık veya aile birliği nedeniyle ayrılmak zorunda kalmış bir subay neden süresiz biçimde kapının dışında bırakılıyor? Bu soruların cevabı teklif gerekçesinde yok. Biz bu Meclisin, bütün ihtimalleri dışlayan bir cümleyle değil somut veriye dayanan bir personel planlaması yapmasını bekliyoruz. Kaç personel, hangi branş, hangi kuvvet, hangi ihtiyaç; bunları bilmeden getirilen mutlak yasakların neye hizmet ettiğini de bilemeyiz. Üstelik devlet ihtiyaç duyduğunda yeniden değerlendirme mekanizması kurabildiğini geçmişte gösterdi. Pilot subaylar bakımından kanuni düzenlemelerle yeniden subay nasbedilmesinin yolu açıldı. Demek ki mesele “Asla geri dönüşü olmaz.” meselesi değildir. Mesele, ihtiyaç olduğunda istisna yaratmak yerine baştan ölçülü ve liyakate dayalı bir sistem kurup kuramayacağımızdır. Pilot için “İhtiyaç var.” denildiğinde kapı açılıyorsa başka alanlarda tecrübesi, niteliği ve kuruma katkısı bulunan personel için neden hiçbir değerlendirme imkânı bırakılmıyor?

Bu teklif personel rejiminde böylesine kesin yasaklar getirirken Türk Silahlı Kuvvetlerinin yıllardır çözüm bekleyen asıl yapısal sorunlarına dokunmuyor. Askerî hastaneler meselesi hâlâ çözüm bekliyor. Saha koşullarına, harekât ihtiyaçlarına ve askerî sağlık hizmetinin kendine özgü gereklerine uygun bütüncül bir sağlık sistemi kurulmadan yetişmiş sağlık personelinin, uzman personeli ve kurumsal hafızayı korumaktan söz edemeyiz. Personel gücünü yalnızca kimin geri alınamayacağı üzerinden tartışmak asıl ihtiyacı görememektir. Bu teklif hazırlanırken emekli subay, astsubay ve uzman erbaşları temsil eden kuruluşların görüşlerine başvurmamış açıktır. Personeli ilgilendiren düzenlemeler personelin sahadaki tecrübesi dinlenmeden hazırlanırsa ne yazık ki eksik kalır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin gücü kapıları belirsiz bir cümleyle kapatmakla artmaz. Güç, nitelikli insan kaynağını koruyan, haksızlık ihtimalini dışlamayan, kurumsal ihtiyacı gözeten ve her somut durumu liyakat temelinde değerlendiren bir personel sistemiyle artar. Bu mutlak ifadeyi metinden çıkaralım, yeniden muvazzaflığa dönüşü otomatik hak hâline getirmeyelim ama sağlık, sicil, disiplin, güvenlik, liyakat ve kuvvet ihtiyacına göre değerlendirme yapılmasına imkân veren açık, dar ve hakkaniyetli bir düzenleme kuralım.

5’inci maddeye ilişkin önergemizin kabul edilmesi dileğiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesiyle 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun 50'nci maddesine eklenmesi öngörülen fıkranın aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 5- "25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Askeralma Kanunu kapsamında askerlik hizmetini yapanlar hariç olmak üzere, Silahlı Kuvvetlerden disiplin kurulu veya mahkeme kararıyla ihraç edilen ya da ceza mahkûmiyeti nedeniyle ilişkisi kesilen subaylar, Kanunda yer alan istisnalar dışında muvazzaf olarak tekrar Silahlı Kuvvetler hizmetine alınamazlar. Bu şekilde emeklilik işlemine; terfi şartlarını taşımayan, Yüksek Askeri Şura'ca tuğgeneral-tuğamiral yıl kontenjanı verilen sınıflarda oldukları ve rütbe terfi şartlarını taşıdıkları halde üst rütbe kadrosunda açık bulunmadığı için terfi edememiş olan, terfi şartlarını taşıdıkları halde Yüksek Askeri Şura'ca tuğgeneral-tuğamiral yıl kontenjanı verilmeyen sınıflarda oldukları için Yüksek Askeri Şura'ca değerlendirmeye girmeyen albayların, sicil notu ortalaması en düşük olanlardan başlanır. Teğmen rütbesi hariç olmak üzere son on yıl içinde, ikisi farklı birinci ve ikinci sicil üstlerinden olmak üzere üçüncü kez sicil tam notunun %60'ından daha düşük sicil notu alan subaylar, Subay Sicil Yönetmeliğinde gösterilen esaslara göre kendisinden istifade edilemeyeceği sıralı sicil üstlerinin düzenleyeceği sicil belgesi ile anlaşılan subaylar; Hakkında hizmet sürelerine bakılmaksızın T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır. Aşağıda belirtilen suçlardan hükümlü olma nedeniyle ayırma: Ertelenmiş, seçenек yaptırımlara çevrilmiş, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş, affa uğramış olsalar bile, Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla, 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 131 inci maddesinin birinci fıkrasının az vahim hali hariç basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas, iftira gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı nitelikteki suçlardan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma suçlarından hükümlü olan subaylar hakkında, hizmet sürelerine bakılmaksızın Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır. (Mahkeme, bu bentte yazılı suçlardan mahkûmiyet veya kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla hapis cezasına mahkûmiyet hâllerinde, mahkûmiyet kararıyla birlikte subayların Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılmasına karar verir. Bu hususlar mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa da mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarmayı gerektirir. Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma, askerî rütbe ve memuriyetlerin kaybedilmesi ile subay, astsubay ve Devlet memuru olarak tekrar Türk Silahlı Kuvvetlerine kabul edilmeme sonuçlarını doğurur"

Bülent Kaya

Mesut Doğan

Elif Esen

İstanbul

Ankara

İstanbul

Mustafa Kaya

Mehmet Emin Ekmen

İstanbul

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkanım, salt çoğunluğumuz var, katılıyorruz.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

III.- YOKLAMA

(YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, oylamadan önce bir yoklama talebi var, onu okutalım. Elbette oylamayı yapacağız.

Sayın Ekmen, Sayın Bülent Kaya, Sayın Çalışkan, Sayın Esen, Sayın Doğan, Sayın Mustafa Kaya, Sayın Atmaca, Sayın Kısacık, Sayın Şahin, Sayın Bilici, Sayın Kılıç, Sayın Olgun, Sayın Çömez, Sayın Kırkpınar, Sayın Arslan, Sayın Taş, Sayın Çirkin, Sayın Sunat, Sayın Taşcı, Sayın Türkoğlu.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve elektronik cihazla yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 277) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 5- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 50 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 50 - Kadrosuzluk, yetersizlik, (...) veya (d) bendindeki suçlardan hükümlülük nedeni ile aşağıda belirtilen esas ve şartlar dahilinde subaylar hakkında Silahlı Kuvvetlerden ayırma işlemi yapılır.

a) Kadrosuzluk nedeniyle ayırma:

41 inci maddede öngörülen hizmet ihtiyaç kadrosunu uygulayabilmek amacıyla;

1. Diğer terfi şartlarını haiz olduğu halde bir üst rütbede kadro açığı bulunmaması nedeniyle, takip eden yıllarda da terfi edemeyen yüzbaşılar subaylıktaki 21 inci, binbaşılar subaylıktaki 22 nci, yarbaylar subaylıktaki 25 inci fiili hizmet yılını doldurduklarında emekliye sevk edilirler.

Gecikmeli olarak bir üst rütbeye terfi eden yüzbaşılar, binbaşı rütbesinde 22 nci, binbaşılar ise yarbay rütbesinde 25 inci subaylık hizmet yılını doldursalar dahi emekliye sevk edilmezler ve bu rütbelerin normal bekleme süresi sonuna kadar hizmete devam ettirilirler. Bunlar yeni rütbelerinin bekleme süresi sonunda ve izleyen 2 yılda 3 defa değerlendirmeye tabi tutulurlar ve terfi edemedikleri takdirde emekliye sevk edilirler.

Binbaşı ve yarbay rütbelerinde terfi şartlarını haiz oldukları halde terfi edemeyip bekleyenlerin miktarı, 41 inci madde esaslarına göre o rütbenin tespit edilen kadrosunun yüzde 10'unu geçemez; geçtiği takdirde, derece ve kademesine bakılmaksızın en eski nasıplılardan ve yeterli durumu en düşük olanlardan başlanmak suretiyle yeteri kadar emekliye sevk edilir.

2. Bekleme süresi sonunda veya sonraki yıllarda bir üst rütbeye yükselemeyen albayların subaylığa nasıpları en eski ve aynı nasıplı olanları arasında, öncelikle 38 ve Ek- 1 inci maddelerde belirtilen terfi şartlarını haiz olmayanlardan başlamak üzere yeteri kadar emekliye

sevk edilir.

Bu şekilde emeklilik işlemine; terfi şartlarını taşımayan, Yüksek Askeri Şura'ca tuğgeneral-tuğamiral yıl kontenjanı verilen sınıflarda oldukları ve rütbe terfi şartlarını taşıdıkları halde üst rütbe kadrosunda açık bulunmadığı için terfi edememiş olan, terfi şartlarını taşıdıkları halde Yüksek Askeri Şura'ca tuğgeneral-tuğamiral yıl kontenjanı verilmeyen sınıflarda oldukları için Yüksek Askeri Şura'ca değerlendirmeye girmeyen albayların sicil notu ortalaması en düşük olanlardan başlanır.

b) Yetersizlik nedeniyle ayırma;

d) Aşağıda belirtilen suçlardan hükümlü olma nedeniyle ayırma:

Ertelenmiş, seçenek yaptırımlara çevrilmiş, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş, affa uğramış olsalar bile, Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla, 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 131 inci maddesinin birinci fıkrasının az vahim hali hariç basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas, iftira gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı nitelikteki suçlardan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma suçlarından hükümlü olan subaylar hakkında, hizmet sürelerine bakılmaksızın Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır. Mahkeme, bu bentte yazılı suçlardan mahkûmiyet veya kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla hapis cezasına mahkûmiyet hâllerinde, mahkûmiyet kararıyla birlikte subayların Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılmasına karar verir. Bu hususlar mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa da mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarmayı gerektirir. Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma, askerî rütbe ve memuriyetlerin kaybedilmesi ile subay, astsubay ve Devlet memuru olarak tekrar Türk Silahlı Kuvvetlerine kabul edilmeme sonuçlarını doğurur.

25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Askeralma Kanunu kapsamında askerlik hizmetini yapanlar hariç olmak üzere, Silahlı Kuvvetlerden her ne sebeple olursa olsun ayrılan subaylar Kanunda yer alan istisnalar dışında muvazzaf olarak tekrar Silahlı Kuvvetler hizmetine alınamazlar”

Hakan Şeref Olgun

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Yüksel Arslan

Afyonkarahisar

Bursa

Ankara

Turhan Çömez

Ayyüce Türkes Taş

Balıkesir

Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR - Sayın Başkanım, salt çoğunluğumuz var, katılıyoruz.

III.- YOKLAMA

(YENİ YOL ve İYİ PARTİ sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, bir yoklama talebimiz var bizim de. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, önergeyi oylamaya sunmadan önce bir yoklama talebi var, onu gerçekleştireceğim.

Sayın Ekmen, Sayın Kaya, Sayın Olgun, Sayın Çömez, Sayın Kırkpınar, Sayın Esen, Sayın Arslan, Sayın Taş, Sayın Sunat, Sayın Çirkin, Sayın Atmaca, Sayın Doğan, Sayın Kısacık, Sayın Şahin, Sayın Aydın, Sayın Çalışkan, Sayın Bilici, Sayın Taşcı, Sayın Karal, Sayın Kılıç.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) ile Millî Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 277) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 3 önerge vardır.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 6'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 6- 926 sayılı Kanun'un geçici 43'üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Millî Savunma Bakanlığı ve Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar bünyesinde yer alan eğitim ve öğretim kurumlarında idarece belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda ve nitelikleri idare tarafından belirlenen konu ve alanlarda gerekli şartları haiz kişilerin ilgili mevzuatında yer alan şartlar dâhilinde 2026-2027 eğitim ve öğretim dönemi sonuna kadar geçerli olmak kaydıyla ders vermeleri karşılığında ek ders ücreti verilir; Millî Savunma Bakanlığı bu süre zarfında söz konusu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik kalıcı bir personel istihdam modeli oluşturarak 2027 yılı başına kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunar.”

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Necmettin Çalışkan

İstanbul

Muğla

Hatay

Mehmet Atmaca

İdris Şahin

Bursa

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkanım, çoğunluğumuz var, salt çoğunluğumuz var, katılıyoruz.

III.- YOKLAMA

(YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, yoklama talebimiz var. [AK PARTİ sıralarından gürültüler, alkışlar(!)]

BAŞKAN - Önergeyi oylamadan önce bir yoklama talebi var, onu gerçekleştireceğiz.

Sayın Ekmen, Sayın Bülent Kaya, Sayın Olgun, Sayın Çömez, Sayın Çalışkan, Sayın Kırkpınar, Sayın Arslan, Sayın Taş, Sayın Esen...

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Oturmayın, oturmayın, ayakta durun. Oturmayın hiç, kalkın ayağa.

BAŞKAN - ...Sayın Mustafa Kaya, Sayın Sunat, Sayın Çirkin, Sayın Doğan, Sayın Kısacık, Sayın Şahin, Sayın Bilici, Sayın Taşçı, Sayın Türkkkan, Sayın Aydın, Sayın Karal.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 277) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - İtiraz mı var? İtiraz mı var?

ZAFER SIRAĞAYA (İstanbul) - Yoklama yeni yapıldı, yoklama yeni yapıldı.

BAŞKAN - Ya, bir sakın olun ama. Müsaade edin, sonucu açıklayalım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bir daha yap Başkanım, bir daha yap.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Her şeyin bir usulü var. Bu bir suistimal.

BAŞKAN - Önerge kabul edilmemiştir.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Başkanım, bu bir hakkın suistimali, hakkın suistimali bu ya. Buna müsaade etmeyin lütfen, bir hakkın suistimali bu.

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinde geçen "2029-2030" ibaresinin "ihtiyaç duyulan her" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Seyit Torun

Uğur Bayraktutan

Eylem Ertuğ Ertuğrul

Ordu

Artvin

Zonguldak

Aşkın Genç

İlhami Özcan Aygun

Özgür Ceylan

Kayseri

Tekirdağ

Çanakkale

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkanım, katılamıyoruz.

BAŞKAN - Peki.

Önerge üzerinde söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Sayın İlhami Özcan Aygun.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli vekiller; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Uzman Erbaş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Kanun tekliflerini hazırlarken gerekli kamu kurumlarından, akademisyenlerden, örgütlerden maalesef görüş alıyorsunuz; yasalar AK PARTİ döneminde âdetâ yapboz tahtasına döndü. 15 Temmuz sonrası bir gecede tüm itirazlarımıza rağmen GATA'yı ve askerî hastaneleri kapattınız. Savaş ve kaos durumunda uzmanlığıyla öne çıkan, askerlere yaptığı müdahaleleriyle hayat kurtaran hastaneleri yok ettiniz. Terör saldırılarında ve bölgemizde yaşanan savaşlarda gördük ki bu hastaneler elzem değerdedir. Türkiye gibi askerî hastanesini kapatan tek bir ülke daha yoktur. Maalesef bu hastaneler bugün askerî uzmanın olmadığı yerlere dönüştü. Askerî sağlık sistemi mutlaka yeniden kurulmalı, askerî yargı sistemi yeniden oluşturulmalıdır; askerler, askerî kanunlara göre yargılanmalıdır. Maalesef bu düzenlemede yine askerî hastaneleri açmıyorsunuz; bizimle, talebimizle inatlaşıyorsunuz her zaman olduğu gibi. Neyle uğraştığınızı ben merak ediyorum. Arkadaşlar, ya, bir defa akliselim hareket edin; gelin, yıllardan beri söylemiş olduğumuz şu GATA'yı açalım, askerî hastaneler faaliyete geçsin diyoruz ama anlayan yok. Askerimizin hayatı sizler için çok önemsiz. Buradan merak ediyorum: Neden bu kadar önemsiz kalmış sizin için, neden açmak istemediğinizi anlamakta zorlanıyorum. Bölgemiz ateşle yanarken asker eğitimindeki kalite artırılmalı; 15 Temmuz sonrası kapatılan Kuleli, Işıklar, Maltepe Askerî Liseleri, Deniz Astsubay Okulları tekrar açılmalı ve çağın gereklerine göre yenilenmelidir.

Yine, bu teklif uzman erbaşların dertlerine çare olmamıştır, kronikleşmiş sorunları gidermemiştir. Söz aldığım 6'ncı maddede ise sorunlara kalıcı değer yerine yine geçici sisteme bakıyorsunuz. 2024-2025 yıllarında dışarıdan hizmet alarak, eğitim alarak profesör eğitmenleri vardı, süreleri bitti; bu süreyi 2029, 2030'a uzatmak istiyorsunuz. Arkadaşlar, buna kalıcı çözüm getirelim; artık iyi eğitmenleri, profesörleri yapının içerisinde monte edelim.

Yine, bakınız, diğer bir konu da aileleriyle birlikte sayıları 2.400'ü bulan ve yaşları yüksek olduğu için ek iş yapamayacak emekli binbaşılardan sorunları var. Bu sorun da bu teklifte maalesef çözüm bulmuyor. 1990'lı yıllarda önce Silahlı Kuvvetlerde general ve amirallere müteakiben albay ve yarbaylara verilen makam ve görev tazminatları üstsubay statüsünde bulundukları hâlde ve yarbaylarla aynı görevi yaptıkları, bu görevlere asaleten atandıkları hâlde binbaşılara verilmemiştir. Bu durum yıllardır üstsubaylar arasında bir mağduriyet ve eşitsizlik oluşturmaktadır. Binbaşılarımız uzun yıllardır giderilmeyen bu mağduriyet sonucunda hakları olduğu hâlde makam ve görev tazminatlarından maalesef mahrum kalmışlardır. Bu insanlar yıllardır mağdur, madem bu teklifi getirdiniz, neden bu sorunu çözümüyoruz, merak ediyorum. Binbaşılarımızın mağduriyetine neden göz yumuyorsunuz, anlamak da mümkün değil. Neden bu soruna çözüm üretmiyorsunuz? Türkiye Emekli Subaylar Derneğini, Türkiye Emekli Astsubaylar Derneğini, Türkiye Emekli Uzman Erbaşlar Derneğini neden dinlemiyorsunuz, onlara neden kulak asıyorsunuz, neden onların görüşlerini alıyorsunuz, merak ediyorum.

Bu teklifte, astsubaylarımızın, sivil memurlarımızın, sözleşmeli uzman erbaş ve erlerimizin mevcut özlük haklarını maalesef yine iyileştirmiyoruz. Bu teklifte ne astsubaylara ne uzman erbaşlara çözüm sunmuyoruz. Başçavuş ve kıdemli başçavuş rütbesindeki personele ilave tazminat neden vermiyorsunuz, merak ediyorum. Emekli maaşları ve görevdeki maaşlar arasındaki büyük farkın azaltılması, maaş dengesizliğinin giderilmesi amacıyla ek göstergeleri en az 4800'e yükseltilmesi gerekmektedir. Enflasyona uygun katsayılarla ödemeler yapılması lazımdır diyoruz. Kalkınma öncelikli bölgelerde görev yapan Silahlı Kuvvetlerimizin personeline devlet memurları gibi ilave kademe ve kıdem hakkı verilmelidir. Canı pahasına görev yapan askerlere hak ettikleri koşullar sağlanmalıdır. Evet, lafla peynir gemisi yürümüyor arkadaşlar. Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz. Lütfen artık askerlerimizin sorunlarını görün ve onlara çözüm bulalım.

Yine, bakınız, defalarca getirdik, yine getiriyorsunuz, hâlâ daha sekiz yıllık uzman erbaş ve erlerimizi kamuda istihdam edecektik sözde, "yapıyoruz, ediyoruz..." Arkadaşlar, gerçekçi olalım.

Bu arkadaşlarımıza işte “Çözüm bulacağız.” diyoruz ama hepsi bu lafta kalıyor, kitap içerisinde kalıyor, kanun da çıkartıyoruz ama uygulamada yokuz. Onun için artık uygulayabileceğimiz kanunları çıkaralım; mağduriyeti olan askerî personelin bütün sorunlarını gelin, hep beraber oturalım çözelim ama dinleyen var mı? Yok. Herkes kafasını kuma gömmüş, yatmış keyfini sürüyor. Arkadaşlar, artık halkın gerçek dertleriyle dertlenelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun devam edin, tamamlayın lütfen.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Bitiriyorum.

Bakınız, emeklinin sorunu var, işçinin sorunu var, çiftçinin sorunu var, var oğlu var ama Meclis ne yapıyor? Meclis havanda su dövüyor. Arkadaşlar, ya emeklilerimiz 20 bin lira maaşla geçim sağlamaya çalışıyor. Bizim beğenmediğimiz... Hani diyorlar ya “Almanya bizi kıskanıyor, Avrupalılar bizi kıskanıyor.” onların emeklileri gelip Antalya’da tatil yapıyor, benim emeklim ise ikinci iş yapıyor, ikinci iş. Emekli olmuş, bu devlete vergisini vermiş, emeğini vermiş, hayatını vermiş ama geçinmiyor; torununu alıp, bir markete gidip alışveriş yapamıyor. Onun için, gelin, yol yakinken -bakınız, 3 Temmuzda TÜİK enflasyonu açıklayacak- enflasyonun üstünde zam verelim, emeklinin de işçinin de memurun da çiftçinin de yüzünü güldürelim ama nerede, nerede, nerede?

AK PARTİ tatile gitmeyi, NATO’yu düşünüyor, NATO toplantısını düşünüyor ama halkını düşünen yok diyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip üyeler arasında ihtilaf var, elektronik cihazla iki dakika oylama yapacağım.

Oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı vardır, önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 6- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 43 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 43-

2030-2031 eğitim ve öğretim yılı sonuna kadar olmak kaydıyla, bu Kanunun 150 nci ek 4 üncü maddesi kapsamında Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde yer alan yükseköğretim kurumlarında, sınıf okulu, sınıf okulu ve eğitim merkezi komutanlıkları, özel ihtisas okulları, KBRN okulu, istihbarat ve dil okulu, harita yüksek teknik okulu, mükemmeliyet merkezi komutanlıkları, birlik içi eğitim merkezleri ile meslek içi eğitim ve kurslarda ve benzerlerinde ders vermek üzere görevlendirilen emekli subay ve astsubaylar ile Devlet memurları, kamu kurum ve kuruluşlarından emekli olup çalışma alanında tanınırlığı ve yetkinliği olanlar ile emekli öğretim elemanlarına (varsa akademik unvanları da göz önünde bulundurularak) ve diğer yükseköğretim kurumlarından görevlendirilen öğretim elemanlarına (Milli Savunma Bakanlığına bağlı yükseköğretim kurumlarına görevlendirilen öğretim elemanları hariç) 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa göre belirlenen tutarın üç katını geçmemek üzere; ek ders ücreti ödenir. Bu kapsamda; ders vermek üzere görevlendirilecek personel

sayısı 1.000'i, ödenecek ek ders ücreti haftada 20 saati geçemez. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Milli Savunma Bakanlığınca müştereken belirlenir.”

Turhan Çömez

Hakan Şeref Olgun

Hüsmen Kırkpınar

Balıkesir

Afyonkarahisar

İzmir

Ayyüce Türkeş Taş

Şenol Sunat

Adana

Manisa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkanım, salt çoğunluğumuz var, katılıyoruz.

BAŞKAN - Önergeyi...

III.- YOKLAMA

(İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Başkanım, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunmadan önce bir yoklama talebi var, onu gerçekleştireceğim.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Sizi tebrik ediyoruz, muhalefetin beş dakika konuşmasına tahammül edemediğiniz için sizi tebrik ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Ekmen, Sayın Çalışkan, Sayın Esen, Sayın Kaya, Sayın Arslan, Sayın Taş, Sayın Çirkin, Sayın Atmaca, Sayın Doğan, Sayın Türkoğlu, Sayın Şahin, Sayın Kısacık, Sayın Aydın, Sayın Bilici, Sayın Türkkan, Sayın Karal, Sayın Kılıç, Sayın Sunat, Sayın Olgun, Sayın Taşcı.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Tüm bu muhalefeti konuşurmamanın özü 8'inci maddeyle milletin malına çökmek, başka bir şey değil. Öyle her tutanağa yazılacak, her oylamada yazılacak. İnşallah, stenograflar da atlamazlar.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 277) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutacağım ilk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Seyit Torun

Uğur Bayraktutan

Özgür Ceylan

Ordu

Artvin

Çanakkale

Eylem Ertuğ Ertuğrul

Aşkın Genç

Zonguldak

Kayseri

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Uğur Poyraz

Şenol Sunat

Hüsmen Kırkpınar

Antalya

Manisa

İzmir

Ayyüce Türkeş Taş

Yüksel Arslan

Adana

Ankara

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkanım, katılamıyoruz.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Artvin Milletvekili Sayın Uğur Bayraktutan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Uğur Bey, şu anda bütün muhalefetin adına konuşuyorsun, ona göre.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Tamam.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu teklifin en önemli maddelerinden bir tanesi 7'nci madde, diğeri de 8'inci madde; biraz sonra 8'inci maddede konuşma yapacağım.

Değerli arkadaşlarım, Anayasa 125'inci madde, yargı yolu; idare bütün işlem ve eylemlerinden dolayı yargı denetimine tabidir. Beşinci fıkrada da yürütmeyi durdurmanın hangi koşullarda olduğuna, telafisi imkânsız hâllerde, bir de hukuka aykırılık durumunun açık olduğu hâllerde de yürütmeyi durdurma kararı verilmesine ilişkin Anayasa'da amir hüküm var. Altıncı fıkrada da başka bir hüküm var, bunun istisnaları var. Seferberlik, savaş, sıkıyönetim ve buna ilişkin olağanüstü hâller, hastalık durumu, millî güvenlik gibi durumlarda da yürütmeyi durdurmaya ilişkin ayrıntılı hükümlerin istisnalarını ortaya koyuyor Anayasa.

Değerli arkadaşlarım, bu hüküm de şöyle getiriliyor, diyor ki: "Asker mensupların, askerî okullardakilerin, MİT mensuplarının, herhangi bir şekilde terörle iltisaklı olarak bunların bulundukları kurumla ilişkileri kesilirse yürütmeyi durdurma kararı ancak kesinleştikten sonra işleme konulur." Sayın Başkan, Gökhan Başkanım; aslında -mahcup olmuşlar- şunu demek istiyorlar: "Yürütmeyi durdurma kararı yapılmaz." Herhâlde 29'uncu Dönemde de onu getirecekler. Şimdi diyorlar ki: "Yürütmeyi durdurma kararları İdari Dava Daireleri Kurulundan geçtikten sonra verilir." Bu ne demektir biliyor musunuz değerli arkadaşlarım? On yıl, on iki yıl, on beş yıl süren davalar var. Diyorlar ki: "İdari dava yoluna başvurmayın. İdari dava yoluna giderseniz bunun sonuçlarını sizin çocuklarınız bile görmez." diyorlar. O nedenle, burada getirilen, Anayasa'nın 125'inci maddesini, Anayasa'nın 36'ncı maddesindeki hak arama hürriyetini, 2'nci maddesindeki hukuk devleti kavramını açıkça çöpe atmaktır.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Yaparsa AK PARTİ yapar(!)

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) - Muhtemel bir yargısal denetimden geçiyorken bu maddelerden dolayı iptal kararı çıkacaktır; kâhin değilim, kehanette bulunmuyorum, Türkiye Büyük Millet Meclisi tutanaklarına geçmesini istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, buna gerekçe olarak da öyle bir gerekçe yazmışsınız ki, demişsiniz ki: “FETÖ’yle iltisaklıdır.”

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlarım; bundan önce yapılan şeylerde buna ilişkin, terörle iltisaklı olanlar yürütmeyi durdurma kararlarıyla mı Türk Silahlı Kuvvetlerine geldiler? Daha önce yürütmeyi durdurma kararı mı aldılar? 15 Temmuzdan üç gün sonra 4.500 hâkimi bir gecede meslekten attığınızda bunlar yürütmeyi durdurma kararlarıyla mı Adalet Bakanlığına geldiler? Veya buradaki askerler... Bu neydi? Ne diyordunuz? “Ne istediniz de vermedik?” diyenler o tabanı açanlarla gelmediler mi değerli arkadaşlarım? Nerede görüldü böyle bir olay? (CHP sıralarından alkışlar) Nerede görüldü yürütmeyi durdurma kararının hukuk devletinde buna ilişkin bir bariyer teşkil edildiği?

Değerli arkadaşlarım, bakın, bir kere daha söylüyorum: Yürütmeyi durdurma kararını gerekçe göstererek MİT’te terör iltisakıyla alakalı olarak hukuk devletinin içine dinamit atamazsınız. Değerli arkadaşlarım, bu madde bir dinamit maddesidir. Yurttaşın, vatandaşın devlete karşı en önemli güvencelerinden bir tanesidir yürütmeyi durdurma. Siz eğer yürütmeyi durdurmayı alamazsanız, “Yürütmeyi durdurmayı bütün yargı yolları tükendikten sonra işleme koyalım.” dersiniz burada hukuk yoktur, burada bir kabile devleti vardır değerli arkadaşlarım. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) Bunu nasıl getirebilirsiniz? Buna ilişkin Millî Savunma Bakanlığının bürokratları veya sarayda buna ilişkin hukuki düzenleme yapanlar hukuk fakültelerini değil de başka okulları mı bitirdiler değerli arkadaşlarım? Ya, bize hukuk fakültelerinde böyle öğretmediler ki. Anayasa 125 açık, Anayasa 125’in amir hükmüne rağmen millî güvenliği gerekçe göstererek, diğer hususları gerekçe göstererek bu şekilde bir işlem tesis edemezsiniz değerli arkadaşlarım. Muhtemelen bir anayasal, yargısal denetime bu işi götüreceğiz; Anayasa Mahkemesi de diyecek ki: Bu hangi istisnanın içerisinde? Değerli arkadaşlarım, hangi istisnaya göre bunu yapıyorsunuz? Yürütmeyi durdurma -bir kere daha ifade ediyorum- telafisi imkânsız olacak, açık bir hukuka aykırılık olacak. Asker mensubu, MİT mensubu eğer bir iltisakla, illiyet bağı kurularak meslekten atılıyorsa onun elinde tek olan zaten yürütmeyi durdurma. Değerli arkadaşlarım, eğer yürütmeyi durdurmayı başında alamazsa, buna ilişkin bir hukuksal yolu kendisine güvence olarak alamazsa on yıl sonra, on iki yıl sonra zaten meslekle alakası kalmayacaktır. Daha açıkça şunu ifade ediyorum, diyorsunuz ki: “Bunlar işin hikâye tarafıdır, yürütmeyi durdurma filanla ancak bu hukuk şeylerini engelleyebiliriz.” Diyorum ya, önümüzdeki dönemde veya bundan sonra olabilecek bir torba kanunda “Buna ilişkin hükümlerde yürütmeyi durdurma kararı alınmaz.” deyin, hepimiz rahatlayalım arkadaşlar, “Yürütmeyi durdurma kararı alınmaz.” deyin değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, ben yirmi beş yıl idari davalarla alakalı avukatlık yaptım, buna ilişkin böyle bir garabet görmedim, gerçekten en önemli kırılma noktalarından bir tanesidir; gelin, bu yanıltan dönün. Muhtemelen, bakın, daha önceden de yaptınız; buna ilişkin, Anayasa’ya ilişkin uyarılar yaptım, hiçbirinizi incitmeden konuşuyorum; bu maddeye bir gün siz, çocuklarınız, yeğenleriniz de ihtiyaç duyabilir, o zaman demeyin ki “Kendi başımıza taş düştü.” diye. Bile bile lades diyoruz değerli arkadaşlarım, böyle bir şey olabilir mi? Nerede görülmüş ya?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) - Hukukta adli yargıda ihtiyati tedbir vardır, idari yargıda “yürütmeyi durdurma” diye bir kavram vardır. Diyorum ya “telafisi imkânsız bir hâl” diyor, telafisi imkânsız nedir? Adamı meslekten atarsın, yanlış bir işlem yapılmıştır, üstleri yanlış rapor vermiştir, en

kolay yaftalama şekli ne demektir? “FETÖ’yle iltisakı vardır.” demektir. Vatandaşın devlete karşı en büyük güvencesidir, en büyük bariyeridir, siz bariyerini alıyorsunuz; vatandaş, oradaki görev yapan Silahlı Kuvvetler mensuplarını, MİT mensuplarını kollarını bağlayıp denize atıyorsunuz. FETÖ’yle kimin irtibatı varsa, kimin iltisakı varsa Allah belasını versin arkadaşlar! (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, o gece bu Parlamente’ye gelen ilk milletvekilim, ilk milletvekilim o gece bu Parlamente’ye gelen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Allah razı olsun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) - FETÖ’yle kimin iltisakı varsa Allah belasını versin, bir kere daha diyorum. Bu ordu Mustafa Kemal Atatürk’ün ordusudur, cumhuriyetin ordusudur; o nedenle, burada muhalefeti-iktidarı yok. Bakın, bir hukuk adamı kimliğiyle haykırıyorum, yapmayın, bu yanıltan dönün diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı İzmir Milletvekili Sayın Hüsmen Kırkpınar.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 7’nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Türk devlet geleneğinin asırlık bir kuralı vardır: Devlet adaletle yaşar. 7’nci madde her ne kadar idari bir düzenleme gibi sunulsa da anayasal nizamı ve yargı bağımsızlığını sakatlayan bir maddedir. Bu madde Millî Savunma Bakanlığı, Emniyet, Jandarma, Sahil Güvenlik veya MİT bünyesinde çalışan hatta akademi’de gencecik birer öğrenci olan vatan evlatlarının kaderini idarenin iki dudağı arasına terk etmektedir. Diyelim ki bir personeli ihraç ettiniz, bu insan gitti, hakkını aradı, bağımsız Türk mahkemelerinin karşısına çıktı; hâkimler dosyayı inceledi, delillere baktı ve “Bu kişinin terörle, hainlikle bir bağı yoktur, temizdir, lekesizdir; görevine derhâl iade edilmelidir.” diye hükmetti. İşte, bu madde tam o anda devreye giriyor ve idareye “Mahkeme kararı beni bağlamaz, ben bu vatan evladını, yıllarca süreceğim üst mahkeme süreçleri bitene kadar kapıda süründürürüm.” yetkisi veriyor.

İdari yargı süreçlerinin çok uzun sürdüğü hepimizin malumudur. Bu belirsiz zaman zarfında mahkeme kararı uygulanmazsa, özellikle askerî personel ve MİT mensupları için telafisi imkânsız mağduriyetler doğuracaktır. Bu düzenleme, en nihayetinde, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi duvarından mutlak surette dönecektir. Siz, aslında bu maddeyle, Hâkimler ve Savcılar Kurulu eliyle atadığınız kendi hâkimlerinize “Verdiğiniz hukuki kararların üst mahkeme onaylayana kadar hiçbir hükmü yoktur.” demiş oluyorsunuz. Bir ülkede mahkemelerin kararlarını bizzat kanun koyucu eliyle işlevsiz kılmak o hukuk düzenini tamamen tasfiye etmek demektir. Üstelik, bu ülkenin sokaklarında çeteler, mafya liderleri ve uyuşturucu baronları gibi gerçek suçlular adli kontrollerle, infaz indirimleriyle elini kolunu sallayarak gezerken bağımsız mahkemenin “Suçsuz.” diyerek akladığı şerefli Türk polisini, bir Türk subayını göreve başlatmayıp kapıda bekletmenin mantığı nedir? Güvenlik kaygısı hukuku askıya almanın ve Anayasa’yı çiğnemenin bir kılıfı olamaz. Kaldı ki İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 52’nci maddesi zaten idarenin elinde hukuki bir kalkan olarak durmaktadır. Eğer kamu güvenliği riski varsa idare zaten üst mahkemeden yürütmenin durdurulmasını talep edecekken neden kanun yoluyla topyekûn ve otomatik bir engellemeyi getiriyorsunuz?

Değerli milletvekilleri, İYİ Parti olarak net bir şekilde ilan ediyoruz: Bizler, terör örgütlerinin, FETÖ’nün, PKK’nın ve bu devlete pusu kuran her bir hainin amansız düşmanıyız. Ancak çok iyi

biliyoruz ki terörle mücadele hukuk çiğnenerek değil hukuka sınırsız olarak yapılır. Masum insanları üzerlerindeki o haksız lekeyle yaşamaya mahkûm etmek hiçbir devlet ciddiyetine sığmaz. Anayasa'nın 138'inci maddesi çok açıktır, mahkeme kararları geciktirilmeksizin uygulanır. Kıta Avrupası hukukunda, örneğin, Fransa'da veya Almanya'da idari mahkemenin verdiği bir karar o dakika yürürlüğe girer çünkü gelişmiş devletler bilir ki vatandaşın idarenin gazabından koruyan tek sığınak yargıdır.

İktidar sıralarına devlet sorumluluğunu hatırlatarak sözlerime son veriyorum: Adaletin terazisiyle oynamayın. Unutmayın ki adalet, sadece bugün mağdur edilenlerin değil gün gelir bu haksızlığı reva görenlerin de muhtaç olacağı yegâne mülktür. Yargıyı ve Anayasa'yı felç eden bu maddeye İYİ Parti olarak sonuna kadar "hayır" diyoruz.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki öneriler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesiyle 926 sayılı Kanun'un geçici 43'üncü maddesinin aşağıdaki biçimde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Millî Savunma Bakanlığı ve bağlılarının bünyesinde yer alan eğitim ve öğretim kurumlarında idarece belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda ve nitelikleri idare tarafından belirlenen konu ve alanlarda gerekli şartları haiz kişilerin ilgili mevzuatında yer alan şartlar dâhilinde 2026-2027 eğitim ve öğretim dönemi sonuna kadar geçerli olmak kaydıyla ders vermeleri karşılığında ek ders ücreti verilir; Millî Savunma Bakanlığı bu süre zarfında söz konusu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik kalıcı bir personel istihdam modeli oluşturarak 2027 yılı başına kadar Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. 2026-2027 eğitim ve öğretim yılı sonuna kadar olmak kaydıyla, bu Kanun'un 150 nci ve ek 4 üncü maddesi kapsamında Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde yer alan yükseköğretim kurumlarında, sınıf okulu, sınıf okulu ve eğitim merkezi komutanlıkları, özel ihtisas okulları, KBRN okulu, istihbarat ve dil okulu, harita yüksek teknik okulu, mükemmeliyet merkezi komutanlıkları, birlik içi eğitim merkezleri ile meslek içi eğitim ve kurslarda ve benzerlerinde ders vermek üzere görevlendirilen emekli subay ve astsubaylar ile devlet memurları, kamu kurum kuruluşlarından emekli olup çalışma alanında tanınırlığı ve yetkinliği olanlar ile emekli öğretim elemanlarına (varsa akademik unvanları da göz önünde bulundurularak) ve diğer yükseköğretim kurumlarından görevlendiren öğretim elemanlarına (Millî Savunma Bakanlığına bağlı yükseköğretim kurumlarında görevlendirilen öğretim elemanları hariç) 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa göre belirlenen tutarın üç katını geçmemek üzere; ek ders ücreti ödenir. Bu kapsamda; ders vermek üzere görevlendirilecek personel sayısı 1.000'i, ödenecek ek ders ücreti haftada 20 saati geçemez. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığınca müştereken belirlenir. Bu Kanunun geçici 38 inci maddesinin 109 uncu madde hükümlerine göre subay nasbedilmiş olanlar hakkındaki hükümleri, 3/7/2003 tarihli ve 4917 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 14 üncü maddesi hükümlerine göre astsubaylıktan subaylığa geçenler ile bunlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu görevleri üzerinden emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı ile dul ve yetim aylığı alanlar hakkında da aynı usul ve esaslar çerçevesinde uygulanır. 27/4/2017 tarihinden itibaren dört ay içinde; Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin askeri hâkim sınıfından Başkan, Başsavcı, İkinci Başkan, Daire Başkanı ve üyeleri ile diğer askeri hâkimler (yedek subaylar hariç) hakkında tercihleri ve müktesepeleri dikkate alınarak aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Hâkimler ve Savcılar Kurulunca bölge adliye ve bölge idare mahkemeleri ile diğer adli ve idari yargı mercilerine hâkim veya savcı olarak atanabilirler. Bu kişilerin askeri yargı mercilerinde geçirdikleri süreler adli ve idari yargıda geçirilmiş sayılır.”

Bülent Kaya

Mehmet Emin Ekmen

Necmettin Çalışkan

İstanbul

Mersin

Hatay

Elif Esen

Mustafa Kaya

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSÎ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkanım, salt çoğunluğumuz var, katılıyoruz.

III.- YOKLAMA

(YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN - Önergeyi oylamadan önce yoklama talebi var, onu karşılayacağız.

Sayın Ekmen, Sayın Bülent Kaya, Sayın Sunat, Sayın Çömez, Sayın Kırkpınar, Sayın Olgun, Sayın Özdağ, Sayın Aydın, Sayın Taş, Sayın Arslan, Sayın Esen, Sayın Atmaca, Sayın Çirkin, Sayın Türkoğlu, Sayın Mustafa Kaya, Sayın Doğan, Sayın Aydın, Sayın Şahin, Sayın Kısacık, Sayın Bilici.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 277) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinde yer alan “aşağıdaki” ibaresinin “aşağıda yer alan” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ferit Şenyaşar

Dilan Kunt Ayan

Kamuran Tanhan

Şanlıurfa

Şanlıurfa

Mardin

Ali Bozan

Mehmet Rüştü Tiryaki

Mersin

Batman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSÎ AKAR (Kayseri) - Efendim, katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Batman Milletvekili Sayın Mehmet Rüştü Tiryaki.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Biraz heyecanlıyım; öyle özel günler, bütçe açılış kapanış toplantıları dışında Genel Kurulda bu kadar çok milletvekilini göremiyoruz, mazur görün beni.

Bir anımı anlatmak istiyorum: Yıllar önce, avukatlık yıllarımın başında, Türkiye Barolar Birliğinin Bilkent'te düzenlediği bir sempozyuma katılmıştım, bir Alman idari yargı hukuku profesörünü dinlemiştim. Sunumunu yaptıktan sonra avukat arkadaşlar soru sormaya başladılar. Bir meslektaşımız şöyle bir soru sordu: “Almanya’da mahkeme kararları uygulanmadığında ne yaparsınız?” dedi. Hocaya soruyu çevirdiler, hoca anlamadı. Bir kez daha sordular, “Yani işte, bir mahkemeye dava açtınız, idare o mahkeme kararını uygulamazsa ne yaparsınız?” diye bir daha sordular, tekrar ettiler. Hoca bir daha anlamadı, “Herhâlde yanlış anlamışımdır.” diye düşündü. 3’üncü kez tekrar sordular, hoca “Nasıl yani, idare nasıl bir mahkeme kararını uygulayamaz?” dedi. Çünkü böyle bir şeye akıl sır erdiremiyor.

Bakın, idarenin bir mahkeme kararına uyup uymamasından söz etmiyoruz. Şu anda görüştüğümüz teklif “İdare mahkemesi kararları uygulanmasın.” diye bir kanun teklifidir. Adalet ve Kalkınma Partisi sıraları içerisinde anayasa hukuku profesörleri var ve Adalet ve Kalkınma Partisi bize “Mahkeme kararları uygulanmasın.” diye bir kanun teklifi getiriyor. Ben çok açık söyleyeyim; Türkiye tarihinde bu ikincidir, Adalet ve Kalkınma Partisinin tarihinde de ilk önerge. Yine, İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 28’inci maddesine 1994 yılında bir değişiklik önergesi gelmiş, kabul edilmişti. O da “Sadece haciz ve ihtiyati haciz davalarında mahkeme kararları kesinleşince uygulanır.” diye bir kanun ve Parlamento kabul etti, Anayasa Mahkemesi 2012 yılında bunu iptal etti. Adalet ve Kalkınma Partisi aynı kanunun aynı maddesine çok daha geniş kapsamlı bir değişiklik teklifiyle geliyor. Bakın, açık söylüyorum; bu bir utanç vesikasıdır! Bu kanun teklifinin altında imzası bulunan Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlar bütün müktesebatlarını inkâr ediyorlar, bütün geçmişlerini inkâr ediyorlar; ne çabuk unuttunuz YAŞ kararlarının yargı denetimi dışında olmasına karşı çıktığınız günleri, ne çabuk unuttunuz uyarma ve kınama cezalarının yargı denetimi dışında tutulduğu günleri. Bunların hepsine karşı çıktınız, “Herkesin hak arama özgürlüğü olmalı.” dediniz ve kaldırdınız YAŞ kararlarının yargı denetimi dışında tutulmasını. Uyarma ve kınama cezaları için de aynı şeyi yaptınız ama bugün bize kendinizce, ahlaken ikna edebileceğiniz bir gerekçeyle “Mahkeme kararları uygulanmasın.” diyorsunuz, “Mahkeme kararları kesinleşinceye kadar uygulanmasın.” diyorsunuz. Ben idari yargı hukukundan ekmek yemiş bir avukat olarak söylüyorum; bakın, gidersiniz, idare mahkemesinde dava açarsınız, yıllarca karar alamazsınız. Karar aldınız, bölge idare mahkemesine gidersiniz, bölge idare mahkemesinden Danıştaya gidersiniz, Danıştay lehinize veya aleyhinize bir karar verdi, bozduğunu varsayın, o dosya tekrar idare mahkemesinde görüşülmeye başlanır, tekrar bölge idare mahkemesine gider ve tekrar Danıştaya gider, belki İdari Dava Daireleri Kuruluna kadar gider. Ne kadar sürecek bu süre? Bir yıl, iki yıl, üç yıl, dört yıl değil on yılı aşkın bir süre mahkemenin kapısında bekleyeceksiniz. Kapsamı o kadar geniş ki aday memurları kapsıyor, Millî Savunma Bakanlığının sivil personelini kapsıyor, Akademideki öğrencileri kapsıyor. Bu kadar geniş kapsamda bir hukuksuzluğa bugün imza atıyorsunuz. Anlamadığımız şey şu: Gün içerisinde ikna olmuştunuz, 7’nci maddeyi geri çekecektiniz, şimdi neden vazgeçtiniz?

Ben çok iyi biliyorum, ricayla kanun değiştirilmez, ben rica ediyorum diye bu görüşünüzden vazgeçmeyeceksiniz ama gerçekten rica ediyorum -Adalet ve Kalkınma Partisi yirmi küsur yıllık iktidar deneyiminden geçmiş bir parti- böyle bir şeye imza atmayın; vakit geç değil, bunu kabul etmeyin.

Bakın, bir sonraki madde, 8’inci madde, emin olun, Anayasa Mahkemesinden geri dönecektir, mahkemelerden geri dönecektir, AİHM’den geri dönecektir ama bu 7’nci madde duruşunuzla ilgili bir şey; duruşunuzu gösteren bir şey, hukuk karşısındaki duruşunuzu gösteren bir şey, adalet karşısındaki duruşunuzu gösteren bir şey.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, buyurun.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Lütfen, bu maddeye “evet” demeyin, idarenin herhangi bir işlemini yargı denetimi dışında tutacak bu değişiklik önergesine “evet” demeyin; emin olun, alnınızda bir kara leke olarak kalacaktır. Bunlar unutulmaz çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisinin arşivlerinde yer alacak, her zaman bu böyle hatırlanacak. “Adalet ve Kalkınma Partisi 1 Temmuz 2026’da ‘Mahkeme kararları uygulanmasın.’ diye bir kanun teklifi verdi.” diye kayıtlara girmiştir diyorum, hepinizi gecenin bu saatinde bir kez daha saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7’nci madde kabul edilmiştir.

8’inci madde üzerinde aynı mahiyette 4 önerge vardır, önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Seyit Torun

Uğur Bayraktutan

Özgür Ceylan

Ordu

Artvin

Çanakkale

Eylem Ertuğ Ertuğrul

Aşkın Genç

Zonguldak

Kayseri

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Necmettin Çalışkan

İstanbul

Muğla

Hatay

Mehmet Atmaca

İdris Şahin

Elif Esen

Bursa

Ankara

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ferit Şenyaşar

Dilan Kunt Ayan

Kamuran Tanhan

Şanlıurfa

Şanlıurfa

Mardin

Nevroz Uysal Aslan

Ali Bozan

Şırnak

Mersin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Uğur Poyraz

Yüksel Arslan

Şenol Sunat

Antalya

Ankara

Manisa

Hüsmen Kırkpınar

Ayyüce Türkeş Taş

İzmir

Adana

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSÎ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkanım, salt çoğunluğumuz var, katılıyoruz.

BAŞKAN - Peki.

III.- YOKLAMA

(YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, bir yoklama talebimiz var.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunmadan önce bir yoklama talebi var, onu gerçekleştireceğim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Milletın malına el konulurken laf atıyorsunuz ya, bravo size(!)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, Sayın Kaya, Sayın Sunat, Sayın Çömez, Sayın Kırkpınar, Sayın Olgun, Sayın Özdağ, Sayın Aydın, Sayın Esen, Sayın Arslan, Sayın Taş, Sayın Türkoğlu, Sayın Atmaca, Sayın Doğan, Sayın Kaya, Sayın Aydın, Sayın Şahin, Sayın Kısacık, Sayın Bilici, Sayın Çalışkan.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bizim utanacak bir şeyimiz yok!

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Allahtan korkun, elinizi kalbinize koyun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Milletın malına çökenler utansın, bizim utanacak bir şeyimiz yok! Gururla ayağa kalkıyoruz, gururla! Bu onur bize yeter Sayın Başkan, bu onur bize yeter, bu duruş bize yeter! Milletın malına çökölünce ses çıkarmayanlar utansın!

BİROL AYDIN (İstanbul) - AK PARTİ'li arkadaşlar kimin karşısında esas duruyorlar? Mesele bu kadar basit!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Cenab-ı Allah "Mülkiyet hakkı kutsaldır." diyor, affedilmeyecek şeylerden biridir.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - 5 emniyetten birini ihlal ediyorsunuz!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - 5 emniyetten biridir mülkiyet hakkı, 5 emniyetten!

BAŞKAN - Elektronik cihazla yoklama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - 5 emniyetten birini ihlal ediyorsunuz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - El sallama, parazit yapma!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - 5 emniyetten biridir; aranızda hocalar var, çıksın konuşsun kürsüden.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - El sallayıp parazit yapma, işine bak burada!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Nas var, sana bana söz söylemek düşer mi diyoruz faizde; nas var mülkiyet hakkıyla ilgili, nas. Ama umurunuzda olmuyorsa da yapacak bir şey yok.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Gülistan Doku dosyası burada konuşulduğunda AK PARTİ'li arkadaşlar çıkıyorlar, büyük bir inançla onun doğal bir ölüm olduğunu savunuyorlar; bugünkü dosya ortada, yarın bundan utanacağınız konuşmalar yapmayın diyoruz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Provokatörlük yapma!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Hiç olmazsa sessiz olun; mecbur kalıyor olabilirsiniz, sessiz olun.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Allah'a hesabını veremeyeceğiniz işler yapmayın diyoruz, elimizden gelen bu. Kusura bakmayın, 50 defa da kalkarız, elimizden gelen bu.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Ya Rabb'i şahit olsun.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 277) (Devam)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Önergeleri kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Maşallah, barekallah; öyle güzel bir sicil tuttunuz ki(!)

BAŞKAN - Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.27

ON İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.38

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Rıdvan UZ (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 108'inci Birleşiminin On İkinci Oturumunu açıyorum.

277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 9 ile 17'nci maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde söz isteyen, YENİ YOL Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gecenin bu saatinde, biraz da yoğun bir İç Tüzük antrenmanının ardından hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, 4 maddede -muhalafet önergelerine İç Tüzük'ten sağlanan imkânlarla, komisyon katılmak suretiyle- gerekçenin okunması ve konuşmaların yapılmaması yoluyla söz hakkımız kısıtlandı. Ben o yüzden şu anda ekranları başında bizi izlemiyor olsalar da daha sonra bu konudan haberdar olacak, belki tutanaklara bakacak vatandaşlarımız açısından şöyle kısa bir özet ve değerlendirme yapmak istiyorum.

Öncelikle iki sebeple muhalafet bu paketin görüşmelerine direnç gösterdi. Bunun ilki yaklaşık bir aydır Meclisin kapanma takviminde hangi kanun tekliflerinin geleceği, hangisinin görüşüleceği ve bunların içinde muhalafetin neye itiraz edip etmeyeceğinin ön görüşmeler yoluyla kesinleştirilmesi meselesiydi. Geçen hafta Sayın Grup Başkanı tarafından güya muhalafet partisi Grup Başkan Vekillerine bir sunum yapıldı, sunumda geçen bir cümle şu: "Plan Bütçeye takriben 30 maddelik bir paket gelecek." Ne madde sayısı belli ne içerisinde ne olacağı belli; 1 Temmuz olmuş, Anayasa'ya göre Meclisin kapanması lazım, daha Plan Bütçeye o teklif gelmemiş. Geldiğinde de ne kırk sekiz saate uyulacak ne de muhalafetin herhangi bir görüşü dikkate alınacak.

Bu programsızlıkla bugüne kadar geldik. Buna rağmen, bütün iyi niyetimizle, Meclisin bir an önce çalışmalarını tamamlamasına da katkıda bulunmak niyetiyle, neredeyse bütün muhalafet partisi Grup Başkan Vekilleri yani YENİ YOL, İYİ Parti, DEM PARTİ ve Cumhuriyet Halk Partisi şu paketten 2 maddenin çıkarılması konusunda ısrarcı oldu. Bu 2 madde az önce oylanan 7'nci ve 8'inci maddeydi.

AK PARTİ'li arkadaşların vicdanına seslenerek şunu ifade etmek istiyorum: Eğer siz muhalafet partisi sıralarında oturuyor olsaydınız ve siz kendinizi bu yargı düzeni karşısında güvencesiz görüyor olsaydınız 7'nci maddeye "evet" der miydiniz? Eğer siz muhalafet partisi sıralarında bu 7'nci maddeye "evet" diyecek olsaydınız o zaman bugün de "evet" demenizin bir anlamı olurdu ama bugün artık devlet içinde ele geçirilmiş güçlerin birleştirilmesine rağmen, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun kurduğu bütün tahakküm düzenine rağmen, meslekten atılmış binlerce hâkime rağmen, tamamen steril bir yargı düzeninde dahi verilmiş kararın uygulanmasına en az beş yıllık bir erteleme yaptınız.

Arkadaşlar, öyle bir zamanda yaşıyoruz ki bir hâkim istenilmeyen bir kararı verdiğinde, takip edilen kararnameyle görevinden alınabiliyor, yeri değiştirilebiliyor. Bakınız, mutlaka size seçim bölgenizde vatandaşlar geliyordur “Benim hiçbir şeyim yok. Sadece çocuğum yurda gittiği için, byLock programıyla ilgili yazışmam olmadığı hâlde, sadece bir temas tespit edildiği için ama içerik tespit edilmediği hâlde yargılanıyorum.” ya da “Oğlumun burs parası Bank Asyaya yattığı için işimden atıldım, yargılanıyorum. Allah rızası için bana yardım edin.” diyen vatandaşlardan bir kısmı, o da takriben yüzde 2-3’ü; bu steril yargı düzeninde, Cumhurbaşkanlığı Külliyesine gidip Sayın Cumhurbaşkanının talimatlarını birinci elden alan bu yargı düzeninde, “devlet günü” adı altında yüksek mahkeme başkanlarının bir masaya davet edilerek talimatların doğrudan verildiği bir yargı düzeninde verilen kararların uygulanmasını geciktiriyorsunuz tam beş yıl boyunca.

Arkadaşlar, bu kürsüde bir gün uzun uzadıya size anlattım: Bu kararları alamadığı için, alınmış yargı kararı uygulanmadığı için intihar edenler var. Galata Kulesi’nden atlayan çocuğun babası var orada. Kimya mühendisliği alanında doçent olduğu hâlde inşaatlarda bedeniyle, emeğiyle çalışırken iş kazasında ölen mazlumlar var. Buna siz “hayır” dediniz, Allah rızası için! (YENİ YOL sıralarından alkışlar) Ve bu, AK PARTİ’nin her şeye rağmen -Sayın Rüştü Tiryaki’nin etrafı bir şekilde ifade ettiği gibi- kendi tarihini yok sayan, kendi programını yok sayan, kendi duruşunu yok sayan, kendi geçmişini neredeyse bir kalemde silen bir düzenek oldu. Sayın Abdullah Güler böyle talimat veriyor. Beyefendi aşağıya da inmiyor zaten, yukarıdan “Bu madde geçecek.” diyor, madde geçiyor.

Peki, şu masada, şu konuşma kürsüsünde Gülistan Doku dosyası için Allah adına yemin eden Van Milletvekilini hatırlayın, Allah adına söz kuran Diyarbakır Milletvekilini hatırlayın. Sonra dönüp DEM sıralarına, CHP sıralarına, dönemin muhalefet sıralarına “Vallahi, siz bu kızcağızın ölümünü istismar ediyorsunuz.” diye burada Allah’ın adıyla konuşma yapanları hatırlayın. Yarın aynı duruma düştüğünüzde çocuklarınızın yüzüne nasıl bakacaksınız merak ediyorum.

7’nci maddeyle ilgili bir başka mevzu... Bu görüşme trafiğinde -az sonra izah edeceğim- denildi ki: “7’nci maddeyi geri çekebiliriz.” hatta “Geri çekeceğiz.” Bak, Özlem Hanım da dışarı çıkmış, keşke burada olsaydı.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Buradayım, buradayım, bir yere çıkmadım.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Ha, Başkanım, evet, sizden bahsedeceğim diye... Teşekkür ediyorum, keşke yüzünüze karşı konuşabilseydim.

BÜŞRA PAKER (İstanbul) - Burada, görmüyor musun? Ne kadar ayıp.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Bilmiyorum, orada bulunuyor olmanız bu sözleri yüz yüze duyamayla ilgili bir ruhi sıkıntı mı, başka bir şey mi; onu da bilmiyorum işin doğrusu ama vicdanınıza da normal şartlarda güveniyorduk bugün bu tabloyla karşılaşınca kadar.

“Biz 7’nci maddeyi geri çekeceğiz.” denildi ama 8’de bir ısrar var, az sonra bunu ifade edeceğim. Niye vazgeçtiniz bu düşünceden? Yani YENİ YOL Grubunun, İYİ Parti Grubunun, DEM PARTİ Grubunun ve CHP Grubunun 8’inci maddedeki ısrarıyla inatlaşarak 7’yi geri çekmemek size nasıl bir duygusal tatmin sağlıyor? Hiç mi o mazlumları, inşaatlardan düşerek ölenleri, intihar edenleri, çocukları perişan olan insanları düşünmediniz? Yahu, bize kızıp o insanlara nasıl zulmedebiliyorsunuz ya? Bir derdiniz varsa biz buradayız. İç Tüzük’ün bütün haklarını kullanıyorsunuz, Komisyon alışlagelmedik uygulamalar yapıyor, Divanı baskı altına alıyorsunuz. Burada, İç Tüzük’e göre zaten yapabileceğiniz her şeyi yapıyorsunuz, niçin bize inat bu mazlumlara kıydınız ya, bunun cevabını bize verin. Ne günahları vardı bu mazlum insanların, ne günahları vardı bu mağdur insanların? Ne günahları vardı külliye de brifing almasına rağmen, “Evet, burada bir hukuksuz vardır.” tespitine rağmen işe dönmeyen

bu insanların? 28 Şubatın ikonik fotoğraflarından biri neydi? Genel Kurmayda yargıya verilen brifing. O brifinge rağmen o gün kanun ve hukuk çalışıyordu. O brifinge rağmen bir, tutuklamalar; iki, tahliyeler; üç, beraatlar özel talimatla takip edilmiyordu. Bugün, dosyalar tek tek takip ediliyorken çıkan kararlara tahammül edemeyen bir vicdan, buna tahammül edemeyen bir akıl yarın Rabb'inin huzurunda bu hesabı nasıl verecek; ben bunu merak ediyorum. "Vallahi, muhalefet partisi milletvekilleri asabımızı bozdular, 2 kere yoklama istediler, konuşmalarından vazgeçmediler; biz inat ettik, bu zulümde ısrar ettik." Böyle mi denilecek acaba?

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Zaten zulüm kanunu önceden gelmişti Başkanım, getirilen kanuna itiraz ediyorduk.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Tabii ki.

Hayır, bu 7'nci maddenin çekileceği ifade edildiği hâlde; şu arkadaki görüşmelerde, şu salonda "Peki, 7'nci maddeyi geçiyoruz ama 8'inci maddede ısrar edilmesin." denildiği hâlde bugün 7'nci maddenin buradan geçiriliyor olmasına dair bu değerlendirmeyi yapıyoruz.

Peki, 8'inci maddede ne var? Seydalar çıkmışlar, AK PARTİ Grubunda birkaç ilahiyat mezunu hocamız da var. İslam'ın devlet ve toplum hukukuna dair en temel kabullerinden biri "beş emniyet" olarak ifade edilen cana, mala, dine, akla ve nesil emniyetine riayettir, maddi ve manevi bütünlüğe riayettir. Siz bu maddeyle Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının yani bizim kendi vatandaşlarımızın mülkiyet hakkını ihlal ettiniz, mülkiyet hakkını ortadan kaldırdınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, deniliyor ki: "Özellikle askerî alanlarla ilgili vakti zamanında birtakım işgaller oluşmuş, bunlarla ilgili olarak vatandaş geliyor, yeni dava açıyor, bu da hazineye yük oluşturuyor." Faraza bu tezi doğru kabul edelim, "Ya, arkadaş, getirin, kaç tane dava var, oluşturduğu yük nedir?" diyoruz; ne dava sayısı ne de bunların oluşturduğu yük belli değil. Sonra olayı da yetmiş beş yıl geriye götürüyor bu düzenleme, 1953, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ve onunla bağlantılı olarak Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu bir kararın özünü değil kendisini ortadan kaldırıyor; bazen kelime oyunları ile özü ortadan kaldırılıyor ya, burada kendisi ortadan kaldırılıyor ve AK PARTİ'nin birkaç seçim kampanyasında "Mülkiyet hakkında zaman aşımını ortadan kaldırdık." diye övündüğü şeyi ortadan kaldırıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Allah aşkına, bizim vatandaşlarımızın mülkiyet hakkı ile bu devletin nasıl bir problemi olabilir?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Devletin yok, Hükûmetin var.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - "Devletin yok, bu iktidarın, Cumhuriyet'in, bu siyasi anlayışın sorunu var." diyor Selçuk Başkanım, doğru söylüyor. Devlet hepimizin devleti ama Selçuk Başkanım, devletin sopasını ele geçirip dayak yediğimizde de devlet ile iktidarı ayırtırmak da o kadar kolay olmuyor, o kadar da kolay olmuyor. Zaman zaman hangisi bizi dövüyor, anlamıyoruz; devlet mi dövüyor, siyasi iktidar mı dövüyor? Bugünkü tabloda da artık bir parti devleti fotoğrafıyla siyasi iktidarın bir bütün olarak, devleti bütün unsurlarıyla kontrol altında tuttuğunu veyahut da tutan bir

ittifak adına devleti yönettiğini de kabul ediyoruz. Dolayısıyla buradaki sözümü sizin anladığınızı manada tevîl edelim ama muhtemelen aynı şeyi söylüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Ek süreniz bitti.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Selamlamak için süre verin.

Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Tabii, Başkanım iki dakika veriyor ama toplam 4 önergede yirmi dakika alacağımız var, yani iki dakikayla, üç dakikayla kapanmıyor bu.

BAŞKAN - Eyvah eyvah!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Emin Başkanım, bundan sonraki 4 pakette bu tarifeyi uygularız merak etme.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Tekin Başkanımız da sağ olsun, her zaman büyük bir anlayış içerisinde, büyük bir demokratlık içerisinde Meclisi yönetiyor ama bugün o da gerildi. Başkanım, bugün sizi de üzdüysek hakkınızı helal edin diyelim size.

İnşallah yarın da bu konuşmalar devam edecek ama sözlerimi toparlayayım.

Gerçekten hukuk güvenliğini ortadan kaldıran, mülkiyet güvenliğini yok sayan; bırakınız çağdaş, modern devletlerin süreç içerisinde ürettiği kavramları ve güvenliği, sürekli referans vermekle âdeta ekmeğini yiye yiye bitiremediğiniz dinî inanç alanımızın veya hatta da Türk devlet geleneğinin kabul edemeyeceği bir şeyi bugün AK PARTİ buradan geçirdi. Bizim itirazımız bunaydı; biz orada kalkıyoruz, oradan diyorlar ki: “Otur kalk, otur kalk, çömel kalk, vesaire...” Askerî talimle, onlar askerî esasla çalışıyorlar ya, bizi de askerî talimle çalışıyoruz zannediyorlar, oradan “Çök, esas duruş filan.” diyorlar. Biz sizin çok militarize bir parti hâline döndüğünüzü biliyoruz da bizi de aynı anlayışla yargılamayın, bizde hâlâ az da olsa demokrasi var, Türkiye’de ne kadar demokrasi varsa ondan biraz fazlası var. Siz iktidar alanını çürüttüğünüz gibi, yarattığınız düzenle muhalefet alanını, sivil toplum alanını, demokrasi alanını her alanda daraltıyorsunuz ve çürütüyorsunuz, bundan nasibini almayan parti yok; önce müdahale edeceksiniz, içini karıştıracaksınız, çürüteceksiniz, bozacaksınız, sonra da dönüp “Ya, siz de ne biçim insanlarsınız.” diyeceksiniz. Bütün detaylarıyla kurguladığınız süreçlerin sonunda, dolayısıyla o bize yapılan müdahalelere de öyle cevap vermiş olayım, inşallah yarın kaldığımız yerden devam ederiz.

Bu saatte bizi dinleme nezaketinde bulunan arkadaşlara teşekkür ediyorum. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Adana milletvekili Sayın Ayyüce Türkeş Taş.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Size de aynı şekilde isterseniz o süre uzatımını vereceğim.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime Türk Kara Kuvvetlerinin 2.235’inci kuruluş yılı dönümünü kutlayarak başlamak istiyorum. Türk Kara Kuvvetleri yalnızca cumhuriyetimizin ordusu değildir, Mete Han’dan bugüne uzanan binlerce yıllık Türk devlet ve ordu geleneğinin yaşayan temsilcisidir. Bu büyük miras Malazgirt’te, Niğbolu’da, Çanakkale’de, Sakarya’da ve Dumlupınar’da milletimizin bağımsızlık iradesini temsil etmiş, bugün de aynı ruhla vatan nöbetini sürdürmektedir. Bu vesileyle, başta Gazi

Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere cumhuriyetimizin kurucularını, aziz şehitlerimizi rahmetle, kahraman gazilerimizi minnetle anıyor, görev başındaki tüm Mehmetçiklerimize de başarılar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gücü yalnızca sahip olduğu silah sistemlerinden, mühimmattan ya da teknolojiden ibaret değildir. Ordunun gerçek gücü yetiştirilmiş insan kaynağından, güçlü kurumlardan, sağlam bir eğitim sisteminden, yüksek disiplin anlayışından ve uzun vadeli stratejik vizyondan gelir. En gelişmiş silahı satın alabilirsiniz, en modern platformları üretebilirsiniz ancak onları etkin şekilde kullanacak, geliştirecek ve yönetecek nitelikli personeli koruyamazsanız gerçek anlamda güçlü bir ordu da kuramazsınız. İşte, tam da bu nedenle Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin özlük hakları bir sosyal yardım konusu değil doğrudan bir millî güvenlik meselesidir.

Bugün görüştüğümüz kanun teklifine baktığımızda bazı olumlu düzenlemeler bulunduğunu elbette görüyoruz. Sözleşmeli erbaş ve erlere kamu istihdamında yüzde 10 kontenjan ayrılması, uzman erbaşların sicil ve kariyer sisteminin yeniden düzenlenmesi, astsubaylığa geçiş şartlarının güncellenmesi ve askerlik hizmetlerinden muaf tutulan başta şehit yakınlarına uzman erbaş olabilmek imkânı sağlanması olumlu adımlardır, biz de destekliyoruz ancak soruyoruz: Sözleşmeli erlere tanıdığınız bu hakkı yıllarca terörle mücadelede görev yapmış, sınır ötesi harekâtlara katılmış, bu devlet için canını ortaya koymuş eski uzman çavuşlardan niye esirgiyorsunuz? Normalde 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu belirli şartları taşıyan eski uzman çavuşların kamu kurumlarına atanabilmesine imkân tanıdı ama uygulamada büyük sıkıntılar yaşanıyor. Eski uzman çavuşlar için sistem merkezî ve objektif değildir, atamalar kurumların takdirine bırakılmıştır. Sonuca bakınca da maalesef koskoca bir hüsrana görüyoruz. Devlet görevde alkışladığı kahramanını görev bittikten sonra kesinlikle unutmamalıdır. Merkezî, objektif ve liyakat esaslı bir atama sistemiyle uzman erbaşların ataması da güvence altına alınmalıdır.

Ayrıca, yine bu teklif Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin yıllardır dile getirdiği temel sorunlara maalesef çözüm üretememektedir. Kahramanca görev yapan muvazzaf personelin de emekli olmuş personelin de yıllardır beklediği düzenlemeler yine görmezden gelinmiştir. Bu durum bize iktidarın bu talepleri ya yeterince duymadığını ya da duymasına rağmen çözüm üretmeyi tercih etmediğini göstermektedir. Özellikle emekli astsubaylarımız uzun yıllardır ciddi hak kayıpları yaşamaktadır. Ekonomik şartların ağırlaştığı bir dönemde maaşları yetersiz kalmakta, görevdeki personel maaşı ile emekli maaşları arasındaki fark her geçen gün açılmaktadır. Başçavuş ve kıdemli başçavuş rütbelerindeki personele ilave tazminat verilmesi, ek göstergelerin en az 4800'e yükseltilmesi, 5434 sayılı Kanun kapsamındaki ödemelerin enflasyon karşısında erimesini önleyecek bir katsayı sistemine bağlanması, mevcut maaş dengesizliklerinin giderilmesi yönündeki talepler yıllardır gündemdedir. Bunun yanında kalkınmada öncelikli bölgelerde görev yapan Türk Silahlı Kuvvetleri personeline devlet memurlarında olduğu gibi ilave kademe hakkı verilmesi ve astsubay eğitim sisteminin yürüttükleri görevlerin niteliği dikkate alınarak lisans seviyesine yükseltilmesi de önemli beklentiler arasındadır. Bu talepler kesinlikle ayrıcalık değildir, bunlar ömrünü vatan savunmasına adanmış insanların tabii ki hakkıdır. Ancak değerli milletvekilleri, astsubaylarımızın yaşadığı sorun yalnızca maaş meselesi de değildir, asıl mesele Türk Silahlı Kuvvetlerinin omurgasını oluşturan bir personel sınıfının yıllardır hak ettiği değeri maalesef görememesidir. Astsubaylar, Türk Silahlı Kuvvetlerinin belkemiğidir. Ordumuzun en kritik silah, araç ve sistemlerinin sürekli faal tutulması, savaşta ve barışta en yüksek seviyede görev yapabilmesi, büyük ölçüde astsubaylarımızın bilgi birikimi, teknik uzmanlığı, disiplini ve fedakârlığı sayesinde mümkün olmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin zimmet yükünü büyük ölçüde astsubaylarımız taşımaktadır. Birliklerde görülmeyen yükü omuzlayan, sistemin aksamamasını sağlayan, eksikleri tamamlayan, çoğu zaman adı dahi anılmayan gizli kahramanlardır onlar. Çok açık ifade etmek istiyorum, astsubaylar olmadan uçakları uçuramayız, gemileri yüzdüremeyiz, radarları çalıştıramayız, füzeleri kullanamayız. En gelişmiş savunma sistemlerini satın alabiliriz ancak onları sürekli çalışır hâlde tutacak yetiştirilmiş

personelimiz yoksa o sistemlerin de hiçbir anlamı kalmaz. İşte, bu nedenle astsubayların özlük hakları yalnızca ekonomik bir talep değil doğrudan doğruya bir millî güvenlik meselesidir.

Değerli milletvekilleri, savunma sanayimiz son yıllarda gerçekten önemli başarılar elde etmiştir. İnsansız hava araçlarından millî gemilere, füze sistemlerinden hava savunma projelerine kadar gurur duyduğumuz birçok projeye sahibiz. Ancak savunma sanayisindeki başarı tek başına yeterli değildir, bu başarıyı taşıyacak askerî kurumlarımızın da aynı ölçüde güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, ilk olarak askerî hastaneler yeniden açılmalıdır. Muharebe cerrahisi, havacılık ve uzay tıbbı, denizaltıcılık tıbbı, dalış tıbbı, harp psikiyatrisi, kimya, biyoloji, radyoloji, nükleer tehditlere yönelik sağlık hizmetleri sivil sağlık sistemi içerisinde tam anlamıyla karşılanabilecek alanlar değildir, bunlar askerî uzmanlık gerektirir. Güçlü ordu güçlü askerî sağlık sistemiyle mümkündür. Aynı şekilde, askerî disiplin mahkemeleri yeniden kurulmalıdır. Buradaki amaç ayrıcalıklı bir yargı düzeni oluşturmak değildir; amaç, askerlik mesleğinin kendine özgü yapısını bilen, emir komuta zincirini, disiplin anlayışını ve operasyonel şartları doğrudan değerlendirebilecek, ihtisaslaşmış bir hukuk mekanizmasını yeniden tesis etmektir. Bunun yanında askerî eğitim sürekli güncellenmelidir. Siber harp, elektronik harp, uzay teknolojileri, yapay zekâ, insansız sistemler ve bilgi savaşı artık geleceğin değil, bugünün savaş alanlarıdır. Bu alanlarda insan kaynağımızı bugünden yetiştirmek zorundayız. İşte, bu nedenle, askerî liselerin yeniden açılması da büyük önem taşımaktadır çünkü ağaç yaşken eğilir. Askerlik yalnızca üniforma giymek değildir; askerlik, karakterdir, disiplindir, liderliktir, fedakârlıktır, vatan sevgisidir. Bu ruhun küçük yaşlardan itibaren verilmesi Türk Silahlı Kuvvetlerinin kurumsal kültürünü daha da güçlendirecektir.

Değerli milletvekilleri, özellikle üzerinde durmak istediğim son bir konu daha var, o da Türk Deniz Kuvvetleridir. Türkiye yalnızca bir kara ülkesi değildir; Karadeniz’e, Ege Denizi’ne, Doğu Akdeniz’e ve dünyanın en önemli boğazlarına hâkim büyük bir deniz devletidir. Dolayısıyla güçlü bir donanma artık bir tercih değil millî güvenliğimizin vazgeçilmez şartıdır. Mavi vatan yalnızca bir doktrin değildir, mavi vatan deniz yetki alanlarımızdır, enerji güvenliğimizdir, deniz ticaretimizdir, ekonomik bağımsızlığımızdır ve gelecek nesillerimizin stratejik güvencesidir. Bu nedenle Türk Deniz Kuvvetleri nicelik ve nitelik bakımından daha da güçlendirilmelidir. Hedefimiz sadece kıyılarını koruyan bir donanma değil gerektiğinde uzak denizlerde de Türkiye’nin millî menfaatlerini koruyabilecek küresel ölçekte caydırıcı bir deniz gücü oluşturmak olmalıdır. Bu kapsamda TF-2000 Hava Savunma Harbi Muhribi Projesi en yüksek önceliklerimizden biri olmalıdır. Bu proje donanmamızın hava savunma şemsiyesini oluşturacaktır. Hiçbir gecikmeye uğramadan tamamlanmalı ve en kısa sürede hizmete alınmalıdır.

Bunun yanında, bugünden geleceğin ihtiyaçlarını planlamalıyız. Mesela, millî uçak gemilerimiz denize inmeden önce denizci jet pilotlarımızı yetiştirmeye başlamalıyız çünkü platform yapılabilir ancak onu kullanacak insan kaynağı yıllar içerisinde yetişmektedir. Platform ile personel aynı anda hazırlanmamalıdır. Yeni nesil denizaltılar, insansız deniz araçları, deniz karakol uçakları, elektronik harp sistemleri, denizaltı savunma harbi kabiliyetleri ve deniz üslerimizin lojistik altyapısı da eş zamanlı olarak güçlendirilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Devamla) - Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında hedefimiz Türk Deniz Kuvvetlerini en güçlü ve en caydırıcı donanmalarından biri hâline getirmek olmalıdır çünkü dünya ticareti, enerji nakil hatları, kritik altyapılar ve küresel güç mücadelesi artık büyük ölçüde denizlerde yaşanmaktadır.

Son olarak, şunu da ifade etmek isterim: Güçlü devlet güçlü orduyla ayakta kalır. Güçlü ordu ise yalnızca silahıyla değil güçlü personeliyle, güçlü kurumlarıyla, güçlü eğitimiyle ve güçlü vizyonuyla var olur. Unutmayalım ki mavi vatan Türkiye'nin denizlerdeki Misakımillî'sidir. Bu vatani koruyacak en büyük güç ise milletinden aldığı destekle her zaman göreve hazır bulunan güçlü, modern ve caydırıcı Türk Silahlı Kuvvetleridir.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.04

ON ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 00.05****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 108'inci Birleşiminin On Üçüncü Oturumunu açıyorum.

277 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 2 Temmuz 2026 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.05